බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා 49 (I)

අභිධර්මපිටකයෙහි

නවවැනි ග්‍රන්ථය

යමකප්‍රකරණ

ද්විතීය භාගය (I)

ලඞ්කා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්
හිඟුල මාකඩවර ශ්‍රී රේවත පරිවෙණාධිපති
සතරකෝරළ මහදිසාවේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක රාජකීය පණ්ඩිත
ශ්‍රී ධර්මස්කන්ධ රේවත කරහම්පිටිගොඩ ශ්‍රී සුමනසාර
ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් කරන ලද
සිංහල පරිවර්තනය

**ශ්‍රී ලඞ්කා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය මගින්
ප්‍රකාශිත යි.**

ශ්‍රී බු: ව: 2530
රාජ්‍ය වර්ෂ: 1987

Buddha Jayanti Tripitaka Series – Volume XLIX (1)

THE NINTH BOOK IN THE

ABHIDHAMMA PITAKA

YAMAKAPPAKARANA

PART II (I)

WITH

THE SINHALA TRANSLATION

BY

VENERABLE **PANDIT KARAHAMPITIGODA**
SRI DHAMMAKKHANDHA REWATA SUMANASARA THERA
THE CHIEF HIGH PRIEST OF THE PROVINCE OF
FOUR KORALAS AND THE PRINCIPAL OF
SRI REWATA PIRIVENA, MAKADAWARA
HINGULA

PUBLISHED
UNDER THE PATRONAGE

OF

DEMOCRATIC SOCIALIST REPUBLICAN
GOVERNMENT OF SRI LANKA

B.E. 2530
C.E. 1987

අභිධම්ම පිටකෙ

යමකප්පකරණං

දුතියො භාගො (1)

අභිධර්මපිටකයෙහි

යමකප්‍රකරණ

ද්විතීය භාගය (1)

"තථාගතප්පවෙදිතො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවටො විරොචති නො පටිච්ඡන්නො."

"මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද ධර්මය හා විනය විවෘත වූයේ බබළයි, වැසුණේ නො මැ බබළයි."

(අඞ්ගුත්තරනිකාය, තිකනිපාත - හරණ්ඩුවග්ග, 9 සූත්‍රය)

ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාවේ හිටපු සභාපති

ඇම්. ජේ. පෙරේරා මහතා

කළ ඉල්ලීම අනුව

ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාවේ සභාපති

සහ

ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලි සංස්ථාවේ සභාපති

එම සංස්ථාවල අරමුදල් වලින්

පරිත්‍යාග කළ

රුපියල් දෙලක්ෂ පනස් දහසක මුදල

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාවේ

මෙම කාණ්ඩයේ පිටපත් 3000 මුද්‍රණය කරවීමට

යොදා ගන්නා ලදී.

මෙයින් ජනිත කුසල සම්භාරය දයක කාරක සියලු දෙනා

අනුමෝදන් වෙත්වා.

At the request of

Mr. M. J. PERERA

former Chairman of the Sri Lanka Rupavahini Corporation

The Chairman

SRI LANKA RUPAVAHINI CORPORATION

and

The Chairman

SRI LANKA BROADCASTING CORPORATION

have donated

Rupees 250,000.00

for the printing of 3000 copies

of this Volume

of

THE BUDDHA JAYANTI TRIPITAKA SERIES

May the Kusala Kamma accrued by this

noble act be shared by everyone concerned.

පටුන

CONTENTS

	පිටු
සංස්කාරක නිවෙදනය	xvii
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය	xix
සංඛ්‍යාත නිරූපණය	xxi
සංඥාපනය	xxiii-xxiv
පාළි හෝඩිය	xxv
විෂය සූචි	xxvii-xxxii
පෙළ හා පරිවර්තනය	2-799
ශොධ්‍යස්ථාන දර්ශනය	801
බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා	803

සංස්කාරක නිවේදනය

දෙදහස් පන්සිය වැනි බුද්ධපරිනිර්වාණ වර්ෂය අනුස්මරණය සඳහා ප්‍රාරබ්ධ සත්කාර්‍ය්‍යයන් කෙරෙහි අතිශයින් දූරසටිත වූයේ බුදුරදුන්ගේ ආගමව වචන වූ ත්‍රිපිටක පාළිය සංශෝධන කොට සියබසින් තබාලීම යැ. මේ කාර්‍ය්‍යභාරය නිර්වහණය පිණිස පත්කරන ලද පරිවර්තක මණ්ඩල හා සංස්කාරක මණ්ඩල ගැන කියැයුතු දැ සියල්ල මුලින් මුද්‍රණය වූ ග්‍රන්ථයන්හි සංස්කාරක නිවේදනවලදී පළකොට ඇත. තවද ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය විසින් මුල් අවස්ථායෙහි ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ සියල්ල කාණ්ඩ දෙපනස (52) කින් යුක්ත කොට මුද්‍රණය කළ මැනැවැයි සම්මත කරන ලද්දේ ය. ඇතැම් ග්‍රන්ථයෙක පරිච්ඡේද ප්‍රමාණාදිය සැලකීමෙනි. යමකප්පකරණයෙහි ප්‍රථම භාගය "මූල – ඛන්ධ – ආයතන ධාතු–සච්ච" යන යමක පඤ්චකය සංග්‍රහ කොට මුද්‍රිත විය. සංඛාරාදි ඉතිරි යමක පස ද්විතීය භාගය වශයෙන් සලකන ලද නමුදු මුද්‍රණ අවස්ථාවට පැමිණ එය ප්‍රමාණයෙන් විශාල වනබව පෙනුණු හෙයින් "සංඛාර – අනුශය – චිත්ත – ධම්ම" යන යමක චතුෂ්කය ද්විතීය භාගයෙහි ප්‍රථම කාණ්ඩය වශයෙන් නිමවාලන්නට සිදුවිය. ඉන්ද්‍රිය යමකය මෙහි දෙවැනි කාණ්ඩය වශයෙන් මුද්‍රණය වන්නේ ය.

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි එකුන්පනස් (49) වැනි ග්‍රන්ථය වූ යමකප්පකරණ ද්විතීය භාගය අභිධර්මපිටකයෙහි නව වැනි ග්‍රන්ථය වෙයි. එය සියබසට නඟාලීම සඳහා පවරා දෙන ලද්දේ රාජකීය පණ්ඩිත මිරිස්සේ ගුණසිරි ස්ථවිරයන් වහන්සේට යැ. එහෙත් පරිවර්තන කාර්‍ය්‍යය නිසි පරිදි සිදුවූයේ නැත. උන්වහන්සේගේ හදිසි අභාවය නිසා පෙළ සංස්කරණය කිරීම හා සිංහල අනුවාදය ද ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය වෙත පැවැරිණ. එහෙයින් සම්පාදක මණ්ඩලයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ සාමාජිකයකු වන හිඟුල, මාකඩවර ශ්‍රී රේවත පරිවෙණාධිපති සතරකෝරළ මහදිසාවේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක ධූරීණ ශ්‍රී ධර්මස්කන්ධ රේවත රාජකීය පණ්ඩිත කරහම්පිටිගොඩ ශ්‍රී සුමනසාර ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් සපුරා සියබසට නඟන ලද්දේ ය. ත්‍රිපිටකයෙහි හා විශෙෂයෙන් අභිධර්මපිටකයෙහි ද පෙරදිග භාෂාශාස්ත්‍රාන්තරයෙහි ද කළ පරිචය ඇති නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ මෙහි පරිවර්තන කාර්‍ය්‍යය මැනැවින් කර ඇතිබව පැවැසිය යුතු ය.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අතිගරු ජනාධිපති තැන්පත් ශ්‍රීමත් ජේ. ආර්. ජයවර්ධන උතුමාණන්ගේ කාරුණික අනුග්‍රහය ද සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ ගරු අමාත්‍ය ඊ. ඇල්. බී. හුරුල්ලේ මැතිතුමාණන් හා ගරු නියෝජ්‍ය අමාත්‍ය ඩබ්ලිව්. ඇම්. ටී. බණ්ඩා මැතිතුමාණන් ඇතුළු සංස්කෘතික කාර්‍ය්‍යාංශය ද තිසර මුද්‍රණාධිකාරීහු ද මේ සඳහා උපස්ථම්භක වූ හැම සුධීහු ද මෙම ධර්මදානමය කුශලයෙන් සුබභාගී වෙත්වා' යි ආශංසනය කරම්හ.

මේ වගට,

1987 නොවැම්බර් මස
10 වැනි දින
ප්‍රවචනෝදය පිරිවෙන,
මොල්ලිගොඩ.

ලබුගම ලඞ්කානන්ද
මහානායකස්ථවිර
ත්‍රිපිටක සම්පාදකමණ්ඩලයේ
ප්‍රධාන සංස්කාරක.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදේශක:

අග්ගමහාපණ්ඩිත, **බළන්ගොඩ ආනන්දමෛත්‍රෙය** මහානායක මහාස්ථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති:

අභංගම විද්‍යාචන්ද්‍රපරිවෙණාධිපති, ත්‍රිපිටකවාගීශ්වරාචාර්ය, සාහිත්‍ය චක්‍රවර්ති, රාජකීය **පණ්ඩිත, කෝඳගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝක** දක්ෂිණ-ලංකායෙහි ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ ප්‍රවචනෝදය පරිවෙණාධිපති ශ්‍රී මහාවිහාරවංශාලඞ්කාර විමල කීර්ති ශ්‍රී ත්‍රිපිටකවාගීශ්වර, සාහිත්‍යචක්‍රවර්ති රාජකීය **පණ්ඩිත ලබුගම ශ්‍රී ලඞ්කානන්දාභිධාන** — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධර්ම මහාසඞ්ඝසභායෙහි මහානායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක:

කිරුළපන පූර්වාරාමයෙහි හා නාරාහේන්පිට අභයාරාමයෙහි අධිපති, ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, **රද්දැල්ලේ ශ්‍රී ප්‍රඥාලෝක** — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධර්ම මහාසඞ්ඝසභායෙහි අනුනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

හෙරලියාවල ශ්‍රී සුධර්මාරාමාධිපති, ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද රාජකීය පණ්ඩිත, **වෙඩරුවේ ශ්‍රී අනවමදර්ශී**—කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධර්ම මහාසඞ්ඝසභායෙහි අනුනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ, මාකඩවර ශ්‍රී රේවත පරිවෙණාධිපති, සතරකෝරළ මහ-දිසාවේ ප්‍රධාන සංඝනායකධුරන්ධර ශ්‍රී ධර්මසකන්ධ රේවත රාජකීය පණ්ඩිත **කරහම්පිටිගොඩ ශ්‍රී සුමනසාර** ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

කොළඹ තිඹිරිගස්යායේ අශෝකාරාමාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, **කරදන ශ්‍රී ප්‍රඥාලඞ්කාර** නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපීඨයෙහි ත්‍රිපිටක අංශයෙහි මහාචාර්ය, ශාස්ත්‍රාචාර්ය රාජකීය පණ්ඩිත, ත්‍රිපිටකාචාර්ය, රයිගම් කෝරළයේ ප්‍රධාන සංඝනායකධුරන්ධර **උඩුවේ ශ්‍රී ජනානන්ද** ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

ලේකම්:

කොළඹ බෞද්ධාලෝක මාවතෙහි බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති, **පණ්ඩිත දෙරගමුවේ සිරි ධම්මපාල** - කොළඹදිශායෙහි ප්‍රධාන සංඝ-නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

සංකේත නිරූපණය

සී.මු. – සීහළක්ඛරමුද්දිත යමකප්පකරණං

සයා – සායාක්ඛර මුද්දිත යමකප්පකරණං

ම.ඡ.සං. – මරම්මඡට්ඨසංගීතියා සොධිත යමකප්පකරණං

අට්ඨකථා – පඤ්චප්පකරණට්ඨකථා

PTS – PALITEXT SOCIETY YAMAKAPPAKARANA

සංඥාපනය

යමක ප්‍රකරණයෙහි දශවිධ යමකයන් පිළිබඳ නයවිභාගාදි කිවයුතු දෑය ප්‍රථමභාග සංඥාපනයෙහි ලා කියන ලද්දෙ යැ. මේ ග්‍රන්ථයෙහි සඞ්ගෘහීත වූ සඞ්ඛාරයමක යැ අනුසය යමක යැ චිත්තයමක යැ ධම්මයමක යැ යන චතුර්විධ යමකයන් පිළිබඳ විස්තර විභාග ද එය බලා දන්නෙ යැ. විශේෂ වූ කිහිප තැනක් මෙහි දක්වාලම්හ.

ඛන්ධයමකාදියෙහි මෙන් ධම්මුද්දෙසයට අනතුරු වැ පදසොධනය නො අරඹා පළමු වැ සඞ්ඛාර විභාග කොට දක්වා ඉක්බිති පදසොධන වාරය ඇරඹීම සඞ්ඛාර යමකයෙහි දක්නා විශේෂයෙකි. මෙහි ‘සඞ්ඛාර’ නම් කායසඞ්ඛාර යැ වචීසඞ්ඛාර යැ චිත්තසඞ්ඛාර යැ යන මොහු යි. ඔවුනතුරෙහි:

‘කායසඞ්ඛාර’ යනු ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස වාතයට නමී. කරජකයින් ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස වාතය නිපදවනු ලබන හෙයින් ඒ කායසඞ්ඛාර නම් වෙයි. ඒ කීහ චූළවෙදල්ල සූත්‍රයෙහි: “අස්සාසපස්සාසා ඛො ආවුසො විසාඛ කායිකා. එතෙ ධම්මා කායපටිබද්ධා” යි. **‘වචීසඞ්ඛාර’** යනු විතර්ක විචාරයනට නමි. පළමු මැ විතර්කවිචාර කොට පසු වැ වාග්භෙද කරන හෙයින් විතර්කවිචාර ‘වචීසඞ්ඛාර’ යි කියනු ලැබෙයි. එය කීහ චූළවෙදල්ලයෙහි “පුබ්බෙ ඛො ආවුසො විසාඛ විතක්කෙත්වා විචාරෙත්වා පච්ඡා වාචං භින්දති තස්මා විතක්කවිචාරා ‘වචීසඞ්ඛාරො’ යි. **“චිත්තසඞ්ඛාර”** යනු සංඥා වෙදනා දෙකට ද විතර්කවිචාර හැර හැම චිත්තසම්ප්‍රයුක්ත ධර්මයනට ද නමි. සංඥා හා වෙදනා හා මෙ දෙක චෛතසිකයෝ යැ. ඔහු චිත්තප්‍රතිබද්ධ හෙයින් ‘චිත්තසඞ්ඛාර’ නම් වෙති. එය කීහ චූළවෙදල්ලයෙහි: “සඤ්ඤා ච වෙදනා ච චෙතසිකා. එතෙ ධම්මා චිත්තපටිබද්ධා තස්මා සඤ්ඤා ච වෙදනා ච චිත්තසඞ්ඛාරො” යි “ඨපෙත්වා විතක්කවිචාරෙ සබ්බෙපි චිත්තසම්පයුත්තකා ධම්මා චිත්තසඞ්ඛාරා” යනු සඞ්ඛාරයමක යි.

‘අනුසය’ යනු අප්‍රහීණ වැ සන්තානගත වැ සිටුනා කාමරාග යැ පටිඝ යැ මාන යැ දිට්ඨි යැ විචිකිච්ඡා යැ භවරාග යැ අවිජ්ජා යැ යන සප්තවිධ ක්ලේශධර්මයනට නමි. අප්‍රහීණ වැ සන්තානයෙහි සයනය කරන අර්ථයෙන් ඔහු අනුසය නම් වෙති. අනුරූප කාරණ ලැබැ නැඟී සිටීම අනුසය ස්වරූප යි. අනුසය ධර්මයෝ චිත්තසම්ප්‍රයුක්තයෝ යැ. ඒකාන්ත අකුශල ධර්ම වෙති. ඔවුනතුරෙහි දිට්ඨි විචිකිච්ඡා දෙක සෝවන් මඟින් ද කාමරාග පටිඝ දෙක අනගැමි මඟින් ද මාන භවරාග අවිජ්ජා තුන රහත් මඟින් ද ප්‍රහාතව්‍ය වෙති.

අනුසය යමක පාළියෙහි **අනුලොමනයෙහි** ''ද්වින්නං පුග්ගලානං'' යන තන්හි සොතාපන්න සකදාගාමී පුද්ගලයෝ දෙදෙනා ද ''තිණ්ණං පුග්ගලානං'' යන තන්හි පුථුජ්ජන සොතාපන්න සකදාගාමී තිදෙනා ද ''චතුන්නං පුග්ගලානං'' යන තන්හි පුථුජ්ජන සොතාපන්න සකදාගාමී අනාගාමී පුද්ගලයෝ සතර දෙනා ද ගතයුතු වෙති. **පටිලොමනයෙහි** ''ද්වින්නං පුග්ගලානං'' යන තන්හි අනාගාමී අරහන්ත දෙදෙනා ගත යුත්තාහ. **පජහනවාරයෙහි** ''අට්ඨමකො''යි සොතාපත්ති මාර්ගයෙහි සිටි පුද්ගලයා කියනු ලැබෙයි. අර්හත්ඵලස්ථ පුද්ගල අග්‍රදක්ෂිණාර්හ බැවින් ප්‍රථම පුද්ගල වේ.

උප්පන්නං: චිත්ත යමකයෙහි උප්පන්නුප්පජ්ජමාන වාරයෙහි ''උප්පාදක්ඛණෙ උප්පන්නඤ්ච උප්පජ්ජමානඤ්ච'' යන තන්හි 'උප්පන්නං' යනු උත්පාදසමඞ්ගි සිතට ද උත්පාදයට පැමිණ නිරුද්ධ නො වූ සිතට ද නමි.

උප්පජ්ජමානං ඛණං: අතික්කන්තකාලවාරයෙහි **''උප්පජ්ජමානං ඛණං''** යනු උත්පාදක්ෂණය යි. එහි උත්පාදක්ෂණය උත්පද්‍යමාන නොවතුදු උත්පද්‍යමාන චිත්තයාගේ ක්ෂණය වන බැවින් 'උත්පාදක්ෂණය' යි කියන ලදි.

''ඛණං විතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං'' යනු නොබෝකල්හි ඉක්ම ගිය යන අරුති. උපදනා සිත උත්පාදක්ෂණය ඉක්මවා අතික්‍රාන්තකාල සංඛ්‍යාවට යෙයි.

ධම්ම යමක පවත්තිමහාවාරයෙහි **''උප්පජ්ජන්ති නිරුජ්ඣන්ති''** යන මෙහි උත්පාදනිරොධයෙහි කුශලාකුශල ධර්මයෝ ඒකාන්තයෙන් ප්‍රවෘත්ති කාලයෙහි මැ ලැබෙති. ච්‍යුති ප්‍රතිසන්ධි කාලයෙහි නො ලැබෙත්. අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ප්‍රවෘත්තියෙහි ද ච්‍යුතියෙහි ද ප්‍රතිසන්ධියෙහි දැ යි තුන් කල්හි මැ ලැබෙත්. ධම්ම යමකයෙහි පරිඤ්ඤාවාරය භාවනාවාර නම් වේ.

කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර
හිඟුල, මාකඩවර, රෙවත පරිවෙණාධිපති,
සතර කෝරළ මහදිසාවේ
ප්‍රධාන සංඝනායක ස්ථවිර,

රෙවත පිරිවෙන,
මාකඩවර.
හිඟුල.
1987. 11. 07.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS

VOWELS

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඌ ū එ ē ඔ ō

CONSONANTS

ක ka	ඛ kha	ග ga	ඝ gha	ඞ ṅa
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඣ jha	ඤ ña
ට ṭa	ඨ ṭha	ඩ ḍa	ඪ ḍha	ණ ṇa
ත ta	ථ tha	ද da	ධ dha	න na
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma

ය ya	ර ra	ල la	ව va	ස sa	හ ha	ළ ḷa	අං ṃ
ක ka	කා kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ kē	කො kō
ඛ kha	ඛා khā	ඛි khi	ඛී khī	ඛු khu	ඛූ khū	ඛෙ khē	ඛො khō
ග ga	ගා gā	ගි gi	ගී gī	ගු gu	ගූ gū	ගෙ gē	ගො gō

CONJUNCT-CONSONANTS

කක kka	ඤඤ ñña	ත්‍ර tra	මඵ mpha
කඛ kkha	ණහ ṇha	දද dda	මබ, ඹ mba
ක්‍ය kya	ඤච ñca	දධ ddha	මභ mbha
ක්‍රි kri	ඤඡ ñcha	ද්‍ර dra	මම mma
ක්‍ව kva	ඤජ ñja	ද්‍ව, ද්ව dva	මහ mha
ඛ්‍ය khya	ඤඣ ñjha	ධ්‍ව dhva	යය, ය්‍ය yya
ඛ්‍ව khva	ටට ṭṭa	නත nta	යහ yha
ගග gga	ටඨ, ඨ ṭṭha	නථ ntha	ලල lla
ගඝ ggha	ඩඩ ḍḍa	නද nda	ල්‍ය lya
ඞක ṅka	ඩඪ ḍḍha	නධ ndha	ලහ lha
ග්‍ර gra	ණණ ṇṇa	නන nna	ව්හ wha
ඞඛ ṅkha	ණට ṇṭa	නහ nha	ස්ස ssa
ඞග ṅga	ණඨ ṇṭha	පප ppa	සම sma
ඞඝ ṅgha	ණඩ, ඬ ṇḍa	පඵ ppha	ස්ව sva
චච cca	තත tta	බබ bba	හම hma
චඡ ccha	තථ ttha	බභ bbha	ව්හ vha
ජජ jja	ත්‍ව tva	බ්‍ර bra	ළහ ḷha
ජඣ jjha		මප mpa	

ා ā ි i ී ī ු u ූ ū ෙ ē

යමකප්පකරණ – දුතියො භාගො

විසය සූචි

විසයානි | පිට්ඨඞ්කා

6. සඞ්ඛාරයමකං 2 – 117

1. පණ්ණත්ති උද්දෙසවාරො 2-5

    පදසොධනවාරො 3

    පදසොධනමූලචක්කවාරො .. 5

    සුද්ධසඞ්ඛාරවාරො 5

2. පණ්ණත්ති නිද්දෙසවාරො 6–13

    පදසොධනවාරො 7

    පදසොධනමූලචක්කවාරො .. 11

    සුද්ධසඞ්ඛාරවාරො 15

3. පවත්ති උප්පාදවාරො 14–55

    පච්චුප්පන්නවාරො 21

    අනාගතවාරො 33

    අතීතවාරො 55

4. පවත්ති නිරොධවාරො 56–93

    පච්චුප්පන්නවාරො 61

    අතීතවාරො 61

    පච්චුප්පන්නාතීතවාරො 77

    පච්චුප්පන්නානාගතවාරො .. 85

    අතීතානාගතවාරො 93

5. උප්පාදනිරොධවාරො 94–117

    පච්චුප්පන්නවාරො 97

    අතීතවාරො 99

    අනාගතවාරො 105

    පච්චුප්පන්නාතීතවාරො 107

    පච්චුප්පන්නානාගතවාරො .. 115

    අතීතානාගතවාරො 117

    පරිඤ්ඤාවාරො 117

7. අනුසය යමකං 118 – 599

උප්පත්තිට්ඨානවාරො .. 118 – 119

1. අනුසයවාරො .. .. 120 – 211

අනුලොමපුග්ගලොකාස 165
පටිලොමාවකාස 187
පටිලොමපුග්ගලොකාස 211

2. සානුසයවාරො .. .. 212 – 307

අනුලොමපුග්ගල 221
අනුලොමඔකාස 237
අනුලොමපුග්ගලොකාස 257
පටිලොමපුග්ගල 265
පටිලොමඔකාස 279
පටිලොමපුග්ගලොකාස 307

3. පජහනවාරො .. .. 308 – 393

අනුලොමපුග්ගල 313
අනුලොමාවකාස 325
අනුලොමපුග්ගලොකාස 337
පටිලොමපුග්ගල 349
පටිලොමඔකාස 363
පටිලොමපුග්ගලොකාස 393

4. පරිඤ්ඤවාරො .. .. 394 – 481

අනුලොමපුග්ගල 399
අනුලොමඔකාස 413
අනුලොමපුග්ගලොකාස 425
පටිලොමපුග්ගල 437
පටිලොමඔකාස 451
පටිලොමපුග්ගලොකාස 481

5. පහීනවාරො .. .. 482 – 561

අනුලොමපුග්ගල 489
අනුලොමඔකාස 503
අනුලොමපුග්ගලොකාස 521
පටිලොමපුග්ගල 529
පටිලොමඔකාස 543
පටිලොමපුග්ගලොකාස 561

6. උප්පජ්ජනවාරො .. .. 562 – 563
7. ධාතුපුච්ඡාවාරො .. .. 564 – 581
8. ධාතුවිස්සජ්ජනවාරො .. .. 582 – 599

8. චිත්තයමකං 600 – 667

1. උද්දෙසවාරො .. .. 600 – 631

පුග්ගලවාරො

උප්පාදනිරොධකාලසම්භෙදවාරො .. 601
උප්පාදුප්පන්නවාරො 601
නිරොධුප්පන්නවාරො 601
උප්පාදවාරො 603
නිරොධවාරො 605
උප්පාදනිරොධවාරො 605
උප්පජ්ජමාන න නිරොධවාරො .. 607
නිරුජ්ඣමානුප්පන්නවාරො .. 607
උප්පන්නුප්පාදවාරො 609
අතීතානාගතවාරො 609
උප්පන්නුප්පජ්ජමානවාරො .. 609
නිරුද්ධ නිරුජ්ඣමානවාරො .. 609
අතික්කන්තකාලවාරො 611

ධම්මවාරො

උප්පාද නිරොධකාලසම්භෙදවාරො .. 611
උප්පාදුප්පන්නවාරො 611
නිරොධුප්පන්නවාරො 611
උප්පාදවාරො 613
නිරොධවාරො 615
උප්පාදනිරොධවාරො 615
උප්පජ්ජමාන නිරොධවාරො .. 615
උප්පජ්ජමානුප්පන්නවාරො .. 617
නිරුජ්ඣමානුප්පන්නවාරො 617
උප්පන්නුප්පාදවාරො 617
අතීතානාගතවාරො 619
උප්පන්නුප්පජ්ජමානවාරො .. 619
නිරුද්ධ නිරුජ්ඣමානවාරො .. 619

විසයානි — පිට්ඨඞ්කා

විසයානි	පිට්ඨඞ්කා
අතික්කන්තකාලවාරො	619
උප්පාදනිරොධකාලසම්භෙදවාරො ..	621
උප්පාදුප්පන්නවාරො	621
නිරොධුප්පන්නවාරො	621
උද්දෙසවාරො	623
නිරොධවාරො	623
උප්පාදනිරොධවාරො	625
උප්පජ්ජමාන න නිරොධවාරො ..	625
උප්පජ්ජමානුප්පන්නවාරො ..	627
නිරුජ්ඣමානුප්පන්නවාරො ..	627
උප්පන්නුප්පාදවාරො	627
අතීතානාගතවාරො	629
උප්පන්නුප්පජ්ජමානවාරො ..	629
නිරුද්ධ නිරුජ්ඣමානවාරො ..	629
සරාගාදිපදමිස්සකවාරො	631
කුසලාදිපදමිස්සකවාරො	631
2. නිද්දෙසවාරො	632 – 667

පුග්ගලවාරො

උප්පාදනිරොධකාලසම්භෙදවාරො ..	633
උප්පාදුප්පන්නවාරො ..	633
නිරොධුප්පන්නවාරො	635
උප්පාදවාරො	637
නිරොධවාරො	639
උප්පාදනිරොධවාරො	641
උප්පජ්ජමාන න නිරොධවාරො ..	641
උප්පජ්ජමානුප්පන්නවාරො.. ..	641
නිරුජ්ඣමානුප්පන්නවාරො ..	643
උප්පන්නුප්පාදවාරො	643
අතීතානාගතවාරො	645
උප්පන්නුප්පජ්ජමානවාරො ..	645
නිරුද්ධ නිරුජ්ඣමානවාරො ..	645
අතික්කන්තකාලවාරො	647

ධම්මවාරො

උප්පාදනිරොධකාලසම්භෙදවාරො ..	647
උප්පාදුප්පන්නවාරො	649

විසයානි | පිට්ඨඞ්කා

නිරෝධුප්පන්නවාරෝ 649
උප්පාදවාරෝ 651
නිරෝධවාරෝ 653
උප්පාදනිරෝධවාරෝ 655
උප්පජ්ජමාන න නිරෝධවාරෝ .. 655
උප්පජ්ජමානුප්පන්නවාරෝ .. 655
නිරුජ්ඣමානුප්පන්නවාරෝ .. 657
උප්පන්නුප්පාදවාරෝ 657
අතීතානාගතවාරෝ 659
උප්පන්නුප්පජ්ජමානවාරෝ 659
නිරුද්ධ නිරුජ්ඣමානවාරෝ .. 659
අතික්කන්තකාලවාරෝ 661

පුග්ගලධම්මවාරෝ

උප්පාදනිරෝධකාලසම්භේදවාරෝ .. 661
උප්පාදුප්පන්නවාරෝ 661
නිරෝධුප්පන්නවාරෝ 663
උප්පාදවාරෝ 665
නිරෝධවාරෝ 667
සරාගාදිපදමිස්සකවාරෝ 667
කුසලාදිපදමිස්සකවාරෝ 667

9. ධම්මයමකං 668 – 799

1. පණ්ණත්ති උද්දෙසවාරෝ .. .. 668 – 673
   පදසොධනවාරෝ 669
   පදසොධනමූලචක්කවාරෝ 671
   සුද්ධධම්මවාරෝ 671
   සුද්ධධම්මමූලචක්කවාරෝ 673
2. පණ්ණත්ති නිද්දෙසවාරෝ .. .. 674 – 681
   පදසොධනවාරෝ 675
   පදසොධනමූලචක්කවාරෝ 677
   සුද්ධධම්මවාරෝ 679
   සුද්ධධම්මමූලචක්කවාරෝ 681
3. උප්පාදවාරෝ .. .. 682 – 719
   අතීතවාරෝ 695

විසයානි පිට්ඨඞ්කා

අනාගතවාරො 703
පච්චුප්පන්නාතීතවාරො 707
පච්චුප්පන්නානාගතවාරො 713

4. නිරොධවාරො .. .. 720 - 759

පච්චුප්පන්නවාරො 729
අතීතවාරො 735
අනාගතවාරො 741
පච්චුප්පන්නාතීතවාරො 747
පච්චුප්පන්නානාගතවාරො 753
අතීතානාගතවාරො 759

5 උප්පාදනිරොධවාරො .. .. 760 - 797

පච්චුප්පන්නවාරො 767
අතීතවාරො 773
අනාගතවාරො 779
පච්චුප්පන්නාතීතවාරො 785
පච්චුප්පන්නානාගතවාරො 793
අතීතානාගතවාරො 797
භාවනාවාරො 799

අභිධම්ම පිටකෙ

යමකප්පකරණං

අභිධම්මපිටකෙ

යමකප්පකරණං

නමො තස්ස භගවතො අර්හතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස

6. සඞ්ඛාරයමකං

1. පණ්ණත්ති උද්දෙසවාරො

තයො සඞ්ඛාරා:- කායසඞ්ඛාරො, වචීසඞ්ඛාරො, චිත්තසඞ්ඛාරොති. අස්සාසපස්සාසා කායසඞ්ඛාරො, විතක්කවිචාරා වචීසඞ්ඛාරො, සඤ්ඤා ච වෙදනා ච චිත්තසඞ්ඛාරො, ඨපෙත්වා විතක්කවිචාරෙ සබ්බෙපි චිත්තසම්පයුත්තකා ධම්මා චිත්තසඞ්ඛාරො.

1. කායො කායසඞ්ඛාරො, කායසඞ්ඛාරො කායො.

2. වචී වචීසඞ්ඛාරො, වචීසඞ්ඛාරො වචී.

3. චිත්තං චිත්තසඞ්ඛාරො, චිත්තසඞ්ඛාරො චිත්තං (අනුලොමං).

4. න කායො න කායසඞ්ඛාරො, න කායසඞ්ඛාරො න කායො.

5. න වචී න වචීසඞ්ඛාරො, න වචීසඞ්ඛාරො න වචී.

6. න චිත්තං න චිත්තසඞ්ඛාරො, න චිත්තසඞ්ඛාරො න චිත්තං (පච්චනීකං).

පදසොධනවාරො.

7. කායො කායසඞ්ඛාරො, සඞ්ඛාරා වචීසඞ්ඛාරො.

8. කායො කායසඞ්ඛාරො, සඞ්ඛාරා චිත්තසඞ්ඛාරො.

9. වචී වචීසඞ්ඛාරො, සඞ්ඛාරා කායසඞ්ඛාරො.

අභිධර්මපිටකයෙහි

යමක ප්‍රකරණය

ඒ භාග්‍යවත් අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධයන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා.

6. සංස්කාරයමකය

1. ප්‍රඥප්ති උද්දේශවාරය

සංස්කාරයෝ තිදෙනෙකි: කායසංස්කාර යැ, වාක්සංස්කාර යැ, චිත්තසංස්කාර යි. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයෝ කායසංස්කාර යැ. විතර්ක විචාරයෝ වාක්සංස්කාර යැ. සංඥාව ද වේදනාව ද චිත්තසංස්කාර යැ. විතර්කවිචාරයන් තබා සිත හා යෙදුණු සියලු මැ ධර්මයෝ චිත්ත සංස්කාර යි.

1. කාය කායසංස්කාර වේ ද, කායසංස්කාරය කාය වේ ද.
2. වාක් වාක්සංස්කාර වේ ද, වාක්සංස්කාරය වාක් වේ ද.
3. චිත්ත චිත්තසංස්කාර වේ ද, චිත්තසංස්කාරය චිත්ත වේ ද. (අනුලොම යි)
4. කාය නො වූයේ කායසංස්කාර නො වේ ද, කායසංස්කාර නො වූයේ කාය නො වේ ද.
5. වාක් නො වූයේ වාක්සංස්කාර නො වේ ද, වාක්සංස්කාර නො වූයේ වාක් නො වේ ද.
6. චිත්ත නො වූයේ චිත්තසංස්කාර නො වේ ද, චිත්ත සංස්කාර නො වූයේ චිත්ත නො වේ ද. (ප්‍රත්‍යනීක යි)

පදශොධනවාර යි.

7. කය කායසංස්කාර වේ ද, සංස්කාරයෝ වාක්සංස්කාර වේ ද.
8. කය කායසංස්කාර වේ ද, සංස්කාරයෝ චිත්තසංස්කාර වේ ද.
9. වාක් වාක්සංස්කාර වේ ද, සංස්කාරයෝ කායසංස්කාර වේ ද.

10. වචී වචීසඞ්ඛාරො, සඞ්ඛාරා චිත්තසඞ්ඛාරො.

11. චිත්තං චිත්තසඞ්ඛාරො, සඞ්ඛාරා කායසඞ්ඛාරො.

12. චිත්තං චිත්තසඞ්ඛාරො, සඞ්ඛාරා වචීසඞ්ඛාරො (අනුලොමං).

13. න කායො න කායසඞ්ඛාරො, න සඞ්ඛාරා න වචීසඞ්ඛාරො.

14. න කායො න කායසඞ්ඛාරො, න සඞ්ඛාරා න චිත්ත සඞ්ඛාරො.

15. න වචී න වචීසඞ්ඛාරො, න සඞ්ඛාරා න කායසඞ්ඛාරො.

16. න වචී න වචීසඞ්ඛාරො, න සඞ්ඛාරා න චිත්තසඞ්ඛාරො.

17. න චිත්තං න චිත්තසඞ්ඛාරො, න සඞ්ඛාරා න කායසඞ්ඛාරො.

18. න චිත්තං න චිත්තසඞ්ඛාරො, න සඞ්ඛාරා න වචීසඞ්ඛාරො (පච්චනීකං).

පදසොධනමූලචක්කවාරො.

19. කායසඞ්ඛාරො වචීසඞ්ඛාරො, වචීසඞ්ඛාරො කායසඞ්ඛාරො.

20. කායසඞ්ඛාරො චිත්තසඞ්ඛාරො, චිත්තසඞ්ඛාරො කායසඞ්ඛාරො.

21. වචීසඞ්ඛාරො චිත්තසඞ්ඛාරො, චිත්තසඞ්ඛාරො වචීසඞ්ඛාරො (අනුලොමං).

22. න කායසඞ්ඛාරො න වචීසඞ්ඛාරො, න වචීසඞ්ඛාරො න කායසඞ්ඛාරො.

23. න කායසඞ්ඛාරො න චිත්තසඞ්ඛාරො, න චිත්තසඞ්ඛාරො න කායසඞ්ඛාරො.

24. න වචීසඞ්ඛාරො න චිත්තසඞ්ඛාරො, න චිත්තසඞ්ඛාරො න වචීසඞ්ඛාරො (පච්චනීකං).

සුද්ධසඞ්ඛාරවාරො.

පණ්ණත්තිඋද්දෙසවාරො නිට්ඨිතො.

10. වාක් වාක්සංස්කාර වේ ද, සංස්කාරයෝ චිත්තසංස්කාර වේ ද.

11. චිත්ත චිත්තසංස්කාර වේ ද, සංස්කාරයෝ කායසංස්කාර වේ ද.

12. චිත්ත චිත්තසංස්කාර වේ ද, සංස්කාරයෝ වාක්සංස්කාර වේ ද. (අනුලොම යි)

13. කාය නො වූයේ කායසංස්කාර නො වේ ද, සංස්කාර නො වූවාහු වාක්සංස්කාර නො වේ ද.

14. කාය නො වූයේ කායසංස්කාර නො වේ ද, සංස්කාර නො වූවාහු චිත්තසංස්කාර නො වේ ද.

15. වාක් නො වූයේ වාක් සංස්කාර නො වේ ද, සංස්කාර නො වූවාහු කායසංස්කාර නො වේ ද.

16. වාක් නො වූයේ වාක්සංස්කාර නො වේ ද, සංස්කාර නො වූවාහු චිත්තසංස්කාර නො වේ ද.

17. චිත්ත නො වූයේ චිත්තසංස්කාර නො වේ ද, සංස්කාර නො වූවාහු කායසංස්කාර නො වේ ද.

18. චිත්ත නො වූයේ චිත්තසංස්කාර නො වේ ද, සංස්කාර නො වූවාහු වාක්සංස්කාර නො වේ ද. (ප්‍රත්‍යනීක යි)

පදශොධනමූලචක්‍රවාර යි.

19. කායසංස්කාරය වාක්සංස්කාර වේ ද, වාක්සංස්කාරය කායසංස්කාර වේ ද.

20. කායසංස්කාරය චිත්තසංස්කාර වේ ද, චිත්තසංස්කාරය කායසංස්කාර වේ ද.

21. වාක්සංස්කාරය චිත්තසංස්කාර වේ ද, චිත්තසංස්කාරය වාක්සංස්කාර වේ ද. (අනුලොම යි)

22. කායසංස්කාර නො වූයේ වාක්සංස්කාර නො වේ ද. වාක්සංස්කාර නො වූයේ කායසංස්කාර නො වේ ද.

23. කායසංස්කාර නො වූයේ චිත්තසංස්කාර නො වේ ද, චිත්තසංස්කාර නො වූයේ කායසංස්කාර නො වේ ද.

24. වාක්සංස්කාර නො වූයේ චිත්තසංස්කාර නො වේ ද, චිත්තසංස්කාර නො වූයේ වාක්සංස්කාර නො වේ ද. (ප්‍රත්‍යනීක යි)

ශුද්ධසංස්කාරවාර යි.

ප්‍රඥප්ති උද්දේශවාර නිමි.

2. පණ්ණත්ති නිද්දෙසවාරො

1. කායො කායසඞ්ඛාරොති: නො. කායසඞ්ඛාරො කායොති: නො.

2. වචී වචීසඞ්ඛාරොති: නො. වචීසඞ්ඛාරො වචීති: නො.

3. චිත්තං චිත්තසඞ්ඛාරොති: නො. චිත්තසඞ්ඛාරො චිත්තන්ති: නො. (අනුලොමං).

4. න කායො න කායසඞ්ඛාරොති: කායසඞ්ඛාරො න කායො, කායසඞ්ඛාරො. කායඤ්ච කායසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව කායො, න ච කායසඞ්ඛාරො. න කායසඞ්ඛාරො න කායොති: කායො න කායසඞ්ඛාරො, කායො. කායඤ්ච කායසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව කායො න ච කායසඞ්ඛාරො.

5. න වචී න වචීසඞ්ඛාරොති: වචීසඞ්ඛාරො න වචී, වචීසඞ්ඛාරො. වචීඤ්ච වචීසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව වචී. න ච වචීසඞ්ඛාරො. න වචීසඞ්ඛාරො න වචීති: වචී න වචීසඞ්ඛාරො, වචී. වචීඤ්ච වචීසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව වචී න ච වචීසඞ්ඛාරො.

6. න චිත්තං න චිත්තසඞ්ඛාරොති: චිත්තසඞ්ඛාරො න චිත්තං, චිත්තසඞ්ඛාරො. චිත්තඤ්ච චිත්තසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව චිත්තං, න ච චිත්තසඞ්ඛාරො. න චිත්තසඞ්ඛාරො න චිත්තන්ති: චිත්තං න චිත්තසඞ්ඛාරො, චිත්තං. චිත්තඤ්ච චිත්තසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව චිත්තං, න ච චිත්තසඞ්ඛාරො. (පච්චනීකං)

පදසොධනවාරො.

7. කායො කායසඞ්ඛාරොති: නො. සඞ්ඛාරා වචීසඞ්ඛාරොති: වචීසඞ්ඛාරො සඞ්ඛාරො චෙව වචීසඞ්ඛාරො ච. අවසෙසා සඞ්ඛාරා සඞ්ඛාරා, න වචීසඞ්ඛාරො[1].

1. අවසෙසා සඞ්ඛාරා න වචීසඞ්ඛාරො. – මජසං.

2. ප්‍රඥප්ති නිර්දේශවාරය

1. කාය කායසංස්කාර වෙයි යත්: නැති. කායසංස්කාරය කාය වෙයි යත්: නැති.

2. වාක් වාක්සංස්කාර වෙයි යත්: නැති. වාක්සංස්කාරය වාක් වෙයි යත්: නැති.

3. චිත්තය චිත්තසංස්කාර වෙයි යත්: නැති. චිත්තසංස්කාරය චිත්ත වෙයි යත්: නැති. (අනුලොම යි)

4. කාය නො වූයේ කායසංස්කාර නො වෙයි යත්: කායසංස්කාරය කාය නො වේ, කායසංස්කාර යි. කාය ද කායසංස්කාර ද තබා සෙස්සෝ කාය ද නො වූයේ ම කායසංස්කාර ද නො වේ. කායසංස්කාර නො වූයේ කාය නො වෙයි යත්: කාය කායසංස්කාර නො වේ, කාය යි. කාය ද කායසංස්කාර ද තබා සෙස්ස කාය ද නො වූයේ ම කායසංස්කාර ද නො වේ.

5. වාක් නො වූයේ වාක්සංස්කාර නො වෙයි යත්: වාක්සංස්කාරය වාක් නො වේ, වාක්සංස්කාර යි. වාක් ද වාක්සංස්කාර ද තබා සෙස්ස වාක් නො වූයේ ම වාක්සංස්කාර ද නො වේ. වාක්සංස්කාර නො වූයේ වාක් නො වෙයි යත්: වාක් වාක්සංස්කාර නො වේ, වාක් වෙයි. වාක් ද වාක්සංස්කාර ද තබා සෙස්ස වාක් නො වූයේ ම වාක්සංස්කාර ද නො වේ.

6. චිත්ත නො වූයේ චිත්තසංස්කාර නො වෙයි යත්: චිත්තසංස්කාරය චිත්ත නො වේ. චිත්තසංස්කාර යි. චිත්ත ද චිත්තසංස්කාර ද තබා සෙස්ස චිත්ත ද නො වූයේ ම චිත්තසංස්කාර ද නො වේ. චිත්තසංස්කාර නො වූයේ චිත්ත නො වෙයි යත්: චිත්තය චිත්තසංස්කාර නො වේ, චිත්ත යි. චිත්ත ද චිත්තසංස්කාර ද තබා සෙස්ස චිත්ත ද නො වූයේ ම චිත්තසංස්කාර ද නො වේ. (ප්‍රත්‍යනීක යි)

පදශොධනවාර යි.

7. කාය කායසංස්කාර වෙයි යත්: නැති. සංස්කාරයෝ වාක්සංස්කාර වේ ද යත්: වාක්සංස්කාරය සංස්කාර වූයේ ම වාක්සංස්කාර ද වෙයි, සෙසු සංස්කාරයෝ සංස්කාරයහ, වාක්සංස්කාර නො වේ.

8. කායො කායසඞ්ඛාරොති : නො. සඞ්ඛාරා චිත්තසඞ්ඛාරොති: චිත්තසඞ්ඛාරො සඞ්ඛාරො චෙව චිත්තසඞ්ඛාරො ච. අවසෙසා සඞ්ඛාරා සඞ්ඛාරා, න චිත්තසඞ්ඛාරො.

9. වචී වචීසඞ්ඛාරොති : නො. සඞ්ඛාරා කායසඞ්ඛාරොති : කායසඞ්ඛාරො සඞ්ඛාරො චෙව කායසඞ්ඛාරො ච. අවසෙසා සඞ්ඛාරා සඞ්ඛාරා, න කායසඞ්ඛාරො.

10. වචී වචීසඞ්ඛාරොති: නො. සඞ්ඛාරා චිත්තසඞ්ඛාරොති: චිත්තසඞ්ඛාරො සඞ්ඛාරො චෙව චිත්තසඞ්ඛාරො ච. අවසෙසා සඞ්ඛාරා සඞ්ඛාරා, න චිත්තසඞ්ඛාරො.

11. චිත්තං චිත්තසඞ්ඛාරොති : නො. සඞ්ඛාරා කායසඞ්ඛාරොති : කායසඞ්ඛාරො සඞ්ඛාරො චෙව කායසඞ්ඛාරො ච. අවසෙසා සඞ්ඛාරා සඞ්ඛාරා, න කායසඞ්ඛාරො.

12. චිත්තං චිත්තසඞ්ඛාරොති : නො. සඞ්ඛාරා වචීසඞ්ඛාරොති : වචීසඞ්ඛාරො සඞ්ඛාරො චෙව වචීසඞ්ඛාරො ච. අවසෙසා සඞ්ඛාරා සඞ්ඛාරා, න වචීසඞ්ඛාරො. (අනුලොමං)

13. න කායො න කායසඞ්ඛාරොති : කායසඞ්ඛාරො න කායො, කායසඞ්ඛාරො. කායඤ්ච කායසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව කායො න ච කායසඞ්ඛාරො. න සඞ්ඛාරා න වචීසඞ්ඛාරොති ආමන්තා.

14. න කායො න කායසඞ්ඛාරොති : කායසඞ්ඛාරො න කායො, කායසඞ්ඛාරො. කායඤ්ච කායසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව කායො, න ච කායසඞ්ඛාරො. න සඞ්ඛාරා න චිත්තසඞ්ඛාරොති : ආමන්තා.

15. න වචී න වචීසඞ්ඛාරොති : වචීසඞ්ඛාරො න වචී, වචීසඞ්ඛාරො. වචීඤ්ච වචීසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව වචී, න වචීසඞ්ඛාරො. න සඞ්ඛාරා න කායසඞ්ඛාරොති : ආමන්තා.

8. කාය කායසංස්කාර වෙයි යත්: නැති. සංස්කාරයෝ චිත්තසංස්කාර වේ ද යත්: චිත්තසංස්කාරය සංස්කාර ද වූයේ ම චිත්තසංස්කාර ද වෙයි. සෙසු සංස්කාරයෝ සංස්කාරයහ, චිත්තසංස්කාර නො වේ.

9. වාක් වාක්සංස්කාර වෙයි යත්: නැති. සංස්කාරයෝ කායසංස්කාර වේ ද යත්: කායසංස්කාරය සංස්කාර ද වූයේ ම කායසංස්කාර ද වේ. සෙසු සංස්කාරයෝ සංස්කාරයහ. කායසංස්කාර නො වේ.

10. වාක් වාක්සංස්කාර වෙයි යත්: නැති. සංස්කාරයෝ චිත්තසංස්කාර වෙයි යත්: චිත්තසංස්කාරය සංස්කාර ද වූයේ ම චිත්තසංස්කාර ද වේ. සෙසු සංස්කාරයෝ සංස්කාරයහ. චිත්තසංස්කාර නො වේ.

11. චිත්තය චිත්තසංස්කාර වෙයි යත්: නැති. සංස්කාරයෝ කායසංස්කාර වෙයි යත්: කායසංස්කාරය සංස්කාර ද වූයේ ම කායසංස්කාර ද වේ. සෙසු සංස්කාරයෝ සංස්කාරයහ. කායසංස්කාර නො වේ.

12. චිත්තය චිත්තසංස්කාර වෙයි යත්: නැති. සංස්කාරයෝ වාක්සංස්කාර වෙයි යත්: වාක්සංස්කාරය සංස්කාර ද වූයේ ම වාක්සංස්කාර ද වේ. සෙසු සංස්කාරයෝ සංස්කාරයහ, වාක්සංස්කාර නො වේ. (අනුලොම යි)

13. කාය නො වූයේ කායසංස්කාර නො වෙයි යත්: කායසංස්කාරය කාය නො වේ, කාය සංස්කාර යි. කාය ද කායසංස්කාර ද තබා සෙස්ස කාය ද නො වූයේ ම කායසංස්කාර ද නො වේ. සංස්කාර නො වූවාහු වාක්සංස්කාර නො වෙයි යත: එසේ යි.

14. කාය නො වූයේ කායසංස්කාර නො වෙයි යත්: කායසංස්කාරය කාය නො වේ, කායසංස්කාර යි. කාය ද කායසංස්කාර ද තබා සෙස්ස කාය ද නො වූයේ ම කායසංස්කාර ද නො වේ. සංස්කාර නො වූවාහු චිත්තසංස්කාර නො වෙයි යත්: එසේ යි.

15. වාක් නො වූයේ වාක්සංස්කාර නො වෙයි යත්: වාක්සංස්කාරය වාක් නො වෙයි, වාක්සංස්කාර යි. වාක් ද වාක්සංස්කාර ද තබා සෙස්ස වාක් ද නො වූයේ ම වාක්සංස්කාර ද නො වෙයි. සංස්කාර නො වූවාහු කායසංස්කාර නො වෙයි යත්: එසේ යි.

16. න වචී න වචීසඞ්ඛාරොති: වචීසඞ්ඛාරො න වචී, වචීසඞ්ඛාරො. වචිඤ්ච වචීසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව වචී, න ච වචීසඞ්ඛාරො. න සඞ්ඛාරා න චිත්තසඞ්ඛාරොති: ආමන්තා.

17. න චිත්තං න චිත්තසඞ්ඛාරොති: චිත්තසඞ්ඛාරො න චිත්තං, චිත්තසඞ්ඛාරො. චිත්තඤ්ච චිත්තසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව චිත්තං, න ච චිත්තසඞ්ඛාරො. න සඞ්ඛාරා න කායසඞ්ඛාරොති: ආමන්තා.

18. න චිත්තං න චිත්තසඞ්ඛාරොති: චිත්තසඞ්ඛාරො න චිත්තං, චිත්තසඞ්ඛාරො. චිත්තඤ්ච චිත්තසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව චිත්තං, න ච චිත්තසඞ්ඛාරො. න සඞ්ඛාරා න වචීසඞ්ඛාරොති: ආමන්තා. (පච්චනීකං)

පදසොධන මූලචක්කවාරො.

19. කායසඞ්ඛාරො වචීසඞ්ඛාරොති: නො. වචීසඞ්ඛාරො කායසඞ්ඛාරොති: නො.

20. කායසඞ්ඛාරො චිත්තසඞ්ඛාරොති: නො. චිත්තසඞ්ඛාරො කායසඞ්ඛාරොති: නො.

21. වචීසඞ්ඛාරො චිත්තසඞ්ඛාරොති: නො. චිත්තසඞ්ඛාරො වචීසඞ්ඛාරොති; නො. (අනුලොමං)

22. න කායසඞ්ඛාරො න වචීසඞ්ඛාරොති: වචීසඞ්ඛාරො න කායසඞ්ඛාරො, වචීසඞ්ඛාරො. කායසඞ්ඛාරඤ්ච වචීසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව කායසඞ්ඛාරො, න ච වචීසඞ්ඛාරො. න වචීසඞ්ඛාරො න කායසඞ්ඛාරොති: කායසඞ්ඛාරො න වචීසඞ්ඛාරො, කායසඞ්ඛාරො. වචීසඞ්ඛාරඤ්ච කායසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව වචීසඞ්ඛාරො, න ච කායසඞ්ඛාරො.

23. න කායසඞ්ඛාරො න චිත්තසඞ්ඛාරොති: චිත්තසඞ්ඛාරො න කායසඞ්ඛාරො, චිත්තසඞ්ඛාරො. කායසඞ්ඛාරඤ්ච චිත්තසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව කායසඞ්ඛාරො, න ච චිත්තසඞ්ඛාරො. න චිත්තසඞ්ඛාරො න කායසඞ්ඛාරොති: කායසඞ්ඛාරො න චිත්තසඞ්ඛාරො, කායසඞ්ඛාරො. චිත්තසඞ්ඛාරඤ්ච කායසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව චිත්තසඞ්ඛාරො, න ච කායසඞ්ඛාරො.

16. වාක් නො වූයේ වාක්සංස්කාර නො වෙයි යත්: වාක්සංස්කාරය වාක් නො වෙයි, වාක්සංස්කාර යි. වාක් ද වාක්සංස්කාර ද තබා සෙස්ස වාක් ද නො වූයේ ම වාක්සංස්කාර ද නො වෙයි. සංස්කාර නො වූවාහු චිත්තසංස්කාර නො වෙයි යත්: එසේ යි.

17. චිත්ත නො වූයේ චිත්තසංස්කාර නො වෙයි යත්: චිත්තසංස්කාරය චිත්ත නො වේ, චිත්තසංස්කාර යි. චිත්ත ද චිත්තසංස්කාර ද තබා සෙස්ස චිත්ත ද නො වූයේ ම චිත්තසංස්කාර ද නො වේ. සංස්කාර නො වූවාහු කායසංස්කාර නො වෙයි යත්: එසේ යි.

18. චිත්ත නො වූයේ චිත්තසංස්කාර නො වෙයි යත්: චිත්තසංස්කාරය චිත්ත නො වේ, චිත්තසංස්කාර යි. චිත්ත ද චිත්තසංස්කාර ද තබා සෙස්ස චිත්ත ද නො වූයේ ම චිත්තසංස්කාර ද නො වේ, සංස්කාර නො වූවාහු වාක්සංස්කාර නො වෙයි යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීක යි)

පදශොධනමූලචක්‍රවාර යි.

19. කායසංස්කාරය වාක්සංස්කාර වෙයි යත්: නැති. වාක්සංස්කාරය කායසංස්කාර වෙයි යත්: නැති.

20. කායසංස්කාරය චිත්තසංස්කාර වෙයි යත්: නැති. චිත්තසංස්කාරය කායසංස්කාර වෙයි යත්: නැති.

21. වාක්සංස්කාරය චිත්තසංස්කාර වෙයි යත්: නැති. චිත්තසංස්කාරය වාක්සංස්කාර වෙයි යත්: නැති. (අනුලොම යි)

22. කායසංස්කාර නො වූයේ වාක්සංස්කාර නො වෙයි යත්: වාක්සංස්කාරය කායසංස්කාර නො වේ, වාක්සංස්කාර යි. කායසංස්කාරය ද වාක්සංස්කාරය ද තබා සෙස්ස කායසංස්කාර ද නො වූයේ ම වාක්සංස්කාර ද නො වේ, වාක්සංස්කාර නො වූයේ කායසංස්කාර නො වෙයි යත්: කායසංස්කාරය වාක්සංස්කාර නො වේ. කායසංස්කාර යි. වාක්සංස්කාර ද කායසංස්කාර ද තබා සෙස්ස වාක්සංස්කාර ද නො වූයේ ම කායසංස්කාර ද නො වේ.

23. කායසංස්කාර නො වූයේ චිත්තසංස්කාර නො වේ ද යත්: චිත්තසංස්කාරය කායසංස්කාර නො වෙයි, චිත්තසංස්කාර යි. කායසංස්කාර ද චිත්තසංස්කාර ද තබා සෙස්ස කායසංස්කාර ද නො වූයේ ම චිත්තසංස්කාර ද නො වේ. චිත්තසංස්කාර නො වූයේ කායසංස්කාර නො වේ ද යත්: කායසංස්කාරය චිත්තසංස්කාර නො වෙයි, කායසංස්කාර යි. චිත්තසංස්කාර ද කායසංස්කාර ද තබා සෙස්ස චිත්තසංස්කාර ද නො වූයේ ම කායසංස්කාර ද නො වේ.

24. න වචීසඞ්ඛාරො න චිත්තසඞ්ඛාරොති: චිත්තසඞ්ඛාරො න වචීසඞ්ඛාරො, චිත්තසඞ්ඛාරො. වචීසඞ්ඛාරඤ්ච චිත්තසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව වචීසඞ්ඛාරො, න ච චිත්තසඞ්ඛාරො. න චිත්තසඞ්ඛාරො න වචීසඞ්ඛාරොති: වචීසඞ්ඛාරො න චිත්තසඞ්ඛාරො, වචීසඞ්ඛාරො. චිත්තසඞ්ඛාරඤ්ච වචීසඞ්ඛාරඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව චිත්තසඞ්ඛාරො, න ච වචීසඞ්ඛාරො. (පච්චනීකං)

සුද්ධසඞ්ඛාරවාරො.

පණ්ණත්තිනිද්දෙසවාරො නිට්ඨිතො.

24. වාක්සංස්කාර නො වූයේ චිත්තසංස්කාර නො වේ ද යත්: චිත්තසංස්කාරය වාක්සංස්කාර නො වේ, චිත්තසංස්කාර යි. වාක්-සංස්කාරය ද චිත්තසංස්කාරය ද තබා සෙස්ස වාක්සංස්කාර ද නො වූයේ ම චිත්තසංස්කාර ද නො වේ. චිත්තසංස්කාර නො වූයේ වාක්සංස්කාර නො වේ ද යත්: වාක්සංස්කාරය චිත්තසංස්කාර නො වේ, වාක්සංස්කාර යි. චිත්තසංස්කාරය ද වාක්සංස්කාරය ද තබා සෙස්ස චිත්තසංස්කාර ද නො වූයේ ම වාක්සංස්කාර ද නො වේ. (ප්‍රත්‍යනීක යි)

ශුද්ධසංස්කාරවාර යි.

ප්‍රඥප්තිනිර්දේශවාර යි.

3. පවත්ති උප්පාදවාරො

1. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: විනා විතක්කවිචාරෙහි අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: විනා අස්සාසපස්සාසෙහි විතක්කවිචාරානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

2. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

3. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. විතක්කවිචාරානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති. (අනුලොමපුග්ගලං)

4. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: දුතියජ්ඣානෙ තතියජ්ඣානෙ තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. පඨමජ්ඣානෙ කාමාවචරෙ තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. පඨමජ්ඣානෙ කාමාවචරෙ තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

3. ප්‍රවෘත්ති උත්පාදවාරය

1. යමකුට කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය උපදී ද යත්: විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට කායසංස්කාරය උපදී, ඔවුනට වාක්-සංස්කාරය නො ද උපදී. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසයන් උපදනා කෙණෙහි කාමාවචරයනට දූ යි ඔවුනට කායසංස්කාරය ද උපදී, වාක්සංස්කාරය ද උපදී.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට කායසංස්කාරය උපදී ද යත්: ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ විතර්කවිචාරයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය උපදී, ඔවුනට කායසංස්-කාරය නො ද උපදී. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද ආශ්වාස-ප්‍රශ්වාසයන් උපදනා කෙණෙහි කාමාවචරයනට දූ යි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද උපදී, කායසංස්කාරය ද උපදී.

2. යමකුට කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය උපදී ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට කායසංස්කාරය උපදී ද යත්: ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය උපදී, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද උපදී. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය උපදී, කායසංස්කාරය ද උපදී.

3. යමකුට වාක්සංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය උපදී ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය උපදී ද යත්: විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය උපදී, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද උපදී. විතර්කවිචාරයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට චිත්ත-සංස්කාරය උපදී, වාක්සංස්කාරය ද උපදී. (අනුලොමපුද්ගල යි)

4. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදී නම් එහි වාක්සංස්-කාරය උපදී ද යත්: ද්විතීයධ්‍යානයෙහි ද තෘතීයධ්‍යානයෙහි දූයි එහි කායසංස්කාරය උපදී, එහි වාක්සංස්කාරය නො ද උපදී, එහි කාමාවචරභූමියෙහි වූ ප්‍රථමධ්‍යානයෙහි කායසංස්කාරය ද උපදී, වාක්සංස්කාරය ද උපදී.

තවද යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය උපදී නම් එහි කායසංස්-කාරය උපදී ද යත්: රූපාවචරයෙහි ද අරූපාවචරයෙහි දූයි එහි වාක්සංස්කාරය උපදී, එහි කායසංස්කාරය නො ද උපදී. එහි කාමාවචරභූමියෙහි වූ ප්‍රථමධ්‍යානයෙහි වාක්සංස්කාරය ද උපදී, කායසංස්කාරය ද උපදී.

5. යත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: චතුත්‍ථජ්ඣානෙ රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. පඨමජ්ඣානෙ දුතියජ්ඣානෙ තතියජ්ඣානෙ කාමාවචරෙ තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

6. යත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: දුතියජ්ඣානෙ තතියජ්ඣානෙ චතුත්‍ථජ්ඣානෙ තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. පඨමජ්ඣානෙ කාමාවචරෙ රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති. (අනුලොම ඔකාස)

7–9. යස්ස යත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති -පෙ- අනුලොමපුග්ගලොකාස

(යස්සකම්පි යස්සයත්‍ථකම්පි සදිසං)

10. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: විනා අස්සාසපස්සාසෙහි විතක්කවිචාරානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ විනා අස්සාසපස්සාසෙහි අවිතක්කඅවිචාරචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: විනා විතක්කවිචාරෙහි අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ විනා අස්සාසපස්සාසෙහි අවිතක්කඅවිචාරචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති.

5. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදී නම් එහි චිත්තසංස්කාරය උපදී ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය උපදී නම් එහි කායසංස්කාරය උපදී ද යත්: චතුර්ථධ්‍යානයෙහි රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි දූයි එහි චිත්තසංස්කාරය උපදී, එහි කායසංස්කාරය නො ද උපදී. ප්‍රථමධ්‍යානයෙහි ද්විතීයධ්‍යානයෙහි තෘතීයධ්‍යානයෙහි කාමාවචරභූමියෙහි දූයි එහි චිත්තසංස්කාරය ද උපදී, කායසංස්කාරය ද උපදී.

6. යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය උපදී නම් එහි චිත්තසංස්කාරය උපදී ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය උපදී නම් එහි වාක්සංස්කාරය උපදී ද යත්: ද්විතීයධ්‍යානයෙහි ද තෘතීයධ්‍යානයෙහි ද චතුර්ථධ්‍යානයෙහි දූයි එහි චිත්තසංස්කාරය උපදී, එහි වාක්සංස්කාරය නො ද උපදී. ප්‍රථමධ්‍යානයෙහි ද කාමාවචරයෙහි ද රූපාවචරයෙහි ද අරූපාවචරයෙහි දූයි එහි චිත්තසංස්කාරය ද උපදී, වාක්සංස්කාරය ද උපදී. (අනුලොමාවකාශ යි)

7--9. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදී නම්... (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි)

(යස්සකය ද යස්සයත්ථකය ද සමාන යි.)

10. යමකුට කායසංස්කාරය නූපදී නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නූපදී ද යත්: ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ විතර්කවිචාරයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට කායසංස්කාරය නූපදී, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද උපදී. සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ අවිතර්කඅවිචාරචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූයි ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නූපදී, වාක්සංස්කාරය ද නූපදී.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නූපදී නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නූපදී ද යත්: විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නූපදී, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද නූපදී. සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද ආශ්වාසප්‍රශ්වායයන්ගෙන් තොර වැ අවිතර්කඅවිචාර චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූයි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නූපදී, කායසංස්කාරය ද නූපදී.

11. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

12. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගල)

13. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. චතුත්ථජ්ඣානෙ අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: දුතියජ්ඣානෙ තතියජ්ඣානෙ තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. චතුත්ථජ්ඣානෙ අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති.

14. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: චතුත්ථජ්ඣානෙ, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන -පෙ- ආමන්තා.

15. යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: දුතියජ්ඣානෙ තතියජ්ඣානෙ චතුත්ථජ්ඣානෙ තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන -පෙ- ආමන්තා. (පච්චනීකඔකාස)

11. යමකුට කායසංස්කාරය නූපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නූපදී ද යත්: ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වූ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට කායසංස්කාරය නූපදී, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නූපදී. සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූයි ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නූපදී, චිත්තසංස්කාරය ද නූපදී.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නූපදී නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නූපදී ද යත්: එසේ යි.

12, යමකුට වාක්සංස්කාරය නූපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නූපදී ද යත්: විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වූ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නූපදී, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නූපදී. සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූයි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නූපදී, චිත්තසංස්කාරය ද නූපදී.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නූපදී නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නූපදී ද යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි)

13. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නූපදී නම් එහි වාක්සංස්කාරය නූපදී ද යත්: රූපාවචරයෙහි ද අරූපාවචරයෙහි දූයි එහි කායසංස්කාරය නූපදී, එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නූපදී. චතුර්ථධ්‍යානයෙහි ද අසංඥසත්‍වයෙහි දූයි එහි කායසංස්කාරය ද නූපදී, වාක්සංස්කාරය ද නූපදී.

තවද යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නූපදී නම් එහි කායසංස්කාරය නූපදී ද යත්: ද්විතීයධ්‍යානයෙහි ද තෘතීයධ්‍යානයෙහි දූයි එහි වාක්සංස්කාරය නූපදී, එහි කායසංස්කාරය නො ද නූපදී. චතුර්ථධ්‍යානයෙහි ද අසංඥසත්‍වයෙහි දූයි එහි වාක්සංස්කාරය ද නූපදී, කායසංස්කාරය ද නූපදී.

14. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නූපදී නම් එහි චිත්තසංස්කාරය නූපදී ද යත්: චතුර්ථධ්‍යානයෙහි ද රූපාවචරයෙහි ද අරූපාවචරයෙහි දූයි එහි කායසංස්කාරය නූපදී, එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නූපදී. අසංඥසත්ත්ව වූ එහි කායසංස්කාරය ද නූපදී, චිත්තසංස්කාරය ද නූපදී.

තවද යම් තැනෙක ... එසේ යි.

15. යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නූපදී නම් එහි චිත්තසංස්කාරය නූපදී ද යත්: ද්විතීයධ්‍යානයෙහි ද තෘතීයධ්‍යානයෙහි ද චතුර්ථධ්‍යානයෙහි දූයි එහි වාක්සංස්කාරය නූපදී, එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නූපදී. අසංඥසත්ත්ව වූ එහි වාක්සංස්කාරය ද නූපදී, චිත්තසංස්කාරය ද නූපදී.

තවද යම් තැනෙක ... එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි)

16–18. යස්ස යත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො න උප්පජ්ජති තස්ස තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: විනා අස්සාසපස්සාසෙහි විතක්කවිචාරානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ විනා අස්සාසපස්සාසෙහි අවිතක්කඅවිචාරචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ -පෙ- ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

(යස්සකම්පි යස්සයත්‍ථකම්පි සදිසං විත්‍ථාරෙතබ්බං. යස්සයත්‍ථකෙ නිරොධසමාපන්නානන්ති න ලබ්භති.)

පච්චුප්පන්නවාරො.

19. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිත්‍ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො -පෙ- ආමන්තා.

20. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිත්‍ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො -පෙ- ආමන්තා.

21. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිත්‍ථාති: ආමන්තා,

යස්ස වා පන -පෙ- ආමන්තා. (අනුලොමපුග්ගල)

22—24. යත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිත්‍ථ -පෙ- (අනුලොමඔකාස)

(යත්‍ථකම්පි සබ්බත්‍ථ එකසදිසං)

16—18. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නූපදී නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නූපදී ද යත්: ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ විතර්කවිචාරයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට එහි කාය-සංස්කාරය නූපදී, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නූපදී. සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ අවිතර්කඅවිචාරචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද අසංඥ-සත්‍වයනට දූයි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නූපදී, වාක්සංස්-කාරය ද නූපදී.

තවද යමකුට යම් තැනෙක ... එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්-ගලාවකාශයි)

(යස්සකය ද යස්සයත්ථකය ද සමාන වැ විස්තර කළ යුතු යි. යස්සයත්ථකයෙහි නිරොධසමාපන්නානං යනු නො ලැබේ.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නවාර යි.

19. යමකුට කායසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට වාක් සංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය ... එසේ යි.

20. යමකුට කායසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට චිත්ත සංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය ... එසේ යි,

21. යමකුට වාක්සංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට චිත්ත සංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට ... එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි)

22—24. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපන්නේ නම් ... (අනුලොමාවකාශ යි)

(යත්ථකය ද හැමතන්හි එකසමාන යි.)

25. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති; දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

26. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. පඨමජ්ඣානං දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

27. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං ඉතරෙසං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

28. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: නත්ථි.

25. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට ද තෘතීයධ්‍යානයට ද සමවන් ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය උපන්නේය. ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද උපන්නේ ය. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද කාමාවචරයනට දූයි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද උපන්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද උපන්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූයි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය උපන්නේ ය. ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද උපන්නේ ය. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද කාමාවචරයනට දූයි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද උපන්නේ ය, කායසංස්කාරය ද උපන්නේ යි.

26. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූයි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය උපන්නේ ය. ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද උපන්නේ ය. ප්‍රථමධ්‍යානයට ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීය-ධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද කාමාවචරයනට දූයි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද උපන්නේ ය, කායසංස්කාරය ද උපන්නේ යි.

27. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි දූයි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය උපන්නේ ය, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද උපන්නේ ය. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද කාමාවචරයනට ද සෙසු රූපාව-චරයනට ද අරූපාවචරයනට දූයි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද උපන්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද උපන්නේ යි. (අනුලොමපුද්ගලාව-කාශ යි)

28. යමකුට කායසංස්කාරය නූපන්නේ නම් ඔහුට වාක්සංස්-කාරය නූපන්නේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නූපන්නේ නම් ඔහුට කායසංස්-කාරය නූපන්නේ ද යත්: නැති.

29. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථාති: නත්ථි.

යස්ස වා පන -පෙ- නත්ථි.

30. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථාති: නත්ථි.

යස්ස වා පන -පෙ- නත්ථි. (පච්චනීකපුග්ගල)

31—33. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ -පෙ- (පච්චනීකඔකාස)

34. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ වචී-සඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථාති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ. චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ කාය-සඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථාති: දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ කාය-සඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ. චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිත්ථ, කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිත්ථ.

35. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ චිත්ත සඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථාති: චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ. නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ. සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිත්ථ, චිත්ත-සඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ -පෙ- ආමන්තා.

36. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ චිත්ත-සඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථාති: දුතියජ්ඣානං, තතියජ්ඣානං, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ. සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිත්ථ, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ -පෙ- ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

අතීතවාරො.

29. යමකුට කායසංස්කාරය නූපන්නේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නූපන්නේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට ... නැති.

30. යමකුට වාක්සංස්කාරය නූපන්නේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නූපන්නේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට ... නැති. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි)

31—33. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නූපන්නේ නම් ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි)

34. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නූපන්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නූපන්නේ ද යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නූපන්නේ ය. ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නූපන්නේ ය. චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්‍වයනට දැයි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නූපන්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද නූපන්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නූපන්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නූපන්නේ ද යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන් ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නූපන්නේ ය, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නූපන්නේ ය. චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්‍වයනට දැයි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නූපන්නේ ය, කායසංස්කාරය ද නූපන්නේ යි.

35. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නූපන්නේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නූපන්නේ ද යත්: චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නූපන්නේ ය, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නූපන්නේ ය. ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනවුනට ද අසංඥසත්ත්‍වයනට දැයි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නූපන්නේ ය, චිත්තසංස්කාරය ද නූපන්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක ... එසේ යි.

36. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නූපන්නේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නූපන්නේ ද යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි දැයි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නූපන්නේ ය, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නූපන්නේ ය. ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනවුනට ද අසංඥසත්ත්‍වයනට දැයි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නූපන්නේ ය, චිත්තසංස්කාරය ද නූපන්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක ... එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශයි)

අතීතවාර යි.

37. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

38. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

39. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති. (අනුලොමපුග්ගල)

40–42. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති –පෙ– (අනුලොමඔකාස)

37. යමකුට කායසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ද අරූපාවචරයෙහි ද ඉපිද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඒ ච්‍යුත වන්නවුනට දැයි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ ය, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද උපදින්නේ ය. සෙසු ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද උපදින්නේ ය, කායසංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

38. යමකුට කායසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි ඉපිද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඒ ච්‍යුත වන්නවුනට දැයි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ ය, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද උපදින්නේ ය. සෙසු ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද උපදින්නේ ය, කායසංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

39. යමකුට වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ විතර්ක විචාර රහිත පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ නම් ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ ය, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද උපදින්නේ ය. සෙසු ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද උපදින්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද උපදින්නේ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි)

40 – 42. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ... (අනුලොමාවකාශ යි)

43. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

44. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. පඨමජ්ඣානං දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

45. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්ක අවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං චතුත්ථජ්ඣානං සමාපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං ඉතරෙසං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

43. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නා වූ ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය උපදින්නේ ය, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද උපදින්නේ ය. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද කාමාවචරයනට දූයි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද උපදින්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ නම් රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූයි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ ය, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද උපදින්නේ ය. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද සෙසු කාමාවචරයනට දූයි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද උපදින්නේ ය, කායසංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

44. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූයි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ ය, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද උපදින්නේ ය. ප්‍රථමධ්‍යානයට ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද සෙසු කාමාවචරයනට දූයි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද උපදින්නේ ය, කායසංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

45. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ විතර්කවිචාරරහිත වූ පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට දූයි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ ය, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද උපදින්නේ ය. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද කාමාවචරයනට ද සෙසු රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූයි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද උපදින්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද උපදින්නේ යි. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි)

46. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, තෙසං චවන්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන -පෙ- ආමන්තා.

47. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො -පෙ- ආමන්තා.

48. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන -පෙ- ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගල)

49 – 51. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති -පෙ- (පච්චනීකඔකාස)

52. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කාසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච නුස්සප්පජ්ජිති.

46. යමකුට කායසංස්කාරය නූපදින්නේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නූපදින්නේ ද යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපිද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඒ ච්‍යුත වන්නවුනට දූයි ඔවුනට කායසංස්කාරය නූපදින්නේ ය, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නූපදින්නේ ය. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර වූ පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ නම් ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නූපදින්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද නූපදින්නේ යි.

තවද යමකුට ... එසේ යි.

47. යමකුට කායසංස්කාරය නූපදින්නේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නූපදින්නේ ද යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපිද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඒ ච්‍යුත වන්නවුනට දූයි ඔවුනට කායසංස්කාරය නූපදින්නේ ය, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නූපදින්නේ ය. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නූපදින්නේ ය, චිත්තසංස්කාරය ද නූපදින්නේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නූපදින්නේ නම් ... එසේ යි.

48. යමකුට වාක්සංස්කාරය නූපදින්නේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නූපදින්නේ ද යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර වූ පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ නම් ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නූපදින්නේ ය, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නූපදින්නේ ය. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නූපදින්නේ ය, චිත්තසංස්කාරය ද නූපදින්නේ යි.

තවද යමකුට ... එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි)

49–51. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නූපදින්නේ නම් ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි)

52. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නූපදින්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නූපදින්නේ ද යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද රූපාවචරයනට අරූපාවචරයනට දූයි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නූපදින්නේ ය, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නූපදින්නේ ය. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර වූ පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූයි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නූපදින්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද නූපදින්නේ යි.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

53. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ -පෙ- ආමන්තා.

54. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ -පෙ- ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

අනාගතවාරො.

55. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නූපදින්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නූපදින්නේ ද යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන් ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නූපදින්නේ ය, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නූපදින්නේ ය. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්ක අවිචාර වූ පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූයි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නූපදින්නේ ය, කායසංස්කාරය ද නූපදින්නේ යි.

53. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නූපදින්නේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නූපදින්නේ ද යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූයි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නූපදින්නේ ය, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නූපදින්නේ ය. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූයි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නූපදින්නේ ය, චිත්තසංස්කාරය ද නූපදින්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක ... එසේ යි.

54. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නූපදින්නේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නූපදින්නේ ද යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්ක අවිචාර වූ පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට දූයි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නූපදින්නේ ය, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නූපදින්නේ ය. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූයි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නූපදින්නේ ය, චිත්තසංස්කාරය ද නූපදින්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක ... එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි)

අනාගතවාර යි.

55. යමකුට කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට කාය සංස්කාරය උපදී ද යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූයි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය උපන්නේ ය, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද උපදී. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද උපන්නේ ය, කායසංස්කාරය ද උපදී.

56. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

57. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. විතක්කවිචාරානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති. (අනුලොමපුග්ගල)

58–60. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති –පෙ– (අනුලොමඔකාස)

61. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ, තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

56. යමකුට කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට කාය-සංස්කාරය උපදී ද යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වූ සිත උපදනා කෙණෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට චිත්ත-සංස්කාරය උපන්නේ යැ, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද උපදී. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද උපන්නේ යැ, කායසංස්කාරය ද උපදී.

57. යමකුට වාක්සංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට වාක්-සංස්කාරය උපදී ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වූ සිත උපදනා කෙණෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට චිත්ත සංස්කාරය උපන්නේ යැ, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද උපදී. විතර්කවිචාරයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද උපන්නේ යැ, වාක්සංස්කාරය ද උපදී. (අනුලෝම පුද්ගල යි)

58—60. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදී නම් ... (අනු-ලොමාවකාශ යි)

61. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීය-ධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්ෂණ-යෙහි ඔවුනට ද එහි කායසංස්කාරය උපදී, ඔවුනට එහි වාක්-සංස්කාරය නො ද උපන්නේ යැ. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාව-චරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද උපදී, වාක්සංස්කාරය ද උපන්නේ යි,

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය උපදී ද යත්: ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රස්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වූ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණ-යෙහි ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය උපන්නේ යැ, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද උපදී. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාස-යන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද උපන්-නේ යැ, කායසංස්කාරය ද උපදී.

62. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

63. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, විතක්කවිචාරානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

64. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: නත්ථි.

65. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: නත්ථි.

66. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන -පෙ- නත්ථි. (පච්චනීකපුග්ගල)

67–69, යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති -පෙ- (පච්චනීකඔකාස)

62. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය උපදී ද යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය උපන්නේ යැ, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද උපදී. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද උපන්නේ යැ, කායසංස්කාරය ද උපදී.

63. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය උපදී ද යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි දූ යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය උපන්නේ යැ, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද උපදී. විතර්කවිචාරයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද උපන්නේ යැ, වාක්සංස්-කාරය ද උපදී. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි)

64. යමකුට කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට වාක්සංස්-කාරය නො උපන්නේ ද යත්: උපන්නේ යි.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නො උපන්නේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නො උපදී ද යත්: නැති.

65. යමකුට කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට චිත්ත-සංස්කාරය නො උපන්නේ ද යත්: උපන්නේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නො උපන්නේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නො උපන්නේ ද යත්: නැති.

66. යමකුට වාක්සංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට චිත්ත-සංස්කාරය නො උපන්නේ ද යත්: උපන්නේ යි.

තවද යමකුට ... නැති. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි)

67--69. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි)

70. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ, තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ, තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ, තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති.

71. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

72. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ –පෙ– ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

පච්චුප්පන්නානාගතවාරො.

70. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නො උපන්නේ ද යත්: ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නො උපන්නේ යැ. ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට ම ආශ්වාස-ප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද චතුර්ථ-ධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ශුද්ධා-වාසයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො උපදී, වාක්සංස්කාරය ද නො උපන්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නො උපන්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නො උපදී ද යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො උපන්නේ යැ, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නො උපදී. ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීය-ධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ශුද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නො උපන්නේ යැ, කායසංස්කාරය ද නූපදී.

71. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නො උපන්නේ ද යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නො උපන්නේ යැ. ශුද්ධා-වාසයෙහි උපදනවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි කාය-සංස්කාරය ද නො උපදී, චිත්තසංස්කාරය ද නො උපන්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නො උපන්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නො උපදී ද යත්: එසේ යි.

72. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නො උපන්නේ ද යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නො උපන්නේ යැ. ශුද්ධා-වාසයෙහි උපදනවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි වාක්-සංස්කාරය ද නො උපදී, චිත්තසංස්කාරය ද නො උපන්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක ... එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්-ගලාවකාශ යි)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නාතීතවාර යි.

73. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

74. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

75. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං විතක්කවිචාරානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. විතක්කවිචාරානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති. (අනුලොමපුග්ගල)

76—78. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති -පෙ- (අනුලොමඔකාස)

79. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

73. යමකුට කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට කාය-සංස්කාරය උපදී ද යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද නිරෝධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට වාක්-සංස්කාරය උපදින්නේ යැ, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද උපදී. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද උපදින්නේ යැ, කායසංස්කාරය ද උපදී.

74. යමකුට කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට කාය-සංස්කාරය උපදී ද යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ යැ, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද උපදී. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද උපදින්නේ ය, කායසංස්කාරය ද උපදී,

75. යමකුට වාක්සංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: විතර්කවිචාර සහිත පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය උපදී, ඔවුනට චිත්තසංකාරය නො ද උපදින්නේ යැ. විතර්කවිචාරයන් උපදනා කෙණෙහි සෙසු ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද උපදී, චිත්තසංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට වාක්-සංස්කාරය උපදී ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට චිත්ත-සංස්කාරය උපදින්නේ යැ, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද උපදී. විතර්කවිචාරයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද උපදින්නේ යැ, වාක්සංස්කාරය ද උපදී. (අනුලොමපුද්ගල යි)

76--78. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදී නම් ... (අනු-ලොමාවකාශ යි)

79. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීය-ධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය උපදී, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද උපදින්නේ යැ. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද උපදී, වාක්සංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ, තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

80. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

81. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං විතක්කවිචාරානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. විතක්කවිචාරානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

82. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: ආමන්තා.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය උපදී ද යත්: ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට මැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ යැ, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද උපදී. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද උපදින්නේ යැ, කායසංස්කාරය ද උපදී.

80. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය උපදී ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ යැ, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද උපදී. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද උපදින්නේ යැ, කායසංස්කාරය ද උපදී.

81. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: විතර්කවිචාර සහිත වූ පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය උපදී, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද උපදින්නේ යැ. සෙස්සනට විතර්කවිචාරයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද උපදී, චිත්තසංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය උපදී ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ යැ, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද උපදී. විතර්කවිචාරයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද උපදින්නේ යැ, වාක්සංස්කාරය ද උපදී. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි)

82. යමකුට කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට වාක් සංස්කාරය නො උපදින්නේ ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා-කෙණෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට කායසංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නො උපදින්නේ යැ. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ නම් ඔවුනට ද කායසංස්කාරය ද නො උපදී, වාක්සංස්කාරය ද නො උපදින්නේ යි.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නො උපදී ද යත්: එසේ යි.

83. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන -පෙ- ආමන්තා.

84. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. සවිතක්කසවිචාර පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ[1] තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අවිතක්කඅවිචාර පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ[1] තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති. (පච්චනීකපුග්ගල)

85--87. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති -පෙ- (පච්චනීකඔකාස)

88. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ, තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්ක අවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ, තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

1. අවිතක්ක අවිචාර පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, මජසං.

83. යමකුට කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට කායසංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නො උපදින්නේ යැ. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නො උපදී. චිත්තසංස්කාරය ද නො උපදින්නේ යි.

තවද යමකුට ... එසේ යි.

84. යමකුට වාක්සංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූයි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නො උපදින්නේ යැ. සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නො උපදී, චිත්තසංස්කාරය ද නො උපදින්නේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නො උපදින්නේ ද යත්: සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ ය, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නො උපදී. සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද නො උපදින්නේ යැ, වාක්සංස්කාරය ද නො උපදී. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි)

85—87. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි)

88. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නො උපදින්නේ ද යත්: ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවත් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නො උපදින්නේ යැ. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර වූ පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නො උපදී, වාක්සංස්කාරය ද නො උපදින්නේ යි.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති.

89. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

90. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. සවිතක්කසවිචාර පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අවිතක්ක අවිචාර පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

පච්චුප්පන්නානාගතවාරො.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නො උපදී ද යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො උපදින්නේ යැ, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද උපදී. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නො උපදින්නේ යැ. කායසංස්කාරය ද නො උපදී.

89. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නො උපදින්නේ යැ. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නො උපදී, චිත්තසංස්කාරය ද නො උපදින්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නො උපදී ද යත්: එසේ යි.

90. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නො උපදින්නේ යැ. සවිතර්කසවිචාර වූ පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර වූ පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නො උපදී, චිත්තසංස්කාරය ද නො උපදින්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නො උපදින්නේ ද යත්: සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ යැ, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නො උපදී. සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නො උපදින්නේ යැ, වාක්සංස්කාරය ද නො උපදී. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නානාගතවාර යි.

91. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, තස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන -පෙ- ආමන්තා.

92. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන -පෙ- ආමන්තා.

93. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන -පෙ- ආමන්තා. (අනුලොමපුග්ගල)

94—96. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති -පෙ- (අනුලොමඔකාස)

97. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

91. යමකුට කායසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට වාක්-සංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ නම් ඔවුනට කායසංස්කාරය උපන්නේ ය, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද උපදින්නේ යැ. සෙසු ඔවුනට කායසංස්කාරය ද උපන්නේ ය, වාක්-සංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

තවද යමකුට ... එසේ යි.

92. යමකුට කායසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට චිත්ත-සංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට කායසංස්කාරය උපන්නේ යැ, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද උපදින්නේ යැ. සෙසු ඔවුනට කායසංස්කාරය ද උපන්නේ යැ, චිත්තසංස්කාරය ද උපන්නේ යි.

තවද යමකුට ... එසේ යි.

93. යමකුට වාක්සංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට චිත්ත-සංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට වාක්සංස්කාරය උපන්නේ යැ, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද උපදින්නේ යැ. සෙසු ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද උපන්නේ යැ, චිත්තසංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

තවද යමකුට ... එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි)

94—96. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපන්නේ නම් ... (අනුලොමාවකාශ යි)

97. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සම-වන්නවුනට ද යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය උපන්නේ යැ, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද උපදින්නේ යැ. ප්‍රථමධ්‍යානයට සම-වන්නවුනට ද සෙසු කාමාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි කාය-සංස්කාරය ද උපන්නේ යැ, වාක්සංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ යැ, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද උපන්නේ යැ. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද උපන්නේ යැ, කායසංස්කාරය ද උපන්නේ යි.

98. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. පඨමජ්ඣානං දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. පඨමජ්ඣානං දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

99. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: සවිතක්කසවිචාරභූමියං පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, ඉතරෙසං සවිතක්කසවිචාරභූමියං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: අවිතක්ක අවිචාරභූමියං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, සවිතක්කසවිචාරභූමියං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

100. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: උප්පජ්ජති.

101. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: උප්පජ්ජති.

98. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය උපන්නේ යැ. ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද උපදින්නේ යැ. ප්‍රථමධ්‍යානයට ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද සෙසු කාමාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද උපන්නේ යැ. චිත්තසංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ යැ, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද උපන්නේ ය. ප්‍රථමධ්‍යානයට ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද කාමාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද උපදින්නේ යැ, කායසංස්කාරය ද උපන්නේ යි.

99. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: සවිතර්කසවිචාරභූමියෙහි පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය උපන්නේ ය, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද උපදින්නේ ය. සවිතර්කසවිචාරභූමියෙහි සෙසු ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද උපන්නේ ය, චිත්තසංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: අවිතර්කඅවිචාරභූමියෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය උපදින්නේ ය, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද උපන්නේ ය. සවිතර්කසවිචාරභූමියෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද උපදින්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද උපන්නේ යි. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි)

100. යමකුට කායසංස්කාරය නො උපන්නේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නො උපදින්නේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නො උපන්නේ ද යත්: උපන්නේ යි.

101. යමකුට කායසංස්කාරය නො උපන්නේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නො උපන්නේ ද යත්: උපන්නේ යි.

102. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථාති: උප්පජ්ජිත්ථ. (පච්චනිකපුග්ගල)

103—105. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ -පෙ- (පච්චනීක-ඔකාස)

106. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ වචී-සඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. රූපාවචරෙ, අරූපාවචරෙ සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිම-චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අවිතක්කඅවිචාර පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං[1], යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්ක අවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං[2] උප්පජ්ජිස්සති, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කාය-සඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිත්ථ, වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථාති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අවිතක්කඅවිචාර පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිත්ථ.

107. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ චිත්ත-සඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිත්ථ, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

1. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං – මජසං.
2. අවිතක්ක අවිචාර පච්ඡිමචිත්තං – P.T.S.

102. යමකුට වාක්සංස්කාරය නො උපන්නේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ ද යත් : නැති.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නො උපන්නේ ද යත් : උපන්නේ යි. (ප්‍රත්‍යනීක-පුද්ගල යි)

103—105. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නූපන්නේ නම් ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි)

106. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නො උපන්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නො උපදින්නේ ද යත් : රූපාව-චරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො උපන්නේ යැ, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නො උපදින්-නේ යැ. රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි සවිතර්කසවිචාර පශ්චිම-චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී-නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නො උපන්නේ යැ, වාක්-සංස්කාරය ද නො උපදින්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නො උපන්නේ ද යත් : කාමාව-චරයෙහි පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො උපන්නේ යැ, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නො උපන්නේ යැ. රූපාවචර-යෙහි හා අරූපාවචරයෙහි සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර වූ පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නො උපදින්නේ ය, කායසංස්කාරය ද නො උපන්නේ යි.

107. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නො උපන්නේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ ද යත් : චතුර්ථ-ධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො උපන්නේ යැ, ඔවුනට එහි චිත්ත-සංස්කාරය නො ද නො උපදින්නේ ය, රූපාවචරයෙහි හා අරූපා-වචරයෙහි පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නො උපන්නේ ය, චිත්තසංස්කාරය ද නො උපදින්නේ යි.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථාති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ. රූපාවචරෙ, අරූපාවචරෙ පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිත්ථ.

108. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: අවිතක්කඅවිචාරභූමියං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. අවිතක්කඅවිචාරභූමියං පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිත්ථ, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථාති: සවිතක්කසවිචාරභූමියං පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිත්ථ, අවිතක්ක අවිචාරභූමියං පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිත්ථ. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

අතීතානාගතවාරො.

උප්පාදවාරො නිට්ඨිතො.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නො උපන්නේ ද යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමචිත්තසමඞගී වූ ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ යැ. ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නො උපන්නේ යැ. රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමචිත්තසමඞගීනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නො උපදින්නේ යැ, කායසංස්කාරය ද නො උපන්නේ ය.

108. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නො උපන්නේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ ද යත්: අවිතර්කඅවිචාරභූමියෙහි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො උපන්නේ යැ- ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නො උපදින්නේ යැ. අවිතර්කඅවිචාරභූමියෙහි පශ්චිමචිත්තසමඞගීනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නො උපන්නේ ය, චිත්තසංස්කාරය ද නො උපදින්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නො උපන්නේ ද යත්: සවිතර්කසවිචාරභූමියෙහි පශ්චිමචිත්තසමඞගී වූ ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො උපදින්නේ යැ, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නො උපන්නේ යැ. අවිතර්කඅවිචාරභූමියෙහි පශ්චිමචිත්තසමඞගීනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නො උපදින්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද නො උපන්නේ යි. (ප්‍රත්‍යනීක පුද්ගලාවකාශ යි)

අතීතානාගතවාර යි.

උත්පාදවාර නිමි.

පවත්තිනිරොධවාරො

1. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: විනා විතක්කවිචාරෙහි අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං අස්සාස-පස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති, වචී-සඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: විනා අස්සාසපස්සාසෙහි විතක්කවිචාරානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං අස්සාස-පස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති, කාය-සඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති.

2. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති, කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති.

3. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. විතක්කවිචාරානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති, වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති. (අනුලොමපුග්ගල)

4--6. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: දුතියජ්ඣානෙ තතියජ්ඣානෙ තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති, නො ච තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. -පෙ- (අනු-ලොමඔකාස)

ප්‍රවෘත්තිනිරෝධවාර

1. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත් : විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වෙයි. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවත් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වෙයි, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වේ.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ විතර්කවිචාරයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වෙයි. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවත් කාමාවචර වූ ඔවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වෙයි, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වේ.

2. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වෙයි. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වෙයි, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වේ.

3. යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි ද යත් : විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වෙයි. විතර්කවිචාරයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වෙයි, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වේ. (අනුලොමපුද්ගල යි)

4—6. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: ද්විතියධ්‍යානයෙහි තෘතීයධ්‍යානයෙහි දැයි එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි. එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වේ ... (අනුලොමාවකාශ යි)

7—9. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: –පෙ– (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

(යස්සකම්පි යස්සයත්ථකම්පි සදිසං)

10. යස්ස කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: විනා අස්සාසපස්සාසෙහි විතක්කවිචාරානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි අවිතක්කඅවිචාරචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති, වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: විනා විතක්කවිචාරෙහි අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි අවිතක්කඅවිචාරචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති, කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති.

11. යස්ස කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො –පෙ– ආමන්තා.

12. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො, න නිරුජ්ඣති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති.

යස්ස වා පන –පෙ– ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගල)

7—9. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: ... (අනුලොම-පුද්ගලාවකාශ යි)

(යස්සකය ද යස්සයත්‍ථකය ද සමාන යි.)

10. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි යත්: ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වූ විතර්කවිචාරයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වෙයි. චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වූ අවිතර්කඅවිචාරචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වෙයි, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වේ.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි ද යත්: විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වූ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වේ. චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වූ අවිතර්කඅවිචාරචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි-ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වෙයි, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වේ.

11. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි යත්: ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වූ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වෙයි. චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වෙයි, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වේ.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය ... එසේ යි.

12. යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි යත්: විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වූ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වෙයි. චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වෙයි, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වේ.

තවද යමකුට ... එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි)

13--15. යත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති -පෙ- (පච්චනීක-ඔකාස)

16—18. යස්ස යත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: විනා අස්සාසපස්සාසෙහි විතක්කවිචාරානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි අවිතක්කඅවිචාර චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති, වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති -පෙ- (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

(යස්සකම්පි යස්සයත්‍ථකම්පි සදිසං විත්‍ථාරෙතබ්බං. යස්සයත්‍ථකෙ **'නිරොධසමාපන්නානන්ති'** න කාතබ්බං)

පච්චුප්පන්නවාරො.

19—36. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්‍ථ තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්‍ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන -පෙ- ආමන්තා. (අනුලොම්පුග්ගල)

(යථා උප්පාදවාරෙ අතීතා පුච්ඡා යස්සකම්පි යස්සයත්‍ථකම්පි අනුලොමම්පි පච්චනීයම්පි විභත්තං එවං නිරොධවාරෙපි විභජිතබ්බං. නත්‍ථි නානාකරණං)

අතීතවාරො.

37. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා,

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. ඉතරෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

13--15. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි)

16--18. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි ද යත්: ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ විතර්කවිචාරයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වෙයි. චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රස්වාසයන්ගෙන් තොර වැ අවිතර්කඅවිචාරචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වෙයි, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ... (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි)

(යස්සකය ද යස්සයත්‍ථකය ද සමාන ව විස්තර කළයුතු. යස්සයත්‍ථකයෙහි **'නිරොධසමාපන්නානං'** යනු නො යෙදියයුතු.

ප්‍රත්‍යුත්පන්නවාරය යි.

19--36. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වී නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වී යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට ... එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි)

(උත්පාදවාරයෙහි අතීතපාංචිණව යම්සේ යස්සකය ද යස්සයත්‍ථකය ද අනුලොමය ද ප්‍රත්‍යනීකය ද බෙදන ලද නම් එසේ නිරොධවාරයෙහි ද බෙදියයුතු. වෙනසෙක් නැති.)

අතීතවාර යි.

37. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ යැ යත්: කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ද අරූපාවචරයෙහි ද ඉපිද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඒ ච්‍යුත වන්නවුනට ද යි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ යැ, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ. සෙසු ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යි.

38. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං, අරූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

39. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති. (අනුලොමපුග්ගල)

40--42. යත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති -පෙ- (අනුලොමඔකාස)

43. යස්ස යත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: දුතියජ්ඣානං, තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං තෙසං තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං තෙසං තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

38. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: කාමාවචරයනට පශ්චිම-චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාව-චරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ නම් ඔවුනට ද රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ද අරූපාවචරයෙහි ද ඉපිද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඒ ච්‍යුත වන්නවුනට ද යි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, ඔවුනට කාය-සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ. සෙසු ඔවුනට චිත්ත-සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යි.

39. යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිම-චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්ක-අවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ නම් ඔවුනට ද චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ. සෙසු ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි)

40—42. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ... (අනුලොමාවකාශ යි)

43. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: ද්විතීය ධ්‍යානයට හා තෘතියධ්‍යානයට සමවන් ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: කාමාව-චරයනට පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ නම් ඔවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද සෙසු කාමාවචර-යනට දයි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යි.

44. යස්ස යත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, චතුත්‍ථජ්ඣානං සමාපන්නානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. පඨමජ්ඣානං දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

45. යස්ස යත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං චතුත්‍ථජ්ඣානං සමාපන්නානං තෙසං තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං ඉතරෙසං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

46. යස්ස කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අවිතක්කඅවිචාර පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො -පෙ- ආමන්තා.

44. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ නම් ඔවුනට ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, ප්‍රථමධ්‍යානයට ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද සෙසු කාමාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යි.

45. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට එම චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද, යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ නම් ඔවුනටද ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට දැ යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ද සෙසු රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යි. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි)

46. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්; කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ නම් ඔවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි ඉපිද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඒ ච්‍යුත වන්නවුනට දැ යි ඔවුනට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ නම් ඔවුනට ද කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යි.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය ... එසේ යි.

47. යස්ස කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො -පෙ- ආමන්තා.

48. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, තෙසං වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො -පෙ- ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගල)

49--51. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති -පෙ- (පච්චනීකඔකාස)

52. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. සවිතක්කසවිචාර පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අවිතක්කඅවිචාර පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

47. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදනා කෙණෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ ද රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි ඉපිද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඒ ච්‍යුත වන්නවුනට දූයි ඔවුනට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය ... එසේ යි.

48 යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ නම් ඔවුනට ද වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය ... එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි)

49--51. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි)

52. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදනා කෙණෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්ත සමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට හා තෘතීයධ්‍යානයට සමවන් ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යි.

53. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

54. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

අනාගතවාරො.

55. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති.

53. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. පශ්චිම-චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

54. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: අවිතර්කඅවිචාරපශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ ද ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට දූ යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට දූයි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි)

අනාගතවාර යි.

55. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට වාක්-සංස්කාරය නිරුද්ධ වී යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වී නම් ඔහුට කාය-සංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: සිත උපදනා කෙණෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට වාක්-සංස්කාරය නිරුද්ධ වී, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වෙයි. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්-කාරය ද නිරුද්ධ වී, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වේ.

56. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිත්ථ, කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති.

57. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. විතක්කවිචාරානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිත්ථ, වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති. (අනුලොමපුග්ගල)

58—60. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති -පෙ- (අනුලොමඔකාස)

61. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථාති: දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති, වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ. නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිත්ථ, කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති.

56. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වී යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වී නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: සිත උපදනා කෙණෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත බිඳෙන කෙණෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වී, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වෙයි. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වී, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වේ.

57. යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වී යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වී නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: සිත උපදනා කෙණෙහි සියල්ලනට ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ සිත බිඳෙනා කෙණෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වී, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වෙයි. විතර්කවිචාරයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වී, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වේ. (අනුලොමපුද්ගල යි)

58--60. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ... (අනුලොමාවකාශ යි)

61. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වී යැ යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වී. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වෙයි, වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වී.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වී නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට මැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වී, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වෙයි. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචර වූ ඔවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි එහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වී, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වේ.

62. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස තත්ථ චිත්ත-සඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්ත-සඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති.

63. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස තත්ථ චිත්ත-සඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. විතක්ක විචාරානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

64. යස්ස කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: නත්ථි.

65. යස්ස කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කාය-සඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: නත්ථි.

66. තස්ස වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස වචී-සඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: නත්ථි. (පච්චනීකපුග්ගල)

67—69. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති -පෙ- (පච්චනීක ඔකාස)

62. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වී යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වී නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වී, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වෙයි. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වී, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වේ.

63. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වී යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වී නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වී, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වෙයි. විතර්කවිචාරයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වී, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වේ, (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි)

64. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී යැ යත්: නිරුද්ධ වී.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි යත්: නැති.

65. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී යැ යත්: නිරුද්ධ වී.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි යත්: නැති.

66. යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී යැ යත්: නිරුද්ධ වී.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි යත්: නැති, (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි)

67--69. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි)

70. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං, අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ, තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති, වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති. දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං යෙව අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති.

71. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: ආමන්තා.

70. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී යැ යත්: ප්‍රථම-ධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන් උපදනා කෙණෙහි ද ඔවුනට මැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්ත-යාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වී. ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යාන-යට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට මැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත බිඳෙන කෙණෙහි ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ශුද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වෙයි, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වී.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි යත්: ද්විතීය-ධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වෙයි. ද්විතීය-ධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට මැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ශුද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වී, කායසංස්-කාරය ද නිරුද්ධ නො වේ.

71. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී යැ යත්: චිත්ත-යාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත බිඳෙන කෙණෙහි දූ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වී. ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වෙයි, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වී.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි යත්: එසේ යි.

72. යස්ස යත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස තත්‍ථ චිත්‍තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: සබ්බෙසං චිත්‍තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්‍තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං තත්‍ථ චිත්‍තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති, චිත්‍තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ චිත්‍තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

පච්චුප්පන්නානාගතවාරො.

73. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: සබ්බෙසං චිත්‍තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්‍තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති.

74. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්‍තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්‍තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: සබ්බෙසං චිත්‍තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්‍තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්‍තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්‍තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති.

72. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී යැ යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද, විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි, චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වී. ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනවුනට ද, අසංඥසත්‍වයනට දූයි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වෙයි, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වී.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නාතීතවාර යි.

73. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ. ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වෙයි. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වේ.

74. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වෙයි. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වේ.

75. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: සවිතක්කසවිචාර පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. ඉතරෙසං විතක්කවිචාරානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. විතක්කවිචාරානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති. (අනුලොමපුග්ගල)

76—78. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති -පෙ- (අනුලොමඔකාස)

79. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: දුතියජ්ඣානං, තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති, වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ, තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති.

80. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති.

75. යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි. ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ. සෙසු ඔවුනට විතර්කවිචාරයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වෙයි, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වෙයි. විතර්කවිචාරයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වේ. (අනුලොමපුද්ගල යි)

76—78. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ... (අනුලොමාවකාශ යි)

79. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන් ඔවුනට එහි ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වෙයි, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වෙයි. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වේ.

80. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වෙයි. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වේ.

81. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: සවිතක්කසවිචාර පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. ඉතරෙසං විතක්කවිචාරානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති. විතක්කවිචාරානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

82. යස්ස කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. සවිතක්කසවිචාර පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අවිතක්කඅවිචාර පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති. තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති, වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: ආමන්තා.

83. යස්ස කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො –පෙ– ආමන්තා.

81. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: විතර්කවිචාරසහිත වූ පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි. ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ. සෙසු ඔවුනට එහි විතර්කවිචාරයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වෙයි, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වෙයි යත්: සිත උපදනා කෙණෙහි සියල්ලනට ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වෙයි. විතර්කවිචාරයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වේ. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි)

82. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ නම් ඔවුනට ද කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වෙයි, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යි.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි යත්: එසේ යි.

83. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වෙයි, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය ... එසේ යි.

84. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤ-සත්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස වචී-සඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: සවිතක්කසවිචාර පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ග-ක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති. අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ග-ක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති. (පච්චනීකපුග්ගල)

85—87. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති -පෙ- (පච්චනීක-ඔකාස)

88. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ, තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, රූපාවචරානං, අරූපාව-චරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං, අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ වචී-සඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො

84. යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දැ යි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ. ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වෙයි, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි යත්: සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වෙයි. අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වේ. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි)

85—87. යම්තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි)

88. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවත් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට ම ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ. ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ. සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ ද ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට මැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දැ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වෙයි, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය

න නිරුජ්ඣති. සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අවිතක්ක-අවිචාරපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්ක-අවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං, අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ, තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, චතුත්ථජ්ඣානං සමා-පන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති.

89. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, තෙසං තත්ථ කාය-සඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරු-ජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො -පෙ- ආමන්තා.

90. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ වචී-සඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤ-සත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති. අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිම-චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති. (පච්චනීක-පුග්ගලොකාසා)

පච්චුප්පන්නානාගතවාරො.

නො ද නිරුද්ධ නො වෙයි. සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාරපශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ ද ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වේ.

89. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ. ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි අසංඥසත්ත්ව වූ ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වෙයි, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය ... එසේ යි.

90. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි. ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත් යාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි අසංඥසත්ත්ව වූ ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වෙයි, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි යත්: සවිතර්කසවිචාරපශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වෙයි. අවිතර්කඅවිචාරපශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි අසංඥසත්ත්ව වූ ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වෙයි (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නානාගතවාර යි.

91. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අවිතක්ක-අවිචාරපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්ක-අවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, තෙසං කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිත්ථ, වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන -පෙ- ආමන්තා.

92. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිත්ථ, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන -පෙ- ආමන්තා.

93. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිත්ථ, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන -පෙ- ආමන්තා. (අනුලොමපුග්ගල)

94--96. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ -පෙ- (අනුලොම-ඔකාස)

97. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිත්ථ, වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථාති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිත්ථ.

91. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වී නම් ඔහුට වාක්සංස්-කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: සවිතර්කසවිචාරපශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාරපශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාරපශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ නම් ඔවුනට ද කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වී, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ. සෙසු ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වී, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යි.

තවද යමකුට ... එසේ යි.

92. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වී නම් ඔහුට චිත්ත-සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ග-ක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වී, ඔවුනට චිත්ත-සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ. සෙසු ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වී, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යි.

තවද යමකුට ... එසේ යි.

93. යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වී නම් ඔහුට චිත්ත-සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ග-ක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වී, ඔවුනට චිත්ත-සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ. සෙසු ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වී, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යි.

තවද යමකුට ... එසේ යි. (අනුලොම පුද්ගල යි)

94—96. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වී නම් ... (අනුලොමාවකාශ යි)

97. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වී නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වී, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද සෙසු කාමාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි කාය-සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වී, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වී යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වී. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වී.

98. යස්ස යත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ චිත්‍තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමචිත්‍තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ චිත්‍තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. පඨමජ්ඣානං දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිත්‍ථ, චිත්‍තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ චිත්‍තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්‍ථාති: චතුත්‍ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්‍ථ චිත්‍තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්‍ථ. පඨමජ්ඣානං දුතියජ්ඣානං, තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං තෙසං තත්‍ථ චිත්‍තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිත්‍ථ.

99. යස්ස යත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ චිත්‍තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: සවිතක්කසවිචාරභූමියං පච්ඡිමචිත්‍තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ චිත්‍තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. ඉතරෙසං සවිතක්කසවිචාරභූමියං තෙසං තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිත්‍ථ, චිත්‍තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ චිත්‍තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්‍ථාති: අවිතක්කඅවිචාරභූමියං තෙසං තත්‍ථ චිත්‍තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්‍ථ. සවිතක්කසවිචාරභූමියං තෙසං තත්‍ථ චිත්‍තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිත්‍ථ. (අනුලොමපුග්ගලොකාසා)

100. යස්ස කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්‍ථ තස්ස වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්‍ථාති: නිරුජ්ඣිත්‍ථ.

101. යස්ස කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්‍ථ තස්ස චිත්‍තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන චිත්‍තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්‍ථාති: නිරුජ්ඣිත්‍ථ.

98. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වී නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: කාමාවචර-යෙහි පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වී, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ. ප්‍රථමධ්‍යානයට ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද සෙසු කාමාවචරයනට දූයි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වී, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ වී යැ යත්: චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූයි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, ඔවුනට එහි කායසංස්-කාරය නො ද නිරුද්ධ වී. ප්‍රථමධ්‍යානයට ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීය-ධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද කාමාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි චිත්ත-සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වී.

99. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වී නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: සවිතර්ක-සවිචාරභූමියෙහි පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වී, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ. සෙසු ඔවුනට එහි සවිතර්කසවිචාරභූමියෙහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වී, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වී යැ යත්: අවිතර්ක-අවිචාරභූමියෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වී. සවිතර්කසවිචාර-භූමියෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වී. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි)

100. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: නැති.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී යැ යත්: නිරුද්ධ වී.

101. යමකුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: නැති.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී යැ යත්: නිරුද්ධ වී.

102. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති : නත්ථි.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස වචී-සඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්ථාති: නිරුජ්ඣිත්ථ. (පච්ඡිමකපුග්ගල)

103--105. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්ථ --පෙ-- (පච්ච-නීකඔකාස)

106. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති : රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. රූපාවචරෙ, අරූපාවචරෙ සවිතක්ක-සවිචාර පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අවිතක්කඅවිචාර පච්ඡිමචිත්ත-සමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිත්ථ, වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරු-ජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්ථාති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්ථ. රූපාවචරෙ, අරූපාවචරෙ සවිතක්ක-සවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්ත-සමඞ්ගීනං; යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිත්ථ.

107. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, රූපාව-චරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්ථ.

102. යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: නැති.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී යැ යත්: නිරුද්ධ වී. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි)

103--105. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී නම් ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි)

106. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ ද යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වීය, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාරපශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වී යැ වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට දූ යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නේ යැ. ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වී යැ. රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නෙ ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූයි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වී යැ.

107. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී යැ.

නො ච තෙසං තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. රූපාවචරෙ, අරූපාවචරෙ පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිත්‍ථ, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්‍ථාති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ කායසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්‍ථ. රූපාවචරෙ, අරූපාවචරෙ පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිත්‍ථ.

108. යස්ස යත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: අවිතක්කඅවිචාරභූමියං තෙසං තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. අවිතක්කඅවිචාරභූමියං පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං, තෙසං තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිත්‍ථ, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්‍ථාති: සවිතක්කසවිචාරභූමියං පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිත්‍ථ. අවිතක්කඅවිචාරභූමියං පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිත්‍ථ. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

අතීතානාගතවාරො.

නිරොධවාරො නිට්ඨිතො.

ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වී ය, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නේ ය, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වී ය. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය, කායසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වී ය.

108. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නේ ද යත්: අවිතර්කඅවිචාරභූමියෙහි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී ය, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය, අවිතර්කඅවිචාර භූමියෙහි පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වී ය. චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වී යැ යත් සවිතර්කසවිචාරභූමියෙහි පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට: එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නේ ය, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වී. අවිතර්කඅවිචාරභූමියෙහි පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වී. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි)

අතීතානාගතවාර යි.

නිරොධවාර නිමි.

109. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: නො.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: නො.

110. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: නො.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣති තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: නො.

111. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: නො.

යස්ස වා පන -පෙ- (අනුලොමපුග්ගල)

112—114. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣතීති: දුතියජ්ඣානෙ තතියජ්ඣානෙ තත්ථ -පෙ-

(ඉතරෙසං යත්ථකානං සදිසං) (අනුලොමඔකාස)

115—117. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති -පෙ-

(යස්සකම්පි යස්සයත්ථකම්පි සදිසං) (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

118. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣතීති: විතක්කවිචාරානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති. විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති තස්ස කාය-සඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤ-සත්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣති, කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති.

109. යමකුට කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට කාය-සංස්කාරය උපදී ද යත්: නැති.

110. යමකුට කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ නම් ඔහුට කාය-සංස්කාරය උපදී ද යත්: නැති.

111. යමකුට වාක්සංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට ... නැති. (අනුලොමපුද්ගල යි)

112--114. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදී නම් එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වේ ද යත්: ද්විතීයධ්‍යාන වූ තෘතීයධ්‍යාන වූ එහි ... (අනුලොමාවකාශ යි)

(සෙසු යත්‍ථකයන්ගේ බෙදීම සමාන යි.)

115--117. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදී නම් ... (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි)

(යස්සකය ද යස්සයත්‍ථකය ද සමාන යි.)

118. යමකුට කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට වාක්-සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ ද යත්: විතර්කවිචාරයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණ-යෙහි ඔවුනට කායසංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වෙයි. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නො උපදී, වාක්-සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වේ.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නො උපදී යත්: ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්-පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද උපදී. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද, අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වේ, කායසංස්කාරය ද නො උපදී.

119. යස්ස කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කාය-සඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කාය-සඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධ-සමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති.

120. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤ-සත්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: විතක්කවිචාරානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, වචී-සඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති. (පච්චනීකපුග්ගල)

121—123. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති -පෙ- (පච්චනීක-ඔකාස)

124—126. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති -පෙ-

(යස්සකම්පි යස්සයත්ථකම්පි සදිසං, යස්ස යත්ථකෙ නිරොධ-සමාපන්නානන්ති න ලබ්භති.) (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

පච්චුප්පන්නවාරො.

119. යමකුට කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියලු ඔවුනට කායසංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වේ. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා ක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නො උපදී, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වේ.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නො උපදී ද යත්: ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන් උපදනා ක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද නො උපදී. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා ක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වේ, කායසංස්කාරය ද නො උපදී.

120. යමකුට වාක්සංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියලු ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වෙයි. විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා ක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නො උපදී, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වේ.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නො උපදී ද යත්: විතර්කවිචාරයන් උපදනා ක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වෙයි, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නො උපදී. විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා ක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වේ, වාක්සංස්කාරය ද නො උපදී. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි)

121--123. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි)

124--126. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ... (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි)

(යස්සකය ද යස්සයත්‍ථකය ද සමානයි, යස්සයත්‍ථකයෙහි 'නිරොධසමාපන්නානං' යනු නො ලැබේ.

ප්‍රත්‍යුත්පන්නවාර යි.

127—129. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථාති : ආමන්තා. (අනුලොමපුග්ගල)

(අතීතා පුච්ඡා උප්පාදවාරෙපි නිරොධවාරෙපි උප්පාදනිරොධවාරෙපි සදිසං විත්ථාරෙතබ්බා.)

අතීතවාරො.

130. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති : ආමන්තා.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති : කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරෙ, අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති. තෙසං වචනානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

131. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති : ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති : කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති. තෙසං වචනානං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

132. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති : ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති : පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති. (අනුලොමපුග්ගල)

127--129. යමකුට කායසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට වාක්-සංස්කාරය නිරුද්ධ වී ද යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි)

(අතීතපෘච්ඡා උත්පාදවාරයෙහි ද නිරොධවාරයෙහි ද උත්පාද-නිරොධවාරයෙහි ද සමාන වැ විස්තර කළයුතු යි.)

අතීතවාර යි.

130. යමකුට කායසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට වාක්-සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්ත-යාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපන්නේ ද රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි හා අරූපාව-චරයෙහි ඉපිද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඒ ච්‍යුතවන්නවුනට ද යි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ ය, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද උපදින්නේ ය. සෙසු ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නේ ය, කායසංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

131. යමකුට කායසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට චිත්ත-සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්ත-යාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචර-යනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචර-යෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද, යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි ඉපිද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඒ ච්‍යුත වන්නවුනට ද යි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ ය. ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද උපදින්නේ ය. සෙසු ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නේ ය, කායසංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

132. යමකුට වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට චිත්ත-සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණ-යෙහි යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ නම් ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ ය, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද උපදින්නේ ය. සෙසු ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද උප-දින්නේ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි)

133--135. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති -පෙ- (අනුලොමඔකාස)

136. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

137. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. පඨමජ්ඣානං දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති.

138. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සතීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිස්සති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං ඉතරෙසං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිස්සති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

133—135. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ... (අනුලොමාවකාශ යි)

136. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: ද්විතීය-ධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන් ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය උපදින්නේ ය, ඔවුනට එහි වාක්සස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නේ ය. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද උපදින්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නේ ය.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: කාමාවචර-යනට පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ ය, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද උපදින්නේ ය. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නේ ය, කායසංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

137. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය උපදින්නෙ යැ යත්: කාමාවචර-යනට පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද චතුර්ථධ්‍යානයට සම-වන්නවුනට ද රූපාවචරයනට ද, අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ ය, ඔවුනට එහි කාය-සංස්කාරය නො ද උපදින්නේ ය. ප්‍රථමධ්‍යානයට ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන් සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි චිත්ත-සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නේ ය, කායසංස්කාරය ද උපදින්නේ යි.

138. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය උපදින්නේ ද යත්: පශ්චිමචිත්ත-යාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට චතුර්ථ ධ්‍යානයට සමවන් ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ ය, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද උපදින්නේ ය. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ද සෙසු රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නේ ය, වාක්සංස්-කාරය ද උපදින්නේ යි. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි)

139. යස්ස කායසඞ්ඛාරෝ නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස වචීසඞ්ඛාරෝ න නිරුජ්ඣිස්සතීති: කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරෝ නුප්පජ්ජිස්සති. නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරෝ න නිරුජ්ඣිස්සති. සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, තෙසං කායසඞ්ඛාරෝ ච නුප්පජ්ජිස්සති, වචීසඞ්ඛාරෝ ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන -පෙ- ආමන්තා.

140. යස්ස කායසඞ්ඛාරෝ නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරෝ න නිරුජ්ඣිස්සතීති: කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති. තෙසං චවන්තානං, තෙසං කායසඞ්ඛාරෝ නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරෝ න නිරුජ්ඣිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කායසඞ්ඛාරෝ ච නුප්පජ්ජිස්සති, චිත්තසඞ්ඛාරෝ ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරෝ -පෙ- ආමන්තා.

141. යස්ස වචීසඞ්ඛාරෝ නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරෝ න නිරුජ්ඣිස්සතීති: අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස[1] උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං වචීසඞ්ඛාරෝ නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරෝ න නිරුජ්ඣිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරෝ ච නුප්පජ්ජිස්සති, චිත්තසඞ්ඛාරෝ ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරෝ -පෙ- ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගල)

142--144. යත්ථ කායසඞ්ඛාරෝ නුප්පජ්ජිස්සති -පෙ- (පච්චනීකඔකාස)

---

1. පච්ඡිමචිත්තස්ස

139. යමකුට කායසංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමචිත්තයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි ඉපිද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඒ ච්‍යුතවන්නවුනට ද යි ඔවුනට කායසංස්කාරය නො උපදින්නේ ය, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය. සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ නම් ඔවුනට ද කායසංස්කාරය ද නො උපදින්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යි.

තවද යමකුට ... එසේ යි.

140. යමකුට කායසංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නේ ද යත්: කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි හා අරූපාවචරයෙහි ඉපිද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඒ ච්‍යුතවන්නවුනට ද යි ඔවුනට කායසංස්කාරය නො උපදින්නේ ය. ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය, පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නො උපදින්නේ ය, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය ... එසේ යි.

141. යමකුට වාක්සංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ නම් ඔවුනට ද වාක්සංස්කාරය නො උපදින්නේ ය, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නො උපදින්නේ ය, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය ... එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි)

142—144. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි)

145. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සතීති: දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති. සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති.

146. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා කාමාවචරානං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො -පෙ- ආමන්තා.

147. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, දුතියජ්ඣානං, තතියජ්ඣානං, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජිස්සති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ -පෙ- ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

අනාගතවාරො.

145. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො උපදින්නේ ය, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය. සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නො උපදින්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නො උපදින්නේ යැ යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන් ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නේ ය, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නො උපදින්නේ ය. සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය, කායසංස්කාරය ද නො උපදින්නේ යි.

146. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ කාමාවචරයනට පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො උපදින්නේ ය, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි අසංඥසත්ත්ව වූ ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නො උපදින්නේ ය, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය ... එසේ යි.

147. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නො උපදින්නේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන් ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො උපදින්නේ ය, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි අසංඥසත්ත්ව වූ ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නො උපදින්නේ ය, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක ... එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි)

අනාගතවාර යි.

148—150. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිත්ථ, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති —පෙ—

(යථා උප්පාදවාරෙ[1] පච්චුප්පන්නා අතීතා පුච්ඡා අනුලොමම්පි පච්චනීකම්පි විභත්තා, එවං උප්පාදනිරොධවාරෙපි පච්චුප්පන්නා අතීතාපුච්ඡා අනුලොමම්පි පච්චනීකම්පි විභාවිතබ්බා.) (අනුලොමපුග්ගල)

පච්චුප්පන්නානාගතවාරො.

151. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

152. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

1. උප්පාදවාරෙපි – සී. මු.

148—150. යමකුට කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට වාක්-සංස්කාරය නිරුද්ධ වී ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වී නම් ඔහුට කාය-සංස්කාරය උපදී ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට වාක්-සංස්කාරය නිරුද්ධ වී, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද උපදී. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වී, කායසංස්කාරය ද උපදී. (අනුලොමපුද්ගල යි).

(උත්පාදවාරයෙහි ප්‍රත්‍යුත්පන්න අතීත පෘච්ඡාවෝ අනුලොමය ප්‍රත්‍යනීකය ද විසින් යම්සේ බෙදන ලද්දහු ද එසේ ම උත්පාද-නිරොධවාරයෙහි ද ප්‍රත්‍යුත්පන්න අතීත පෘච්ඡාවෝ අනුලොමය ද ප්‍රත්‍යනීකය ද විසින් බෙදිය යුත්තාහ.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නාතීතවාර යි.

151. යමකුට කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය උපදී ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියල්-ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට වාක්සංස්-කාරය නිරුද්ධ වන්නේ ය, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද උපදී ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නේ ය, කායසංස්කාරය ද උපදී.

152. යමකුට කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය උපදී ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියල්-ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට චිත්ත-සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ ය, ඔවුනට කායසංස්කාරය නො ද උපදී. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට චිත්ත-සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නේ ය, කායසංස්කාරය ද උපදී.

153. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. විතක්කවිචාරානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, වචීසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති. (අනුලොමපුග්ගල)

154—156. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති -පෙ- (අනුලොම-ඔකාස)

157. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ වචී-සඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමා-පන්නානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. පඨ-මජ්ඣානං සමාපන්නානං කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පා-දක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාව-චරානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ, තෙසං යෙව විනා අස්සාස-පස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

158. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චිත්ත-සඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති. අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති.

153. යමකුට වාක්සංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය උපදී ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ ය, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද උපදී. විතර්කවිචාරයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද උපදී. (අනුලොමපුද්ගල යි)

154--156. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදී නම් ... (අනුලොමාවකාශ යි)

157. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය උපදී, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නේ ය. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද උපදී, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නෙ ය.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය උපදී ද යත්: ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ ය, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද උපදී. ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන් උපදනා කෙණෙහි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නේ ය, කායසංස්කාරය ද උපදී.

158. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය උපදී ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ ය, ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද උපදී. ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නේ ය, කායසංස්කාරය ද උපදී.

159. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරෝ උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චිත්ත-සඞ්ඛාරෝ නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරෝ නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරෝ උප්පජ්ජතීති: සබ්බේසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරෝ නිරුජ්ඣිස්සති. නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරෝ උප්පජ්ජති. විතක්කවිචාරානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරෝ ච නිරුජ්ඣිස්සති, වචීසඞ්ඛාරෝ ච උප්පජ්ජති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

160. යස්ස කායසඞ්ඛාරෝ නුප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරෝ න නිරුජ්ඣිස්සතීති; සබ්බේසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා අස්සාස-පස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤ-සත්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරෝ නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරෝ න නිරුජ්ඣිස්සති. සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං කාය-සඞ්ඛාරෝ ච නුප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරෝ ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරෝ න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කාය-සඞ්ඛාරෝ නුප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

161. යස්ස කායසඞ්ඛාරෝ නුප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරෝ න නිරුජ්ඣිස්සතීති: සබ්බේසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා අස්සාස-පස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤ-සත්තානං තෙසං කායසඞ්ඛාරෝ නුප්පජ්ජති. නො ච තෙසං චිත්ත-සඞ්ඛාරෝ න නිරුජ්ඣිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කායසඞ්ඛාරෝ ච නුප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරෝ ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරෝ න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කාය-සඞ්ඛාරෝ නුප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

159. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය උපදී නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය උපදී ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ ය, වාක්සංස්කාරය නො ද උපදී. විතර්කවිචාරයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද උපදී. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි)

160. යමකුට කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට කායසංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය. සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ නම් ඔවුනට ද කායසංස්කාරය ද නො උපදී, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යි.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නො උපදී ද යත්: එසේ යි.

161. යමකුට කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට කායසංස්කාරය නො උපදී. ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නො උපදී, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය නො උපදී ද යත්: එසේ යි.

162. යස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගල)

163—165. යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති -පෙ- (පච්චනීකඔකාස)

166. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: පඨමජ්ඣානං සමාපන්නානං, කාමාවචරානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ, තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං, අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ, තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං, අස්සාසපස්සාසානං උප්පාදක්ඛණෙ, තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං සමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං අස්සාසපස්සාසානං භඞ්ගක්ඛණෙ, තෙසං යෙව විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, චතුත්ථජ්ඣානං සමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති, කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති.

162. යමකුට වාක්සංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සියල්ලනට ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දැ යි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට වාක්සංස්කාරය ද නො උපදී, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහුට වාක්සංස්කාරය නො උපදී ද යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි)

163–165. යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි)

166. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවන් කාමාවචරයනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද, ඔවුනට ම ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය. සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට ම, ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දැ යි ඔවුනට කායසංස්කාරය ද නො උපදී, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නොවන්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නො උපදී ද යත්: ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ නොවන්නේ ය. ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො ද නො උපදී. සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ ද ද්විතීයධ්‍යානයට තෘතීයධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට මැ ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි ද චතුර්ථධ්‍යානයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දැ යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය, කායසංස්කාරය ද නො උපදී.

167. යස්ස යත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා අස්සාසපස්සාසෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කායසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ කායසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

168. යස්ස යත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සතීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, විනා විතක්කවිචාරෙහි චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජති. නො ච තෙසං තත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො ච නුප්පජ්ජති, චිත්තසඞ්ඛාරො ච න නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ චිත්තසඞ්ඛාරො න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තත්ථ වචීසඞ්ඛාරො නුප්පජ්ජතීති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

පච්චුප්පන්නානාගතවාරො.

169. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති තස්ස වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: සවිතක්කසවිචාරපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අවිතක්කඅවිචාරපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අවිතක්කඅවිචාරං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජති, වචීසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන වචීසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

167. යමකුට යම් තැනෙක කායසංස්කාරය නො උපදනේ නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද ආශ්වාසප්‍රශ්වාසයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි දූ යි ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො-වන්නේ ය. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි කායසංස්කාරය ද නො උපදී, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහුට එහි කායසංස්කාරය නො උපදී ද යත්; එසේ යි.

168. යමකුට යම් තැනෙක වාක්සංස්කාරය නො උපදී නම් ඔහුට එහි චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නේ ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද විතර්කවිචාරයන්ගෙන් තොර වැ සිත උපදනා කෙණෙහි දූ යි ඔවුනට එහි වාක්සංස්කාරය නො උපදී, ඔවුනට එහි චිත්තසංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි වාක්-සංස්කාරය ද නො උපදී, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහුට එහි වාක්සංස්කාරය නො උපදී ද යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නානාගතවාර යි.

169. යමකුට කායසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට වාක්සංස්-කාරය නිරුද්ධ වන්නේ ද යත්: සවිතර්කසවිචාර පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අවිතර්කඅවිචාර පශ්චිමචිත්තය උපදින්නේ නම් ඔවුනට ද කායසංස්කාරය උපන්නේ ය, ඔවුනට වාක්සංස්කාරය නො ද නිරුද්ධ වන්නේ ය. සෙසු ඔවුනට කායසංස්කාරය ද උපන්නේ ය, වාක්සංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නේ යි.

තවද යමකුට වාක්සංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: එසේ යි.

170—180. යස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සතීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං කායසඞ්ඛාරො ච උප්පජ්ජිත්ථ, චිත්තසඞ්ඛාරො ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තසඞ්ඛාරො නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස කායසඞ්ඛාරො උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා. –පෙ–

(යථා නිරොධවාරෙ අතීතානාගතා පුච්ඡා අනුලොමම්පි පච්චනීකම්පි විභත්තා එවං උප්පාදනිරොධවාරෙපි අතීතානාගතා පුච්ඡා අනුලොමම්පි පච්චනීකම්පි විභජිතබ්බා අසම්මොහන්තෙන, නිරොධවාරෙන සදිසං, නත්ථි නානාකරණං.) (අනුලොමපුග්ගල)

අතීතානාගතවාරො.

උප්පාදනිරොධවාරො නිට්ඨිතො.

1—180. යො කායසඞ්ඛාරං පරිජානාති සො වචීසඞ්ඛාරං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන වචීසඞ්ඛාරං පරිජානාති සො කායසඞ්ඛාරං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

(යථා ඛන්ධයමකෙ පරිඤ්ඤාවාරං විභත්තං එවං සඞ්ඛාරයමකෙපි පරිඤ්ඤාවාරං විභජිතබ්බං.)

පරිඤ්ඤාවාරො නිට්ඨිතො.

සඞ්ඛාරයමකං නිට්ඨිතං.

170—180. යමකුට කායසංස්කාරය උපන්නේ නම් ඔහුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ ද යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට කායසංස්කාරය උපන්නේ ය, ඔවුනට චිත්තසංස්කාරය ද නො ද නිරුද්ධ වන්නේ ය. සෙසු ඔවුනට කායසංස්කාරය ද උපන්නේ ය, චිත්තසංස්කාරය ද නිරුද්ධ වන්නේ යි.

තවද යමකුට චිත්තසංස්කාරය නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහුට කායසංස්කාරය උපන්නේ ද යත්: එසේ යි. ... (අනුලොමපුද්ගල යි)

(නිරොධවාරයෙහි අතීතානාගතපාංචකාවෝ අනුලොමය ද ප්‍රත්‍යනීකය ද විසින් යම්සේ බෙදන ලද්දහු ද එසේ උත්පාදනිරොධවාරයෙහි ද අතීතානාගතපාංචකාවෝ අනුලොමය ද ප්‍රත්‍යනීකය ද විසින් නො මුළා වැ බෙදිය යුත්තාහ. නිරොධවාරය හා සම යි, වෙනසෙක් නැති.)

අතීතානාගතවාර යි.

උත්පාදනිරොධවාර නිමි.

1—180. යමෙක් කායසංස්කාරය පිරිසිඳ දනී නම් හෙතෙම වාක්සංස්කාරය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් වාක්සංස්කාරය පිරිසිඳ දනී නම් හෙතෙම කායසංස්කාරය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

(ස්කන්ධයමකයෙහි පරිඥාවාරය යම්සේ බෙදන ලද ද එසේ සංස්කාර යමකයෙහි ද පරිඥාවාරය බෙදියයුතු ය.)

පරිඥවාර නිමි.

සංස්කාරයමක නිමියේ යි.

7. අනුසයයමකං

පරිච්ඡේදවාරො

සත්තානුසයා :

කාමරාගානුසයො පටිඝානුසයො මානානුසයො දිට්ඨානුසයො විචිකිච්ඡානුසයො භවරාගානුසයො අවිජ්ජානුසයො.

1. පරිච්ඡින්නානුද්දෙසවාරො

1. කත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු. එත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති.

2. කත්ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති: දුක්ඛාය වෙදනාය. එත්ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති.

3. කත්ථ මානානුසයො අනුසෙති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා. එත්ථ මානානුසයො අනුසෙති.

4. කත්ථ දිට්ඨානුසයො අනුසෙති: සබ්බසක්කායපරියාපන්නෙසු ධම්මෙසු. එත්ථ දිට්ඨානුසයො අනුසෙති.

5. කත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති: සබ්බසක්කායපරියා-පන්නෙසු ධම්මෙසු. එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති.

6. කත්ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා, එත්ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති.

7. කත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති: සබ්බසක්කායපරියාපන්නෙසු ධම්මෙසු. එත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති.

උප්පත්තිට්ඨානවාරො.

7. අනුශයයමක

පරිච්ඡෙදවාර යි

අනුශයයෝ සත්දෙනෙකි :

කාමරාගානුසය යැ පටිඝානුසය යැ මානානුසය යැ දිට්ඨානුසය යැ විචිකිච්ඡානුසය යැ භවරාගානුසය යැ අවිජ්ජානුසය යි.

පරිච්ඡින්න උද්දෙසවාර යි

1. කාමරාගානුසය (අප්‍රහීනභාවයෙන් සන්තානයෙහි හෝනා බැවින් අනුශය වූ කාමරාගය) කොහි අනුශය (අනුරූප කරුණක් ලැබැ උපදනේ) වේ ද යත් : කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි යැ. මෙහි කාමරාගානුසය අනුශය වෙයි.

2. පටිඝානුසය කොහි අනුශය වේ ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි යැ. මෙහි පටිඝානුසය අනුශය වෙයි.

3. මානානුසය කොහි අනුශය වේ ද යත් : කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද වෙයි. මෙහි මානානුසය අනුශය වෙයි.

4. දිට්ඨානුසය කොහි අනුශය වේ ද යත් : සර්වසත්කාය පර්‍යාපන්න වූ ධර්මයෙහි යැ. මෙහි දිට්ඨානුසය අනුශය වෙයි.

5. විචිකිච්ඡානුසය කොහි අනුශය වේ ද යත් : සර්වසත්කාය-පර්‍යාපන්න වූ ධර්මයෙහි යැ, මෙහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වෙයි.

6. භවරාගානුසය කොහි අනුශය වේ ද යත් : රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද වෙයි, මෙහි භවරාගානුසය අනුශය වෙයි.

7. අවිජ්ජානුසය කොහි අනුශය වේ ද යත් : සර්වසත්කාය පර්‍යාපන්න වූ ධර්මයෙහි යැ. මෙහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි.

උත්පත්තිස්ථානවාර යි.

1. අනුසයවාරො

1. යස්ස කාමරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස පටිඝානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන පටිඝානුසයො අනුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

2. යස්ස කාමරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස මානානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මානානුසයො අනුසෙති තස්ස භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: අනාගාමිස්ස මානානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො අනුසෙති. තිණ්ණං පුග්ගලානං මානානුසයො ච අනුසෙති, කාමරාගානුසයො ච අනුසෙති.

3. යස්ස කාමරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස දිට්ඨානුසයො අනුසෙතීති: ද්වින්නං පුග්ගලානං කාමරාගානුසයො අනුසෙති, නො ච තෙසං දිට්ඨානුසයො අනුසෙති. පුථුජ්ජනස්ස කාමරාගානුසයො ච අනුසෙති, දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙති.

යස්ස වා පන දිට්ඨානුසයො අනුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

4. යස්ස කාමරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: ද්වින්නං පුග්ගලානං කාමරාගානුසයො අනුසෙති, නො ච තෙසං විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති. පුථුජ්ජනස්ස කාමරාගානුසයො ච අනුසෙති, විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

5. යස්ස කාමරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන භවරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො අනුසෙතීති: අනාගාමිස්ස භවරාගානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො අනුසෙති. තිණ්ණං පුග්ගලානං භවරාගානුසයො ච අනුසෙති, කාමරාගානුසයො ච අනුසෙති.

1. අනුසයවාර

1. යමකුට (අප්‍රහීනභාවයෙන් සන්තානයෙහි හෝනා) කාම-රාගානුසය අනුශය (අනුරූප කරුණක් ලැබ උපදනේ) වේ නම් ඔහුට පටිඝානුසය අනුශය වේ ද යත්:එසේ යි.

තවද යමකුට පටිඝානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

2. යමකුට කාමරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට මානානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට මානානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: අනගැමිහට මානානුසය අනුශය වෙයි. ඔහුට කාමරාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි, (පුහුදුන්, සෝවන්, සෙදගැමි) තුන් පුඟුලනට මානානුසය ද අනුශය වෙයි, කාමරාගානුසය ද අනුශය වෙයි.

3. යමකුට කාමරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට දිට්ඨානුසය අනුශය වේ ද යත්: (සෝවන්, සෙදගැමි) දෙපුඟුලනට කාමරාගානුසය අනුශය වෙයි. ඔවුනට දිට්ඨානුසය නො ද අනුශය වෙයි. පුහුදුනට කාමරාගානුසය ද අනුශය වෙයි, දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙයි.

තවද යමකුට දිට්ඨානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

4. යමකුට කාමරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: දෙපුඟුලනට කාමරාගානුසය අනුශය වෙයි. ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය වෙයි. පුහුදුනට කාමරාගානුසය ද අනුශය වෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙයි.

තවද යමකුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට කාම-රාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

5. යමකුට කාමරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට භව-රාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට කාම-රාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: අනගැමිහට භවරාගානුසය අනුශය වෙයි, ඔහුට කාමරාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි. තුන් පුඟුලනට භවරාගානුසය ද අනුශය වෙයි, කාමරාගානුසය ද අනුශය වේ.

6. යස්ස කාමරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස කාමරාගානු-සයො අනුසෙතීති: අනාගාමිස්ස අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො අනුසෙති. තිණ්ණං පුග්ගලානං අවිජ්ජා-නුසයො ච අනුසෙති, කාමරාගානුසයො ච අනුසෙති.

7. යස්ස පටිඝානුසයො අනුසෙති තස්ස මානානුසයො අනු-සෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මානානුසයො අනුසෙති තස්ස පටිඝානුසයො අනුසෙතීති: අනාගාමිස්ස මානානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස පටිඝානුසයො අනුසෙති, තිණ්ණං පුග්ගලානං මානානුසයො ච අනු සෙති, පටිඝානුසයො ච අනුසෙති.

8—9. යස්ස පටිඝානුසයො අනුසෙති තස්ස දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: ද්වින්නං පුග්ගලානං පටිඝානු-සයො අනුසෙති, නො ච තෙසං විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති. පුථුජ්ජනස්ස පටිඝානුසයො ච අනුසෙති, විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස පටිඝානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

10—11. යස්ස පටිඝානුසයො අනුසෙති තස්ස භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස පටිඝානුසයො අනුසෙතීති: අනාගාමිස්ස අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස පටිඝානුසයො අනුසෙති. තිණ්ණං පුග්ගලානං අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති, පටිඝානුසයො ච අනුසෙති.

12—13. යස්ස මානානුසයො අනුසෙති තස්ස දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං මානා-නුසයො අනුසෙති, නො ච තෙසං විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති, පුථුජ්ජනස්ස මානානුසයො ච අනුසෙති, විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස මානානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

6. යමකුට කාමරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට අවිජ්ජා නුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට කාමරාගා-නුසය අනුශය වේ ද යත්: අනගැමිහට අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි. ඔහුට කාමරාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි. තුන් පුගුලනට අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි, කාමරාගානුසය ද අනුශය වේ.

7. යමකුට පටිඝානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට මානානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට මානානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට පටිඝානුසය අනුශය වේ ද යත්: අනගැමිහට මානානුසය අනුශය වෙයි. ඔහුට පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. තුන් පුගුලනට මානා-නුසය ද අනුශය වෙයි, පටිඝානුසය ද අනුශය වේ.

8—9. යමකුට පටිඝානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට දිට්ඨා නුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත් : දෙපුගුලනට පටිඝානුසය අනුශය වෙයි, ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය වෙයි. පුහුදුනට පටිඝානුසය ද අනුශය වෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙයි.

තවද යමකුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට පටිඝා නුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

10—11. යමකුට පටිඝානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට පටිඝානුසය අනුශය වේ ද යත්: අනගැමිහට අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි. ඔහුට පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. තුන් පුගුලනට අවිජ්-ජානුසය ද අනුශය වෙයි, පටිඝානුසය ද අනුශය වේ.

12—13. යමකුට මානානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට දිට්ඨා-නුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: තුන් පුගුලනට මානානුසය අනුශය වෙයි, ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය වෙයි. පුහුදුනට මානානුසය ද අනුශය වෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙයි.

තවද යමකුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට මානා-නුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

14—15. යස්ස මානානුසයො අනුසෙති තස්ස භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස මානානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

16. යස්ස දිට්ඨානුසයො අනුසෙති තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස දිට්ඨානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

17—18. යස්ස දිට්ඨානුසයො අනුසෙති තස්ස භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස දිට්ඨානුසයො අනුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති. නො ච තෙසං දිට්ඨානුසයො අනුසෙති. පුථු(ජ්ජන)ස්ස අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති, දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙති.

19—20. යස්ස විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තෙසං විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති. පුථුජ්ජනස්ස අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති, විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති.

21. යස්ස භවරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා. (එකමූලකං)

22. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස මානානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මානානුසයො අනුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්තීති: අනාගාමිස්ස මානානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. තිණ්ණං පුග්ගලානං මානානුසයො ච අනුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති.

14—15. යමකුට මානානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට මානානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

16. යමකුට දිට්ඨානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට දිට්ඨානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

17—18. යමකුට දිට්ඨානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට දිට්ඨානුසය අනුශය වේ ද යත්: තුන් පුඟුලනට අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි, ඔවුනට දිට්ඨානුසය නො ද අනුශය වෙයි. පුහුදුනට අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි, දිට්ඨානුසය ද අනුශය වේ.

19—20. යමකුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: තුන් පුඟුලනට අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි, ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය වෙයි. පුහුදුනට අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වේ.

21. යමකුට භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි. (එකමූලක යි)

22. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට මානානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට මානානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙත් ද යත්: අනාගැමිහට මානානුසය අනුශය වෙයි, ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්. තුන් පුඟුලනට මානානුසය ද අනුශය වෙයි. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙත්.

23—24. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: ද්වින්නං පුග්ගලානං කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තෙසං විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති. පුථුජ්ජනස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්තීති: ආමන්තා.

25—26. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්තීති: අනාගාමිස්ස අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති. නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. තිණ්ණං පුග්ගලානං අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. (දුකමූලකං)

27—28. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: ද්වින්නං පුග්ගලානං කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තෙසං විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති. පුථුජ්ජනස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්තීති: ආමන්තා.

29—30. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්තීති: අනාගාමිස්ස අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. තිණ්ණං පුග්ගලානං අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. (තිකමූලකං)

23—24. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: දෙපුහුලනට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති, ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය වෙයි. පුහුදුනට කාම-රාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙයි.

තවද යමකුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට කාම-රාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති යත්: එසේ යි.

25—26. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට කාම රාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති යත්: අනාගැමිහට අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි, ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. තුන් පුහුලනට අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති. (දුකමූලක යි)

27—28. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: දෙපුහුලනට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානා-නුසය ද අනුශය වෙති, ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය වෙයි. පුහුදුනට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙයි.

තවද යමකුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට කාම-රාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති යත්: එසේ යි.

29—30. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට කාම-රාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති යත්: අනාගැමිහට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති. ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. තුන් පුහුලනට අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි, කාමරාගානුසය ද පටි-ඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති. (තිකමූලක යි)

31. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්තීති: ආමන්තා.

32—33. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්තීති: අනාගාමිස්ස අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති. ද්වින්නං පුග්ගලානං අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තෙසං දිට්ඨානුසයො අනුසෙති. පුථුජ්ජනස්ස අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති. (චතුක්කමූලකං)

34—35. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්තීති: අනාගාමිස්ස අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. ද්වින්නං පුග්ගලානං අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තෙසං දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. පුථුජ්ජනස්ස අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. (පඤ්චකමූලකං)

36. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

31. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට කාම-රාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති යත්: එසේ යි.

32—33. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට භවරාගානුසය ... අවිජ්-ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට කාම-රාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති යත්: අනගැමිහට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති, ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද නො ද අනුශය වෙති, දෙපුහුලනට අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති. ඔවුනට දිට්ඨානුසය නො ද අනුශය වෙයි. පුහුදුනට අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති. (චතුක්කමූලක යි)

34—35. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට භව-රාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට කාම-රාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචි-කිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙති යත්: අනගැමිහට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති. ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. දෙපුහුලනට අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති. පුහුදුනට අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි. කාමරාගා-නුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙත්. (පඤ්චකමූල යි)

36. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්තීති: අනාගාමිස්ස අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. ද්වින්නං පුග්ගලානං අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තෙසං දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. පුථුජ්ජනස්ස අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති. කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති. (ඡක්කමූලකං) (අනුලොම් පුග්ගල)

37. යත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති තත්ථ පටිඝානුසයො අනුසෙතීති: නො.

යත්ථ වා පන පටිඝානුසයො අනුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙතීති: නො.

38. යත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති තත්ථ මානානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මානානුසයො අනුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ මානානුසයො අනුසෙති, නො ච තත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති. කාමධාතුයා ද්විසු වෙදනාසු එත්ථ මානානුසයො ච අනුසෙති, කාමරාගානුසයො ච අනුසෙති.

39—40. යත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති තත්ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති, නො ච තත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති. කාමධාතුයා ද්විසු වෙදනාසු එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති, කාමරාගානුසයො ච අනුසෙති.

41. යත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති තත්ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: නො.

යත්ථ වා පන භවරාගානුසයො අනුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙතීති: නො.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය වෙති යත්: අනගැමිහට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය වෙති. ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. දෙපුඟුලනට අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය වෙති, ඔවුනට දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අනුශය වෙති, පුහුදුනට අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය වෙති. (ඡක්කමූලක යි) (අනුලොමපුද්ගල යි.)

37. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය වේ නම් එහි පටිඝානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

38. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය වේ නම් එහි මානානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි මානානුසය අනුශය වෙයි. එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි, කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි මානානුසය ද අනුශය වෙයි, කාමරාගානුසය ද අනුශය වේ.

39—40. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය වේ නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වෙයි. එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙයි, කාමරාගානුසය ද අනුශය වේ.

41. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය වේ නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

42. යත්‍ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තත්‍ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති, කාමරාගානුසයො ච අනුසෙති.

43. යත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ මානානුසයො අනුසෙතීති: නො.

යත්‍ථ වා පන මානානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙතීති: නො.

44—45. යත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති, නො ච තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති, පටිඝානුසයො ච අනුසෙති.

46. යත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: නො.

යත්‍ථ වා පන භවරාගානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙතීති: නො.

47. යත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති, පටිඝානුසයො ච අනුසෙති.

42. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාම-රාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි, එහි කාම-රාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇතිකල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි, කාමරාගානුසය ද අනුශය වේ.

43. යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය වේ නම් එහි මානා-නුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය වේ නම් එහි පටිඝා-නුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

44—45. යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය වේ නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් එහි පටිඝානුසය අනුශය වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි විචි-කිච්ඡානුසය අනුශය වෙයි, එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙයි, පටිඝානුසය ද අනුශය වේ.

46. යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය වේ නම් එහි භව-රාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් එහි පටිඝානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

47. යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය වේ නම් එහි අවිජ්ජා-නුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් එහි පටිඝානුසය අනුශය වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි, එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි, පටිඝානුසය ද අනුශය වේ.

48—49. යත්ථ මානානුසයො අනුසෙති තත්ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තත්ථ මානානුසයො අනුසෙතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති, නො ච තත්ථ මානානුසයො අනුසෙති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු, රූපධාතුයා, අරූපධාතුයා එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති, මානානුසයො ච අනුසෙති.

50. යත්ථ මානානුසයො අනුසෙති තත්ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ මානානුසයො අනුසෙති, නො ච තත්ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ මානානුසයො ච අනුසෙති, භවරාගානුසයො ච අනුසෙති.

යත්ථ වා පන භවරාගානුසයො අනුසෙති තත්ථ මානානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

51. යත්ථ මානානුසයො අනුසෙති තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තත්ථ මානානුසයො අනුසෙතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තත්ථ මානානුසයො අනුසෙති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති, මානානුසයො ච අනුසෙති.

52. යත්ථ දිට්ඨානුසයො අනුසෙති තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තත්ථ දිට්ඨානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

53. යත්ථ දිට්ඨානුසයො අනුසෙති තත්ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු එත්ථ දිට්ඨානුසයො අනුසෙති, නො ච තත්ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙති, භවරාගානුසයො ච අනුසෙති.

යත්ථ වා පන භවරාගානුසයො අනුසෙති තත්ථ දිට්ඨානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

48—49. යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය වේ නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් එහි මානානුසය අනුශය වේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වෙයි, එහි මානානුසය නො ද අනුශය වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙයි, මානානුසය ද අනුශය වේ.

50. යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය වේ නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි මානානුසය අනුශය වෙයි, එහි භවරාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි මානානුසය ද අනුශය වෙයි, භවරාගානුසය ද අනුශය වෙයි.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් එහි මානානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

51. යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් එහි මානානුසය අනුශය වේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි, එහි මානානුසය නො ද අනුශය වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි, මානානුසය ද අනුශය වේ.

52. යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය අනුශය වේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් එහි දිට්ඨානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

53. යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය අනුශය වේ නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි දිට්ඨානුසය අනුශය වෙයි, එහි භවරාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙයි, භවරාගානුසය ද අනුශය වෙයි.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් එහි දිට්ඨානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

54. යත්‍ථ දිට්ඨානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

55. යත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු එත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති. නො ච තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති, භවරාගානුසයො ච අනුසෙති.

යත්‍ථ වා පන භවරාගානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

56. යත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

57. යත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති, භවරාගානුසයො ච අනුසෙති. (එකමූලකං)

58. යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති තත්‍ථ මානානුසයො අනුසෙතීති: නත්‍ථි.

යත්‍ථ වා පන මානානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්තීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ මානානුසයො අනුසෙති, නො ච තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්‍ථ මානානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති.

54. යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය අනුශය වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් එහි දිට්ඨානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

55. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වෙයි, එහි භවරාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූයි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙයි, භවරාගානුසය ද අනුශය වෙයි.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

56. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

57. යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි. එහි භවරාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූයි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි, භවරාගානුසය ද අනුශය වේ. (එකමූලක යි)

58. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙත් නම් එහි මානානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූයි මෙහි මානානුසය අනුශය වෙයි. එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි මානානුසය ද කාමරාගානුසය ද අනුශය වෙති, එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වේ.

59—60. යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති : නත්‍ථි.

යත්‍ථ වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්තීති : රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති, නො ච තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. කාමධාතුයා ද්විසු වෙදනාසු එත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්‍ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති.

61. යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති : නත්‍ථි.

යත්‍ථ වා පන භවරාගානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්තීති : නො.

62. යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති : නත්‍ථි.

යත්‍ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්තීති : රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. කාමධාතුයා ද්විසු වෙදනාසු එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්‍ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති. (දුකමූලකං)

63—64. යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති : නත්‍ථි.

යත්‍ථ වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්තීති, රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති, කාමධාතුයා ද්විසු වෙදනාසු එත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති.

59—60. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙත් නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති යත්: රූපධාතුයෙහි අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වෙයි, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙති. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද අනුශය වෙති, එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති, එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය වේ.

61. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙත් නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති යත්: නැති.

62. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙත් නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද අනුශය වෙති, පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති, එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය වේ. (දුකමූලක යි)

63—64. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙත් නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූයි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති, එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති, එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්.

65. යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති තත්ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: නත්ථි.

යත්ථ වා පන භවරාගානුසයො අනුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්තීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ භවරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති.

66. යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: නත්ථි.

යත්ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්තීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. (තිකමූලකං)

67. යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: නත්ථි.

යත්ථ වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්තීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති.

65. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙත් නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි භවරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්.

66. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙත් නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති. එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති, කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති, එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති, එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්. (තිකමූලක යි)

67. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙත් නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති, එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති, එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්.

68. යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: නත්‍ථි.

යත්‍ථ වා පන භවරාගානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්තීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ භවරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති.

69. යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: නත්‍ථි.

යත්‍ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්තීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. (චතුක්කමූලකං)

70. යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: නත්‍ථි.

යත්‍ථ වා පන භවරාගානුසයො අනුසෙති තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්තීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ භවරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති.

71. යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: නත්‍ථි.

68. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙත් නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි භවරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති. එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්.

69. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙත් නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති. එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති, එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති, එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්. (චතුක්කමූලක යි)

70. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙත් නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙති යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි භවරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙති. එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්.

71. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙත් නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

යත්ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්තීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. (පඤ්චකමූලකං)

72. යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: නත්ථි.

යත්ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො ච -පෙ- භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්තීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්ථ පටිඝානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති. (ඡක්කමූලකං)

(අනුලොමඔකාසො.)

73. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො අනුසෙතීති: නො.

යස්ස වා පන යත්ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙතීති: නො.

74. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්ථ මානානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මානානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙතීති: අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ මානානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති. තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ මානානුසයො අනුසෙති, නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ මානානුසයො ච අනුසෙති, කාමරාගානුසයො ච අනුසෙති.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙති යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙත්, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙති, එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙති, එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්. (පඤ්චකමූලක යි)

72. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය වෙත් නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද ... භවරාගානුසය ද අනුශය වෙති යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය වෙත්, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙති, එහි පටිඝානුසය ද භවරාගානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙති, එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්. (ඡක්කමූලක යි). (අනුලොමාවකාශ යි)

73. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

74. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි මානානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: අනගැමිහට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට මානානුසය අනුශය වෙයි, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි. තුන් පුඟුලන්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දැයි එහි ඔවුනට මානානුසය අනුශය වෙයි, ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුසය වෙයි. ඒ පුඟුලන්හටම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි මානානුසය ද අනුශය වෙයි, කාමරාගානුසය ද අනුශය වේ.

75—76. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: ද්වින්නං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්‍ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති, නො ච තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති. පුථුජ්ජනස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච අනුසෙති, විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙතීති: පුථුජ්ජනස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති, කාමරාගානුසයො ච අනුසෙති.

77. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: නො.

යස්ස වා පන යත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙතීති: නො.

78. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙතීති: අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු, රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති. නො ච තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති. තිණ්ණං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තෙසං තත්‍ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති, කාමරාගානුසයො ච අනුසෙති.

79. යස්ස යත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො අනුසෙතීති: නො.

යස්ස වා පන යත්‍ථ මානානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙතීති: නො.

75—76. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: දෙපුහුලනට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔවුනට කාමරාගානුසය අනුශය වෙයි, ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය වෙයි. පුහුදුනට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහුට කාමරාගානුසය ද අනුශය වෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙයි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: පුහුදුනට දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වෙයි, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙයි, කාමරාගානුසය ද අනුශය වේ.

77. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

78. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: අනගැමිහට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි. තුන් පුහුලන්ට දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි, ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි. ඒ පුහුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි, කාමරාගානුසය ද අනුශය වේ.

79. යමකුට යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි මානානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

80—81. යස්ස යත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති : ද්වින්නං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති, නො ච තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති. පුථුජ්ජනස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්‍ථ පටිඝානුසයො ච අනුසෙති, විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙතීති : පුථුජ්ජනස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති, පටිඝානුසයො ච අනුසෙති.

82. යස්ස යත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති : නො.

යස්ස වා පන යත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙතීති : නො.

83. යස්ස යත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති : ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙතීති : අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. තිණ්ණං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තෙසං තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති, පටිඝානුසයො ච අනුසෙති.

84—85. යස්ස යත්‍ථ මානානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති : තිණ්ණං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ මානානුසයො අනුසෙති, නො ච තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති. පුථුජ්ජනස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො ච අනුසෙති. විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති.

80—81. යමකුට යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: දෙපුහුලනට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි පටිඝානුසය අනුශය වෙයි, ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය වෙයි. පුහුදුනට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි පටිඝානුසය ද අනුශය වෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙයි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය අනුශය වේ ද යත්: පුහුදුනට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වෙයි, ඔහුට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. ඒ පුහුල්හට ම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙයි, පටිඝානුසය ද අනුශය වේ.

82. යමකුට යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

83. යමකුට යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය අනුශය වේ ද යත්: අනගැමිහට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි, ඔහුට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. තුන් පුහුලනට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔවුනට අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. ඒ පුහුලනට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි, පටිඝානුසය ද අනුශය වේ.

84—85. යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: තුන් පුහුලනට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි ඔවුනට මානානුසය අනුශය වෙයි, ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය වෙයි. පුහුදුනට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහුට මානානුසය ද අනුශය වෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙයි.

යස්ස වා පන යත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො අනුසෙතීති: පුථුජ්ජනස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො අනුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති, මානානුසයො ච අනුසෙති.

86. යස්ස යත්‍ථ මානානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: චතුන්නං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්‍ථ මානානුසයො අනුසෙති, නො ච තෙසං තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ මානානුසයො ච අනුසෙති, භවරාගානුසයො ච අනුසෙති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

87. යස්ස යත්‍ථ මානානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො අනුසෙතීති: චතුන්නං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තෙසං තත්‍ථ මානානුසයො අනුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති, මානානුසයො ච අනුසෙති.

88. යස්ස යත්‍ථ දිට්ඨානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

89—91. යස්ස යත්‍ථ දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: පුථුජ්ජනස්ස කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති, භවරාගානුසයො ච අනුසෙති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති, නො ච තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති. පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො ච අනුසෙති, විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති.

තවද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි මානානුසය අනුශය වේ ද යත්: පුහුදුනට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වෙයි, ඔහුට එහි මානානුසය නො ද අනුශය වෙයි. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙයි, මානානුසය ද අනුශය වේ.

86. යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: සිවු පුහුලන්ට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි මානානුසය අනුශය වෙයි, ඔවුනට එහි භවරාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි. ඒ පුහුලන්ට මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔවුනට එහි මානානුසය ද අනුශය වෙයි, භවරාගානුසය ද අනුශය වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි මානානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

87. යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි මානානුසය අනුශය වේ ද යත්: සිවු පුහුලනට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි, එහි ඔවුනට මානානුසය නො ද අනුශය වෙයි. ඒ පුහුලනට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි, මානානුසය ද අනුශය වේ.

88. යමකුට යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

89—91. යමකුට යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: පුහුදුනට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වෙයි, ඔහුට එහි භවරාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි. ඒ පුහුල්හට මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙයි, භවරාගානුසය ද අනුශය වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: තුන් පුහුලනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට භවරාගානුසය අනුශය වෙයි, ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය වෙයි. පුහුදුනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට භවරාගානුසය ද අනුශය වෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වේ.

92. යස්ස යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති පුථුජ්ජනස්ස කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති, විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙති.

93. යස්ස යත්ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: චතුන්නං පුග්ගලානං කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච අනුසෙති, භවරාගානුසයො ච අනුසෙති. (එකමූලකං)

94. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස තත්ථ මානානුසයො අනුසෙතීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ මානානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්තීති: අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ මානානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ මානානුසයො අනුසෙති නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ මානානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති.

95—96. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: නත්ථි.

92. යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: තුන් පුඟුලනට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි, ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය වෙයි. පුහුදුනට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වේ.

93. යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: සිවු පුඟුලනට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි, ඔවුනට එහි භවරාගානුසය නො ද අනුශය වෙයි. ඒ පුඟුලනට මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද අනුශය වෙයි, භවරාගානුසය ද අනුශය වේ. (එකමූලක යි)

94. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට එහි මානානුසය අනුශය වේ ද යත් ද නැති.

තවද යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති යත්: අනගැමිහට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔහුට එහි මානානුසය අනුශය වෙයි, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්. තුන් පුඟුලන්ට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔවුනට එහි මානානුසය අනුශය වෙයි, ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුඟුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි මානානුසය ද කාමරාගානුසය ද අනුසය වෙති, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වේ.

95—96. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්තීති: පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති.

97. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙති, තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්තීති: නො.

98. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්තීති: අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො අනුසෙති. (දුකමූලකං)

99—100. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස තත්ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: නත්ථි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති යත්: පුහුදුනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වෙයි, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුඟුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද අනුශය වෙති, ඔහුට පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. ඒ පුඟුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය වේ.

97. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති යත් නැති.

98. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත් : නැති.

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති යත්: අනගැමිහට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි. ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. තුන් පුඟුලන්ට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි. ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති, ඒ පුඟුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද අනුශය වෙති, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. ඒ පුඟුලන්ට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති, ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය වේ. (දුකමූලක යි)

99—100. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත් : නැති,

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්තීති: පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති.

101. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්තීති: චතුන්නං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති.

102. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්තීති: අනාගාමිස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති' නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තෙසං කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. (තිකමූලකං)

තවද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති යත්: පුහුදුනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති, ඔහුට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. ඒ පුහුල්-හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝා-නුසය ද අනුශය වෙති, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්.

101. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති යත්: සිවු පුහුලනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔවුනට භවරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්.

102. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති යත්: අනගැමිහට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට අවිජ්ජා-නුසය අනුශය වෙයි, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතු-යෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. තුන් පුහුලනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔවුනට අවිජ්ජා-නුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති, ඔවුනට එහි කාමරාගා-නුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුහුලනට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි, ඒ පුහුලනට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුසය වෙති, ඔවුනට එහි කාමරාශානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්. (තිකමූලක යි)

103. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙතීති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන යත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්තීති: පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තස්ස තත්‍ථ පටිඝානුසයො අනුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති.

104. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන යත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්තීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ භවරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තෙසං තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති. පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති.

105. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්තීති: අනාගාමිස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති. නො ච තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති·

103. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති යත්: පුහුදුනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දැයි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති. ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුහුල්හට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති. ඔහුට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. ඒ පුහුල්හට ම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්.

104. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති යත්: තුන් පුහුලනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දැ යි එහි ඔවුනට භවරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති. ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. පුහුදුනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දැ යි එහි ඔහුට භවරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්.

105. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති යත්: අනාගැමිහට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුහුල්හට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දැ යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති.

නො ච තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති. ද්වින්නං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තෙසං තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තෙසං තත්‍ථ පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තෙසං තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති. පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්‍ථ පටිඝානුසයො ච අනුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. (චතුක්කමූලකං)

106. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙතීති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන යත්‍ථ භවරාගානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්තීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ භවරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තෙසං තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති.

107. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: නත්‍ථි.

ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. දෙ පුඟුලනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති. එහි ඔවුනට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුඟුලනට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති. ඔවුනට එහි පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුඟුලනට ම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති, ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්. පුහුදුන්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති. ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුඟුල්හට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති. ඔහුට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. ඒ පුඟුල්හට ම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය වෙති, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්. (චතුක්කමූලක යි)

106. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති,

තවද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙති යත්: තුන් පුඟුලනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට භවරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති. ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. පුහුදුන්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට භවරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙති, ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්.

107. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්තීති: අනාගාමිස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. තයෙස්සව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. ද්වින්නං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තෙසං තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තෙසං තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. (පඤ්චකමූලකං)

108. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙතීති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්තීති:

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙති යත්: අනගැමිහට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි. ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුහුල්හටම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙත්. ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. දෙපුහුලන්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔවුනට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති. ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුහුලන්හට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති. ඔවුනට එහි පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුහුලන්හට ම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති. ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. පුහුදුන්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙති. ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුහුලන්හට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙති. ඔහුට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය වෙයි. ඒ පුහුල්හට ම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙති, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්. (පඤ්චකමූලක යි)

108. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය වෙත් නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ ද යත්: නැති.

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය වෙති යත්:

අනාගාමිස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අනුසෙති, නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. ද්වින්නං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති. පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අනුසෙන්ති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති. නො ච තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අනුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අනුසෙන්ති. (ඡක්කමූලකං)

(අනුලොමපුග්ගලොකාස)

අනුසයවාරෙ අනුලොමං.

109. යස්ස කාමරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස පටිඝානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන පටිඝානුසයො නානුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

අනාගාමීහට දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය වෙයි. ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුඟුල්හට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති. ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුඟුල්හට ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය වෙති. ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. දෙපුඟුලනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය වෙති. ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුශය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුඟුලනට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය වෙති. ඔවුනට එහි පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුඟුලන්හට ම දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති. ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. පුහුදුන්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය වෙති. ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුඟුල්හට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙති. ඔහුට එහි පටිඝානුසය ද භවරාගානුසය ද නො ද අනුශය වෙති. ඒ පුඟුල්හට ම දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය වෙති. ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද නො ද අනුශය වෙත්. (ඡක්කමූලක යි)

අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.

අනුසයවාරයෙහි අනුලොම යි.

109. යමකුට කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට පටිඝානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට පටිඝානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

110. යස්ස කාමරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස මානානුසයො නානුසෙතීති: අනාගාමිස්ස කාමරාගානුසයො නානුසෙති, නො ච තස්ස මානානුසයො නානුසෙති. අරහතො කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති, මානානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන මානානුසයො නානුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

111—112. යස්ස කාමරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො නානුසෙතීති: ද්වින්නං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. නො ච තෙසං කාමරාගානුසයො නානුසෙති. ද්වින්නං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති.

113—114. යස්ස කාමරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: අනාගාමිස්ස කාමරාගානුසයො නානුසෙති, නො ච තස්ස අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. අරහතො කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති. අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

115. යස්ස පටිඝානුසයො නානුසෙති තස්ස මානානුසයො නානුසෙතීති: අනාගාමිස්ස පටිඝානුසයො නානුසෙති. නො ච තස්ස මානානුසයො නානුසෙති. අරහතො පටිඝානුසයො ච නානුසෙති. මානානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන මානානුසයො නානුසෙති තස්ස පටිඝානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

116—117. යස්ස පටිඝානුසයො නානුසෙති තස්ස දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තස්ස පටිඝානුසයො නානුසෙතීති: ද්වින්නං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. නො ච තෙසං පටිඝානුසයො නානුසෙති. ද්වින්නං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, පටිඝානුසයො ච නානුසෙති.

110. යමකුට කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට මානානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: අනගැමිහට කාමරාගානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔහුට මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි, රහත්හට කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. මානානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට මානානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

111—112. යමකුට කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: දෙපුහුලනට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔවුනට කාමරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. දෙපුහුලනට විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි, කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වේ.

113—114. යමකුට කාමරාගානුසය අනුසය නො වේ නම් ඔහුට භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: අනගැමිහට කාමරාගානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔහුට අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

115. යමකුට පටිඝානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට මානානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: අනගැමිහට පටිඝානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔහුට මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි, මානානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට මානානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට පටිඝානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

116—117. යමකුට පටිඝානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට පටිඝානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: (සෝවන් – සෙදගැමි) දෙපුහුලනට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වෙයි. ඔවුනට පටිඝානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. දෙපුහුලනට විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි, පටිඝානුසය ද අනුශය නො වේ.

118—119. යස්ස පටිඝානුසයො නානුසෙති තස්ස භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: අනාගාමිස්ස පටිඝානුසයො නානුසෙති. නො ච තස්ස අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. අරහතො පටිඝානුසයො ච නානුසෙති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස පටිඝානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

120—121. යස්ස මානානුසයො නානුසෙති තස්ස දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තස්ස මානානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. නො ච තෙසං මානානුසයො නානුසෙති. අරහතො විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, මානානුසයො ච නානුසෙති.

122—123. යස්ස මානානුසයො නානුසෙති තස්ස භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස මානානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

124. යස්ස දිට්ඨානුසයො නානුසෙති තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තස්ස දිට්ඨානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

125—128. යස්ස දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තස්ස භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. නො ච තෙසං අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. අරහතො විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

129. යස්ස භවරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස භවරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා. (ඒකමූලකං)

118—119. යමකුට පටිඝානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: අනාගැමිහට පටිඝානුසය අනුශය නො වෙයි. ඔහුට අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි. අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට පටිඝානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

120—121. යමකුට මානානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට මානානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුඟුලනට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වෙයි. ඔවුනට මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි· රහත්හට විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි. මානානුසය ද අනුශය නො වේ.

122—123. යමකුට මානානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්; එසේ යි.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට මානානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

124. යමකුට දිට්ඨානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට දිට්ඨානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

125—128. යමකුට දිට්ඨානුසය... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට භවරාගානුසය... අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුඟුලනට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වෙයි. ඔවුනට අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි. අවිජජානුසය ද අනුශය නො වෙයි.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

129. යමකුට භවරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට භවරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි. (එකමූලකයි).

130. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙනති තස්ස මානානුසයො නානුසෙතීති: අනාගාමිස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙනති. නො ච තස්ස මානානුසයො නානුසෙති. අරහතො කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙනති, මානානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන මානානුසයො නානුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්තීති: ආමන්තා.

131—132. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙනති තස්ස දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්තීති: ද්වින්නං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. නො ච තෙසං කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙනති. ද්වින්නං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙනති.

133—134. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙනති තස්ස භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: අනාගාමිස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙනති. නො ච තස්ස අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. අරහතො කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙනති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්තීති: ආමන්තා. (දුකමූලකං)

135—136. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙනති තස්ස දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්තීති: ද්වින්නං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. නො ච තෙසං කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙනති. අනාගාමිස්ස විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙනති. නො ච තස්ස මානානුසයො නානුසෙති. අරහතො විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති. කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙනති.

130. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට මානානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: අනගැමිහට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. ඔහුට මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි.

තවද යමකුට මානානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: එසේ යි.

131—132. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: දෙපුහුලනට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වෙයි. ඔවුනට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය නො වෙති. දෙපුහුලන්හට විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙත්.

133—134. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: අනගැමිහට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. ඔහුට අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: එසේ ය. (දුකමූලකයි.)

135—136. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: දෙපුහුලනට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වෙයි. ඔවුනට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය නො-වෙති. අනගැමිහට විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. ඔහුට මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙත්.

137—138. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති තස්ස භවරාගානුසයො –පෙ– අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති : ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්තීති : ආමන්තා. (තිකමූලකං)

139—141. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච නානුසෙන්ති තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො –පෙ– භවරාගානුසයො –පෙ– අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච නානුසෙන්තීති : ද්වින්නං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච නානුසෙන්ති. නො ච තෙසං කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති. අනාගාමිස්ස විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තස්ස මානානුසයො නානුසෙති. අරහතො විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති. කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච නානුසෙන්ති (චතුක්කමූලකං)

142—143. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්ති තස්ස භවරාගානුසයො –පෙ– අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්තීති : ආමන්තා. (පඤ්චකමූලකං)

144. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච නානුසෙන්ති, තස්ස අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති : ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති, තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච නානුසෙන්තීති : ආමන්තා. (ඡක්කමූලකං)

(පටිලොමපුග්ගලං)

137—138. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: එසේ යි. (තිකමූලකයි)

139—141. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: දෙපුඟුලනට විචිකිච්ඡානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය නො වෙති. ඔවුනට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය නො වෙති. අනාගැමිහට විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය නො වෙති. ඔහුට මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය නො වෙත්. (චතුක්කමූලකයි.)

142—143. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුසය නො වෙත් නම් ඔහුට භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: එසේ යි. (පඤ්චකමූලකයි)

144. යමකුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට අවිජ්ජානුසය අනුශය නොවේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුයස ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: එසේ යි. (ඡක්කමූලක යි.)

(ප්‍රතිලෝම පුද්ගලයි.)

145. යත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ එත්ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති. පටිඝානුසයො ච නානුසෙති.

යත්ථ වා පන පටිඝානුසයො නානුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ එත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති. කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති.

146. යත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති තත්ථ මානානුසයො නානුසෙතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්ථ මානානුසයො නානුසෙති. දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ එත්ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති. මානානුසයො ච නානුසෙති.

යත්ථ වා පන මානානුසයො නානුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

147—148. යත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති තත්ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. අපරියාපන්නෙ එත්ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති. විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති.

යත්ථ වා පන විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

149. යත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති. දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ එත්ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති. භවරාගානුසයො ච නානුසෙති.

145. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි පටිඝානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා වූ මෙහි කාමරාගානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි මෙහි කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. පටිඝානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා වූ මෙහි පටිඝානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි මෙහි පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි. කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වේ.

146. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි මානානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතු-යෙහි දූ යි මෙහි කාමරාගානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි මානා-නුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. දුඃඛ වෙදනායෙහි ද අපරියා-පන්නයෙහි දූ යි මෙහි කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. මානානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

147—148. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි කාමරාගානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. අපරියාපන්න වූ මෙහි කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

149. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි කාමරාගානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි භවරාගානුසය ද නො ද අනුශය නො වෙයි. දුඃඛ වෙදනා-යෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි මෙහි කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. භවරාගානුසය ද අනුශය නො වේ.

යත්‍ථ වා පන භවරාගානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්‍ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති, නො ච තත්‍ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ එත්‍ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති. කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති.

150. යත්‍ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. අපරියාපන්නෙ එත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති.

යත්‍ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

151, යත්‍ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ මානානුසයො නානුසෙතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්‍ථ මානානුසයො නානුසෙති. අපරියාපන්නෙ එත්‍ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති. මානානුසයො ච නානුසෙති.

යත්‍ථ වා පන මානානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ පටිඝානුසයො නානුසෙතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය එත්‍ථ මානානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්‍ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති, අපරියාපන්නෙ එත්‍ථ මානානුසයො ච නානුසෙති. පටිඝානුසයො ච නානුසෙති.

152—153. යත්‍ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො – පෙ – විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති, අපරියාපන්නෙ එත්‍ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති. විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති.

යත්‍ථ වා පන විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ පටිඝානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

154. යත්‍ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ භවරාගානුසයො නානුසෙතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්‍ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ එත්‍ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති. භවරාගානුසයො ච නානුසෙති.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි භවරාගානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. දුඃඛ වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි මෙහි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වේ.

150. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: දුඃඛ වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි කාමරාගානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. අපරියාපන්න වූ මෙහි කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

151. යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි මානානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි පටිඝානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. අපරියාපන්න වූ මෙහි පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි. මානානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි පටිඝානුසය අනුශය නොවේද යත්: දුඃඛ වෙදනාවූ මෙහි මානානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. අපරියාපන්න වූ මෙහි මානානුසය ද අනුශය නොවෙයි. පටිඝානුසය ද අනුශය නො වේ.

152—153. යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය නොවේ නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූයි මෙහි පටිඝානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. අපරියාපන්න වූ මෙහි පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි. විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි පටිඝානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

154. යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි පටිඝානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි භවරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූයි මෙහි පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි. භවරාගානුසය ද අනුශය නො වේ.

යත්ථ වා පන භවරාගානුසයො නානුසෙති තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ එත්ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති. පටිඝානුසයො ච නානුසෙති.

155. යත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. අපරියාපන්නෙ එත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති. අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති.

යත්ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

156—157. යත්ථ මානානුසයො නානුසෙති තත්ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ මානානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. අපරියාපන්නෙ එත්ථ මානානුසයො ච නානුසෙති. විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති.

යත්ථ වා පන විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තත්ථ මානානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

158. යත්ථ මානානුසයො නානුසෙති තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන භවරාගානුසයො නානුසෙති තත්ථ මානානුසයො නානුසෙතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්ථ මානානුසයො නානුසෙති. දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ එත්ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති. මානානුසයො ච නානුසෙති.

159. යත්ථ මානානුසයො නානුසෙති තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ මානානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. අපරියාපන්නෙ එත්ථ මානානුසයො ච නානුසෙති. අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති.

යත්ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තත්ථ මානානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි පටිඝානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: දුඃඛ වෙදනා වූ මෙහි භවරාගානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි පටිඝානුසය අනුශය නො ද වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි මෙහි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. පටිඝානුසය ද අනුශය නො වේ.

155. යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි පටිඝානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. අපරියාපන්න වූ මෙහි පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි. අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි පටිඝානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

156—157. යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි මානානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි මෙහි මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි. විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි මානානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

158. යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි මානානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි භවරාගානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. දුඃඛ වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි මෙහි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. මානානුසය ද අනුශය නො වේ.

159. යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි මානානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි මෙහි මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි. අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නොවේ නම් එහි මානානුසය අනුශය නො වේද යත්: එසේ යි.

160. යත්‍ථ දිට්ඨානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

161—163. යත්‍ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ භවරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන භවරාගානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු එත්‍ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. අපරියාපන්නෙ එත්‍ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති. විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති.

164. යත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

165. යත්‍ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු එත්‍ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති. නො ච තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. අපරියාපන්නෙ එත්‍ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති. අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති.

යත්‍ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ භවරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා. (එකමූලකං)

166. යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති තත්‍ථ මානානුසයො නානුසෙතීති; රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති. නො ච තත්‍ථ මානානුසයො නානුසෙති. අපරියාපන්නෙ එත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති. මානානුසයො ච නානුසෙති.

යත්‍ථ වා පන මානානුසයො නානුසෙති තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්තීති. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්‍ථ මානානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච නානුසෙන්ති. නො ච තත්‍ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. අපරියාපන්නෙ එත්‍ථ මානානුසයො ච නානුසෙති. කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති.

160, යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි දිට්ඨානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

161—163. යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි භවරාගානුසය අනුසය නො වෙයි. එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි මෙහි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වේ.

164. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

165. යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි භවරාගානුසය අනුශය නො වෙයි. එහි අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි මෙහි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වෙයි.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි. (එකමූලක යි)

166. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් එහි මානානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. එහි මානානුසය නොද අනුශය නො වෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි මෙහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. මානානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: දුඃඛ වෙදනා වූ මෙහි මානානුසය ද කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙති. එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි මෙහි මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි. කාමරාගනුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙත්.

167—68. යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානු සෙන්ති තත්ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති; රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති. නො ච තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. අපරියාපන්නෙ එත්ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති, විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති.

යත්ථ වා පන විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්තීති; ආමන්තා.

169. යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙතීති; රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති. නො ච තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති. අපරියාපන්නෙ එත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති. භවරාගානුසයො ච නානුසෙති.

යත්ථ වා පන භවරාගානුසයො නානුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්තීති: දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ භවරාගානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච නානුසෙන්ති. නො ච තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ භවරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති. නො ච තත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. අපරියාපන්නෙ එත්ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති. කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති.

170. යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති නො ච තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. අපරියාපන්නෙ එත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති. අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති.

යත්ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්තීති: ආමන්තා. (දුකමූලකං)

167—168. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි මෙහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නොවෙති යත්: එසේ යි.

169. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. එහි භවරාගානුසය නොද අනුශය නො වෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි මෙහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. භවරාගානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙති. එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි මෙහි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙත්:

170. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. එහි අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි මෙහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: එසේ යි. (දුකමූලකයි.)

171—172 යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති තත්ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති; ආමන්තා.

යත්ථ වා පන විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්තීති: ආමන්තා.

173. යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන භවරාගානුසයො නානුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්තීති: දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ භවරාගානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති. නො ච තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ භවරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති. නො ච තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති. අපරියාපන්නෙ එත්ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති. කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති.

174. යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්තීති: ආමන්තා. (තිකමූලකං)

175—177 යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච නානුසෙන්ති තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච නානුසෙන්තීති; ආමන්තා – පෙ – (චතුක්කමූලකං)

178. යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්ති තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

171—172 යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නොවෙති යත්: එසේ යි.

173. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙති. එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය නො වෙති. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි මෙහි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙත්.

174. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: එසේ යි. (තිකමූලකයි)

175—177. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: එසේ යි. ... (චතුක්කමූලකයි)

178. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

යත්ථ වා පන භවරාගානුසයො නානුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්තීති: දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ භවරාගානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති; නො ච තත්ථ පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්ති. කාමධාතුයා ද්විසු වෙදනාසු එත්ථ භවරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති. නො ච තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්ති. අපරියාපන්නෙ එත්ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති. කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්ති.

179. යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්ති තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්තීති: ආමන්තා. (පඤ්චක මූලකං)

180. යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච නානුසෙන්ති තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච නානුසෙන්තීති: ආමන්තා, (ඡක්ක මූලකං)

(පටිලොමාවකාසො.)

181. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං රූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති. පටිඝානුසයො ච නානුසෙති. ද්වින්නං පුග්ගලානං සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති. පටිඝානුසයො ච නානුසෙති.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්. දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි මෙහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙති. එහි පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙති. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනා ඇති කල්හි මෙහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අනුශය නො වෙති අපරියාපන්නය ඇති කල්හි මෙහි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙත්.

179. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: එසේ යි. (පඤ්චකමූලකයි)

180. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: එසේ යි. (ඡක්කමූලකයි.)

(ප්‍රතිලොමාවකාශ යි.)

181. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුහුලනට දුඃඛ වේදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය අනුශය නො වෙයි. ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුලනට ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔවුනට කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි. දෙපුහුලනට හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. පටිඝානුසය ද අනුශය නො වේ.

යස්ස වා පන යත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති. කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති. ද්වින්නං පුග්ගලානං සබ්බත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති. කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති.

182. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ මානානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. නො ච තෙසං තත්ථ මානානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති. මානානුසයො ච නානුසෙති. අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. නො ච තස්ස තත්ථ මානානුසයො නානුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති. මානානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති. මානානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන යත්ථ මානානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

183—184. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: පුථුජ්ජනස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. නො ච තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති. විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති. ද්වින්නං පුග්ගලානං සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති. විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙතීති: ද්වින්නං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති. කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති. ද්වින්නං පුග්ගලානං සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති. කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති.

තවද යම්කුට යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුහුලනට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි පටිඝානුසය අනුශය නො වෙයි. ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුලනට ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔවුනට පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි. කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. දෙපුහුලනට හැම තැන්හි පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි. කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වේ.

182. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි මානානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුහුලනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට කාමරාගානුසය අනුශය නො වෙයි. ඔවුනට එහි මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුලනට ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔවුනට කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි. අනගැමිහට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට කාමරාගානුසය අනුශය නො වෙයි. ඔහුට එහි මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුලනට ම දුඃඛ වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔහුට කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැමතැන්හි කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. මානානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

183—184 යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුසය නො වේ ද යත්: පුහුදුන්හට දුඃඛ වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔහුට එහි කාමරාගානුසය අනුශය නො වෙයි. ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුල්හට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි. දෙපුහුලනට හැමතැන්හි කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: දෙපුහුලනට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වෙයි. ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුලන්හට ම දුඃඛ වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔහුනට විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි. කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. දෙපුහුලනට හැමතැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි. කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වේ.

185. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති, නො ච තෙසං තත්‍ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති, භවරාගානුසයො ච නානුසෙති. අනාගාමිස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති, නො ච තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති, භවරාගානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්‍ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති, නො ච තෙසං තත්‍ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්‍ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්‍ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති.

186. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති. අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති, නො ච තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස අපරියාපන්නෙ තස්ස කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

185. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුඟුලනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට කාමරාගානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔවුනට එහි භවරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුලන්ට ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නායෙහි ද යි එහි ඔවුනට කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. අනගැමිහට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට කාමරාගානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔහුට එහි භවරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුලනට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නායෙහි ද යි එහි ඔහුට කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැම-තැන්හි කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, භවරාගානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුඟුලන්ට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුලනට ම දුඃඛවෙදනායෙහි අපරියාපන්නායෙහි ද යි එහි ඔවුනට භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වේ.

186. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුඟුලනට දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට කාමරාගානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුලනට ම අපරියා-පන්නය ඇති කල්හි ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වෙයි. අනගැමිහට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට කාමරාගානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔහුට එහි අවිජ්ජා-නුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුල්හට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැම තැන්හි කාම-රාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය අනුසය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

187. යස්ස යත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ මානානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති, නො ච තෙසං තත්ථ මානානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති. මානානුසයො ච නානුසෙති. අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති, නො ච තස්ස තත්ථ මානානුසයො නානුසෙති, තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති, මානානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති, මානානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන යත්ථ මානානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ මානානුසයො නානුසෙති, නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ මානාසනුයො ච නානුසෙති, පටිඝානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්ථ මානානුසයොච නානුසෙති, පටිඝානුසයො ච නානුසෙති.

188—189. යස්ස යත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ දිට්ඨානුසයො – පෙ – විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: පුථුජ්ජනස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති, නො ච තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති, විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති. ද්වින්නං පුග්ගලානං සබ්බත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති, විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙතීති: ද්වින්නං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති, නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, පටිඝානුසයො ච නානුසෙති. ද්වින්නං පුග්ගලානං සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, පටිඝානුසයො ච නානුසෙති.

187. යමකුට යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි මානානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුහුලනට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට පටිඝානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔවුනට එහි මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුලනට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔවුනට පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි, මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි. අනගැමිහට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි, ඔහුට එහි මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුල්හට ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔහුට පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි, මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැම තැන්හි පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි, මානානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුහුලනට දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි මානානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුලනට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔවුනට එහි මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි, පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැම තැන්හි මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි, පටිඝානුසය ද අනුශය නො වේ.

188—189. යමකුට යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: පුහුදුන්හට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට පටිඝානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුල්හට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔහුට එහි පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි දෙපුහුලනට හැම තැන්හි පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: දෙපුහුලනට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුලනට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි, පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි. දෙපුහුලනට හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි, පටිඝානුසය ද අනුශය නො වේ.

190. යස්ස යත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති, නො ච තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති, භවරාගානුසයො ච නානුසෙති. අනාගාමිස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති, නො ච තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති, භවරාගානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති, භවරාගානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති, නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති, පටිඝානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති, පටිඝානුසයො ච නානුසෙති.

191. යස්ස යත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති, නො ච තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති. අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති, නො ච තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

190. යමකුට යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුඟුලනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට පටිඝානුසය අනුශය නො වෙයි, භවරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුලනට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔවුනට පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි, භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. අනගැමිහට රූපධාතු-යෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට පටිඝානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔහුට එහි භවරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුල්හට ම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔහුට පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි, භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැම තැන්හි පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි, භවරාගානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුඟුලනට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුලනට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔවුනට භවරාගානුසය ද අනුසය නො වෙයි, පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැමතැන්හි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, පටිඝානුසය ද අනුශය නො වේ.

191. යමකුට යම් තැනෙක පටිඝානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුඟුලනට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට පටිඝානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුලනට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔවුනට එහි පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වෙයි. අනගැමිහට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූප-ධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි, ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුල්හට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔහුට එහි පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැමතැන්හි පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

192—193. යස්ස යත්‍ථ මානානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො - පෙ - විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: පුථුජ්ජනස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො නානුසෙති, නො ච තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො ච නානුසෙති, විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්‍ථ මානානුසයො ච නානුසෙති, විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති, නො ච තෙසං තත්‍ථ මානානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, මානානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, මානානුසයො ච නානුසෙති.

194. යස්ස යත්‍ථ මානානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො නානුසෙතීති: චතුන්නං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්‍ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති, නො ච තෙසං තත්‍ථ මානානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්‍ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති, මානානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්‍ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති, මානානුසයො ච නානුසෙති.

195. යස්ස යත්‍ථ මානානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: චතුන්නං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්‍ථ මානානුසයො නානුසෙති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්‍ථ මානානුසයො ච නානුසෙති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්‍ථ මානානුසයො ච නානුසෙති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

192—193. යමකුට යම්තැනෙක මානානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: පුහුදුන්හට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි මානානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුල්හට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔහුට එහි මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැමතැන්හි මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි මානානුසය අනුශය නොවේ ද යත්: තුන් පුඟුලනට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙයි දූ යි එහි ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වෙයි, එහි ඔවුනට මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුලනට ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි, මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැමතැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි, මානානුසය ද අනුශය නො වේ.

194. යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි මානානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: සිවු පුඟුලනට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔවුනට එහි මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුලනට ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි ඔවුනට භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැමතැන්හි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, මානානුසය ද අනුශය නො වේ.

195. යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: සිවුපුඟුලනට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි මානානුසය අනුසය නො වෙයි, ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුලනට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔවුනට එහි මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැමතැන්හි මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි මානානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

196. යස්ස යත්ථ දිට්ඨානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ විචි-කිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ දිට්ඨානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

197—199. යස්ස යත්ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති, නො ච තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, භවරාගානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, භවරාගානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: පුථුජ්ජනස්ස කාමධාතුයා තීසු වෙද-නාසු තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති, නො ච තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයොච නානුසෙති, විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති, විචි-කිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති.

200. යස්ස යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති, නො ච තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡා-නුසයො ච නානුසෙති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

201. යස්ස යත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: චතුන්නං පුග්ගලානං කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති, නො ච තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං අපරියා-පන්නෙ තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති. අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති.

196. යමකුට යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

197—199. යමකුට යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුඟුලනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔවුනට එහි භවරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙ යි. ඒ පුඟුලනට ම කාමධාතුයෙහි නෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි, භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැමතැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි, භවරාගානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය ද අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: පුහුදුන්හට කාමධාතුයෙහි නෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුල්හට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔහුට එහි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැමතැන්හි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වේ.

200. යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ. නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුඟුලනට කාමධාතුයෙහි තුන්වැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි, ඒ පුඟුලනට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වෙයි, රහත්හට හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

201. යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: සිවු පුඟුලනට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වෙයි, ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුලනට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔවුනට එහි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැමතැන්හි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වේ.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා. (එකමූලකං)

202. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති තස්ස තත්ථ මානානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ මානානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, මානානුසයො ච නානුසෙති. අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්ථ මානානුසයො නානුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, මානානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, මානානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන යත්ථ මානානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්තීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ මානානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච නානුසෙති, නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ මානානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති. අරහතො සබ්බත්ථ මානානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති.

203—204. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති තස්ස තත්ථ දිට්ඨානුසයො – පෙ – විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති. ද්වින්නං පුග්ගලානං සබ්බත්ථ – පෙ –

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි. (එකමූලක යි.)

202. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට එහි මානානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුඟුලනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔවුනට එහි මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුලනට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි. අනගැමිහට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔහුට එහි මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුල්හට ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්න-යෙහි ද යි එහි ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙයි, මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැමතැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. මානානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: තුන් පුඟුලනට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි මානානුසය ද කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුසය නො වෙයි. ඒ පුඟුලනට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔවුනට එහි මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. රහත්හට හැමතැන්හි මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි, කාම-රාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙත්.

203—204. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: පුහුදුන්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුල්හට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි. දෙපුඟුලනට හැමතැන්හි ...

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්තීති: ද්වින්නං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති. ද්වින්නං පුග්ගලානං සබ්බත්ථ – පෙ –.

205. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලාන රූපධාතුයා, අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, භවරාගානුසයො ච නානුසෙති. අනාගාමිස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති. නො ච තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, භවරාගානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්ථ –පෙ–.

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්තීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච නානුසෙන්ති. නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති. අරහතො සබ්බත්ථ – පෙ –.

206. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති. අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා

තවද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: දෙපුගුලනට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුගුලනට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුගුලන්හට ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි, කාමරාගානුසයද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. දෙපුගුලන්හට හැමතැන්හි ...

205. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුගුලනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔවුනට එහි භවරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුගුලනට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. අනගැමිහට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙයි ද යි එහි ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔහුට එහි භවරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුගුල්හට ම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැමතැන්හි ...

තවද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය වෙති යත්: තුන් පුගුලනට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුගුලනට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුසය නො වෙති, ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුගුලනට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔවුනට එහි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. රහත්හට හැමතැන්හි ...

206. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: තුන් පුගුලන්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුගුලනට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වෙයි. අනගැමිහට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද

අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, අවිජ්ජානුසයොච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්ථ – පෙ –.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්තීති: ආමන්තා. (දුකමූලකං)

207—208. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති තස්ස තත්ථ දිට්ඨානුසයො – පෙ – විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්තීති: ද්වින්නං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ මානානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති. අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්ථ මානානුසයො නානුසෙති, තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති. අරහතො සබ්බත්ථ – පෙ –.

209. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුල්හට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත් හට හැමතැන්හි ...

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නොවෙති යත්: එසේ යි. (දුකමූලක යි.)

207—208. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: දෙපුහුලනට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුලනට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය නො වෙති. ඒ පුහුලනට ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔවුනට එහි මානානුසය ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුලනට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙති. අනගැමිහට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔහුට එහි මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුල්හට ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශස නො වෙති. රහත්හට හැමතැන්හි ...

209. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය නොවේ ද යත්: එසේ යි.

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්තීති: තිණ්ණං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ රාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති. අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්ථ මානානුසයො නානුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති. අරහතො සබ්බත්ථ – පෙ –.

210. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: අනාගාමිස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්ථ – පෙ –

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්තීති: ආමන්තා. (තිකමූලකං)

211–213. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච නානුසෙන්ති තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයොච දිට්ඨානුසයො ච නානුසෙන්තීති: ද්වින්නං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයොච නානුසෙන්ති

තවද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: තුන් පුඟුලනට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුලනට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදැරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය නො වෙති. ඒ පුඟුලනට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔවුනට එහි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙති. අනගැමිහට කාමධාතුයෙහි දෙවැදැරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔහුට එහි මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුල්හට ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔහුට භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙති. රහත්හට හැම තැන්හි ...

210. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: අනගැමිහට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුල්හට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙති, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැමතැන්හි ...

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: එසේ යි. (තිකමූලක යි)

211—213. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: දෙ පුඟුලනට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද අනුශය නොවෙයි. ඒ පුඟුලනට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදැරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය නො වෙති.

තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ මානානුසයො නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච නානුසෙන්ති. අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තස්ස මානානුසයො නානුසෙති, තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච නානුසෙන්ති. අරහතො සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච නානුසෙන්ති -පෙ- (චතුක්කමූලකං).

214—215. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්ති තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො – පෙ – අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්තීති: පුථුජ්ජනස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්ති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච නානුසෙන්ති. නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්ති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයොච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්ති. ද්වින්නං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො ච නානුසෙති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච නානුසෙන්ති. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං අපරියාපන්නෙ තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්ති. අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු

ඒ පුඟුලන්හට ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔවුනට එහි මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුලන්හට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය නො වෙති. අනගැමිහට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔහුට එහි මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුල්හට ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය නො වෙති. රහත්හට හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අනුශය නො වෙත් ... (චතුක්කමූලක යි.)

214–215. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: පුහුදුන්හට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අනුශය නො වෙති. ඔහුට එහි පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙති. ඒ පුඟුල්හට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අනුශය නො වෙති. ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අනුශය නො වෙති. ඒ පුඟුල්හට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔහුට එහි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙති. දෙ පුඟුලනට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය ද නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුඟුලනට ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙති. ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද අනුශය නො වෙති. ඒ පුඟුලනට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔවුනට එහි භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙති. අනගැමිහට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති

තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො ච කාමරාගානුසයොච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්ථ මානානුසයො නානුසෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො ච නානුසෙති, කාම-රාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච නානුසෙන්ති. අරහතො සබ්බත්ථ – පෙ – (පඤ්චකමූලකං)

216. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානා-නුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච නානුසෙන්ති තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙතීති: අනාගාමිස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුස-යො ච නානුසෙන්ති, නො ච තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානු-සෙති. තස්සෙව පුග්ගලස්ස අපරියාපන්නෙ තස්ස තත්ථ කාමරාගානුස-යො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචි-කිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච නානුසෙන්ති, අවිජ්ජානුසයොච නානුසෙති. අරහතො සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුස-යො ච නානුසෙන්ති, අවිජ්ජානුසයො ච නානුසෙති.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො නානුසෙති තස්ස තත්ථ කාම-රාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච නානුසෙන්තීති: ආමන්තා. (ඡක්කමූලකං)

පටිලොමපුග්ගලොකාසං

අනුසයවාරෙ පටිලොමං.

අනුසයවාරො.

එකල්හි ඔහුට එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔහුට එහි මානානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුල්හට ම දුඃඛ-වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔහුට භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අනුශය නො වෙති. රහත්හට හැමතැන්හි ... (පඤ්චකමූලක යි.)

216. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙත් නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ ද යත්: අනගැමිහට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගා-නුසය ද අනුශය නො වෙති, ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය නො ද අනුශය නො වෙයි. ඒ පුහුල්හට ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙති, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වෙයි. රහත්හට හැමතැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගා-නුසය ද අනුශය නො වෙති, අවිජ්ජානුසය ද අනුශය නො වේ.

තවද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අනුශය නො වේ නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අනුශය නො වෙති යත්: එසේ යි. (ඡක්කමූලක යි.)

ප්‍රතිලොම පුද්ගලාවකාශ යි.

අනුශයවාරයෙහි ප්‍රතිලොම යි.

අනුසයවාර යි.

2. සානුසයවාරො

1. යො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො සො පටිඝානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන පටිඝානුසයෙන සානුසයො සො කාමරාගානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

2. යො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො සො මානානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන මානානුසයෙන සානුසයො සො කාමරාගානුසයෙන සානුසයොති: අනාගාමී මානානුසයෙන සානුසයො, නො ච කාමරාගානුසයෙන සානුසයො. තයො පුග්ගලා මානානුසයෙන ච සානුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච සානුසයා.

3–4. යො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො සො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා කාමරාගානුසයෙන සානුසයා, නො ච විචිකිච්ඡානුයයෙන සානුසයා. පුථුජ්ජනො කාමරාගානුසයෙන ච සානුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො කාමරාගානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

5–6. යො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො සො භවරාගානුසයෙන –පෙ– අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො කාමරාගානුසයෙන සානුසයොති: අනාගාමී අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො, නො ච කාමරාගානුසයෙන සානුසයො. තයො පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයෙන ච සානුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච සානුසයා.

7. යො පටිඝානුසයෙන සානුසයො සො මානානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන මානානුසයෙන සානුසයො සො පටිඝානුසයෙන සානුසයොති: අනාගාමී මානානුසයෙන සානුසයො, නො ච පටිඝානුසයෙන සානුසයො. තයො පුග්ගලා මානානුසයෙන ච සානුසයා, පටිඝානුසයෙන ච සානුසයා.

2. සානුසයවාර

1. යමෙක් (ආයඞ් මාර්ගයෙන් අනුශය අප්‍රහීණ බැවින්) කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

2. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද සත්: අනගැමි තෙම මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. තුන් පුඟුල්හු මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුසය සහිතයහ.

3–4. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: දෙපුඟුල්හු කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිතයහ, විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. පුහුදුන් තෙම කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

තවද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

5–6 යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ භවරාගානුසයෙන් ... අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. තුන්පුඟුල්හු අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ.

7. යමෙක් පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම මානානුසයෙන් අනුසය සහිත වෙයි, පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. තුන් පුඟුල්හු මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිතය හ, පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ,

8–9. යො පටිඝානුසයෙන සානුසයො සො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා පටිඝානුසයෙන සානුසයා, නො ච විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයා. පුථුජ්ජනො පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො පටිඝානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

10–11. යො පටිඝානුසයෙන සානුසයො සො භවරාගානුසයෙන –පෙ– අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො පටිඝානුසයෙන සානුසයොති: අනාගාමී අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො, නො ච පටිඝානුසයෙන සානුසයො. තයො පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයෙන ච සානුසයා, පටිඝානුසයෙන ච සානුසයා.

12–13. යො මානානුසයෙන සානුසයො සො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: තයො පුග්ගලා මානානුසයෙන සානුසයා, නො ච විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයා. පුථුජ්ජනො මානානුසයෙන ච සානුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො මානානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

14–15. යො මානානුසයෙන සානුසයො සො භවරාගානුසයෙන –පෙ– අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො මානානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

16–18. යො දිට්ඨානුසයෙන සානුසයො සො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො දිට්ඨානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා. –පෙ–

8–9 යමෙක් පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: දෙපුඟුල්හු පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිතයහ, විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. පුහුදුන් තෙම පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි. විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

තවද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

10–11 යමෙක් පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ භවරාගානුසයෙන් ... අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. තුන් පුඟුල්හු අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ.

12–13 යමෙක් මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: තුන් පුඟුල්හු මානානුසයෙන් අනුශය සහිතයහ. විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ, පුහුදුන් තෙම මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

තවද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේද යත්: එසේ යි.

14–15 යමෙක් මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ භවරාගානුසයෙන් ... අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

16–18 යමෙක් දිට්ඨානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

19–20. යො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො භවරාගානුසයෙන –පෙ– අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: තයො පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයා, නො ච විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයා. පුථුජ්ජනො අවිජ්ජානුසයෙන ච සානුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො.

21. යො භවරාගානුසයෙන සානුසයො සො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා. (එකමූලකං)

22. යො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො සො මානානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන මානානුසයෙන සානුසයො සො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයොති: අනාගාමී මානානුසයෙන සානුසයො. නො ච කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. තයො පුග්ගලා මානානුසයෙන ච සානුසයා. කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයා.

23–24. යො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො සො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයා, නො ච විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයා. පුථුජ්ජනො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයොති: ආමන්තා.

25–26. යො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො සො භවරාගානුසයෙන –පෙ– අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

19-20 යමෙක් විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ භවරාගානුසයෙන් ... අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: තුන් පුහුල්හු අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිතයහ, විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. පුහුදුන් තෙම අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

21. යමෙක් භවරාගානුසයෙන් අනුසය සහිත වේ නම් හේ අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේද යත්: එසේ යි,

තවද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි. (එකමූලක යි)

22. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. තුන් පුහුල්හු මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ.

23-24 යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්; දෙපුහුල්හු කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. පුහුදුන් තෙම කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

තවද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

25-26 යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ භවරාගානුසයෙන් ... අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො කාමරාගානු-සයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයොති: අනාගාමී අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො, නො ච කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. තයො පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයෙන ච සානුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයා. (දුකමූලකං)

27-28. යො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානු-සයෙන ච සානුසයො සො දිට්ඨානුසයෙන -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයා, නො ච විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයා. පුථුජ්ජනො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො කාමරාගානු-සයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයොති: ආමන්තා.

29-30. යො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානු-සයෙන ච සානුසයො සො භවරාගානුසයෙන -පෙ- අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො කාමරාගානු-සයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයොති: අනාගාමී අවිජ්ජානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච කාමරාගානු-සයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. තයො පුග්ගලා අවිජ්ජානුස-යෙන ච සානුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානු-සයෙන ච සානුසයා. (තිකමූලකං)

31-33. යො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානු-සයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයො සො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො කාමරාගානු-සයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයොති: ආමන්තා. -පෙ- (චතුක්කමූලකං)

තවද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. තුන් පුඟුල්හු අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ. (දුකමූලකයි.)

27–28. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: දෙපුඟුල්හු කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. පුහුදුන් තෙම කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

තවද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

29–30. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ භවරාගානුසයෙන් ... අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම අවිජ්ජානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. තුන් පුඟුල්හු අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ. (තිකමූලකයි)

31–33. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි. ...
(චතුක්කමූලක යි)

34–35. යො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො සො භවරාගානුසයෙන –පෙ– අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති : ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයොති: අනාගාමී අවිජ්ජානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙනච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො. ද්වෙ පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයා, නො ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයා. පුථුජ්ජනො අවිජ්ජානුසයෙන ච සානුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො. (පඤ්චකමූලකං)

36. යො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො සො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති : ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයොති: අනාගාමී අවිජ්ජානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙනච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො. ද්වෙ පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයා, නො ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයා. පුථුජ්ජනො අවිජ්ජානුසයෙන ච සානුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො (ඡක්කමූලකං)

අනුලොමපුග්ගලං

34–35 යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ භවරාගානුසයෙන් ... අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම අවිජ්ජානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි. කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන්ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. දෙපුහුල්හු අවිජ්ජානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ. දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිතයහ. පුහුදුන් තෙම අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි. කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ. (පඤ්චකමූලක යි.)

36. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම අවිජ්ජානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි. කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. දෙපුහුල්හු අවිජ්ජානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ. දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිතයහ. පුහුදුන් තෙම අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි. කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ. (ඡක්කමූලක යි)

අනුලොම පුද්ගල යි.

37. යතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයොති: නො.

යතො පන පටිඝානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයොති: නො.

38. යතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො තතො මානානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන මානානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගානු-සයෙන සානුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො මානානුසයෙන සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො මානානුසයෙන ච සානුසයො, කාමරාගානු-සයෙන ච සානුසයො.

39–40 යතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො තතො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගානු-සයෙන සානුසයොති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානු-සයෙන සානුසයො. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො විචිකිච්ඡානු-සයෙන ච සානුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච සානුසයො.

41. යතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො තතො භවරාගානුස-යෙන සානුසයොති: නො.

යතො වා පන භවරාගානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගානු-සයෙන සානුසයොති: නො.

42. යතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගානු-සයෙන සානුසයොති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච සානුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච සානුසයො.

37. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නො වේ.

තව ද යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නො වේ.

38. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

39–40. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

41. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත් නො වේ.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නො වේ.

42. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි. එහි කාමරාගානුසයෙන් නොද අනුශය සහිත වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

43. යතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො තතො මානානුසයෙන සානුසයොති: නො.

යතො වා පන මානානුසයෙන සානුසයො තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයොති: නො.

44–45. යතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො තතො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයොති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො, පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො.

46. යතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: නො.

යතො වා පන භවරාගානුසයෙන සානුසයො තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයොති: නො.

47. යතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයොති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයෙ, දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච සානුසයො, පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො.

48–49. යතො මානානුසයෙන සානුසයො තතො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො තතො මානානුසයෙන සානුසයොති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො, නො ච තතො මානානුසයෙන සානුසයො. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො, මානානුසයෙන ච සානුසයො.

43. යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නො වේ.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නො වේ.

44–45. යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්; එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: කාම ධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූප-ධාතුයෙහි දැ යි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි. පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

46. යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නො වේ.

තවද යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්; නො වේ.

47. යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි. පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

48–49. යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, එහි මානානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

50. යතො මානානුසයෙන සානුසයො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො මානානුසයෙන සානුසයො, නො ච තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයො. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො මානානුසයෙන ච සානුසයො, භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො.

යතො වා පන භවරාගානුසයෙන සානුසයො තතො මානානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

51. යතො මානානුසයෙන සානුසයො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො තතො මානානුසයෙන සානුසයොති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො, නො ච තතො මානානුසයෙන සානුසයො. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච සානුසයො, මානානුසයෙන ච සානුසයො.

52 – 54. යතො දිට්ඨානුසයෙන සානුසයො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො තතො දිට්ඨානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා. –පෙ–

55 – 56. යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො, නො ච තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයො. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො, භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො.

යතො වා පන භවරාගානුසයෙන සානුසයො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා. –පෙ–

57. යතො භවරාගානුසයෙන සානුසයො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො, නො ච තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයො. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච සානුසයො භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො. (එකමූලකං)

50. යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, එහි භවරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

51. යම් තැනෙක්හි මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: දුඃඛ වේදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, එහි මානානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූප ධාතුයෙහි දැ යි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි. මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

52–54. යම් තැනෙක දිට්ඨානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි දිට්ඨානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

55–56 යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, එහි භවරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

57. යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, එහි භවරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ. (එකමූලක යි)

58. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො තතො මානානුසයෙන සානුසයොති: නත්‍ථි.

යතො වා පන මානානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො මානානුසයෙන සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො මානානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො.

59–60. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො තතො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: නත්‍ථි.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො.

61. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: නත්‍ථි.

යතො වා පන භවරාගානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයොති: නො.

62. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: නත්‍ථි.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො. (දුකමූලකං)

58. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් එහි මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් නොද අනුශය සහිත වේ.

59-60 යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වේ.

61. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: නො වේ.

62. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වේ. (දුකමූලකයි)

63–64. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො තතො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: නත්ථි.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො.

65. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: නත්ථි.

යතො වා පන භවරාගානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයොති: මානානුසයෙන සානුසයො.

66. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: නත්ථි.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො. නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො, කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො. (තිකමූලකං)

63 – 64. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වේ.

65. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ.

66. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වේ. (තිකමූලක යි.)

67. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: නත්‍ථි.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො.

68. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: නත්‍ථි.

යතො වා පන භවරාගානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයොති: මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයො.

69. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: නත්‍ථි.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො. (චතුක්ක මූලකං)

67. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

68. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

69. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුසය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වේ. (චතුක්කමූලක යි)

70. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුස-යෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: නත්ථි.

යතො වා පන භවරාගානුසයෙන සානුසයො තතො කාම-රාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයොති: මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො.

71. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුස-යෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: නත්ථි.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගා-නුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානු-සයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුස-යෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො. නො ච තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො. (පඤ්චකමූලකං)

72. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුස-යෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: නත්ථි.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො තතො කාමරාගානුස-යෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානු-සයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො.

70. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

71. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වේ, (පඤ්චක මූලක යි.)

72. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි.

කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච කාමරාගානුස-යෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච පටිඝානු-සයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච භවරාගා-නුසයෙන ච සානුසයො. (ඡක්කමූලකං)

අනුලොම ඔකාසං.

73. යො යතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො සො තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයොති: නො.

යො වා පන යතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයොති: නො.

74. යො යතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො සො තතො මානානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො මානානුසයෙන සානුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයොති: අනාගාමී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො මානානුසයෙන සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො. තයො පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො මානානුසයෙන සානුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයා. තෙ ච පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො මානානුස-යෙන ච සානුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච සානුසයා.

75–76. යො යතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො සො තතො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයා, නො ච තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයා. පුථුජ්ජනො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච සානුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො.

කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ. (ඒකකමූලක යි.)

අනුලොමාවකාශ යි.

73. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නො වෙයි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නො වේ.

74. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: අනාගැමි තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. තුන් පුහුල්හු රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු මානානුසයෙන් අනුශය සහිතයහ, ඔහු එහි කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. ඒ පුහුල්හු මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ.

75–76. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: දෙ පුහුල්හු කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. පුහුදුන් තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයොති: පුථුජ්ජනො දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච සානුසයො.

77. යො යතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො සො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: නො.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයෙන සානුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයොති: නො.

78. යො යතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයොති: අනාගාමි කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො. තයො පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයා. තෙ'ව පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච සානුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච සානුසයා.

79. යො යතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො සො තතො මානානුසයෙන සානුසයොති: නො.

යො වා පන යතො මානානුසයෙන සානුසයො සො තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයොති: නො.

80–81. යො යතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො සො තතො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයා, නො ච තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයා. පුථුජ්ජනො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: පුහුදුන් තෙම දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

77. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නො වෙයි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නො වේ.

78. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. තුන් පුහුල්හු දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහු අවිජ්ජානුයයෙන් අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ. කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ.

79. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නො වෙයි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නො වේ.

80 – 81. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: දෙ පුහුල්හු දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිතයහ, ඔහු එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. පුහුදුන් තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයොති: පුථුජ්ජනො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො. ස්වෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො.

82. යො යතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො සො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: නො.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයෙන සානුසයො සො තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයොති: නො.

83. යො යතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයොති: අනාගාමී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො නො ච සො තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො. තයො පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයා, නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයා. තෙව පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච සානුසයා, පටිඝානුසයෙන ච සානුසයා.

84–85. යො යතො මානානුසයෙන සානුසයො සො තතො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: තයො පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො මානානුසයෙන සානුසයා, නො ච තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයා. පුථුජ්ජනො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො මානානුසයෙන ච සානුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: පුහුදුන් තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

82. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නො වෙයි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නො වේ.

83. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. තුන් පුහුල්හු කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. ඒ පුහුල්හු මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ. පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ.

84–85. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසයෙන් … විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: තුන් පුහුල්හු කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු මානානුසයෙන් අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. පුහුදුන් තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො තතො මානානුසයෙන සානුසයොති: පුථුජ්ජනො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො, නො ච සො තතො මානානුසයෙන සානුසයො. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො, මානානුසයෙන ච සානුසයො.

86. යො යතො මානානුසයෙන සානුසයො සො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: චත්තාරො පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො මානානුසයෙන සානුසයා, නො ච තෙ තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයා. තෙව පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො මානානුසයෙන ච සානුසයා, භවරාගානු-සයෙන ච සානුසයා.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයෙන සානුසයො සො තතො මානානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

87. යො යතො මානානුසයෙන සානුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො තතො මානානුසයෙන සානුසයොති: චත්තාරො පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයා, නො ච තෙ තතො මානානුසයෙන සානුසයා. තෙව පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච සානුසයා, මානානුසයෙන ච සානුසයා.

88–90. යො යතො දිට්ඨානුසයෙන සානුසයො සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො තතො දිට්ඨානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා. –පෙ–

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: පුහුදුන් තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි මානානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි. මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

86. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: සිවු පුඟුල්හු කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු මානානුසයෙන් අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ. භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

87. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේයි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: සිවුපුඟුල්හු දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු මානානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ.

88–90. යමෙක් යම තැනෙක දිට්ඨානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

91. යො යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: පුථුජ්ජනො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො, නො ච සො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයො, සෙව්ව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො, භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයෙන සානුසයො සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: තයො පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයා, නො ච තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයා. පුථුජ්ජනො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො.

92. යො යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: තයො පුග්ගලා කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයා. නො ච තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයා. පුථුජ්ජනො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච සානුසයො. විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො.

93. යො යතො භවරාගානුසයෙන සානුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: චත්තාරො පුග්ගලා කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයා, නො ච තෙ තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයා. තෙව පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච සානුසයා, භවරාගානුසයෙන ච සානුසයා. (එකමූලකං)

91. යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: පුහුදුන් තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, එහි හේ භවරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. ඒ පුගුල් තෙමේ මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: තුන් පුගුල්හු රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. පුහුදුන් තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

92. යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: තුන්පුගුල්හු කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. පුහුදුන් තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි. විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

93. යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: සිවු පුගුල්හු කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. ඒ පුගුල්හු මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ. (එකමූලක යි.)

94. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො සො තතො මානානුසයෙන සානුසයොති: නත්‍ථි.

යො වා පන යතො මානානුසයෙන සානුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයොති: අනාගාමි කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො මානානුසයෙන සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො, තයො පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො මානානුසයෙන සානුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයා. තෙව පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො මානානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච සානුසයා, නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයා.

95–96. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො සො තතො දිට්ඨානුසයෙන -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: නත්‍ථි.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයොති: පුථුජ්ජනො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. සොව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච සො තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො. සොව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයො.

97. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො සො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: නත්‍ථි.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයෙන සානුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයොති; නො.

94. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. තුන් පුඟුල්හු රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහු මානානුසයෙන් අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු මානානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ.

95–96. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: පුහුදුන් තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි. එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වේ.

97. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: නො වේ.

98. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති; නත්ථි.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයොති; අනාගාමී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. තයො පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයා. තෙව පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච සානුසයා, නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයා. තෙව පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන සානුසයා. (දුකමූලකං)

99–100. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො සො තතො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති; නත්ථි.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයොති; පුථුජ්ජනො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. සොව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච සො තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො, සොවව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො.

101. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො සො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: නත්ථි.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයෙන සානුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයොති: මානානුසයෙන සානුසයො.

98. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම කාමධාතුයෙහි නෙවැදැරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. තුන්පුහුල්හු රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිතයහ, ඔහු එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිතයහ. ඒ පුහුල්හු මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදැරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ. එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිතයහ. (දුකමූලක යි.)

99–100. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: පුහුදුන් තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදැරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ.

101. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානු සයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි-භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: මානානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ.

102. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: නත්‍ථි.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයොති: අනාගාමී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො. සෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. තයො පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයා. තෙව පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයා, නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයා. තෙව පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයා. (තිකමූලකං)

103–105. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයො සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයොති: නත්‍ථි.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන සානුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයොති: පුථුජ්ජනො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. සෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයො. නො ච සො තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො. සෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො. –පෙ– (චතුක්කමූලකං)

102. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානු-සයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානු-සයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. තුන් පුහුල්හු රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිතයහ. ඒ පුහුල්හු මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානු-සයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, ඒ පුහුල්හු මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිතයහ. (තිකමූලක යි.)

103–05. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානු සයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: පුහුදුන් තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි. හේ එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වේ. ... (චතුක්කමූලක යි.)

106. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො සො තතො භවරාගානුසයෙන සානුසයොති: නත්ථි.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයෙන සානුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයොති; තයො පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයා. පුථුජ්ජනො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො භවරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො.

107. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: නත්ථි.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයොති: අනාගාමී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො. සෙවව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො. නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො. ද්වෙ පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයා. තෙව පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයා.

106. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: තුන් පුහුල්හු රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිතයහ. පුහුදුන් තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි. හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වේ.

107. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි, ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි. දෙ පුහුල්හු රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිතයහ, ඒ පුහුල්හු මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිතයහ.

නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයා, තෙව පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයා. පුථුජ්ජනො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. සෙව්ව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච සො තතො පටිඝානුසයෙන සානුසයො, සෙව්ව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො. (පඤ්චකමූලකං)

108. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයොති: නත්ථි.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයොති: අනාගාමී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො, සෙව්ව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයො. නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො. සෙව්ව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො. නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො. ද්වෙ පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයා.

ඒ පුඟුල්හු මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිතයහ. පුහුදුන් තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය සහිත වෙයි, ඒ පුඟුල් තෙමේ මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වේ. (පඤ්චකමූලක යි.)

108. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි, ඒ පුඟුල් තෙමේ මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි. හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. දෙ පුඟුල්හු රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිතයහ.

තෙව පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො අවිජ්ජානු-සයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච සානුසයා, නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයා, තෙව පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයා. පුථුජ්ජනො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡා-නුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච සානුසයො. සෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච සො තතො පටිඝානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො. සෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච සානුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානා-නුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච සානුසයො. (ඡක්කමූලකං)

අනුලොමපුග්ගලොකාස

සානුසයවාරෙ අනුලොමං.

109. යො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො සො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

110. යො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො මානානුසයෙන නිරනුසයොති: අනාගාමී කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච මානානුසයෙන නිරනුසයො. අරහා කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, මානානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන මානානුසයෙන නිරනුසයො සො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

ඒ පුඟුල්හු ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු ම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය සහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිතයහ. පුහුදුන් තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝනුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි, හේ එහි පටිඝානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වෙයි, ඒ පුඟුල් තෙමේ මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය සහිත වෙයි. හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද නො ද අනුශය සහිත වේ. (ඡක්‍ක මූලක යි.)

අනුලොම පුද්ගලාවකාශ යි.

සානුසයවාරයෙහි අනුලොම යි.

109. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

110. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

111–112. යො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො දිට්ඨානුසයෙන – පෙ – විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයා. ද්වෙ පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා.

113–114. යො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො භවරාගානුසයෙන – පෙ – අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: අනාගාමී කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො. අරහා කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

115. යො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො සො මානානුසයෙන නිරනුසයොති: අනාගාමී පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච මානානුසයෙන නිරනුසයො. අරහා පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො. මානානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන මානානුසයෙන නිරනුසයො සො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

116–117. යො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො සො දිට්ඨානුසයෙන – පෙ – විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච පටිඝානුසයෙන නිරනුසයා. ද්වෙ පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා, පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා.

118–119. යො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො සො භවරාගානුසයෙන – පෙ – අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: අනාගාමී පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො. අරහා පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

111–112. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: දෙපුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. දෙපුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ.

113–114. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ භවරාගානුසයෙන් ... අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

115. යමෙක් පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: අනගැමි තෙම පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: එසේ යි.

116–117. යමෙක් පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: දෙපුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ. පටිඝානුසයෙන් නොද අනුශය රහිතයහ. දෙපුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ.

118–119. යමෙක් පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ භවරාගානුසයෙන් ... අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: අනගැමි තෙම පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් නොද අනුශය රහිත වෙයි. රහත්තෙම පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: එසේ යි.

120–121. යො මානානුසයෙන නිරනුසයො සො දිට්ඨානුසයෙන – පෙ – විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො මානානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයා නො ච මානානුසයෙන නිරනුසයා. අරහා විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො. මානානුසයෙන ච නිරනුසයො.

122–123. යො මානානුසයෙන නිරනුසයො සො භවරාගානුසයෙන – පෙ – අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො මානානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

124–126. යො දිට්ඨානුසයෙන නිරනුසයො සො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො දිට්ඨානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා. – පෙ –

127–128 යො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො භවරාගානුසයෙන – පෙ – අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයා, අරහා විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

129. යො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා,

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා. (එකමූලකං)

130. යො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො සො මානානුසයෙන නිරනුසයොති: අනාගාමී කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච මානානුසයෙන නිරනුසයො. අරහා කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, මානානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන මානානුසයෙන නිරනුසයො සො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ආමන්තා.

120–121. යමෙක් මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: තුන් පුඟුල්හු විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. රහත් තෙම විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

122–123. යමෙක් මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ භවරාගානුසයෙන් ... අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේයි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

124–126. යමෙක් දිට්ඨානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ දිට්ඨානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

127–128. යමෙක් විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ භවරාගානුසයෙන් ... අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුඟුල්හු විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. රහත් තෙම විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තවද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: එසේ යි.

129. යමෙක් භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේයි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේයි. (එක මූලක යි.)

130. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

131–132. යො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො සො දිට්ඨානුසයෙන – පෙ – විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා. ද්වෙ පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා.

133–134. යො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො සො භවරාගානුසයෙන – පෙ – අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: අනාගාමි කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො. අරහා කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ආමන්තා. (දුකමූලකං)

135–136. යො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො සො දිට්ඨානුසයෙන – පෙ – විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයා අනාගාමී විචිකිච්ඡානුසයෙන ච කාමරාගානුසසෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච මානානුසයෙන නිරනුසයො. අරහා විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො.

137–138. යො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො සො භවරාගානුසයෙන – පෙ – අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ආමන්තා. (තිකමූලකං)

131–132. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: දෙපුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද නො ද අනුශය රහිතයහ. දෙපුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ.

133–134. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ භවරාගානුසයෙන් ... අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේයි. (දුකමූලකයි.)

135–136. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: දෙපුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද නො ද අනුශය රහිතයහ. අනගැමි තෙම විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

137–138. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ භවරාගානුසයෙන් ... අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි. (තිකමූලක යි.)

139-141. යො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච නිරනුසයො සො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයා. අනාගාමී විචිකිච්ඡානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච මානානුසයෙන නිරනුසයො. අරහා විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච නිරනුසයො. -පෙ-. (චතුක්කමූලකං)

142-143. යො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො සො භවරාගානුසයෙන -පෙ- අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ආමන්තා. (පඤ්චකමූලකං)

144. යො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො සො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ආමන්තා. (ඡක්කමූලකං)

(පටිලොමපුග්ගලං)

139–141. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේද යත්: දෙපුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද නො ද අනුශය රහිතයහ. අනගැමි තෙම විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ... (චතුක්කමූලක යි.)

142–143. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ භවරාගානුසයෙන් ... අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි. (පඤ්චකමූලක යි.)

144. යමෙක් කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේද යත්: එසේ යි. (ඡක්කමූලක යි.)

ප්‍රතිලොම පුද්ගල යි.

145. යතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො තතො පටිඝානුස-යෙන නිරනුසයොති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යතො වා පන පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො තතො කාමරාගා-නුසයෙන නිරනුසයොති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො, රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තතො පටිඝානුස-යෙන ච නිරනුසයො කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො.

146. යතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො තතො මානානුස-යෙන නිරනුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො මානානුසයෙන නිරනුසයො, දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො. මානානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යතො වා පන මානානුසයෙන නිරනුසයො තතො කාමරාගා-නුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

147–148. යතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො තතො දිට්ඨා-නුසයෙන – පෙ – විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො, අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, විචිකිච්ඡානුස-යෙන ච නිරනුසයො.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො තතො කාම-රාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

149. යතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො තතො භවරාගා-නුසයෙන නිරනුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගා-නුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො, දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච නිර-නුසයො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො.

145. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙ යි, රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

146. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

147–148. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, අපරියාපන්නය ඇතිකල්හි එහි කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

149. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි. එහි භවරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

යතො වා පන භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො, දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො.

150. යතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො, අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

151. යතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයොති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො මානානුසයෙන නිරනුසයො, අපරියාපන්නෙ තතො පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, මානානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යතො වා පන මානානුසයෙන නිරනුසයො තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයොති; දුක්ඛාය වෙදනාය තතො මානානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො, අපරියාපන්නෙ තතො මානානුසයෙන ච නිරනුසයො, පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො.

152–153. යතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො තතො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො, අපරියාපන්නෙ තතො පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුසය රහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

150. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: දුඃඛ වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

151. යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුසය රහිත වෙයි, අපරියාපන්නය ඇති-කල්හි එහි මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

152–153. යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දැයි එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

154. යතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො තතො භවරාගානුස-යෙන නිරනුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො, කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ තතො පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යතො වා පන භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො තතො පටිඝානුස-යෙන නිරනුසයොති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො, කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො.

155. යතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො තතො අවිජ්ජානුස-යෙන නිරනුසයොති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො, අපරියාපන්නෙ තතො පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො තතො පටිඝා-නුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

156–157. යතො මානානුසයෙන නිරනුසයො තතො දිට්ඨානුසයෙන – පෙ – විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො මානානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො, අපරියාපන්නෙ තතො මානානුසයෙන ච නිරනුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො තතො මානා-නුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

158. යතො මානානුසයෙන නිරනුසයො තතො භවරාගානුස-යෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො තතො මානා-නුසයෙන නිරනුසයොති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො මානානුසයෙන නිරනුසයො, දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගාසනු-යෙන ච නිරනුසයො, මානානුසසෙන ච නිරනුසයො.

154. යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි භවරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි භවරාගානුසයෙන්ද අනුශය රහිත වෙයි, පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

155. යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, අපරියාපන්නය ඇතිකල්හි එහි පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේයි.

156–157. යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

158. යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, දුඃඛවේදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

159. යතො මානානුසයෙන නිරනුසයො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො මානානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො, අපරියාපන්නෙ තතො මානානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

160–162. යතො දිට්ඨානුසයෙන නිරනුසයො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො තතො දිට්ඨානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා. – පෙ –

163. යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො, අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො.

164. යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

165. යතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො. අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා. (එකමූලකං)

159. යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි

160–162. යම් තැනෙක දිට්ඨානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුසය රහිත වේ නම් එහි දිට්ඨානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

163. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

164. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: එසේ යි.

165. යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි. (එකමූලක යි.)

166. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච තතො මානානුසයෙන නිරනුසයො, අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, මානානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යතො වා පන මානානුසයෙන නිරනුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයොති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො මානානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො, අපරියාපන්නෙ තතො මානානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො.

167-168. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො තතො දිට්ඨානුසයෙන - පෙ - විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ආමන්තා.

169. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යතො වා පන භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයොති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො භවරාගානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො, කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච තතො අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො.

166. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් එහි මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්; රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, එහි මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි මානානුසයෙන්ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

167 – 168. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, එහි අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

169. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, භවරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

170. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො. අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ආමන්තා. (දුකමූලකං)

171–172. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො තතො දිට්ඨානුසයෙන -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ආමන්තා.

173. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයොති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො භවරාගානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො. අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො.

174. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ආමන්තා. (තිකමූලකං)

170. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, එහි අවිජ්ජානුසයෙන් නොද අනුශය රහිත වෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි. (දුකමූලක යි.)

171–172. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්; එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

173. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේද යත්: දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් නොද අනුශය රහිත වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද නො ද අනුශය රහිත වෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

174. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි. (තිකමූලක යි.)

175 – 177. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච නිරනුසයො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ආමන්තා. –පෙ– (චතුක්කමූලකං)

178 – 179. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයොති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො භවරාගානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච තතො පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො. අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො. –පෙ– (පඤ්චකමූලකං)

180. යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ආමන්තා. (ඡක්කමූලකං)

පටිලොම ඔකාසං.

175–177. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි. ... (චතුක්කමූලක යි.)

178–179. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, එහි පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද නො ද අනුශය රහිත වෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, එහි කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද නො ද අනුශය රහිත වෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ. ... (පඤ්චකමූලක යි.)

180. යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි. (ඡක්කමූලකයි)

ප්‍රතිලොමාවකාශ යි.

181. යො යතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා, පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා, ද්වෙ පුග්ගලා සබ්බත්‍ථ කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා, පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා.

යො වා පන යතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා. කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා. ද්වෙ පුග්ගලා සබ්බත්‍ථ පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා. කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා.

182. යො යතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො මානානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා, මානානුසයෙන ච නිරනුසයා. අනාගාමී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච සො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයො. සෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, මානානුසයෙන ච නිරනුසයො, අරහා සබ්බත්‍ථ කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, මානානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන යතො මානානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

183–184. යො යතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: පුථුජ්ජනො දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො. සෙව ච පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො. ද්වෙ පුග්ගලා සබ්බත්‍ථ කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා.

181. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුඟුල්හු දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ, ඒ පුඟුල්හු ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. දෙ පුඟුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුඟුල්හු කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. දෙපුඟුල්හු හැම තැන්හි පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ.

182. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුඟුල්හු රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. අනගැමි තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම හැම තැන්හි කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

183–184. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: පුහුදුන් තෙම දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. දෙ පුඟුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයා, තෙව පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා. ද්වෙ පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා.

185. යො යතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා, භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා. අනාගාමී රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච සො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො. සෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො. අරහා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා. කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා, අරහා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො.

186. යො යතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයා. අනාගාමී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයො,

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුයයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: දෙපුහුල්හු කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. දෙපුහුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ.

185. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුහුල්හු රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු භවරගානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. අනගැමි තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි. හේ එහි භවරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම හැම තැන්හි කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුහුල්හු කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. රහත් තෙම හැම තැන්හි භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

186. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්; තුන් පුහුල්හු දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. අනගැමි තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි,

නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො. අරහා සබ්බත්‍ථ කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

187. යො යතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො මානානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා, මානානුසයෙන ච නිරනුසයා. අනාගාමී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච සො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයො. සෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, මානානුසයෙන ච නිරනුසයො. අරහා සබ්බත්‍ථ පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, මානානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන යතො මානානුසයෙන නිරනුසයො, සො තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො මානානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො මානානුසයෙන ච නිරනුසයා, පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා. අරහා සබ්බත්‍ථ මානානුසයෙන ච නිරනුසයො, පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො.

188 – 189. යො යතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: පුථුජ්ජනො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො. ද්වෙ පුග්ගලා සබ්බත්‍ථ පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා.

හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම හැම තැන්හි කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

187. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුහුල්හු කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. අනගැමි තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි මානානු-සයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛ වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම හැම තැන්හි පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, මානා-නුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුහුල්හු දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු මානානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි ඔහු මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. රහත් තෙම හැම තැන්හි මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

18–189. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: පුහුදුන් තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි විචිකිච්ඡානුස-යෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියා-පන්නය ඇති කල්හි එහි හේ පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. දෙපුහුල්හු හැම තැන්හි පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, විචිකිච්ඡානුස-යෙන් ද අනුශය රහිතයහ.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා, පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා. ද්වෙ පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා, පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා.

190. යො යතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ තෙ තතො පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා, භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා. අනාගාමී රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච සො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො. සොව පුග්ගලො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ සො තතො පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො. අරහා සබ්බත්ථ පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා[1] දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ තෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා, පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා. අරහා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො.

191. යො යතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයා.

1. තයො පුග්ගලා – මජසං.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: දෙ පුඟුල්හු දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. දෙ පුඟුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ.

190. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුඟුල්හු රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. අනගැමි තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි හේ භවරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම හැම තැන්හි පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: දෙ පුඟුල්හු දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. රහත් තෙම හැම තැන්හි භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

191. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුඟුල්හු කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ.

තෙව පුග්ගලා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයා. අනාගාමී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො. අරහා සබ්බත්ථ පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

192–193. යො යතො මානානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො දිට්ඨානුසයෙන -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: පුථුජ්ජනො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො මානානුසයෙන ච නිරනුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො. අරහා සබ්බත්ථ මානානුසයෙන ච නිරනුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො මානානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා, මානානුසයෙන ච නිරනුසයා. අරහා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො, මානානුසයෙන ච නිරනුසයො.

194. යො යතො මානානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයොති: චත්තාරො පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො මානානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා, මානානුසයෙන ච නිරනුසයා. අරහා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, මානානුසයෙන ච නිරනුසයො.

ඒ පුඟුල්හු ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. අනගැමි තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි හේ අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි හේ පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම හැම තැන්හි පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

192–193. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි හේ දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: පුහුදුන් තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි හේ මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම හැම තැන්හි මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුඟුල්හු කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. රහත් තෙම හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

194. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි හේ භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් එහි හේ මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: සිවු පුඟුල්හු කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. රහත් තෙම හැම තැන්හි භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

195. යො යතො මානානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: චත්තාරො පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො මානානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයා, තෙව පුග්ගලා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො මානානුසයෙන ච නිරනුසයා. අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයා. අරහා සබ්බත්ථ මානානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

196–198. යො යතො දිට්ඨානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො දිට්ඨානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා. –පෙ–

199. යො යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයා. නො ච තෙ තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයා, තෙව පුග්ගලා කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා, භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා. අරහා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො, භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: පුථුජ්ජනො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො. සොව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො. අරහා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො.

195. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: සිව් පුහුල්හු දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු මානානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි ඔහු මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. රහත් තෙම හැම තැන්හි මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

196–198. යමෙක් යම් තැනෙක දිට්ඨානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි. ...

199. යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුහුල්හු රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. රහත් තෙම හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: පුහුදුන් තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම හැම තැන්හි භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

200. යො යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයා. අරහා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

201. යො යතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: චත්තාරො පුග්ගලා කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තෙ තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයා. අරහා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා. (එකමූලකං)

202. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො සො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො මානානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා, මානානුසයෙන ච නිරනුසයා. අනාගාමී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච සො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයො. සොව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, මානානුසයෙන ච නිරනුසයො. අරහා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, මානානුසයෙන ච නිරනුසයො.

200. යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුහුල්හු කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. රහත් තෙම හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

201. යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: සිවු පුහුල්හු කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. රහත් තෙම හැම තැන්හි භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි. (එකමූලක යි.)

202. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුහුල්හු රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. අනගැමි තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම හැම තැන්හි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

යො වා පන යතො මානානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො මානානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො මානානුසයෙන ච නිරනුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා. අරහා සබ්බත්ථ මානානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො.

203–204. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො සො තතො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: පුථුජ්ජනො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො. ද්වෙ පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා, විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා. ද්වෙ පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා.

205. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො සො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා, භවරාගානුසයෙන ච

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුහුල්හු දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු මානානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි ඔහු මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. රහත් තෙම හැම තැන්හි මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

203–204 යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: පුහුදුන් තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල් හි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුසය රහිත වෙයි. දෙ පුහුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: දෙ පුහුල්හු දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් නොද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. දෙ පුහුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ.

205. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම හේ එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුහුල්හු රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, භවරාගානුසයෙන් ද

නිරනුසයා. අනාගාමී රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො. නො ච සො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො. සෙව‍ච පුග්ගලො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො. අරහා සබ්බත්‍ථ කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච කාම-රාගානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා. නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන නිරනුසයා, තෙව පුග්ගලා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා. කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝා-නුසයෙන ච නිරනුසයා. අරහා සබ්බත්‍ථ භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො.

206. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො අවිජ්ජානුස-යෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො කාම-රාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයා. අනාගාමී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූප-ධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො. සෙව‍ච පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො. අරහා සබ්බත්‍ථ කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ආමන්තා.
(දුකමූලකං)

අනුශය රහිතයහ. අනගැමි තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි භවරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම හැම තැන්හි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුහුල්හු දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. රහත් තෙම හැම තැන්හි භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

206. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුහුල්හු රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. අනගැමි තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම හැම තැන්හි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි. (දුකමූලකයි.)

207–208. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො සො තතො දිට්ඨානුසයෙන –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා. නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො මානානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයා. අනාගාමී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච සො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයො. සෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො. අරහා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො.

209. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො සො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයොති: තයො පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච

207-208. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසයෙන් ... විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: දෙ පුඟුල්හු දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුසය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. අනගැමි තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. හේ එහි මානානුසයෙන් නොද අනුසය රහිත වෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන්ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

209. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුසය රහිත වේ ද යත්: තුන් පුඟුල්හු දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද

මානානුසයෙන ච නිරනුසයා. තෙච පුග්ගලා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයා. අනාගාමී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච සො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයො. ස්වෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො. අරහා සබ්බත්‍ථ භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො.

210. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: අනාගාමී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො. ස්වෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො, අරහා සබ්බත්‍ථ කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ආමන්තා. (තිකමූලකං)

211 – 213. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච නිරනුසයො සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ද්වෙ පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයා. තෙ'ව පුග්ගලා කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයා.

මානානුසයෙන් ද නො ද අනුසය රහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. අනගැමි තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසයෙන් ද කාමරාගානුයයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම හැම තැන්හි භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

210. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම හැම තැන්හි කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි. (තිකමූලකයි)

211 – 213. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: දෙ පුඟුල්හු දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුඟුල්හු ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද නො ද අනුශය රහිතයහ.

තෙව පුග්ගලා රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො මානානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච නිරනුසයා. අනාගාමී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච සො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයො. සොච පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච නිරනුසයො. අරහා සබ්බත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච නිරනුසයො. -පෙ- (චතුක්කමූලකං)

214. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො සො තතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයොති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයොති: පුථුජ්ජනො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො භවරාගානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච සො තතො පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො. සොච පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො. සොච පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො. ද්වෙ පුග්ගලා දුක්ඛාය වෙදනාය තෙ තතො

ඒ පුගුල්හු ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුගුල්හු ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි ඔහු විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. අනගැමි තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුගුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ. .... (චතුක්කමූලකයි.)

214. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: පුහුදුන් තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ භවරාගානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුගුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ භවරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුගුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි හේ භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, දෙපුගුල්හු දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු

භවරාගානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො පටිඝානුසයෙන නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා කාමධාතුයා අචිසු වෙදනාසු තෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා, නො ච තෙ තතො කාමරාගානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච නිරනුසයා. තෙව පුග්ගලා අපරියාපන්නෙ තෙ තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයා, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයා. අනාගාමී කාමධාතුයා අචිසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයෙන ච කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච සො තතො මානානුසයෙන නිරනුසයො. සෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො. අරහා සබ්බත්‍ථ භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො.

215. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: අනාගාමී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො. අරහා සබ්බත්‍ථ දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ආමන්තා. (පඤ්චකමූලකං)

භවරාගානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු පටිඝානුසයෙන් අනුශය රහිතය. ඒ පුහුල්හු ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදැරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, එහි ඔහු කාමරාගානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද නො ද අනුශය රහිතයහ. ඒ පුහුල්හු ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි ඔහු භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ. කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිතයහ, අනගැමි තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදැරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ භවරාගානුසයෙන් ද කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි මානානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛ වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, රහත් තෙම හැම තැන්හි භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුසය රහිත වේ.

215. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි, ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇතිකල්හි එහි හේ කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, රහත් තෙම හැම තැන් හි දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි. (පඤ්චකමූලකයි.)

216. යො යතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයොති: අනාගාමී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො. සෙවව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො. අරහා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයො, අවිජ්ජානුසයෙන ච නිරනුසයො.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයෙන නිරනුසයො සො තතො කාමරාගානුසයෙන ච පටිඝානුසයෙන ච මානානුසයෙන ච දිට්ඨානුසයෙන ච විචිකිච්ඡානුසයෙන ච භවරාගානුසයෙන ච නිරනුසයොති: ආමන්තා. (ඡක්කමූලකං)

පටිලොමපුග්ගලොකාසං.

පටිලොමං.

සානුසයවාරො.

216. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ ද යත්: අනගැමි තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, හේ එහි අවිජ්ජානුසයෙන් නො ද අනුශය රහිත වෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන්ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුසය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි. රහත් තෙම හැම තැන්හි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වෙයි, අවිජ්ජානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසයෙන් අනුශය රහිත වේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසයෙන් ද පටිඝානුසයෙන් ද මානානුසයෙන් ද දිට්ඨානුසයෙන් ද විචිකිච්ඡානුසයෙන් ද භවරාගානුසයෙන් ද අනුශය රහිත වේ ද යත්: එසේ යි. (ඡක්කමූලක යි.)

ප්‍රතිලොම පුද්ගලාවකාශයි.

ප්‍රතිලොමයි.

සානුසයවාර යි.

3. පජහනවාරො

1. යො කාමරාගානුසයං පජහති සො පටිඝානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන පටිඝානුසයං පජහති සො කාමරාගානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

2. යො කාමරාගානුසයං පජහති සො මානානුසයං පජහතීති: තදෙකට්ඨං පජහති.

යො වා පන මානානුසයං පජහති සො කාමරාගානුසයං පජහතීති: නො.

3–4. යො කාමරාගානුසයං පජහති සො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නො.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො කාමරාගානුසයං පජහතීති: තදෙකට්ඨං පජහති.

5–6. යො කාමරාගානුසයං පජහති සො භවරාගානුසයං -පෙ- අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: තදෙකට්ඨං පජහති.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති සො කාමරාගානුසයං පජහතීති: නො.

7. යො පටිඝානුසයං පජහති සො මානානුසයං පජහතීති: තදෙකට්ඨං පජහති.

යො වා පන මානානුසයං පජහති සො පටිඝානුසයං පජහතීති: නො.

8–9. යො පටිඝානුසයං පජහති සො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නො.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො පටිඝානුසයං පජහතීති: තදෙකට්ඨං පජහති.

10–11. යො පටිඝානුසයං පජහති සො භවරාගානුසයං -පෙ- අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: තදෙකට්ඨං පජහති.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති සො පටිඝානුසයං පජහතීති: නො.

3. පජහනවාරය

1. යමෙක් කාමරාගානුසය (ඒ ඒ මාර්ගයෙන් ප්‍රහාණ පරිඥා වශයෙන් මතු මත්තෙහි නූපදනා බවට පැමිණවීමෙන්) දුරුකෙරේ නම් හේ පටිඝානුසය දුරුකෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් පටිඝානුසය දුරුකෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය දුරුකෙරේ ද යත්: එසේ යි.

2. යමෙක් කාමරාගානුසය දුරුකෙරේ නම් හේ මානානුසය දුරුකෙරේ ද යත්: තදෙකස්ථය (ඒ කාමරාගානුසය හා එක්ව සිටි මානානුසය) දුරුකෙරේ.

තව ද යමෙක් මානානුසය දුරුකෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය දුරුකෙරේ ද යත්: නැති.

3–4. යමෙක් කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: තදෙකස්ථය දුරු කෙරේ.

5–6. යමෙක් කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: තදෙකස්ථය දුරු කෙරේ.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

7. යමෙක් පටිඝානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ මානානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: තදෙකස්ථය දුරු කෙරේ.

තව ද යමෙක් මානානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ පටිඝානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

8–9. යමෙක් පටිඝානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ පටිඝානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: තදෙකස්ථය දුරු කෙරේ.

10–11. යමෙක් පටිඝානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: තදෙකස්ථය දුරු කෙරේ.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ පටිඝානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

12–13. යො මානානුසයං පජහති සො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නො.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො මානානුසයං පජහතීති: තදෙකට්ඨං පජහති.

14–15. යො මානානුසයං පජහති සො භවරාගානුසයං –පෙ– අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති සො මානානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

16–18. යො දිට්ඨානුසයං පජහති සො විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො දිට්ඨානුසයං පජහතීති: ආමන්තා. –පෙ–

19–20. යො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො භවරාගානුසයං –පෙ– අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: තදෙකට්ඨං පජහති.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති සො විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නො.

21. යො භවරාගානුසයං පජහති සො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති සො භවරාගානුසයං පජහතීති: ආමන්තා. (එකමූලකං)

22. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති සො මානානුසයං පජහතීති: තදෙකට්ඨං පජහති.

යො වා පන මානානුසයං පජහති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහතීති: නො.

23–24. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති සො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නො.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහතීති: තදෙකට්ඨං පජහති.

25–26. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති සො භවරාගානුසයං –පෙ– අවිජ්ජානුසයං පජහතීති; තදෙකට්ඨං පජහති.

12–13. යමෙක් මානානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ මානානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: තදෙකස්ථය දුරු කෙරේ.

14–15. යමෙක් මානානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ මානානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

16–18. යමෙක් දිට්ඨානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ දිට්ඨානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි. ...

19–20. යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: තදෙකස්ථය දුරු කෙරේ.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

21. යමෙක් භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි. (එකමූලක යි.)

22. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ මානානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: තදෙකස්ථය දුරු කෙරේ.

තව ද යමෙක් මානානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

23–24. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: තදෙකස්ථය දුරු කෙරේ.

25–26. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: තදෙකස්ථය දුරු කෙරේ.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහතීති: නො. (දුකමූලකං)

27–28. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති සො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නත්‍ථි.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහතීති: තදෙකට්ඨං පජහති.

29–30. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති සො භවරාගානුසයං -පෙ- අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: නත්‍ථි.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහතීති: මානානුසයං පජහති. (තිකමූලකං)

31–33. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පජහති සො විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නත්‍ථි.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පජහතීති: දිට්ඨානුසයං පජහති. කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච තදෙකට්ඨං පජහති. -පෙ- (චතුක්කමූලකං)

34–35. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති සො භවරාගානුසයං -පෙ- අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: නත්‍ථි.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහතීති: මානානුසයං පජහති. (පඤ්චකමූලකං)

36. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පජහති සො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: නත්‍ථි.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පජහතීති; මානානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පජහති. (ඡක්කමූලකං.)

අනුලොමපුග්ගලං.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්; නැති. (දුකමූලකයි.)

27–28. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: තදෙකස්ථය දුරු කෙරේ.

29–30. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: මානානුසය දුරු කෙරේ. (තිකමූලක යි)

31–33. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: දිට්ඨානුසය දුරු කෙරේ. තදෙකස්ථ වූ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ ... (චතුක්කමූලක යි.)

34–35. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: මානානුසය දුරු කෙරේ. (පඤ්චකමූලකයි.)

36. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: මානානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු කෙරේ. (ඡක්කමූලක යි.)

අනුලොම පුද්ගල යි.

37. යතො කාමරාගානුසයං පජහති තතො පටිඝානුසයං පජහතීති: නො.

යතො වා පන පටිඝානුසයං පජහති තතො කාමරාගානුසයං පජහතීති. නො.

38. යතො කාමරාගානුසයං පජහති තතො මානානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන මානානුසයං පජහති තතො කාමරාගානුසයං පජහතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො මානානුසයං පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයං පජහති, කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො මානානුසයඤ්ච පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පජහති.

39–40. යතො කාමරාගානුසයං පජහති තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පජහති තතො කාමරාගානුසයං පජහතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයං පජහති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පජහති.

41. යතො කාමරාගානුසයං පජහති තතො භවරාගානුසයං පජහතීති; නො.

යතො වා පන භවරාගානුසයං පජහති තතො කාමරාගානුසයං පජහතීති: නො.

42. යතො කාමරාගානුසයං පජහති තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති තතො කාමරාගානුසයං පජහතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයං පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයං පජහති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පජහති.

37. යම් තැනෙක (උපදනා) කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි (උපදනා) පටිඝානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

38. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි මානානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි මානානුසය දුරු කෙරේ. එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසය ද දුරු කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද දුරු කෙරේ.

39–40. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි, එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි, කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද දුරු කෙරේ.

41. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

42. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරෙයි, එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. කාමධාතුවෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද දුරු කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද දුරු කෙරේ.

43. යතො පටිඝානුසයං පජහති තතො මානානුසයං පජහතීති: නො.

යතො වා පන මානානුසයං පජහති තතො පටිඝානුසයං පජහතීති: නො.

44–45. යතො පටිඝානුසයං පජහති තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පජහති තතො පටිඝානුසයං පජහතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති, නො ච තතො පටිඝානුසයං පජහති. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති, පටිඝානුසයඤ්ච පජහති.

46. යතො පටිඝානුසයං පජහති තතො භවරාගානුසයං පජහතීති: නො.

යතො වා පන භවරාගානුසයං පජහති තතො පටිඝානුසයං පජහතීති: නො.

47. යතො පටිඝානුසයං පජහති තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති තතො පටිඝානුසයං පජහතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයං පජහති, නො ච තතො පටිඝානුසයං පජහති. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පජහති, පටිඝානුසයඤ්ච පජහති.

48–49. යතො මානානුසයං පජහති තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පජහති තතො මානානුසයං පජහතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති, නො ච තතො මානානුසයං පජහති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති, මානානුසයඤ්ච පජහති.

43. යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි මානානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි පටිඝානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

44–45. යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි පටිඝානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි. එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරෙයි, පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ.

46. යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි පටිඝානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

47. යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි පටිඝානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරෙයි, එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද දුරු කෙරෙයි, පටිඝානුසය ද දුරු කෙරෙයි.

48–49. යම් තැනෙක මානානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි මානානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි, එහි මානානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරෙයි, මානානුසය ද දුරු කෙරෙයි.

50. යතො මානානුසයං පජහති තතො භවරාගානුසයං පජහතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො මානානුසයං පජහති, නො ච තතො භවරාගානුසයං පජහති. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො මානානුසයඤ්ච පජහති, භවරාගානුසයඤ්ච පජහති.

යතො වා පන භවරාගානුසයං පජහති තතො මානානුසයං පජහතීති. ආමන්තා.

51. යතො මානානුසයං පජහති තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති තතො මානානුසයං පජහතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයං පජහති, නො ච තතො මානානුසයං පජහති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පජහති, මානානුසයඤ්ච පජහති.

52–54. යතො දිට්ඨානුසයං පජහති තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පජහති තතො දිට්ඨානුසයං පජහතීති: ආමන්තා. –පෙ–

55. යතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති තතො භවරාගානුසයං පජහතීති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති. නො ච තතො භවරාගානුසයං පජහති. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති, භවරාගානුසයඤ්ච පජහති.

යතො වා පන භවරාගානුසයං පජහති තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

56. යතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

57. යතො භවරාගානුසයං පජහති තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති තතො භවරාගානුසයං පජහතීති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයං පජහති, නො ච තතො භවරාගානුසයං පජහති. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පජහති, භවරාගානුසයඤ්ච පජහති. (එකමූලකං)

50 යම් තැනෙක මානානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසය දුරු කෙරෙයි, එහි භවරාගානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි මානානුසය ද දුරු කෙරෙයි, භවරාගානුසය ද දුරු කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි මානානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

51. යම් තැනෙක මානානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි මානානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරෙයි, එහි මානානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසය ද දුරු කෙරෙයි. මානානුසය ද දුරු කෙරේ.

52–54. යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි දිට්ඨානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

55. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි, එහි භවරාගානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරෙයි. භවරාගානුසය ද දුරු කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

56. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

57. යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරෙයි, එහි භවරාගානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසය ද දුරු කෙරෙයි, භවරාගානුසය ද දුරු කෙරේ. (එකමූලක යි)

58. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති තතො මානානුසයං පජහතීති: නත්‍ථි.

යතො වා පන මානානුසයං පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො මානානුසයං පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො මානානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පජහති, නො ච තතො පටිඝානුසයං පජහති.

59–60. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නත්‍ථි.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පජහති, නො ච තතො පටිඝානුසයං පජහති. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයං පජහති.

61. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති තතො භවරාගානුසයං පජහතීති: නත්‍ථි.

යතො වා පන භවරාගානුසයං පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහතීති: නො.

62. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: නත්‍ථි.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයං පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පජහති, නො ච තතො පටිඝානුසයං පජහති. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයං පජහති. (දුකමූලකං)

58. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ නම් එහි මානානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි මානානුසය දුරු කෙරෙයි. එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසය ද කාමරාගානුසය ද දුරු කෙරෙයි. එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු කෙරේ.

59–60. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද දුරු කෙරෙයි, එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරෙයි, එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු කෙරේ.

61. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ නම් එහි භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

62. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරෙයි, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද දුරු කෙරෙයි, එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුයය ද දුරු කෙරෙයි. එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු කෙරේ. (දුකමූලක යි.)

63–64. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නත්‍ථි.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති. නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති, කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති, නො ච තතො පටිඝානුසයං පජහති. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති.

65. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති තතො භවරාගානුසයං පජහතීති: නත්‍ථි.

යතො වා පන භවරාගානුසයං පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහතීති: මානානුසයං පජහති.

66. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: නත්‍ථි.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති, නො ච තතො පටිඝානුසයං පජහති. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති. (තිකමූලකං)

67–69. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පජහති තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නත්‍ථි.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පජහතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පජහති.

63–64. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරෙයි, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරෙයි, එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරෙයි, එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද දුරු කෙරේ.

65. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ නම් එහි භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: මානානුසය දුරු කෙරේ.

66. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්; රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරෙයි, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරෙයි, එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරෙයි, එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද දුරු කෙරේ. (තිකමූලක යි)

67–69. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු කෙරේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු කෙරෙයි, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු කෙරෙයි.

නො ච තතො පටිඝානුසයං පජහති. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පජහති. නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති. (චතුක්කමූලකං)

70. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති තතො භවරාගානුසයං පජහතීති: නත්ථි.

යතො වා පන භවරාගානුසයං පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහතීති: මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති.

71. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: නත්ථි.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති. නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති. නො ච තතො පටිඝානුසයං පජහති. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති. නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති. (පඤ්චකමූලකං)

72. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පජහති තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: නත්ථි.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පජහතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පජහති. නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති. නො ච තතො පටිඝානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පජහති. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති. නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පජහති. (ඡක්කමූලකං)

අනුලොමාවකාසං.

එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු කෙරෙයි. එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද දුරු කෙරේ. (චතුක්කමූලක යි.)

70. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරේ නම් එහි භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරේ.

71. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරෙයි. එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරෙයි. එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරෙයි. එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද දුරු කෙරේ. (පඤ්චකමූලක යි)

72. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති:

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු කෙරෙයි. එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරෙයි. එහි පටිඝානුසය ද භවරාගානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරෙයි. එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද නො ද දුරු කෙරේ. (ඡක්කමූලක යි.)

අනුලොමාවකාශ යි.

73. යො යතො කාමරාගානුසයං පජහති සො තතො පටිඝා-නුසයං පජහතීති: නො.

යො වා පන යතො පටිඝානුසයං පජහති සො තතො කාම-රාගානුසයං පජහතීති: නො.

74. යො යතො කාමරාගානුසයං පජහති සො තතො මානා-නුසයං පජහතීති: තදෙකට්ඨං පජහති.

යො වා පන යතො මානානුසයං පජහති සො තතො කාම-රාගානුසයං පජහතීති: නො.

75–76. යො යතො කාමරාගානුසයං පජහති සො තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නො.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො තතො කාමරාගානුසයං පජහතීති: අට්ඨමකො දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං පජහති. සෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති, කාමරාගානුසයං තදෙකට්ඨං පජහති.

77. යො යතො කාමරාගානුසයං පජහති සො තතො භව-රාගානුසයං පජහතීති: නො.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං පජහති සො තතො කාමරාගානුසයං පජහතීති: නො.

78. යො යතො කාමරාගානුසයං පජහති සො තතො අවිජ්ජා-නුසයං පජහතීති: තදෙකට්ඨං පජහති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පජහති සො තතො කාම-රාගානුසයං පජහතීති: නො.

79. යො යතො පටිඝානුසයං පජහති සො තතො මානානුසයං පජහතීති: නො.

යො වා පන යතො මානානුසයං පජහති සො තතො පටිඝා-නුසයං පජහතීති: නො.

80–81. යො යතො පටිඝානුසයං පජහති සො තතො දිට්ඨානු-සයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නො.

73. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි පටිඝානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

74. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි මානානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: තදෙකසථය දුරු කෙරේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

75–76. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක (ස්‍රොතාපත්ති මාර්ගසථ) පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡා-නුසය දුරු කෙරෙයි. තදෙකසථ වූ කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ.

77. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

78. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: තදෙකසථය දුරු කෙරේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

79. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි මානානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි පටිඝානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

80–81. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො තතො පටිඝානුසයං පජහතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා ද්විසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං පජහති. සෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති. පටිඝානුසයං තදෙකට්ඨං පජහති.

82. යො යතො පටිඝානුසයං පජහති සො තතො භවරාගානුසයං පජහතීති: නො.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං පජහති සො තතො පටිඝානුසයං පජහතීති: නො.

83. යො යතො පටිඝානුසයං පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: තදෙකට්ඨං පජහති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පජහති සො තතො පටිඝානුසයං පජහතීති: නො.

84–85. යො යතො මානානුසයං පජහති සො තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නො.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො තතො මානානුසයං පජහතීති: අට්ඨමකො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති, නො ච සො තතො මානානුසයං පජහති. සෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්විසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති, මානානුසයං තදෙකට්ඨං පජහති.

86. යො යතො මානානුසයං පජහති සො තතො භවරාගානුසයං පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්විසු වෙදනාසු සො තතො මානානුසයං පජහති, නො ච සො තතො භවරාගානුසයං පජහති. සෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො මානානුසයඤ්ච පජහති, භවරාගානුසයඤ්ච පජහති.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං පජහති සො තතො මානානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි පටිඝානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි, තදෙකසථ වූ පටිඝානුසය දුරු කෙරේ.

82. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි පටිඝානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

83. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: තදෙකසථය දුරු කෙරේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි පටිඝානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

84–85. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි මානානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි, හේ එහි මානානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි, ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි, තදෙකසථ වූ මානානුසය දුරු කෙරේ.

86. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි මානානුසය දුරු කෙරෙයි, හේ එහි භවරාගානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි හේ එහි මානානුසය දුරු කෙරෙයි, භවරාගානුසය ද දුරු කෙරේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි මානානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

87. යො යතො මානානුසයං පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පජහති සො තතො මානානුසයං පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගි දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයං පජහති, නො ච සො තතො මානානුසයං පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පජහති, මානානුසයඤ්ච පජහති.

88-90. යො යතො දිට්ඨානුසයං පජහති සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො තතො දිට්ඨානුසයං පජහතීති: ආමන්තා. -පෙ-

91. යො යතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො තතො භවරාගානුසයං පජහතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති, නො ච සො තතො භවරාගානුසයං පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති, භවරාගානුසයං තදෙකට්ඨං පජහති.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං පජහති සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නො.

92. යො යතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: තදෙකට්ඨං පජහති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පජහති සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නො.

93. යො යතො භවරාගානුසයං පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පජහති සො තතො භවරාගානුසයං පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයං පජහති, නො ච සො තතො භවරාගානුසයං පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පජහති, භවරාගානුසයඤ්ච පජහති. (එකමූලකං)

87. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි මානානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරෙයි. හේ එහි මානානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද දුරු කෙරෙයි. මානානුසය ද දුරු කෙරේ.

88–90. යමෙක් යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි. ...

91. යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි. හේ එහි භවරාගානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි. තදෙකස්ථ වූ භවරාගානුසය දුරු කෙරේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

92. යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: තදෙකස්ථය දුරු කෙරේ.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

93. යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරෙයි, හේ එහි භවරාගානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද දුරු කෙරෙයි. භවරාගානුසය ද දුරු කෙරේ. (එකමූලක යි.)

94. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති සො තතො මානානුසයං පජහතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො මානානුසයං පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහතීති. නො.

95–96. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති සො තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහතීති: අට්ඨමකො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති. කාමරාගානුසයං තදෙකට්ඨං පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති, පටිඝානුසයං තදෙකට්ඨං පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං පජහති.

97. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති සො තතො භවරාගානුසයං පජහතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහතීති: නො.

98. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහතීති: නො. (දුකමූලකං)

99–100. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති සො තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහතීති: අට්ඨමකො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති, මානානුසයං තදෙකට්ඨං පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු

94. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ එහි මානානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

95–96. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත් නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි. තදෙකසථ වූ කාමරාගානුසය දුරු කෙරෙයි, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි, තදෙකසථ වූ පටිඝානුසය දුරු කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු කෙරේ.

97. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ එහි භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

98. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: නැති. (දුකමූලක යි).

99–100. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි, තදෙකසථ වූ මානානුසය දුරු කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම්

වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච තදෙකට්ඨං පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං පජහති. සේවව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති, පටිඝානුසයං තදෙකට්ඨං පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති.

101. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති සො තතො භවරාගානුසයං පජහතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහතීති: මානානුසයං පජහති.

102. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයං පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති. සේවව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති. (තිකමූලකං)

103–105. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පජහති සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහතීති· නත්ථි.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පජහතීති: අට්ඨමකො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පජහති, මානානුසයං තදෙකට්ඨං පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පජහති. සේවව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච තදෙකට්ඨං පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං පජහති. සේවව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පජහති, පටිඝානුසයං තදෙකට්ඨං පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති. –පෙ– (චතුක්කමූලකං)

වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි, තදෙකසථ වූ කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරෙයි, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරෙයි, තදෙකසථ වූ පටිඝානුසය දුරු කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි.

101. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ එහි භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: මානානුසය දුරු කෙරේ.

102. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු කෙරේ. (තිකමූලක යි.)

103-105. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසයද දුරු කෙරේ නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු කෙරෙයි, තදෙකසථ වූ මානානුසය දුරු කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු කෙරෙයි, තදෙකසථ වූ කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරෙයි. හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු කෙරෙයි, තදෙකසථ වූ පටිඝානුසය දුරු කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි ... (චතුක්කමූලක යි)

106. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති සො තතො භවරාගානුසයං පජහතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහතීති: මානානුසයං පජහති.

107. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගි දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයං පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති. සෙවව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති. (පඤ්චකමූලකං)

108. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පජහතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගි දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයං පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පජහති. සෙවව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පජහති. සෙවව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පජහති. (ඡක්කමූලකං)

අනුලොමපුග්ගලොකාසං.

පජහනවාරෙ අනුලොමං.

106. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ එහි භවරාගානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: මානානුසය දුරු කෙරේ.

107. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරෙයි. හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද දුරු කෙරේ. (පඤ්චකමූලක යි.)

108. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු කෙරෙයි. හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි, ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දුරු කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද දුරු කෙරෙයි. (ඡක්කමූලක යි.)

අනුලොම පුද්ගලාවකාශ යි.

පජහනවාරයෙහි අනුලොම යි.

109. යො කාමරාගානුසයං නප්පජහති සො පටිඝානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන පටිඝානුසයං නප්පජහති සො කාමරාගානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

110. යො කාමරාගානුසයං නප්පජහති සො මානානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච සො මානානුසයං නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන මානානුසයං නප්පජහති සො කාමරාගානුසයං නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී මානානුසයං නප්පජහති, නො ච සො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

111–112. යො කාමරාගානුසයං නප්පජහති සො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: අට්ඨමකො කාමරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච සො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා කාමරාගානුසයංඤ්ච නප්පජහන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො කාමරාගානුසයං නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති, නො ච සො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

113–114. යො කාමරාගානුසයං නප්පජහති සො භවරාගානුසයං –පෙ– අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච සො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො කාමරාගානුසයං නප්පජහතීති, අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති, නො ච සො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

109. යමෙක් කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්; එසේ යි.

110. යමෙක් කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම මානානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

111–112. යමෙක් කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

113–114. යමෙක් කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි. හේ අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති. අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

115. යො පටිඝානුසයං නප්පජහති සො මානානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී පටිඝානුසයං නප්පජහති, නො ච සො මානානුසයං නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන මානානුසයං නප්පජහති සො පටිඝානුසයං නප්පජහතීති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී මානානුසයං නප්පජහති, නො ච සො පටිඝානුසයං නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

116–117. යො පටිඝානුසයං නප්පජහති සො දිට්ඨානුසයං – පෙ – විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: අට්ඨමකො පටිඝානුසයං නප්පජහති, නො ච සො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො පටිඝානුසයං නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති, නො ච සො පටිඝානුසයං නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

118–119. යො පටිඝානුසයං නප්පජහති සො භවරාගානුසයං – පෙ – අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී පටිඝානුසයං නප්පජහති, නො ච සො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො පටිඝානුසයං නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති, නො ච සො පටිඝානුසයං නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

115. යමෙක් පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම පටිඝානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම මානානුසය දුරු නො කෙරෙයි. හේ පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙති. පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

116–117. යමෙක් පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ දිට්ඨානුසය... විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම පටිඝානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමී මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙති. විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමී මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයා ද අෂ්ටමිකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

118–119. යමෙක් පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම පටිඝානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමී මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

120-121. යො මානානුසයං නප්පජහති සො දිට්ඨානුසයං - පෙ - විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: අට්ඨමකො මානානුසයං නප්පජහති, නො ච සො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති. අග්ගමග්ග-සමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො මානානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති, නො ච සො මානානුසයං නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

122-123. යො මානානුසයං නප්පජහති සො භවරාගානුසයං - පෙ - අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො මානානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා

124-126. යො දිට්ඨානුසයං නප්පජහති සො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො දිට්ඨානුසයං නප්පජහතීති; ආමන්තා - පෙ -

127-128. යො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො භවරාගානුසයං - පෙ - අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති, නො ච සො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති. අග්ගමග්ග-සමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා විචිකිච්ඡා-නුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: අට්ඨමකො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති, නො ච සො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

129. යො භවරාගානුසයං නප්පජහති සො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො භවරාගානුසයං නප්පජහතීති. ආමන්තා. (එකමූලකං)

120–121. යමෙක් මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම මානානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයා ද අෂ්ට-මකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙති. විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

122–123. යමෙක් මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

124–126. යමෙක් දිට්ඨානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ විචි-කිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ දිට්ඨානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි. ...

127–128. යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්; අග්‍රමාර්ග සමඞ්ගී පුද්ගල තෙම විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල-යා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල් හු අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

129. යමෙක් භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි. (එකමූලකයි.)

130. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති සො මානානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො මානානුසයං නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන මානානුසයං නප්පජහති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී මානානුසයං නප්පජහති, නො ච සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

131–132. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති සො දිට්ඨානුසයං – පෙ – විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: අට්ඨමකො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති, නො ච සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

133–134. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති සො භවරාගානුසයං – පෙ – අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති, නො ච සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති. (දුකමූලකං)

130. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍ර මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම මානානුසය දුරු නො කෙරෙයි. හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

131-132. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. හේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

133-134. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්. (දුකමූලක යි.)

135–136. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති සො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: අට්ඨමකො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගී විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො මානානුසයං නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

137–138. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති සො භවරාගානුසයං –පෙ– අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහතීති; අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.
(තිකමූලකං)

139–141. යො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච නප්පජහති සො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගී විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො මානානුසයං නප්පජහති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති. –පෙ–
(චතුක්කමූලකං)

135-136. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

137-138. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්. (තිකමූලක යි.)

139-141. යමෙක් කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු නො කෙරෙයි, අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙති. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු නො කෙරෙත් ... (චතුක්කමූලක යි).

142–143. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති සො භවරාගානුසයං – පෙ – අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අට්ඨමකො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති. (පඤ්චකමූලකං)

144. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති සො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අට්ඨමකො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති. (ඡක්කමූලකං)

පටිලොම පුග්ගලං.

142-143. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසයද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. හේ දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්. (පඤ්චකමූලක යි.)

144. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. හේ දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද දුරු නො කෙරෙයි, අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්. (ඡක්කමූලක යි.)

ප්‍රතිලොම පුද්ගල යි.

145. යතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති තතො පටිඝානුසයං නප්පජහතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති.

යතො වා පන පටිඝානුසයං නප්පජහති තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තතො පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති.

146. යතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති තතො මානානුසයං නප්පජහතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච තතො මානානුසයං නප්පජහති. දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, මානානුසයඤ්ච නප්පජහති.

යතො වා පන මානානුසයං නප්පජහති තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

147–148. යතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති. අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

149. යතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති තතො භවරාගානුසයං නප්පජහතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච තතො භවරාගානුසයං නප්පජහති. දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති.

යතො වා පන භවරාගානුසයං නප්පජහති තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති, දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති.

145. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැ-දැරුම් වෙදනා ඇතිකල්හි එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

146. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතු-යෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි මානා-නුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියා-පන්නයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

147–148. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නයෙහි එහි කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

149. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි භවරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදැරුම් වෙදනා ඇතිකල්හි එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දුඃඛ වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

150. යතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති. අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

151. යතො පටිඝානුසයං නප්පජහති තතො මානානුසයං නප්පජහතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති, නො ච තතො මානානුසයං නප්පජහති. අපරියාපන්නෙ තතො පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. මානානුසයඤ්ච නප්පජහති.

යතො වා පන මානානුසයං නප්පජහති තතො පටිඝානුසයං නප්පජහතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො මානානුසයං නප්පජහති, නො ච තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. අපරියාපන්නෙ තතො මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති.

152–153. යතො පටිඝානුසයං නප්පජහති තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති, නො ච තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති. අපරියාපන්නෙ තතො පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති තතො පටිඝානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

154. යතො පටිඝානුසයං නප්පජහති තතො භවරාගානුසයං නප්පජහතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති, නො ච තතො භවරාගානුසයං නප්පජහති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ තතො පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති.

යතො වා පන භවරාගානුසයං නප්පජහති තතො පටිඝානුසයං නප්පජහතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො භවරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති.

150. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා-යෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නයෙහි එහි කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

151. යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නය ඇතිකල්හි එහි පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

152–153. යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූප-ධාතුයෙහි ද යි එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි විචි-කිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

154. යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූප-ධාතුයෙහි ද යි එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි භවරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා-යෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

155. යතො පටිඝානුසයං නප්පජ්ජති තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජ්ජතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො පටිඝානුසයං නප්පජ්ජති, නො ච තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජ්ජති. අපරියාපන්නෙ තතො පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජ්ජති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජ්ජති.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජ්ජති තතො පටිඝානුසයං නප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

156–157. යතො මානානුසයං නප්පජ්ජති තතො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජ්ජතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො මානානුසයං නප්පජ්ජති, නො ච තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජ්ජති. අපරියාපන්නෙ තතො මානානුසයඤ්ච නප්පජ්ජති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජ්ජති.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජ්ජති තතො මානානුසයං නප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

158. යතො මානානුසයං නප්පජ්ජති තතො භවරාගානුසයං නප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන භවරාගානුසයං නප්පජ්ජති තතො මානානුසයං නප්පජ්ජතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයං නප්පජ්ජති, නො ච තතො මානානුසයං නප්පජ්ජති. දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජ්ජති, මානානුසයඤ්ච නප්පජ්ජති.

159. යතො මානානුසයං නප්පජ්ජති තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජ්ජතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො මානානුසයං නප්පජ්ජති. නො ච තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජ්ජති. අපරියාපන්නෙ තතො මානානුසයඤ්ච නප්පජ්ජති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජ්ජති.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජ්ජති තතො මානානුසයං නප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

160–162. යතො දිට්ඨානුසයං නප්පජ්ජති තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජ්ජති තතො දිට්ඨානුසයං නප්පජ්ජතීති: ආමන්තා. -පෙ-

155. යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නය ඇතිකල්හි එහි පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

156–157. යම් තැනෙක මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

158. යම් තැනෙක මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇතිකල්හි එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

159. යම් තැනෙක මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

160–162. යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි දිට්ඨානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි. ...

163. යතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති තතො භවරාගානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන භවරාගානුසයං නප්පජහති තතො විචිකිච්ඡා-නුසයං නප්පජහතීති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තතො භවරාගා-නුසයං නප්පජහති, නො ච තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති. අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති.

164. යතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

165. යතො භවරාගානුසයං නප්පජහති තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති. අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති තතො භවරාගානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා. (එකමූලකං)

166. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති තතො මානානුසයං නප්පජහතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච තතො මානානුසයං නප්පජහති. අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, මානානුසයඤ්ච නප්පජහති.

යතො වා පන මානානුසයං නප්පජහති තතො කාමරාගානුස-යඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො මානානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. අපරියාපන්නෙ තතො මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති.

163. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

164. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

165. යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, එහි අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නය ඇතිකල්හි එහි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි. (එකමූලක යි.)

166. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් එහි මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, එහි මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසය ද කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

167–168. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති. අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: ආමන්තා.

169. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති තතො භවරාගානුසයං නප්පජහතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච තතො භවරාගානුසයං නප්පජහති. අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති.

යතො වා පන භවරාගානුසයං නප්පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති.

170. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. නො ච තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති. අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: ආමන්තා. (දුකමූලකං)

167-168. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

169. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, එහි භවරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: දුඃඛවේදනා ඇතිකල්හි එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

170. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, එහි අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි. (දුකමූලක යි.)

171-172. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුස-යඤ්ච නප්පජහති තතො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති තතො කාමරාගා-නුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: ආමන්තා.

173. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති තතො භවරාගානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන භවරාගානුසයං නප්පජහති තතො කාමරාගා-නුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති. අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති.

174. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: ආමන්තා. (තිකමූලකං)

175-177. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානු-සයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච නප්පජහති තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති තතො කාමරාගා-නුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: ආමන්තා. -පෙ- (චතුක්ක මූලකං)

178. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති තතො භවරාගානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

171-172. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

173. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදැරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද දුරු නො කෙරෙයි. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

174. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි. (තිකමූලක යි.)

175-177. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි. (චතුක්කමූලක යි.)

178. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

යතො වා පන භවරාගානුසයං නප්පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච තතො පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති.

179. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති' ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: ආමන්තා. (පඤ්චකමූලකං.)

180. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: ආමන්තා. (ඡක්කමූලකං)

පටිලොමඔකාසං.

181. යො යතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, එහි පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද දුරු නො කෙරෙයි. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද දුරු නො කෙරෙයි, අපරියාපන්නයෙහි ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරේ.

179. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි. (පඤ්චකමූලක යි.)

180. යම තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි. (ඡක්කමූලක යි.)

ප්‍රතිලොමාවකාශ යි.

181. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයා තබා සෙසු පුහුල්හු හැමතැන්හි කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

යො වා පන යතො පටිඝානුසයං නප්පජහති සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

182. යො යතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති සො තතො මානානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො මානානුසයං නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, මානානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන යතො මානානුසයං නප්පජහති සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො මානානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

183–184. යො යතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති සො තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු[1] වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

1. ද්වීසු – සිමු.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනා ඇති කල්හි හේ එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි හේ පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයා තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

182. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛවේදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනා ඇති කල්හි එහි හේ මානානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛවේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි හේ මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

183–184. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

185. යො යතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං නප්පජහති සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

186. යො යතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

185. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි භවරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ භවරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසයද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

186. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය දුරු නොකෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

187. යො යතො පටිඝානුසයං නප්පජහති සො තතො මානානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො මානානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, මානානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන යතො මානානුසයං නප්පජහති සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො මානානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

188–189. යො යතො පටිඝානුසයං නප්පජහති සො තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමි-මාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇතිකල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

187. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්. මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමි-මාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි මානානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහිද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි මානානුසයද දුරු නො කෙරෙති, පටිඝා-නුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

188–189. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ පටිඝානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇතිකල්හි හේ එහි පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, විචිකිච්ඡා-නුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

190. යො යතො පටිඝානුසයං නප්පජහති සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ සො තතො පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං නප්පජහති සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

191. යො යතො පටිඝානුසයං නප්පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

190. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ පටිඝානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි භවරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි. හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති. පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

191. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ග සමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ පටිඝානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙති. අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති, පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

192–193. යො යතො මානානුසයං නප්පජහති සො තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො මානානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති, ස්වෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො තතො මානානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො මානානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, මානානුසයඤ්ච නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

194. යො යතො මානානුසයං නප්පජහති සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං නප්පජහති සො තතො මානානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො මානානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, මානානුසයඤ්ච නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති. මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි පටිඝානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමි-මාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරෙයි. හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැ-දෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියා-පන්නයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

192–193. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා-යෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ මානා-නුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති-කල්හි හේ එහි මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, විචිකිච්ඡා-නුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයා ද අෂ්ට-මකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ග-සමඞ්ගි පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියා-පන්නයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

194. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනා යෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, මානානුසයද දුරු නො කෙරෙයි, අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයා තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති. මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

195. යො යතො මානානුසයං නප්පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො මානානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති. සෙවච පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො තතො මානානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

196–198. යො යතො දිට්ඨානුසයං නප්පජහති සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො තතො දිට්ඨානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා. –පෙ–

199. යො යතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහති. සෙවච පුග්ගලො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං නප්පජහති සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති. සෙවච පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

195. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල තෙම දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි හේ එහි මානානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයා තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

196-198. යමෙක් යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි. ...

199. යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි භවරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුද්ගල තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනක භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

200. යො යතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

201. යො යතො භවරාගානුසයං නප්පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති. අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා. (එකමූලකං)

202. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති සො තතො මානානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො මානානුසයං නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, මානානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

200. යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ග-සමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, විචිකිච්ඡා-නුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

201. යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අග්‍රමාර්ග සමඞ්ගී පුද්ගලයා තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තවද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි. (එකමූලක යි.)

202. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි මානානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගා-නුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

යො වා පන යතො මානානුසයං නප්පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො මානානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්විසු වෙදනාසු සො තතො මානානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො මානානුසයඤ්ච නප්පජහති. කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

203–204. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති සො තතො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්විසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි මානානුසය ද කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති-කල්හි හේ එහි මානානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි හේ එහි මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

203-204. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල තෙම දුඃඛ වෙදනා ඇතිකල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙති. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

205. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං නප්පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

206. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති.

205. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි භවරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

206. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගලයන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි.

සෙව්ව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති. (දුකමූලකං)

207-208. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති සො තතො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො මානානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

ඒ පුඟුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්. (දුකමූලක යි)

207–208. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයන් ද අෂ්ටමක පුද්ගලයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙති. විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

209. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං නප්පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො මානානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති. කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

210. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො කාමධාතුයා

209. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුද්ගල තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

210. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි

දුවීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති. (තිකමූලකං)

211–213. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච නප්පජහති සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං නප්පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො මානානුසයං නප්පජහති. සෙව්ව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති. (චතුක්කමූලකං)

214. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති සො තතො භවරාගානුසයං නප්පජහතීති: ආමන්තා.

දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝා-නුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්. (තිකමූලක යි)

211–213. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨා-නුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම දුඃඛ වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. කාමරාගානුසය ද පටිඝා-නුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්. (චතුක්කමූලක යි.)

214. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං නප්පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො මානානුසයං නප්පජහති, ස්වෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

215. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි නෙවැදැරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසය ද කාම-රාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමෙ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගා-නුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමි මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමෙ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදැරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද පටිඝා-නුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨා-නුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදැරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි මානානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදැරුම් මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

215. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ග-සමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදැරුම් මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති. කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති. (පඤ්චකමූලකං)

216. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද දුරු නොකෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්. (පඤ්චකමූලක යි.)

216. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං නප්පජහති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං නප්පජහති. ස්වෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ අවිජ්ජානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති. කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච නප්පජහන්ති. (ඡක්කමූලකං)

පටිලොමපුග්ගලොකාසං.

පටිලොමං.

පජහනවාරො.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය දුරු නො කෙරේ නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරේ ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨා-නුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද දුරු නො කෙරෙයි, ඒ පුහුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙයි. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගලයන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි අවිජ්ජානුසය ද දුරු නො කෙරෙති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද දුරු නො කෙරෙත්. (ඡක්කමූලක යි.)

ප්‍රතිලොම පුද්ගලාවකාශ යි.

ප්‍රතිලොම යි.

පජහනවාර යි.

4. පරිඤ්ඤවාරො

1. යො කාමරාගානුසයං පරිජානාති සො පටිඝානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන පටිඝානුසයං පරිජානාති සො කාමරාගානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

2. යො කාමරාගානුසයං පරිජානාති සො මානානුසයං පරිජානාතීති: තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

යො වා පන මානානුසයං පරිජානාති සො කාමරාගානුසයං පරිජානාතීති: නො.

3–4. යො කාමරාගානුසයං පරිජානාති සො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නො.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො කාමරාගානුසයං පරිජානාතීති: තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

5–6. යො කාමරාගානුසයං පරිජානාති සො භවරාගානුසයං -පෙ- අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො කාමරාගානුසයං පරිජානාතීති: නො.

7. යො පටිඝානුසයං පරිජානාති සො මානානුසයං පරිජානාතීති: තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

යො වා පන මානානුසයං පරිජානාති සො පටිඝානුසයං පරිජානාතීති: නො.

8–9. යො පටිඝානුසයං පරිජානාති සො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නො.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො පටිඝානුසයං පරිජානාතීති: තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

10–11. යො පටිඝානුසයං පරිජානාති සො භවරාගානුසයං -පෙ- අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො පටිඝානුසයං පරිජානාතීති: නො.

4. පරිඤ්ඤාවාරය

1. යමෙක් කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

2. යමෙක් කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: තදෙකට්ඨය (එය හා සහජාතවශයෙන් එක්වැ සිටි මානානුසය) පිරිසිඳ දනී.

තව ද යමෙක් මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

3–4. යමෙක් කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ දිට්ඨා-නුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ කාමරාගා-නුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: තදෙකට්ඨය පිරිසිඳ දනී.

5–6. යමෙක් කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: තදෙකට්ඨය පිරිසිඳ දනී.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

7. යමෙක් පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: තදෙකට්ඨය පිරිසිඳ දනී.

තව ද යමෙක් මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

8–9. යමෙක් පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ දිට්ඨානුසය... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: තදෙකට්ඨය පිරිසිඳ දනී.

10–11. යමෙක් පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: තදෙකට්ඨය පිරිසිඳ දනී.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

12–13. යො මානානුසයං පරිජානාති සො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නො.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො මානානුසයං පරිජානාතීති: තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

14–15. යො මානානුසයං පරිජානාති සො භවරාගානුසයං –පෙ– අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො මානානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

16–18. යො දිට්ඨානුසයං පරිජානාති සො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො දිට්ඨානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා. –පෙ–

19–20. යො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො භවරාගානුසයං –පෙ– අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නො.

21. යො භවරාගානුසයං පරිජානාති සො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා. (එකමූලකං)

22. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති සො මානානුසයං පරිජානාතීති: තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

යො වා පන මානානුසයං පරිජානාති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: නො.

23–24. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති සො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නො.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

12–13. යමෙක් මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: තදෙකස්ථය පිරිසිඳ දනී.

14–15. යමෙක් මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

16–18. යමෙක් දිට්ඨානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ දිට්ඨානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

19–20. යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: තදෙකස්ථය පිරිසිඳ දනී.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

21. යමෙක් භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි. (එකමූලක යි.)

22. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: තදෙකස්ථය පිරිසිඳ දනී.

තව ද යමෙක් මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

23–24. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: තදෙකස්ථය පිරිසිඳ දනී.

25–26. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති සො භවරාගානුසයං –පෙ– අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: නො. (දුකමූලකං)

27–28. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති සො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නත්‍ථි.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

29–30. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති සො භවරාගානුසයං –පෙ– අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: නත්‍ථි.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: මානානුසයං පරිජානාති (තිකමූලකං)

31–33. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පරිජානාති සො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නත්‍ථි.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: දිට්ඨානුසයං පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච තදෙකට්ඨං පරිජානාති. –පෙ– (චතුක්කමූලකං)

34–35. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති සො භවරාගානුසයං –පෙ– අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: නත්‍ථි.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: මානානුසයං පරිජානාති. (පඤ්චකමූලකං)

36. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති සො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: නත්‍ථි.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: මානානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති. (ඡක්කමූලකං)

අනුලොමපුග්ගලං.

25–26. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: තදෙකස්ථය පිරිසිඳ දනී.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති. (දුකමූලක යි.)

27–28. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: තදෙකස්ථය පිරිසිඳ දනී.

29–30. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: මානානුසය පිරිසිඳ දනී. (තිකමූලක යි.)

31–33. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්; දිට්ඨානුසය පිරිසිඳ දනී, තදෙකස්ථ වූ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී ... (චතුක්කමූලක යි.)

34–35. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: මානානුසය පිරිසිඳ දනී. (පඤ්චකමූලක යි.)

36. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: මානානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී. (ඡක්කමූලක යි.)

අනුලොම පුද්ගල යි.

37. යතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති තතො පටිඝානුසයං පරිජානාතීති: නො.

යතො වා පන පටිඝානුසයං පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයං පරිජානාතීති: නො.

38. යතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති තතො මානානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන මානානුසයං පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයං පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො මානානුසයං පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො මානානුසයඤ්ච පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති.

39–40. යතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති තතො කාමරාගානු-සයං පරිජානාතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති.

41. යතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති තතො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: නො.

යතො වා පන භවරාගානුසයං පරිජානාති තතො කාමරාගා-නුසයං පරිජානාතීති: නො.

42. යතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයං පරිජානාතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති.

43. යතො පටිඝානුසයං පරිජානාති තතො මානානුසයං පරිජානාතීති: නො.

යතො වා පන මානානුසයං පරිජානාති තතො පටිඝානුසයං පරිජානාතීති: නො.

37. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

38. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි මානානුසය පිරිසිඳ දනී. එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී.

39–40. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇතිකල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී.

41. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

42. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ දනී, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී.

43. යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

44–45. යතො පටිඝානුසයං පරිජානාති තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති තතො පටිඝානුසයං පරිජානාතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති, නො ච තතො පටිඝානුසයං පරිජානාති. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති, පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති.

46. යතො පටිඝානුසයං පරිජානාති තතො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: නො.

යතො වා පන භවරාගානුසයං පරිජානාති තතො පටිඝානුසයං පරිජානාතීති: නො.

47. යතො පටිඝානුසයං පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති තතො පටිඝානුසයං පරිජානාතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති, නො ච තතො පටිඝානුසයං පරිජානාති. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පරිජානාති, පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති.

48–49. යතො මානානුසයං පරිජානාති තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති තතො මානානුසයං පරිජානාතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති, නො ච තතො මානානුසයං පරිජානාති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති, මානානුසයඤ්ච පරිජානාති.

50. යතො මානානුසයං පරිජානාති තතො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො මානානුසයං පරිජානාති, නො ච තතො භවරාගානුසයං පරිජානාති. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො මානානුසයඤ්ච පරිජානාති, භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති.

යතො වා පන භවරාගානුසයං පරිජානාති තතො මානානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

44-45. යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි දිට්ඨානුසය ...විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී, එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී.

46. යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

47. යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී, එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ දනී, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී.

48-49. යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී, එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී, මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී.

50. යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසය පිරිසිඳ දනී, එහි භවරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී, භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

51. යතො මානානුසයං පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති තතො මානානුසයං පරිජානාතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති, නො ච තතො මානානුසයං පරිජානාති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පරිජානාති, මානානුසයඤ්ච පරිජානාති.

52–54. යතො දිට්ඨානුසයං පරිජානාති තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති තතො දිට්ඨානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා. –පෙ–

55. යතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති තතො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති, නො ච තතො භවරාගානුසයං පරිජානාති, රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති, භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති.

යතො වා පන භවරාගානුසයං පරිජානාති තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

56. යතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

57. යතො භවරාගානුසයං පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති තතො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති, නො ච තතො භවරාගානුසයං පරිජානාති, රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පරිජානාති, භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති. (එකකමූලකං)

58. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති තතො මානානුසයං පරිජානාතීති: නත්ථි.

51. යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී, එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී, කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ දනී, මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී.

52–54. යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි දිට්ඨානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

55. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී, එහි භවරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී, රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී, භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

56. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

57. යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී, එහි භවරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී, රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ දනී, භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී. (එකකමූලක යි)

58. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් එහි මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

යතො වා පන මානානුසයං පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො මානානුසයං පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති, කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො මානානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො පටිඝානුසයං පරිජානාති.

59-60. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති තතො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නත්ථි.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති, කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො පටිඝානුසයං පරිජානාති, දුක්ඛාය වෙදනාය තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති.

61. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති තතො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: නත්ථි.

යතො වා පන භවරාගානුසයං පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: නො.

62. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: නත්ථි.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති, කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො පටිඝානුසයං පරිජානාති, දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති. (දුකමූලකං)

තවද යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: රූපධාතු-යෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි මානානුසය පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී, කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසය ද කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී.

59-60. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: රූපධාතු-යෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී, කාම-ධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී, දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී.

61. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

62. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී, කාමධාතු-යෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී, දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී. එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී. (දුකමූලක යි.)

63–64. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නත්‍ථි.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති, කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො පටිඝානුසයං පරිජානාති, දුක්ඛාය වෙදනාය තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති.

65. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති තතො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: නත්‍ථි.

යතො වා පන භවරාගානුසයං පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො භවරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති.

66. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: නත්‍ථි.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො පටිඝානුසයං පරිජානාති. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති. (තිකමූලකං)

67–69. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පරිජානාති තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නත්‍ථි.

63-64. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී.

65. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි භවරාගානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී.

66. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී, කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී. **(තිකමූලක යි.)**

67-69. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො පටිඝානුසයං පරිජානාති. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති. -පෙ- (චතුක්කමූලකං)

70. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති තතො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: නත්ථි.

යතො වා පන භවරාගානුසයං පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො භවරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති.

71. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: නත්ථි.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති, කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො පටිඝානුසයං පරිජානාති. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති. (පඤ්චකමූලකං)

72. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: නත්ථි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී ... (චතුක්කමූලක යි.)

70. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි භවරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී.

71. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී. (පඤ්චකමූලක යි.)

72. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො පටිඝානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති. දුක්ඛාය වෙදනාය තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති. (ඡක්කමූලකං)

අනුලොමඔකාසං.

73. යො යතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති සො තතො පටිඝානුසයං පරිජානාතීති: නො.

යො වා පන යතො පටිඝානුසයං පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයං පරිජානාතීති: නො.

74. යො යතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති සො තතො මානානුසයං පරිජානාතීති: තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

යො වා පන යතො මානානුසයං පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයං පරිජානාතීති: නො.

75–76. යො යතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති සො තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නො.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයං පරිජානාතීති: අට්ඨමකො දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති, සෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති, කාමරාගානුසයං තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි පටිඝානුසය ද භවරාගානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී, එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී. (ඡක්කමූලක යි.)

අනුලොමාවකාශ යි.

73. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

74. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: තදෙකස්ථය පිරිසිඳ දනී.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

75–76. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම (සොතාපත්තිමාර්ගස්ථ තෙම) දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී, ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී, තදෙකස්ථ වූ කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී.

77. යො යතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති සො තතො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: නො.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයං පරිජානාතීති: නො.

78. යො යතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයං පරිජානාතීති: නො.

79. යො යතො පටිඝානුසයං පරිජානාති සො තතො මානානුසයං පරිජානාතීති: නො.

යො වා පන යතො මානානුසයං පරිජානාති සො තතො පටිඝානුසයං පරිජානාතීති: නො.

80–81. යො යතො පටිඝානුසයං පරිජානාති සො තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නො.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො තතො පටිඝානුසයං පරිජානාතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං පරිජානාති, ස්වෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති, පටිඝානුසයං තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

82. යො යතො පටිඝානුසයං පරිජානාති සො තතො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: නො.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං පරිජානාති සො තතො පටිඝානුසයං පරිජානාතීති: නො.

83. යො යතො පටිඝානුසයං පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො තතො පටිඝානුසයං පරිජානාතීති: නො.

84–85. යො යතො මානානුසයං පරිජානාති සො තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නො.

77. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

78. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: තදෙකස්ථය පිරිසිඳ දනී.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

79. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

80–81. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී, ඒ පුඟුල් තෙමේම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී, තදෙකස්ථ වූ පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී.

82. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

83. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: තදෙකස්ථය පිරිසිඳ දනී.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

84–85. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො තතො මානානුසයං පරිජානාතීති: අට්ඨමකො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති, නො ච සො තතො මානානුසයං පරිජානාති, සෙචව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති. මානානුසයං තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

86. යො යතො මානානුසයං පරිජානාති සො තතො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො මානානුසයං පරිජානාති, නො ච සො තතො භවරාගානුසයං පරිජානාති, සෙචව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො මානානුසයඤ්ච පරිජානාති, භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං පරිජානාති සො තතො මානානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

87. යො යතො මානානුසයං පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො තතො මානානුසයං පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති, නො ච සො තතො මානානුසයං පරිජානාති, සෙචව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පරිජානාති, මානානුසයඤ්ච පරිජානාති.

88–90. යො යතො දිට්ඨානුසයං පරිජානාති සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො තතො දිට්ඨානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා. –පෙ–

91. යො යතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො තතො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති, නො ච සො තතො භවරාගානුසයං පරිජානාති, සෙචව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති, භවරාගානුසයං තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං පරිජානාති සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නො.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී, හේ එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී, ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී. තදෙකස්ථ වූ මානානුසය පිරිසිඳ දනී.

86. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි මානානුසය පිරිසිඳ දනී, හේ එහි භවරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී. ඒ පුහුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී, භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

87. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී, හේ එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී, ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී. මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී.

88–90. යමෙක් යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳදනී නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි. ...

91. යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී, හේ එහි භවරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී, ඒ පුහුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී, තදෙකස්ථ වූ භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

92. යො යතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: තදෙකට්ඨං පරිජානාති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නො.

93. යො යතො භවරාගානුසයං පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො තතො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති, නො ච සො තතො භවරාගානුසයං පරිජානාති, ස්වෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පරිජානාති, භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති. (එකකමූලකං)

94. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති සො තතො මානානුසයං පරිජානාතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො මානානුසයං පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: නො.

95–96. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති සො තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: අට්ඨමකො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති, ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච තදෙකට්ඨං පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං පරිජානාති, ස්වෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති, පටිඝානුසයඤ්ච තදෙකට්ඨං පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං පරිජානාති.

97. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති සො තතො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: නො.

92. යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: තදෙකස්ථය පිරිසිඳ දනී.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

93. යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි නෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි හේ අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී, හේ එහි භවරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී, ඒ පුහුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ දනී, භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී. (එකකමූලක යි.)

94. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි මානානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

95–96. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී. හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී, ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී, තදෙකස්ථ වූ කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී. හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී, ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී. තදෙකස්ථ වූ පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී.

97. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

98. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: නො. (දුකමූලකං)

99–100. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති සො තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: අට්ඨමකො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති, මානානුසයඤ්ච තදෙකට්ඨං පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති, සෙව්ව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච තදෙකට්ඨං පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං පරිජානාති, සෙව්ව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති, පටිඝානුසයඤ්ච තදෙකට්ඨං පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති.

101. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති සො තතො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: මානානුසයං පරිජානාති.

102. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: නත්ථි.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති, සෙව්ව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති. (තිකමූලකං)

98. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති. (දුකමූලක යි.)

99–100. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතු-යෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී, තදෙකස්ථ වූ මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී. හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී, ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී, තදෙකස්ථ වූ කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී, තදෙකස්ථ වූ පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී.

101. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: මානානුසය පිරිසිඳ දනී.

102. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී, හේ එහි කාමරාගා-නුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී. (තිකමූලක යි.)

103–105. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පරිජානාති සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාතීති: නත්‍ථි.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: අට්ඨමකො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පරිජානාති, මානානුසයඤ්ච තදෙකට්ඨං පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච පරිජානාති. සෙව්ව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච තදෙකට්ඨං පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං පරිජානාති. සෙව්ව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච පරිජානාති, පටිඝානුසයඤ්ච තදෙකට්ඨං පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති. –පෙ– (චතුක්කමූලකං)

106. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති සො තතො භවරාගානුසයං පරිජානාතීති: නත්‍ථි.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: මානානුසයං පරිජානාති.

107. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: නත්‍ථි.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති. සෙව්ව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති (පඤ්චකමූලකං)

103–105. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ දනී, තදෙකස්ථ වූ මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී. හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී. ඒ පුහුල් තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ දනී, තදෙකස්ථ වූ කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ දනී. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ දනී, තදෙකස්ථ වූ පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී.... (චතුක්කමූලක යි.)

106. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: මානානුසය පිරිසිඳ දනී.

107. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී. ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී. (පඤ්චකමූලක යි.)

108. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාතීති: නත්‍ථි.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති. සෙව්ව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති. සෙව්ව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පරිජානාති. (ඡක්කමූලකං.)

අනුලොමපුග්ගලොකාසං.

පරිඤ්ඤාවාරෙ අනුලොමං.

109. යො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති සො පටිඝානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන පටිඝානුසයං න පරිජානාති සො කාමරාගානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

110. යො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති සො මානානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො මානානුසයං න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන මානානුසයං න පරිජානාති සො කාමරාගානුසයං න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී මානානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

108. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී ද යත්: නැති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී, ඒ පුහුල් තෙමේ ම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී. ඒ පුහුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද පිරිසිඳ දනී, (ඡක්ක මූලක යි.)

අනුලොමාවකාශ යි.

පරිඤ්ඤවාරයෙහි අනුලොම යි.

109. යමෙක් කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

110. යමෙක් කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

111–112. යො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති සො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො කාමරාගානුසයං න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

113–114. යො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති සො භවරාගානුසයං -පෙ- අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො කාමරාගානුසයං න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

115. යො පටිඝානුසයං න පරිජානාති සො මානානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී පටිඝානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො මානානුසයං න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන මානානුසයං න පරිජානාති සො පටිඝානුසයං න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී මානානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

111–112. යමෙක් කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

113–114. යමෙක් කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

115. යමෙක් පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

116-117. යො පටිඝානුසයං න පරිජානාති සො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො පටිඝානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො පටිඝානුසයං න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

118-119. යො පටිඝානුසයං න පරිජානාති සො භවරාගානුසයං -පෙ- අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී පටිඝානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො පටිඝානුසයං න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

120-121. යො මානානුසයං න පරිජානාති සො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො මානානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති. අග්ගමග්ග-සමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො මානානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො මානානුසයං න පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

116–117. යමෙක් පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

118–119. යමෙක් පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ භවරාගානුසය ...අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ග-සමඞ්ගී පුද්ගල පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

120–121. යමෙක් මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ විචිකිච්ඡා-නුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, විචිකිච්ඡා-නුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, මානා-නුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

122–123. යො මානානුසයං න පරිජානාති සො භවරාගානුසයං –පෙ– අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො මානානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

124–126. යො දිට්ඨානුසයං න පරිජානාති සො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො දිට්ඨානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා. –පෙ–

127–128. යො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො භවරාගානුසයං –පෙ– අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

129. යො භවරාගානුසයං න පරිජානාති සො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා. (එකකමූලකං)

130. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො මානානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො මානානුසයං න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන මානානුසයං න පරිජානාති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී මානානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

122–123. යමෙක් මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ භවරාගානුසය … අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

124–126. යමෙක් දිට්ඨානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ දිට්ඨානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි …

127–128. යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ භවරාගානුසය … අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

129. යමෙක් භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි. (එකකමූලක යි.)

130. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුලෝ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ නො දනී, දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුලෝ මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

131–132. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

133–134. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො භවරාගානුසයං –පෙ– අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති. (දුකමූලකං)

135–136. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

131-132. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අනාගාමිමාර්ගසමඬ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුලෝ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඬ්ගී පුද්ගල විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අනාගාමිමාර්ගසමඬ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුලෝ විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

133-134. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඬ්ගී පුද්ගල කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඬ්ගීන් තබා සෙසු පුහුලෝ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඬ්ගී පුද්ගල අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ නො දනී, දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඬ්ගීන් තබා සෙසු පුහුලෝ අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්. (දුකමූලක යි.)

135-136. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඬ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුලෝ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගි විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අග්ගමග්ගසමඞ්ගි විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො මානානුසයං න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

137–138. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො භවරාගානුසයං –පෙ– අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති. (තිකමූලකං)

139–141. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අග්ගමග්ගසමඞ්ගී විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො මානානුසයං න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති. –පෙ– (චතුක්කමූලකං)

142–143. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො භවරාගානුසයං –පෙ– අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුලෝ විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

137–138. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ නො දනී, දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුලෝ අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්. (තිකමූලක යි.)

139–141. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්; එසේ යි.

තව ද යමෙක් විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ නො දනී. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුලෝ විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.... (චතුක්කමූලක යි.)

142-143. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති. කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති. (පඤ්චකමූලකං)

144. යො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අවිජ්ජානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති. (ඡක්කමූලකං)

පටිලොමපුග්ගලං.

145. යත්‍ථ කාමරාගානුසයං න පරිජානාති තත්‍ථ පටිඝානුසයං න පරිජානාතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තත්‍ථ කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච තත්‍ථ පටිඝානුසයං න පරිජානාති, රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තත්‍ථ කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

යත්‍ථ වා පන පටිඝානුසයං න පරිජානාති තත්‍ථ කාමරාගානුසයං න පරිජානාතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තත්‍ථ පටිඝානුසයං න පරිජානාති, නො ච තත්‍ථ කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ තත්‍ථ පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ නො දනී, දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුලෝ අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්. (පඤ්චකමූලක යි.)

144. යමෙක් කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද පිරිසිඳ නො දනී, දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුලූහු අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසයද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්. (ඡක්කමූලක යි.)

ප්‍රතිලොම පුද්ගල යි.

145. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී. එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

තව ද යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

146. යතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති තතො මානානුසයං න පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච තතො මානානුසයං න පරිජානාති, දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

යතො වා පන මානානුසයං න පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

147–148. යතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති තතො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

149. යතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති, දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

යතො වා පන භවරාගානුසයං න පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

150. යතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති, අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

146. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

147-148. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි කාමරාගා-නුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

තවද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

149. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, එහි භවරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, දුඃඛ වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

150. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, එහි අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

151. යතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති තතො මානානුසයං න පරිජානාතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, නො ච තතො මානානුසයං න පරිජානාති, අපරියාපන්නෙ තතො පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

යතො වා පන මානානුසයං න පරිජානාති තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො මානානුසයං න පරිජානාති, නො ච තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති, අපරියාපන්නෙ තතො මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

152–153. යතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති, නො ච තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, අපරියාපන්නෙ තතො පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

154. යතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති, නො ච තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති, කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ තතො පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

යතො වා පන භවරාගානුසයං න පරිජානාති තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති, කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

155. යතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති, නො ච තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති, අපරියාපන්නෙ තතො පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

151. යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී, එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී, එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

152–153. යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී, එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

154. යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී, එහි භවරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

155. යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී, එහි අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

156–157. යතො මානානුසයං න පරිජානාති තතො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො මානානුසයං න පරිජානාති, නො ච තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, අපරියාපන්නෙ තතො මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති තතො මානානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

158. යතො මානානුසයං න පරිජානාති තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන භවරාගානුසයං න පරිජානාති තතො මානානුසයං න පරිජානාතීති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච තතො මානානුසයං න පරිජානාති, දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

159. යතො මානානුසයං න පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො මානානුසයං න පරිජානාති, නො ච තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති, අපරියාපන්නෙ තතො මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති තතො මානානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

160–162. යතො දිට්ඨානුසයං න පරිජානාති තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති තතො දිට්ඨානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා. -පෙ-

163. යතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන භවරාගානුසයං න පරිජානාති තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

156-157. යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී, එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අපරියාපන්නය ඇති-කල්හි එහි මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

158. යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී. එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, දුඃඛවෙදනා යෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

159. යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී, එහි අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

160-162. යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි දිට්ඨානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

163. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

164. යතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

165. යතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති, අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා. (එකකමූලකං)

166. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති තතො මානානුසයං න පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච තතො මානානුසයං න පරිජානාති, අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

යතො වා පන මානානුසයං න පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො මානානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති, අපරියාපන්නෙ තතො මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

167–168. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

164. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

165. යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, එහි අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි. (එකකමූලක යි.)

166. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි මානානුසය ද කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

167–168. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

169. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති, අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

යතො වා පන භවරාගානුසයං න පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති, කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

170. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති, අපරියාපන්නෙ තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: ආමන්තා. (දුකමූලකං)

171–172. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

173. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

169. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, එහි භවරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

170. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, එහි අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි. (දුකමූලක යි.)

171–172. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡා-නුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

173. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානා-නුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

යතො වා පන භවරාගානුසයං න පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

174. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: ආමන්තා. (තිකමූලකං)

175–177. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච න පරිජානාති තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: ආමන්තා. –පෙ– (චතුක්කමූලකං)

178. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන භවරාගානුසයං න පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: දුක්ඛාය වෙදනාය තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච තතො පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තතො භවරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච තතො කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අපරියාපන්නෙ තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද පිරිසිඳ නො දනී, අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

174. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි. (තිකමූලක යි.)

175–177. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි. ... (චතුක්කමූලක යි.)

178. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, එහි පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද පිරිසිඳ නො දනී. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද පිරිසිඳ නො දනී. අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

179. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: ආමන්තා. (පඤ්චකමූලකං)

180. යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යතො වා පන අවිජ්ජානුසයං පරිජානාති තතො භවරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: ආමන්තා. (ඡක්කමූලකං)

පටිලොමඔකාසං.

181. යො යතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. සෙව්ව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. සෙව්ව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

179. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි. (පඤ්චකමූලක යි.)

180. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් එහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි. (ඡක්කමූලක යි.)

ප්‍රතිලොමාවකාශ යි.

181. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් තෙමේ මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අනාගාමි මාර්ගසමඞ්ගියා තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමී-මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, ඒ පුහුල් මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අනාගාමිමාර්ග-සමඞ්ගියා තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

182. යො යතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති සො තතො මානානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො මානානුසයං න පරිජානාති. සෙව්ව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාම-රාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො මානානුසයං න පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො මානානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. සෙව්ව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

183–184. යො යතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති සො තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති. සෙව්ව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාම-රාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී කාම-ධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. සෙව්ව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

182. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, ඒ පුඟුල් මැ දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, ඒ පුඟුල් මැ දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

183-184. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, ඒ පුඟුල් තෙමේ මැ දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

185. යො යතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති, ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති. භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, ස්වෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

186. යො යතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති, ස්වෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

185. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි භවරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, ඒ පුහුල් මැ කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුලෝ හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමි-මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් තෙමෙ මැ දුඃඛවෙදනා-යෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

186. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියා-පන්නයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

187. යො යතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති සො තතො මානානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො මානානුසයං න පරිජානාති. සොවව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො පටිඝානුස-යඤ්ච න පරිජානාති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ග-සමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්‍ථ පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො මානානුසයං න පරිජානාති සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො මානානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. සොවව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්‍ථ මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

188-189. යො යතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති සො තතො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති; අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, සොවව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො පටිඝා-නුසයඤ්ච න පරිජානාති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අනාගාමි-මග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්‍ථ පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති, සොවව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

187. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි දෙවැදැරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, ඒ පුඟුල් මැ දුඃඛවේදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි හේ පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදැරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තන්හි පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි හේ එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදැරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහිදූ යි එහි හේ මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදැරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

188–189. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල කාමධාතුයෙහි තෙවැදැරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදැරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

190. යො යතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ සො තතො පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

191. යො යතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති, පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

190. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි භවරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

191. යමෙක් යම් තැනෙක පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි එහි හේ පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි පටිඝානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී, ඒ පුහුල් මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

192–193. යො යතො මානානුසයං න පරිජානාති සො තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො මානානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො තතො මානානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො මානානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

194. යො යතො මානානුසයං න පරිජානාති සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති සො තතො මානානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො මානානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

195. යො යතො මානානුසයං න පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො මානානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො තතො මානානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

192–193. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා-යෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අග්‍රමාර්ග-සමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ග-සමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී. හේ එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ දුඃඛ වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

194. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ග-සමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්න-යෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගියා තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

195. යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ග-සමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී. අග්‍රමාර්ග-සමඞ්ගියා තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්; එසේ යි.

196–198. යො යතො දිට්ඨානුසයං න පරිජානාති සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො තතො දිට්ඨානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා. –පෙ–

199. යො යතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, ස්වෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

200. යො යතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

196–198. යමෙක් යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්; එසේ යි. ...

199. යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි භවරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී. භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

200. යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

201. යො යතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්‍ථ භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා. (එකකමූලකං)

202. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො තතො මානානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො මානානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්‍ථ කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො මානානුසයං න පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො මානානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො මානානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්‍ථ මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

201. යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගියා තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි. (එකකමූලක යි.)

202. යමෙක් යම් තැනෙක්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක මානානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි මානානුසය ද කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි මානානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

203–204. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො තතො දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

205. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච

203-204. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛවෙදනා ඇති-කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් තෙමේ මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගියා ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

205. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි භවරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගා-නුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතු-යෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසය ද

න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

206. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති. (දුකමූලකං)

207–208. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො තතො දිට්ඨානුසයං –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

පිරිසිඳ නො දනී. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

206. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා-යෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ අපරියා-පන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ කාමධාතු-යෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්. (දුකමූලක යි.)

207–208. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි දිට්ඨානුසය... විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූප-ධාතුයෙහි ද යි එහි හේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුල්හු හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. සෙවව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. සෙවව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො මානානුසයං න පරිජානාති. සෙවව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

209. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. සෙවව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. සෙවව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො මානානුසයං න පරිජානාති. සෙවව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුයය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් තෙමේ ම දුඃඛ වෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

209. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්; එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුහුල්හු හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

210. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනං ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති. (තිකමූලකං)

211–213. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො තතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො විචිකිච්ඡානුසයං න පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච න පරිජානාති.

210. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල තෙම දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී ඒ පුඟුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුලෝ හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛ වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් තෙමේ ම රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා සෙසු පුඟුලෝ හැම තැන්හි අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්. (තිකමූලක යි.)

211-213 යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො මානානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති. -පෙ- (චතුක්කමූලකං)

214. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො තතො භවරාගානුසයං න පරිජානාතීති: ආමන්තා.

යො වා පන යතො භවරාගානුසයං න පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ

හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ දුඃඛවේදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ විචිකිච්ඡා-නුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුලෝ හැම තැන්හි විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්...
(චතුක්කමූලක යි.)

214. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක භවරාගානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි හේ භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨා-නුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි

සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගී කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො මානානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො දුක්ඛාය වෙදනාය අපරියාපන්නෙ සො තතො භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

215. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති. කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති,

එහි හේ භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි භවරාගානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි මානානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ දුඃඛවෙදනායෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි හේ භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුලෝ හැම තැන්හි භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

215. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුහුලෝ හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. හේ එහි දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුහුල් මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්‍ථ අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති. (පඤ්චකමූලකං)

216. යො යතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාතීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්‍ථ කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො වා පන යතො අවිජ්ජානුසයං න පරිජානාති සො තතො කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාතීති: අට්ඨමකො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච න පරිජානාති. සෙව පුග්ගලො අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී දුක්ඛාය වෙදනාය සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච කාමරාගානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති,

හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒපුඟුල් මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි දූ යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුලෝ හැම තැන්හි අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනීති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්. (පඤ්චකමූලක යි.)

216. යමෙක් යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි අවිජ්ජානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුලෝ හැම තැන්හි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනීති, අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්.

තව ද යමෙක් යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය පිරිසිඳ නො දනී නම් හේ එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී ද යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ අපරියාපන්නය ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී තෙම දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී.

නො ච සො තතො පටිඝානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති, නො ච සො තතො කාමරාගානුසයං න පරිජානාති. ස්වෙව පුග්ගලො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා අපරියාපන්නෙ සො තතො අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානාති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානාති. ද්වින්නං මග්ගසමඞ්ගීනඤ්ච අට්ඨමකඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා සබ්බත්ථ අවිජ්ජානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති, කාමරාගානුසයඤ්ච පටිඝානුසයඤ්ච මානානුසයඤ්ච දිට්ඨානුසයඤ්ච විචිකිච්ඡානුසයඤ්ච භවරාගානුසයඤ්ච න පරිජානන්ති. (ඡක්කමූලකං)

පටිලොමපුග්ගලොකාසං.

පටිලොමං.

පරිඤ්ඤාවාරො.

හේ එහි පටිඝානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනා ඇති කල්හි හේ එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, හේ එහි කාමරාගානුසය නො ද පිරිසිඳ නො දනී. ඒ පුඟුල් මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද අපරියාපන්නයෙහි ද යි එහි හේ අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනී. දෙවැදෑරුම් මාර්ගසමඞ්ගීන් ද අෂ්ටමකයා ද තබා සෙසු පුඟුලෝ හැම තැන්හි අවිජ්ජානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිති, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද පිරිසිඳ නො දනිත්. (ඡක්කමූලක යි.)

ප්‍රතිලොම පුද්ගලාවකාශ යි

ප්‍රතිලොම යි.

පරිඥවාර යි.

5. පහීනවාරො

1. යස්ස කාමරාගානුසයො පහීනො තස්ස පටිඝානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන පටිඝානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො පහීනොති; ආමන්තා.

2. යස්ස කාමරාගානුසයො පහීනො තස්ස මානානුසයො පහීනොති: අනාගාමිස්ස කාමරාගානුසයො පහීනො, නො ච තස්ස මානානුසයො පහීනො. අරහතො කාමරාගානුසයො ච පහීනො, මානානුසයො ච පහීනො.

යස්ස වා පන මානානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො පහීනොති; ආමන්තා.

3–4 යස්ස කාමරාගානුසයො පහීනො තස්ස දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො පහීනොති: ද්වින්නං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, නො ච තෙසං කාමරාගානුසයො පහීනො. ද්වින්නං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පහීනො.

5–6. යස්ස කාමරාගානුසයො පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො –පෙ– අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: අනාගාමිස්ස කාමරාගානුසයො පහීනො, නො ච තස්ස අවිජ්ජානුසයො පහීනො. අරහතො කාමරාගානුසයො ච පහීනො අවිජ්ජානුසයො ච පහීනො.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

7. යස්ස පටිඝානුසයො පහීනො තස්ස මානානුසයො පහීනොති: අනාගාමිස්ස පටිඝානුසයො පහීනො, නො ච තස්ස මානානුසයො පහීනො. අරහතො පටිඝානුසයො ච පහීනො, මානානුසයො ච පහීනො.

යස්ස වා පන මානානුසයො පහීනො තස්ස පටිඝානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

8–9. යස්ස පටිඝානුසයො පහීනො තස්ස දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස පටිඝානුසයො පහීනොති: ද්වින්නං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො නො ච තස්ස පටිඝානුසයො පහීනො. ද්වින්නං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනො, පටිඝානුසයො ච පහීනො..

5. ප්‍රහීණවාරය

1. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

2. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ මානානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: අනාගාමීහුගේ කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔහුගේ මානානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. රහත්හුගේ කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යැ. මානානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

තවද යමක්හුගේ මානානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

3–4. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වි ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: දෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ. ඔවුන්ගේ කාමරාගානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. දෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ගේ විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ යැ. කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

5–6. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත් අනාගාමීහුගේ කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔහුගේ අවිජ්ජානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. රහත්හුගේ කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යැ. අවිජ්ජානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

තවද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

7. යමක්හුගේ පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ මානානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: අනාගාමීහුගේ පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔහුගේ මානානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. රහත්හුගේ පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ යැ. මානානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

තව ද යමක්හුගේ මානානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

8–9. යමක්හුගේ පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: දෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔවුන්ගේ පටිඝානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. දෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ගේ විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

10–11. යස්ස පටිඝානුසයො පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො –පෙ– අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: අනාගාමිස්ස පටිඝානුසයො පහීනො, නො ච තස්ස අවිජ්ජානුසයො පහීනො. අරහතො පටිඝානුසයො ච පහීනො, අවිජ්ජානුසයො ච පහීනො.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස පටිඝානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

12–13. යස්ස මානානුසයො පහීනො තස්ස දිට්ඨානුසයො – පෙ – විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස මානානුසයො පහීනොති: තිණ්ණං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, නො ච තෙසං මානානුසයො පහීනො. අරහතො විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනො, මානානුසයො ච පහීනො.

14–15. යස්ස මානානුසයො පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො – පෙ – අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස මානානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

16–18. යස්ස දිට්ඨානුසයො පහීනො තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස දිට්ඨානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

19–20 යස්ස විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො –පෙ– අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: තිණ්ණං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, නො ච තෙසං අවිජ්ජානුසයො පහීනො. අරහතො විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනො, අවිජ්ජානුසයො ච පහීනො.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

21. යස්ස භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො පහීනොති: ආමන්තා. (එකකමූලකං.)

10-11. යමක්හුගේ පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වි නම් ඔහුගේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වි ද යත්: අනාගාමීහුගේ පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔහුගේ අවිජ්ජානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. රහත්හුගේ පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, අවිජ්ජානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වි නම් ඔහුගේ පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

12-13. යමක්හුගේ මානානුසය ප්‍රහීණවී නම් ඔහුගේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වි ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ මානානුසය ප්‍රහීණ වි ද යත්: තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔවුන්ගේ මානානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. රහත්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

14-15. යමක්හුගේ මානානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වි නම් ඔහුගේ මානානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

16-18. යමක්හුගේ දිට්ඨානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ දිට්ඨානුසය ප්‍රහීණ වි ද යත්: එසේ යි.

19-20. යමක්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වි නම් ඔහුගේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔවුන්ගේ අවිජ්ජානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. රහත්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, අවිජ්ජානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

21. යමක්හුගේ භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වි ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි. (එකකමූලක යි.)

22. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා තස්ස මානානුසයො පහීනොති: අනාගාමිස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා, නො ච තස්ස මානානුසයො පහීනො. අරහතො කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා, මානානුසයො ච පහීනො.

යස්ස වා පන මානානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනාති: ආමන්තා.

23–24. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා තස්ස දිට්ඨානුසයො - පෙ - විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනාති; ද්වින්නං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො පහීනා, නො ච තෙසං කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා, ද්වින්නං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා.

25–26. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා තස්ස භවරාගානුසයො - පෙ - අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: අනාගාමිස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා, නො ච තස්ස අවිජ්ජානුසයො පහීනො. අරහතො කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා, අවිජ්ජානුසයො ච පහීනො.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනාති: ආමන්තා. (දුකමූලකං).

27–28. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා, තස්ස දිට්ඨානුසයො - පෙ - විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනාති: ද්වින්නං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, නො ච තෙසං කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා. අනාගාමිස්ස විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා, නො ච තස්ස මානානුසයො පහීනො. අරහතො විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා.

1. පහීනො - සීමු.

22. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුගේ මානානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: අනාගාමීහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ. ඔහුගේ මානානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. රහත්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ. මානානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

තව ද යමක්හුගේ මානානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: එසේ යි.

23–24. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුගේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: දෙවැදෑරුම් පුහුලන්ගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ. ඔවුන්ගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද ප්‍රහීණයහ. දෙවැදෑරුම් පුහුලන්ගේ විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ.

25–26. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුගේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: අනාගාමීහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ, ඔහුගේ අවිජ්ජානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. රහත්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ, අවිජ්ජානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: එසේ යි. (දුකමූලක යි.)

27–28. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුගේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: දෙවැදෑරුම් පුහුලන්ගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔවුන්ගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද නො ද ප්‍රහීණයහ. අනාගාමීහුගේ විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ, ඔහුගේ මානානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. රහත්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ.

29-30 යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො - පෙ - අවිජ්ජානුසයො පහීනොති; ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනාති: ආමන්තා. (තිකමූලකං.)

31-33. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනාති: ද්වින්නං පුග්ගලානං විචිකිච්ඡානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා, නො ච තෙසං කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා. අනාගාමිස්ස විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා. දිට්ඨානුසයො ච පහීනො. නො ච තස්ස මානානුසයො පහීනො. අරහතො විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා. - පෙ - (චතුක්කමූලකං)

34-35. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා තස්ස භවරාගානුසයො - පෙ - අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනාති: ආමන්තා. (පඤ්චකමූලකං.)

36. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච පහීනා තස්ස අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයොච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච පහීනාති: ආමන්තා. (ඡක්කමූලකං.)

අනුලොම පුග්ගලං.

37. යත්ථ කාමරාගානුසයො පහීනො තත්ථ පටිඝානුසයො පහීනොති: න වත්තබ්බා පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

යත්ථ වා පන පටිඝානුසයො පහීනො තත්ථ කාමරාගානුසයො පහීනොති: න වත්තබ්බා පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

29-30. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුගේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: එසේ යි. (තිකමූලක යි.)

31-33. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: දෙවැදෑරුම් පුහුලන්ගේ විචිකිච්ඡානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණයහ. ඔවුන්ගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද නො ද ප්‍රහීණයහ. අනාගාමීහුගේ විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණයහ, ඔහුගේ මානානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. රහත්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණයහ. ... (චතුක්කමූලක යි.)

34-35. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුගේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: එසේ යි. (පඤ්චකමූලක යි.)

36. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුගේ අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද සටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: එසේ යි. (ඡක්කමූලක යි.)

අනුලොම පුද්ගල යි.

37. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණැ යි හෝ අප්‍රහීණැ යි හෝ නො කියයුතු ය.

තව ද යම් තැනෙක පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණැ යි හෝ අප්‍රහීණැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

38. යස්ස කාමරාගානුසයො පහීනො තස්ස මානානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මානානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො පහීනොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ මානානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ මානානුසයො ච පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පහීනො.

39–40. යස්ස කාමරාගානුසයො පහීනො තස්ස දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො පහීනොති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පහීනො.

41. යස්ස කාමරාගානුසයො පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

යස්ස වා පන භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

42. යස්ස කාමරාගානුසයො පහීනො තස්ස අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො පහීනොති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පහීනො.

43. යස්ස පටිඝානුසයො පහීනො තස්ස මානානුසයො පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

යස්ස වා පන මානානුසයො පහීනො තස්ස පටිඝානුසයො පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

38. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි මානානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි මානානුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණැ යි හෝ අප්‍රහීණැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි මානානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

39–40. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

41. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

42. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

43. යම් තැනෙක පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි මානානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

තවද යම් තැනෙක මානානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

44–45. යස්ස පටිඝානුසයො පහීනො තස්ස දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස පටිඝානුසයො පහීනොති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනො, පටිඝානුසයො ච පහීනො.

46. යස්ස පටිඝානුසයො පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

යස්ස වා පන භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස පටිඝානුසයො පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

47. යස්ස පටිඝානුසයො පහීනො තස්ස අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස පටිඝානුසයො පහීනොති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පහීනො, පටිඝානුසයො ච පහීනො.

48–49. යස්ස මානානුසයො පහීනො තස්ස දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස මානානුසයො පහීනොති: දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, මානානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනො, මානානුසයො ච පහීනො.

50. යස්ස මානානුසයො පහීනො, තස්ස භවරාගානුසයො පහීනොති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ මානානුසයො පහීනො, භවරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ මානානුසයො ච පහීනො, භවරාගානුසයො ච පහීනො.

යස්ස වා පන භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස මානානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

44–45. යම් තැනෙක පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

46. යම් තැනෙක පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

47. යම් තැනෙක පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

48–49. යම් තැනෙක මානානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි මානානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

50. යම් තැනෙක මානානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි මානානුසය ප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි මානානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි මානානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

51. යස්ස මානානුසයො පහීනො තස්ස අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස මානානුසයො පහීනොති: දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො, මානානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පහීනො, මානානුසයො ච පහීනො.

52–54. යස්ස දිට්ඨානුසයො පහීනො තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස දිට්ඨානුසයො පහීනොති: ආමන්තා. –පෙ–

55. යස්ස විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො පහීනොති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, භවරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනො භවරාගානුසයො ච පහීනො.

යස්ස වා පන භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

56. යස්ස විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

57. යස්ස භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො පහීනොති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු එත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො, භවරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පහීනො, භවරාගානුසයො ච පහීනො. (එකකමූලකං)

51. යම් තැනෙක මානානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි මානානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

52–54. යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි දිට්ඨානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි. ...

55. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැයි හෝ නො කියයුතු යැ. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

56. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

57. යම් තැනෙක භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි නො කියයුතු යැ. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

(එක්කමූලක යි.)

58. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා තස්ස මානානුසයො පහීයතීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන මානානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස මානානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස මානානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

59–60. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා තස්ස දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහී-නොති වා.

61. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා තස්ස භවරාගානුසයො පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනාති: න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහී-නාති වා.

62. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා තස්ස අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස අවිජ්ජානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. (දුකමූලකං)

58. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි මානානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි මානානුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි මානානුසය ද කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

59–60. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ-වූවාහු නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි කාම-රාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගා-නුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

61. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි කාම-රාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

62. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි කාම-රාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දුඃඛවෙදනාව ඇති කල්හි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගා-නුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි. (දුකමූලක යි)

63-64. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා තස්ස දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයොච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයොච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා.

65. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා, තස්ස භවරාගානුසයො පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනාති: මානානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා.

66. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා තස්ස අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. (තිකමූලකං)

67-69. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: නත්ථි.

63–64. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

65. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: මානානුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

66. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දුඃඛවෙදනාව ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

67–69. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. (චතුක්කමූලකං)

70. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා තස්ස භවරාගානුසයො පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ භවරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා.

71. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා තස්ස අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. (පඤ්චකමූලකං)

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණ-වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණයහ. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දුඃඛවෙදනාව ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ... (චතුක්කමූලක යි.)

70. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි භවරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

71. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණයහ. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. (පඤ්චකමූලක යි.)

72. යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච පහීනා තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: නත්‍ථි.

යත්‍ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො පහීනො තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො ච භවරාගානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච භවරාගානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. (ඡක්කමූලකං)

අනුලොමඔකාසං

73. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො පහීනො තස්ස තත්‍ථ පටිඝානුසයො පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ පටිඝානුසයො පහීනො තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

74. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො පහීනො තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො පහීනොති: අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො පහීනො, නො ච තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො පහීනො. අරහතො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පහීනො, මානානුසයො ච පහීනො.

යස්ස වා පන යත්‍ථ මානානුසයො පහීනො තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො පහීනොති: අරහතො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො ච පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පහීනො.

72. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. (ඡක්කමූලක යි.)

අනුලොමාවකාශ යි.

73. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

74. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි මානානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: අනාගාමීහට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔහුට එහි මානානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. රහත්හට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක මානානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: රහත්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට මානානුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහුට මානානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

75. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො පහීනො තස්ස තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ දිට්ඨානුසයො පහීනො තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො පහීනොති: ද්වින්නං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො පහීනො, නො ච තෙසං තත්‍ථ කාමරාගානුසයො පහීනො. ද්වින්නං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො ච පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පහීනො.

76. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො පහීනො තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො පහීනොති: ද්වින්නං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, නො ච තෙසං තත්‍ථ කාමරාගානුසයො පහීනො. ද්වින්නං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පහීනො.

77. යස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො පහීනො තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

75. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: දෙවැදෑරුම් පුඟුල්හට දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔවුනට එහි දිට්ඨානුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුඟුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි දිට්ඨානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. දෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ට දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔවුනට එහි දිට්ඨානුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුඟුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

76. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: දෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ට දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ. කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුඟුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. දෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ට දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. මේ පුඟුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

77. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

78. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො පහීනො, නො ච තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො. අරහතො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පහීනො, අවිජ්ජානුසයො ච පහීනො.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො පහීනොති: අරහතො දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පහීනො. කාමරාගානුසයො ච පහීනො.

79. යස්ස යත්ථ පටිඝානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ මානානුසයො පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

යස්ස වා පන යත්ථ මානානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

80–81. යස්ස යත්ථ පටිඝානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො පහීනොති: ද්වින්නං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො 'පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො පහීනො. ද්වින්නං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො. පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනො, පටිඝානුසයො ච පහීනො.

82. යස්ස යත්ථ පටිඝානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා,

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

78. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: අනාගාමීහට කාමධාතු-යෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. රහත්හට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි කාම-රාගානුසය ද ප්‍රහීණ යැ. අවිජ්ජානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: රහත්හට දුඃඛවෙදනා යෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට අවිජ්ජා-නුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද ප්‍රහීණ යැ. කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

79. යමක්හට යම් තැනෙක පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි මානානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක මානානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

80–81. යමක්හට යම් තැනෙක පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: දෙවැදෑරුම් පුහුලන්ට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූප-ධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුලන්ට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. දෙවැදෑරුම් පුහුලනට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි. ඒ පුහුලනට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

82. යමක්හට යම් තැනෙක පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

83. යස්ස යත්ථ පටිඝානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: අනාගාමිස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො පහීනො, නො ච තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො. අරහතො දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො ච පහීනො, අවිජ්ජානුසයො ච පහීනො.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො පහීනොති: අරහතො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පහීනො, පටිඝානුසයො ච පහීනො.

84–85 යස්ස තත්ථ මානානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ මානානුසයො පහීනොති: තිණ්ණං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, මානානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, නො ච තෙසං තත්ථ මානානුසයො පහීනො, අරහතො දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, මානානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහී-නොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනො, මානානුසයො ච පහීනො.

86. යස්ස යත්ථ මානානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ භවරාගා-නුසයො පහීනොති: අරහතො කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ මානානුසයො පහීනො, භවරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහී-නොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ මානානුසයො ච පහීනො, භවරාගානුසයො ච පහීනො.

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ මානානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

87. යස්ස යත්ථ මානානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ අවිජ්ජා-නුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ මානානුසයො පහීනොති: අරහතො දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො, මානානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පහීනො, මානානුසයො ච පහීනො.

83. යමක්හට යම් තැනෙක පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වි නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: අනාගාමිහට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. රහත්හට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, අවිජ්ජානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය ප්‍රහීණ වි ද යත්: රහත්හට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුඟුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

84–85. යමක්හට යම් තැනෙක මානානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි මානානුසය ප්‍රහීණ වි ද යත්: තෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ. මානානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ, ඒ පුඟුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔවුනට එහි මානානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. රහත්හට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුඟුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

86. යමක්හට යම් තැනෙක මානානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: රහත්හට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි මානානුසය ප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුඟුල්හට මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔහුට එහි මානානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වි නම් ඔහුට එහි මානානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

87. යමක්හට යම් තැනෙක මානානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වි නම් ඔහුට එහි මානානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: රහත්හට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුඟුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

88-90. යස්ස යත්ථ දිට්ඨානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ දිට්ඨානුසයො පහීනොති: ආමන්තා. -පෙ-

91. යස්ස යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො පහීනොති: තිණ්ණං පුග්ගලානං කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, භවරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, නො ච තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො පහීනො. අරහතො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, භවරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා තස්සෙව පුග්ගලස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනො, භවරාගානුසයො ච පහීනො.

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

92. යස්ස යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: තිණ්ණං පුග්ගලානං කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, නො ච තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො. අරහතො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනො, අවිජ්ජානුසයො ච පහීනො.

යස්ස වා පන තත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

93. යස්ස යත්ථ භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො පහීනොති: අරහතො කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො, භවරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පහීනො, භවරාගානුසයො ච පහීනො. (ඒකකමූලකං)

88-90. යමක්හට යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි. ...

91. යමක්හට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ. භවරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ, ඒ පුහුලන්හට මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔවුනට එහි භවරාගානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. රහත්හට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

92. යමක්හට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූප-ධාතුයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ යැ. රහත්හට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, අවිජ්ජානුසය ද ප්‍රහීණ යි.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

93. යමක්හට යම් තැනෙක භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: රහත්හට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය ද ප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණ යි. (එකකමූලක යි.)

94. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො පහීනොති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන යත්‍ථ මානානුසයො පහීනො තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනාති: අරහතො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

96. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා තස්ස තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො --පෙ-- විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන යත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනාති: අට්ඨන්නං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, නො ච තෙසං තත්‍ථ කාමරාගානුසයො පහීනො, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, නො ච තෙසං තත්‍ථ පටිඝානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. ද්වින්නං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

97. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො පහීනොති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන යත්‍ථ භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනාති: න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා.

94. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි මානානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක මානානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණවූවාහු ද යත්: රහත්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට මානානුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි මානානුසය ද කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

95–96. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: දෙවැදෑරුම් පුහුලන්ට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ. ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ. පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුලනට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දෙවැදෑරුම් පුහුලනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුලනට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ. පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුලනට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

97. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

98. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීයතීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනාති: අරහතො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා (දුකමූලකං)

99-100. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා තස්ස තත්ථ දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනාති: ද්වින්නං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, නො ච තෙසං තත්ථ මානානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො. නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. අනාගාමිස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො, නො ච තස්ස තත්ථ මානානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පහීනා, නො ච තස්ස තත්ථ මානානුසයො පහීනො, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. අරහතො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා.

98. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රහත්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුඟුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාම-රාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුඟුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාම-රාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි. (දුකමූලක යි.)

99–100. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණවූවාහු නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: දෙවැදෑරුම් පුඟුලනට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතු-යෙහි දූ යි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔවුනට එහි මානානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුඟුලනට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද ප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුඟුලනට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. අනාගාමි-හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡා-නුසය ප්‍රහීණ යැ, ඔහුට එහි මානානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ, කාම-රාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුඟුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ, ඔහුට එහි මානානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුඟුල්හට මැ දුඃඛ-වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. රහත්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූප-ධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ,

කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනො, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනො, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා.

101. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනාති: මානානුසයො පහීනො. කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා.

102. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනො තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනාති: අරහතො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා. කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. (තිකමූලකං)

103-105. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනාති: ද්වින්නං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා,

කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

101. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: මානානුසය ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

102. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රහත්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනාව ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. (තිකමූලක යි.)

103–105. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: දෙපුහුලන්ට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණයහ,

නො ච තෙසං තත්ථ මානානුසයො පහීනො. කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා, නො ච තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා, නො ච තෙසං තත්ථ පටිඝානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. අනාගාමිස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා, නො ච තස්ස තත්ථ මානානුසයො පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා, නො ච තස්ස තත්ථ මානානුසයො පහීනො, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා. කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. අරහතො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. –පෙ– (චතුක්කමූලකං)

106. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනාති: මානානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා.

ඔවුනට එහි මානානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණයහ, ඔවුනට එහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද නො ද ප්‍රහීණයහ. පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුලන්ට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණයහ, ඔවුනට එහි පටිඝානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. අනාගාමීහට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණයහ, ඔහුට එහි මානානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණයහ, ඔහුට එහි මානානුසය නො ද ප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. රහත්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණයහ. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ... (චතුක්කමූලක යි.)

106. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමක්හට යම් තැනෙක භවරාගානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

107. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනාති: අරහතො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. (පඤ්චකමූලකං)

108. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච පහීනා තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනොති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො පහීනො තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච පහීනාති: අරහතො රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා, පටිඝානුසයො ච භවරාගානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච භවරාගානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. (ඡක්කමූලකං)

අනුලොමපුග්ගලොකාසං.

පහීනවාරෙ අනුලොමං.

107. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රහත්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණයහ. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණයහ. පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැයි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණයහ. කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. (පඤ්චක-මූලක යි.)

108. යමක්හට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය ප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රහත්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණයහ. පටිඝානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද ප්‍රහීණයහ. කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. (ඡක්ක මූලක යි.)

අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.

ප්‍රහීණවාරයෙහි අනුලොම යි.

109. යස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන පටිඝානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

110. යස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස මානානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මානානුසයො අප්පහීනො, තස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනොති: අනාගාමිස්ස මානානුසයො අප්පහීනො, නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනො. තිණ්ණං පුග්ගලානං මානානුසයො ච අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච අප්පහීනො.

111–112. යස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: ද්වින්නං පුග්ගලානං කාමරාගානුසයො අප්පහීනො, නො ච තෙසං විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො. පුථුජ්ජනස්ස කාමරාගානුසයො ච අප්පහීනො, විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

113–114. යස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො –පෙ– අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනොති: අනාගාමිස්ස අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනො. තිණ්ණං පුග්ගලානං අවිජ්ජානුසයො ච අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච අප්පහීනො.

115. යස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනො තස්ස මානානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මානානුසයො අප්පහීනො තස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනොති: අනාගාමිස්ස මානානුසයො අප්පහීනො, නො ච තස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනො. තිණ්ණං පුග්ගලානං මානානුසයො ච අප්පහීනො, පටිඝානුසයො ච අප්පහීනො.

116–117. යස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනො තස්ස දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: ද්වින්නං පුග්ගලානං පටිඝානුසයො අප්පහීනො, නො ච තෙසං විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො. පුථුජ්ජනස්ස පටිඝානුසයො ච අප්පහීනො, විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

109. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

110. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ මානානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: අනාගාමිහට මානානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔහුගේ කාමරාගානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ගේ මානානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

111–112. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: දෙවැදෑරුම් පුහුලන්ගේ කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔවුන්ගේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. පුහුදුන්හුගේ කාමරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

තව ද යමක්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත් එසේ යි.

113–114. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: අනාගාමිහුගේ අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔහුගේ කාමරාගානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ගේ අවිජ්ජානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

115. යමක්හුගේ පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ මානානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: අනගැමිහුගේ මානානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔහුගේ පටිඝානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ගේ මානානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

116–117. යමක්හුගේ පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: දෙවැදෑරුම් පුහුලන්ගේ පටිඝානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔවුන්ගේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. පුහුදුන්හුගේ පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

තව ද යමක්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

118–119. යස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො –පෙ– අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනොති: අනාගාමිස්ස අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, නො ච තස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනො. තිණ්ණං පුග්ගලානං අවිජ්ජානුසයො ච අප්පහීනො, පටිඝානුසයො ච අප්පහීනො.

120–121. යස්ස මානානුසයො අප්පහීනො තස්ස දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: තිණ්ණං පුග්ගලානං මානානුසයො අප්පහීනො, නො ච තෙසං විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො. පුථුජ්ජනස්ස මානානුසයො ච අප්පහීනො, විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස මානානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

122–123. යස්ස මානානුසයො අප්පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො –පෙ– අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස මානානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

124–126. යස්ස දිට්ඨානුසයො අප්පහීනො තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස දිට්ඨානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා. –පෙ–

127–128. යස්ස විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො –පෙ– අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුයයො අප්පහීනො තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: තිණ්ණං පුග්ගලානං අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, නො ච තෙසං විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො. පුථුජ්ජනස්ස අවිජ්ජානුසයො ච අප්පහීනො, විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො.

729. යස්ස භවරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා. (එකකමූලකං)

130. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස මානානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මානානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනාති: අනාගාමිස්ස මානානුසයො අප්පහීනො, නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා. තිණ්ණං පුග්ගලානං මානානුසයො ච අප්පහීනො, කාමරාගානුයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා.

118-119. යමක්හුගේ පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: අනගැමිහුගේ අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔහුගේ පටිඝානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ගේ අවිජ්ජානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

120-121. යමක්හුගේ මානානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ගේ මානානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔවුන්ගේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. පුහුදුන්හුගේ මානානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

තව ද යමක්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

122-123. යමක්හුගේ මානානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

124-126. යමක්හුගේ දිට්ඨානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ දිට්ඨානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි. ...

127-128. යමක්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ගේ අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔවුන්ගේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. පුහුදුන්හුගේ අවිජ්ජානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

129. යමක්හුගේ භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි. (එකකමූලක යි.)

130. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුගේ මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ මානානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: අනගැමිහුගේ මානානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අප්‍රහීණයහ. තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ගේ මානානුසය ද අප්‍රහීණ යැ. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණයහ.

131–132. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: ද්වින්නං පුග්ගලානං කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තෙසං විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො. පුථුජ්ජනස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා, විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනාති: ආමන්තා.

133–134. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස භවරාගානුසයො –පෙ– අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනොති: අනාගාමිස්ස අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා. තිණ්ණං පුග්ගලානං අවිජ්ජානුසයො ච අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා. (දුකමූලකං)

135–136. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: ද්වින්නං පුග්ගලානං කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තෙසං විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො. පුථුජ්ජනස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනාති: ආමන්තා.

137–138. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස භවරාගානුසයො ච –පෙ– අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනාති: අනාගාමිස්ස අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා. තිණ්ණං පුග්ගලානං අවිජ්ජානුසයො ච අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා. (තිකමූලකං)

139–141. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

131-132. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුගේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: දෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔවුන්ගේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. පුහුදුන්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණයහ, විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

තව ද යමක්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: එසේ යි.

133-134. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුගේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: අනගැමිහුගේ අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අප්‍රහීණයහ. තෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ගේ අවිජ්ජානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණයහ. (දුකමූලක යි.)

135-136. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුගේ දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: දෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔවුන්ගේ විචිකිච්ඡානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. පුහුදුන්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

තව ද යමක්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: එසේ යි.

137-138. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුගේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: අනගැමිහුගේ අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද නො ද අප්‍රහීණයහ. තෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ගේ අවිජ්ජානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ. (තිකමූලක යි.)

139-141. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුගේ විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අප්පහීනාති: ආමන්තා. -පෙ- (චතුක්කමූලකං)

142-143. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනාති: අනාගාමිස්ස අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා. ද්වින්නං පුග්ගලානං අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා. නො ච තෙසං දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා. පුථුජ්ජනස්ස අවිජ්ජානුසයො ච අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා. (පඤ්චකමූලකං)

144. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අප්පහීනාති: අනාගාමිස්ස අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා. ද්වින්නං පුග්ගලානං අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තෙසං දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා. පුථුජ්ජනස්ස අවිජ්ජානුසයො ච අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අප්පහීනා. (ඡක්කමූලකං)

පටිලොමපුග්ගලං.

145. යත්ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනො තත්ථ පටිඝානුසයො අප්පහීනොති: න වත්තබ්බෙ පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

යත්ථ වා පන පටිඝානුසයො අප්පහීනො තත්ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනොති: න වත්තබ්බෙ පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

තව ද යමක්හුගේ විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: එසේ යි. ... (චතුක්කමූලක යි.)

142–143. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුගේ භවරාගානුසය ... අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: අනගැමිහුගේ අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අප්‍රහීණයහ. දෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ගේ අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔවුන්ගේ දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අප්‍රහීණයහ. පුහුදුන්හුගේ අවිජ්ජානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ. (පඤ්චකමූලක යි.)

144. යමක්හුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුගේ අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හුගේ අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: අනගැමිහුගේ අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔහුගේ කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ. දෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ගේ අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔවුන්ගේ දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ. පුහුදුන්හුගේ අවිජ්ජානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණයහ. (ඡක්කමූලක යි.)

ප්‍රතිලොමපුඟුල යි.

145. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

තව ද යම් තැනෙක පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

146. යස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස මානානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මානානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනොති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ මානානුසයො අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ මානානුසයො ච අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච අප්පහීනො.

147-148. යස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනොති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච අප්පහීනො.

149. යස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

යස්ස වා පන භවරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

150. යස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො අප්පහීනොති: දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච අප්පහීනො.

151. යස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනො තස්ස මානානුසයො අප්පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

යස්ස වා පන මානානුසයො අප්පහීනො තස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

146. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි මානානුසය අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි මානානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

147–148. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

149. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

150. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

151. යම් තැනෙක පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

152–153. යස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනො තස්ස දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනොති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො, පටිඝානුසයො ච අප්පහීනො.

154. යස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

යස්ස වා පන භවරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

155. යස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනො තස්ස අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස පටිඝානුසයො අප්පහීනොති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච අප්පහීනො, පටිඝානුසයො ච අප්පහීනො.

156–157. යස්ස මානානුසයො අප්පහීනො තස්ස දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස මානානුසයො අප්පහීනොති: දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො, මානානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො, මානානුසයො ච අප්පහීනො.

158. යස්ස මානානුසයො අප්පහීනො තස්ස භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ මානානුසයො අප්පහීනො, භවරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ මානානුසයො ච අප්පහීනො, භවරාගානුසයො ච අප්පහීනො.

යස්ස වා පන භවරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස මානානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

152-153. යම් තැනෙක පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

154. යම් තැනෙක පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

155. යම් තැනෙක පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

156-157. යම් තැනෙක මානානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

158. යම් තැනෙක මානානුසය අප්‍රහීණවී නම් එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනා ඇති කල්හි මෙහි මානානුසය අප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි මානානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

159. යත්‍ථ මානානුසයො අප්පහීනො තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තත්‍ථ මානානුසයො අප්පහීනොති: දුක්ඛාය වෙදනාය එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, මානානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, මානානුසයො ච අප්පහීනො.

160-162. යත්‍ථ දිට්ඨානුසයො අප්පහීනො තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

163. යත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තත්‍ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු එත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො, භවරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො, භවරාගානුසයො ච අප්පහීනො.

යත්‍ථ වා පන භවරාගනුසයො අප්පහීනො තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති ආමන්තා.

164. යත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

165. යත්‍ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනො තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තත්‍ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, භවරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච අප්පහීනො භවරාගානුසයො ච අප්පහීනො. (එකකමූලකං)

159. යම් තැනෙක මානානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: දුඃඛවේදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

160–162. යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි දිට්ඨානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

163. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

164. යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

165. යම් තැනෙක භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යි. (එකකමූලක යි.)

166. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස මානානුසයො අප්පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන මානානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එතස්ස මානානුසයො අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එතස්ස කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

167–168. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එතස්ස විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො. කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එතස්ස විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච අප්පහීනා. පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය එතස්ස විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

169. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන භවරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනාති: න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා.

170. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එතස්ස අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එතස්ස අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය එතස්ස අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. (දුකමූලකං)

166. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක මානානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි මානානුසය අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

167–168. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි කාම රාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණයැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

169. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

170. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි. (දුකමූලක යි.)

171–172. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා.

173. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන භවරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ භවරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා.

174. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. (තිකමූලකං)

175–177. යස්ස කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: නත්‍ථි.

171–172. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

173. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි භවරාගානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

174. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. (තිකමූලක යි.)

175–177. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

යත්ථ වා පන විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අප්පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. –පෙ– (චතුක්කමූලකං)

178. යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා තත්ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: නත්ථි.

යත්ථ වා පන භවරාගානුසයො අප්පහීනො තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනාති: මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා.

179. යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: නත්ථි.

යත්ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා, අප්පහීනාති වා. (පඤ්චකමූලකං)

තව ද යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ... (චතුක්කමූලක යි.)

178. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වි නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

179. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වි නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. (පඤ්චකමූලක යි.)

180. යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අප්පහීනා තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: නත්‍ථි.

යත්‍ථ වා පන අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අප්පහීනාති: රූපධාතුයා අරූපධාතුයා එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො ච භවරාගානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. දුක්ඛාය වෙදනාය එත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච භවරාගානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. (ඡක්කමූලකං)

පටිලොමාවකාසං.

181. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්‍ථ පටිඝානුසයො අප්පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ පටිඝානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

182. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ මානානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනොති: අනාගාමිස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො අප්පහීනො. කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො අප්පහීනො, නො ච තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනො. තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ මානානුසයො අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්‍ථ මානානුසයො ච අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච අප්පහීනො.

180. යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි මෙහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. (ඡක්කමූලක යි.)

ප්‍රතිලොමාවකාශ යි.

181. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යි.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යි.

182. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: අනගැමිහට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔහුට එහි මානානුසය අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි මානානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට මානානුසය අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔවුනට මානානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

183–184. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: ද්වින්නං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනො, නො ච තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො. පුථුජ්ජනස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච අප්පහීනො, විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො.

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනොති: පුථුජ්ජනස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච අප්පහීනො.

185. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

186. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනොති: අනාගාමිස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනො. තිණ්ණං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච අප්පහීනො.

187. යස්ස යත්ථ පටිඝානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ මානානුසයො අප්පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

යස්ස වා පන යත්ථ මානානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො අප්පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

183–184. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: දෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔවුනට කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. පුහුදුන්හට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

තවද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: පුහුදුන්ට දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුඟුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

185. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යි.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යි.

186. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය අප්‍රහීණවී ද යත්: අනගැමිහට දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුඟුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. තෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ට දුඃඛවෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔවුනට අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ යි හෝ අප්‍රහීණ යැ යි හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුඟුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි එහි ඔවුනට අවිජ්ජානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

187. යමකුට යම් තැනෙක පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යි.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යි.

188–189. යස්ස යත්‍ථ පටිඝානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: ද්වින්නං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්‍ථ පටිඝානුසයො අප්පහීනො, නො ච තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො. පුථුජ්ජනස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්‍ථ පටිඝානුසයො ච අප්පහීනො, විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො.

යස්ස වා පන යත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්‍ථ පටිඝානුසයො අප්පහීනොති: පුථුජ්ජනස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො, පටිඝානුසයො ච අප්පහීනො.

190. යස්ස යත්‍ථ පටිඝානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්‍ථ පටිඝානුසයො අප්පහීනොති: න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

191. යස්ස යත්‍ථ පටිඝානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්‍ථ පටිඝානුසයො අප්පහීනොති: අනාගාමිස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, නො ච තස්ස තත්‍ථ පටිඝානුසයො අප්පහීනො. තිණ්ණං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච අප්පහීනො, පටිඝානුසයො ච අප්පහීනො.

192–193. යස්ස යත්‍ථ මානානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: තිණ්ණං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ මානානුසයො අප්පහීනො, නො ච තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො. පුථුජ්ජනස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො ච අප්පහීනො, විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො.

188–189. යමකුට යම් තැනෙක පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: දෙවැදෑරුම් පුහුලන්ට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි පටිඝානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. පුහුදුන්හට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: පුහුදුන්හට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

190. යමකුට යම් තැනෙක පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණවී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යි.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යි.

191. යමකුට යම් තැනෙක පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි පටිඝානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: අනගැමිහට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔහුට එහි පටිඝානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ට කාමධාතු-යෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුලන්ට මැ දුඃඛ-වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

192–193. යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔවුනට මානානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. පුහුදුන්හට කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔහුට මානානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ මානානුසයො අප්පහීනොති: පුථුජ්ජනස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො, මානානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො, මානානුසයො ච අප්පහීනො.

194. යස්ස යත්ථ මානානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: චතුන්නං පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ මානානුසයො අප්පහීනො, භවරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ මානානුසයො ච අප්පහීනො, භවරාගානුසයො ච අප්පහීනො.

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ මානානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

195. යස්ස යත්ථ මානානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ මානානුසයො අප්පහීනොති: චතුන්නං පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, මානානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච අප්පහීනො, මානානුසයො ච අප්පහීනො.

196–198. යස්ස යත්ථ දිට්ඨානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ දිට්ඨානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා. –පෙ–

199. යස්ස යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: පුථුජ්ජනස්ස කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො, භවරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො, භවරාගානුසයො ච අප්පහීනො.

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනො, නො ච තෙසං තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො. පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො ච අප්පහීනො, විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො.

තවද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: පුහුදුන්හට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දෑ යි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

194. යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: සිවුවැදෑරුම් පුහුලන්ට කාම-ධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි මානානුසය අප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුලන්ට මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දෑ යි එහි ඔවුනට මානානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

195. යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: සිවුවැදෑරුම් පුහුලන්ට දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූප-ධාතුයෙහි දෑ යි එහි ඔවුනට අවිජ්ජානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, මානානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

196–198. යමකුට යම් තැනෙක දිට්ඨානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි. ...

199. යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: පුහුදුන්හට කාමධාතු-යෙහි තෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දෑ යි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ට රූප-ධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. පුහුදුන්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

200. යස්ස යත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: තිණ්ණං පුග්ගලානං කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, නො ච තෙසං තත්‍ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො. පුථුජ්ජනස්ස කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච අප්පහීනො, විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනො.

201. යස්ස යත්‍ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්‍ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: චතුන්නං පුග්ගලානං කාමධාතුයා තීසු වෙදනාසු තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, භවරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ අවිජ්ජානුසයො ච අප්පහීනො, භවරාගානුසයො ච අප්පහීනො. (එකකමූලකං)

202. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො අප්පහීනොති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන යත්‍ථ මානානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනොති: අනාගාමිස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්‍ථ මානානුසයො අප්පහීනො, නො ච තස්ස තත්‍ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනො, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්‍ථ මානානුසයො අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්‍ථ මානානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

203–204. යස්ස යත්‍ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස තත්‍ථ දිට්ඨානුසයො –පෙ– විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: නත්‍ථි.

200. යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: තෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔවුනට එහි විචිකිච්ඡානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. පුහුදුන්හට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වේදනායෙහි ද රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ යි.

201. යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: සිවුවැදෑරුම් පුඟුලන්ට කාමධාතුයෙහි තෙවැදෑරුම් වේදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුඟුලන්ට මැ රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔවුනට අවිජ්ජානුසය ද අප්‍රහීණ යැ, භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණ යි. (එකකමූලක යි.)

202. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි මානානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක මානානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: අනගැමිහට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි ඔහුට එහි මානානුසය අප්‍රහීණ යැ. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහු යැ. ඒ පුඟුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි මානානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. තෙවැදෑරුම් පුඟුලන්ට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔවුනට මානානුසය අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුඟුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වේදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි මානානුසය ද කාමරාගානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යි.

203-204. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනාති: පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා.

205. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනාති: න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා.

206. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනාති: අනාගාමිස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනො, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, නො ච තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො අප්පහීනො. කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. (දුකමූලකං)

තව ද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: පුහුදුන්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යි.

205. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

206. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: අනගැමිහට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ. කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔහුට එහි පටිඝානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුලන්ට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යි. (දුකමූලක යි.)

207–208. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස තත්ථ දිට්ඨානුසයො –පෙ– මානානුසයො විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනාති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනාති: පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා.

209. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනාති: මානානුසයො අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා.

210. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනාති: අනාගාමිස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො අප්පහීනො. පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, නො ච තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො අප්පහීනො, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා,

207-208. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ... විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: පුහුදුන්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

209. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: මානානුසය අප්‍රහීණ යැ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

210. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: අනාගැමිහට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යි. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔහුට එහි පටිඝානුසය නො ද අප්‍රහීණ යැ. කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. තෙවැදෑරුම් පුහුලන්ට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි දූ යි එහි ඔවුනට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ.

කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. (තිකමූලකං)

211-213. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අප්පහීනාති: පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ විචිකිච්ඡානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. -පෙ- (චතුක්කමූලකං)

214. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ භවරාගානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනාති: තිණ්ණං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ භවරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තෙසං තත්ථ දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ භවරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා.

කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදැරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. (තිකමූලක යි)

211–213. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක විචිකිච්ඡානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: පුහුදුන්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට විචිකිච්ඡානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදැරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි විචිකිච්ඡානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ... (චතුක්කමූලක යි)

214. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක භවරාගානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: තෙවැදැරුම් පුහුලන්ට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට භවරාගානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔවුනට එහි දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. පුහුදුන්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට භවරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ.

215. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: නත්ථි.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනාති: අනාගාමිස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තස්ස තත්ථ දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, නො ච තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. ද්වින්නං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තෙසං තත්ථ දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තෙසං තත්ථ දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තෙසං තත්ථ දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා, තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො න වත්තබ්බො පහීනොති වා අප්පහීනොති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. (පඤ්චකමූලකං)

216. යස්ස යත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අප්පහීනා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනොති: නත්ථි.

215. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: අනගැමිහට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණයැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔහුට එහි පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. දෙවැදෑරුම් පුහුලන්ට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔවුනට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔවුනට එහි දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔවුනට එහි දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අප්‍රහීණයහ. පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුලන්ට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔවුනට එහි දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. පුහුදුන්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි එහි ඔහුට අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිඝානුසය ප්‍රහීණ යැ හෝ අප්‍රහීණ යැ හෝ නො කියයුතු යැ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිඝානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. (පඤ්චකමූලක යි.)

216. යමකුට යම් තැනෙක කාමරාගානුසය ද පටිඝානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු නම් ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී ද යත්: නැති.

යස්ස වා පන යත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අප්පහීනාති: අනාගාමිස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තස්ස තත්ථ දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තස්ස තත්ථ කාමරාගානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො ච භවරාගානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො අප්පහීනො, නො ච තස්ස තත්ථ පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච භවරාගානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. ද්වින්නං පුග්ගලානං රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තෙසං තත්ථ දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තෙසං තත්ථ දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො ච භවරාගානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තෙසඤ්ඤෙව පුග්ගලානං දුක්ඛාය වෙදනාය තෙසං තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච අප්පහීනා, නො ච තෙසං තත්ථ දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච භවරාගානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. පුථුජ්ජනස්ස රූපධාතුයා අරූපධාතුයා තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච භවරාගානුසයො ච අප්පහීනා. කාමරාගානුසයො ච පටිඝානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස කාමධාතුයා ද්වීසු වෙදනාසු තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, පටිඝානුසයො ච භවරාගානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. තස්සෙව පුග්ගලස්ස දුක්ඛාය වෙදනාය තස්ස තත්ථ අවිජ්ජානුසයො ච පටිඝානුසයො ච දිට්ඨානුසයො ච විචිකිච්ඡානුසයො ච අප්පහීනා, කාමරාගානුසයො ච මානානුසයො ච භවරාගානුසයො ච න වත්තබ්බා පහීනාති වා අප්පහීනාති වා. (ඡක්කමූලකං)

පටිලොමං.

පහීනවාරො.

තව ද යමකුට යම් තැනෙක අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ වී නම් ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද පටිසානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණ වූවාහු ද යත්: අනාගැමිහට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔහුට එහි දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිසානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔහුට එහි කාමරාගානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අප්‍රහීණයහ, පටිසානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය අප්‍රහීණ යැ, ඔහුට එහි පටිසානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. දෙවැදෑරුම් පුහුලන්ට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔවුනට එහි දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිසානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔවුනට එහි දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අප්‍රහීණයහ, පටිසානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුලන්ට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔවුනට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිසානුසය ද අප්‍රහීණයහ, ඔවුනට එහි දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද නො ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. පුහුදුන්හට රූපධාතුයෙහි ද අරූපධාතුයෙහි ද යි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද භවරාගානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද පටිසානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුලන්ට මැ කාමධාතුයෙහි දෙවැදෑරුම් වෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ, පටිසානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. ඒ පුහුල්හට මැ දුඃඛවෙදනා ඇති කල්හි ඔහුට එහි අවිජ්ජානුසය ද පටිසනුසාය ද දිට්ඨානුසය ද විචිකිච්ඡානුසය ද අප්‍රහීණයහ, කාමරාගානුසය ද මානානුසය ද භවරාගානුසය ද ප්‍රහීණයහ යි හෝ අප්‍රහීණයහ යි හෝ නො කියයුත්තාහ. (ඡක්කමූලක යි.)

ප්‍රතිලොම යි.

ප්‍රහීණවාර යි.

6. උප්පජ්ජනවාරො

108. යස්ස කාමරාගානුසයො උප්පජ්ජති තස්ස පටිඝානුසයො උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන පටිඝානුසයො උප්පජ්ජති තස්ස කාමරාගානුසයො උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

යස්ස කාමරාගානුසයො උප්පජ්ජති තස්ස මානානුසයො උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා,

යස්ස වා පන මානානුසයො උප්පජ්ජති තස්ස කාමරාගානුසයො උප්පජ්ජතීති: අනාගාමිස්ස මානානුසයො උප්පජ්ජති, නො ච තස්ස කාමරාගානුසයො උප්පජ්ජති, තිණ්ණං පුග්ගලානං මානානුසයො ච උප්පජ්ජති, කාමරාගානුසයො ච උප්පජ්ජති. (විත්ථාරෙතබ්බං)

109-216. යස්ස කාමරාගානුසයො නුප්පජ්ජති තස්ස පටිඝානුසයො නුප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන පටිඝානුසයො නුප්පජ්ජති තස්ස කාමරාගානුසයො නුප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

යස්ස කාමරාගානුසයො නුප්පජ්ජති තස්ස මානානුසයො නුප්පජ්ජතීති: අනාගාමිස්ස කාමරාගානුසයො නුප්පජ්ජති, නො ච තස්ස මානානුසයො නුප්පජ්ජති. අරහතො කාමරාගානුසයො ච නුප්පජ්ජති, මානානුසයො ච නුප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන මානානුසයො නුප්පජ්ජති තස්ස කාමරාගානුසයො නුප්පජ්ජතීති: ආමන්තා. (විත්ථාරෙතබ්බං)

උප්පජ්ජනවාරො.

6 උපජ්ජනවාරය

108. යමකුට කාමරාගානුසය උපදී නම් ඔහුට පටිඝානුසය උපදී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමකුට පටිඝානුසය උපදී නම් ඔහුට කාමරාගානුසය උපදී ද යත්. එසේ යි.

යමකුට කාමරාගානුසය උපදී නම් ඔහුට මානානුසය උපදී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමකුට මානානුසය උපදී නම් ඔහුට කාමරාගානුසය උපදී ද යත්: අනගැමිහට මානානුසය උපදී. ඔහුට කාමරාගානුසය නො ද උපදී, තෙවැදැරුම් පුඟුලන්ට මානානුසය ද උපදී. කාමරාගානුසය ද උපදී. (විස්තර කටයුතු යි.)

109-216. යමකුට කාමරාගානුසය නූපදී නම් ඔහුට පටිඝානුසය නූපදී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමකුට පටිඝානුසය නූපදී නම් ඔහුට කාමරාගානුසය නූපදී ද යත්: එසේ යි.

යමකුට කාමරාගානුසය නූපදී නම් ඔහුට මානානුසය නූපදී ද යත්: අනගැමිහට කාමරාගානුසය නූපදී, ඔහුට මානානුසය නො ද නූපදී. රහත්හට කාමරාගානුසය ද නූපදී, මානානුසය ද නූපදී.

තව ද යමකුට මානානුසය නූපදී නම් ඔහුට කාමරාගානුසය නූපදී ද යත්: එසේ යි. (විස්තර කටයුතු යි.)

උපපජ්ජනවාර යි.

ධාතුපුච්ඡාවාරො

1. කාමධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

2. කාමධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

3. කාමධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

4. කාමධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

5. කාමධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

5. කාමධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

7. කාමධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

8. කාමධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

9. කාමධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා: (කාමධාතුමූලකං)

ධාතුපඤ්ඤාවාරය

1. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ (අනුරූප කාරණා ලැබ උපදනා බැවින්) අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙත් අනුශයයෝ (අනුශය වෙති නො වෙති) විභාග කළයුතු වෙත් ද:

2. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ විභාග කළයුතු වෙත් ද:

3. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ විභාග කළයුතු වෙත් ද:

4. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට (රූප-අරූප-ධාතුවට) පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ විභාග කළයුතු වෙත් ද:

5. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ නො රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ විභාග කළයුතු වෙත් ද:

6. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ විභාග කළයුතු වෙත් ද:

7. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

8. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ නො රූපධාතුවට නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

9. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට නො රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද: (කාමධාතුමූලක යි.)

10. රූපධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

11. රූපධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

12. රූපධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

13. රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

14. රූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

15. රූපධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

16. රූපධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

17. රූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතු-උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

18. රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතු-උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා: (රූපධාතුමූලකං)

19. අරූපධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා

20. අරූපධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

10. රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

11. රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

12. රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

13. රූපධාතුවෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

14. රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ නො රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශස වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

15. රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්-නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

16. රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

17. රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ නො රූපධාතුවට නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

18. රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට නො රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද: (රූපධාතුමූලක යි.)

19. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

20. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

21. අරූපධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

22. අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

23. අරූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

24. අරූපධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

25. අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

26. අරූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

27. අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා: (අරූපධාතුමූලකං)

28. න කාමධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

29. න කාමධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

30. න කාමධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

31. න කාමධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

21. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

22. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

23. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ නො රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

24. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

25. අරූපධාතුවෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

26. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ නො රූපධාතුවට නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

27. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට නො රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද: (අරූපධාතුමූලක යි.)

28. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යු වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

29. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

30. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

31. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

32. න කාමධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

33. න කාමධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

34. න කාමධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානු-සෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

35. න කාමධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

36. න කාමධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානු-සෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා: (න කාමධාතුමූලකං).

37. න රූපධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

38. න රූපධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

39. න රූපධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

40. න රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

41. න රූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

32. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

33. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

34. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

35. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො රූපධාතුවට නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

36. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට නො රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද: (න කාමධාතුමූලක යි.)

37. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

38. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

39. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

40. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

41. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

42. න රූපධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

43. න රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

44. න රූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

45. න රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා: (න රූපධාතුමූලකං)

46. න අරූපධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

47. න අරූපධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

48. න අරූපධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

49. න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

50. න අරූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

51. න අරූපධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

42. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො අරූපධාතුවට පැමි-ණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

43. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

44. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො රූපධාතුවට නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

45. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට නො රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද: (න රූපධාතුමූලක යි.)

46. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්-නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

47. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණෙන්-නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

48. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට පැමි-ණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

49. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

50. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙත් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

51. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

52. න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

53. න අරූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

54. න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා: (න අරූපධාතුමූලකං)

55. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

56. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

57. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

58. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

59. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

60. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

52. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

53. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො රූපධාතුවට නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

54. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට නො රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද: (න අරූපධාතුමූලක යි.)

55. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

56. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

57. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

58. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො කාමධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

59. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

60. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ නො අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

61. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

62. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

63. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා: (න කාම න අරූප ධාතු මූලකං)

64. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

65. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

66. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

67. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

68. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

69. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

61. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුසය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

62. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

63. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද: (න කාම න අරූපධාතුමූලක යි.)

64. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

65. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

66. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

67. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

68. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

69. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ගවෙත් ද:

70. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

71. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

72. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා: (න රූප න අරූපධාතු-මූලකං)

73. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

74. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

75. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති. කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

76. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

77. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

78. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතු උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

70. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

71. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

72. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද: (න රූප න අරූපධාතුමූලක යි.)

73. කාමධාතු නො වූයෙන් රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

74. කාමධාතු නො වූයෙන් රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

75. කාමධාතු නො වූයෙන් රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත ව අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

76. කාමධාතු නො වූයෙන් රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

77. කාමධාතු නො වූයෙන් රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

78. කාමධාතු නො වූයෙන් රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

79. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

80. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා:

81. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කති අනුසයා අනුසෙන්ති: කති අනුසයා නානුසෙන්ති: කති අනුසයා භඞ්ගා: (න කාම න රූපධාතුමූලකං)

ධාතුපුච්ඡාවාරො.

79. කාමධාතු නො වූයෙන් රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

80. කාමධාතු නො වූයෙන් රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද:

81. කාමධාතු නො වූයෙන් රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ අනුශය නො වෙත් ද: කෙතෙක් අනුශයයෝ භඞ්ග වෙත් ද: (න කාම න රූපධාතුමූලකා යි.)

ධාතුපෘච්ඡාවාර යි.

ධාතුවිසජ්ජනවාරො

1. කාමධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

2. කාමධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

3. කාමධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

4. කාමධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

5. කාමධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

6. කාමධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

7. කාමධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

8. කාමධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

ධාතුවිස්සජ්ජනවාරය

1. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. (අනුශය වෙති නො වෙති) විභාග කළයුතු අනුශයයෝ නැති.

2. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. විභාග කළයුතු අනුශයයෝ නැති.

3. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. විභාග කළයුතු අනුශයයෝ නැති.

4. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. විභජිතව්‍ය වූ අනුශයයෝ නැති.

5. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. විභජිතව්‍ය වූ අනුශයයෝ නැති.

6. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. විභජිතව්‍ය වූ අනුශයයෝ නැති.

7. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. විභජිතව්‍ය වූ අනුශයයෝ නැති.

8. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. විභජිතව්‍ය වූ අනුශයයෝ නැති.

9. කාමධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි. (කාමධාතුමූලකං)

10. රූපධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

11. රූපධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස සත්තෙව අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

12. රූපධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

13. රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

14. රූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

15. රූපධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

16. රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

17. රූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස සත්තෙව අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

18. රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි. (රූපධාතුමූලකං)

9. කාමධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති. කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. විභජිතව්‍ය වූ අනුශයයෝ නැති. (කාමධාතුමූලක යි.)

10. රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. හඬිග වූ අනුශයයෝ නැති.

11. රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්නහුට සප්ත අනුශයයෝම අනුශය වෙත්. හඬිග වූ අනුශයයෝ නැති.

12. රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. හඬිග වූ අනුශයයෝ නැති.

13. රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්, හඬිග වූ අනුශයයෝ නැති.

14. රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. හඬිග වූ අනුශයයෝ නැති.

15. රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. හඬිග වූ අනුශයයෝ නැති.

16. රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති. කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. හඬිග වූ අනුශයයෝ නැති.

17. රූපධාතුවෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට සප්ත අනුශයයෝ මැ අනුශය වෙත්. හඬිග වූ අනුශයයෝ නැති.

18. රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. හඬිග වූ අනුශයයෝ නැති. (රූපධාතුමූලක යි.)

19. අරූපධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි,

20. අරූපධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස සත්තෙව අනුසයා අනුසෙන්ති. අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

21. අරූපධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුයා උපපත්ති නාම නත්ථි. හෙට්ඨා උපපජ්ජමානො කාමධාතුං යෙව උපපජ්ජති. සත්තෙව අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

22. අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

23. අරූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

24. අරූපධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස සත්තෙව අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

25. අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා උපපත්තිනාම නත්ථි. හෙට්ඨා උපපජ්ජමානො කාමධාතුංයෙව උපපජ්ජති. සත්තෙව අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

26. අරූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස සත්තෙව අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

27. අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි. (අරූපධාතුමූලකං)

28. න කාමධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස සත්තෙව අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

19. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

20. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්නහුට සප්ත අනුශයයෝ මැ අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

21. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණීමෙක් නම් නැති. යටට පැමිණෙනුයේ කාමධාතුවට මැ පැමිණේ. සප්ත අනුශයයෝ මැ අනුශය වෙති. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

22. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

23. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

24. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්-නහුට සප්ත අනුශයයෝ මැ අනුශය වෙති. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

25. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වූවහු කාමධාතු නොවූවට අරූපධාතු නොවූවට පැමිණීමෙක් නම් නැති. යටට පැමිණෙනුයේ කාමධාතුවට පැමිණෙයි. සප්ත අනුශයයෝ මැ අනුශය වෙති. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

26. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට සප්ත අනුශයයෝ මැ අනුශය වෙති. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

27. අරූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති. (අරූපධාතුමූලක යි.)

28. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්-නහුට සප්ත අනුශයයෝ මැ අනුශය වෙති. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

29. න කාමධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

30. න කාමධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

31. න කාමධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

32. න කාමධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

33. න කාමධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

34. න කාමධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

35. න කාමධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස සත්තෙව අනුසයා අනුසෙන්ති. අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

36. න කාමධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි. (න කාමධාතුමූලකං)

37. න රූපධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

29. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

30. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

31. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

32. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

33. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

34. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

35. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට සප්ත අනුශයයෝ මැ අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

36. කාමධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.
(න කාමධාතුමූලක යි.)

37. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති. කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති. භඞ්ගවූ අනුශයයෝ නැති.

38. න රූපධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

39. න රූපධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

40. න රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

41. න රූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

42. න රූපධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

43. න රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

44. න රූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

45. න රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි. (න රූපධාතුමූලකං)

46. න අරූපධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

38. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

39. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

40. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

41. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

42. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

43. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

44. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්, භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

45. රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති. (න රූපධාතුමූලක යි.)

46. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

47. න අරූපධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

48. න අරූපධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

49. න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

50. න අරූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

51. න අරූපධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

52. න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

53. න අරූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

54. න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි. (න අරූපධාතුමූලකං)

55. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස සත්තෙව අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

47. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

48. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

49. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

50. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

51. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

52. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

53. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

54. අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති. (න අරූපධාතුමූලක යි.)

55. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්නහුට සප්ත අනුශයයෝ මැ අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

56. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

57. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

58. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

59. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

60. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

61. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

62. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස සත්තෙව අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

63. න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි. (න කාම න අරූපධාතුමූලකං)

64. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

56. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

57. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශයයෝ අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

58. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති. කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

59. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

60. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

61. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති. කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

62. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නහුට සප්ත අනුශයයෝ මැ අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

63. කාමධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති. (න කාම න අරූපධාතුමූලක යි.)

64. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

65. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

66. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

67. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

68. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

69. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

70. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

71. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

72. න රූපධාතුයා න අරූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි. (න රූප න අරූපධාතුමූලකං)

65. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති. කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්, භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

66. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

67. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්, භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

68. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්, භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

69. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙත් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්, භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

70. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති. කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති. කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

71. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට අරූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්, භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

72. රූපධාතු නො වූයෙන් අරූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට රූපධාතුවට නො පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති. (න රූප න අරූපධාතුමූලක යි.)

73. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස සත්තෙව අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

74. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස රූපධාතුයා උපපත්ති නාම නත්ථි. හෙට්ඨා උපපජ්ජමානො කාමධාතුංයෙව උපපජ්ජති. සත්තෙව අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

75. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

76. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

77. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

78. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස සත්තෙව අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

79. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුයා න අරූපධාතුයා උපපත්ති නාම නත්ථි. හෙට්ඨා උපපජ්ජමානො කාමධාතුංයෙව උපපජ්ජති. සත්තෙව අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

80. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස න රූපධාතුං න අරූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස සත්තෙව අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි.

81. න කාමධාතුයා න රූපධාතුයා චුතස්ස න කාමධාතුං න රූපධාතුං උපපජ්ජන්තස්ස කස්සචි සත්ත අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි පඤ්ච අනුසයා අනුසෙන්ති, කස්සචි තයො අනුසයා අනුසෙන්ති, අනුසයා භඞ්ගා නත්ථි. (න කාම න රූපධාතුමූලකං)

ධාතුවිස්සජ්ජනවාරො.

අනුසයයමකං නිට්ඨිතං.

73. කාමධාතු නො වූයෙන් රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ කාමධාතුවට පැමිණෙන්නහුට සප්ත අනුශයයෝ මැ අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

74. කාමධාතු නො වූයෙන් රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ රූපධාතුවට පැමිණීමෙක් නම් නැති. යටට පැමිණෙනුයේ කාම-ධාතුවට මැ පැමිණෙයි. සප්ත අනුශයයෝ මැ අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

75. කාමධාතු නො වූයෙන් රූපධාතු නො වූයෙන් ච්‍යුත වැ අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති, කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති, කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

76. න කාමධාතුයෙන් න රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ න කාමධාතු-වට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුහට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති. කිසිවකුට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති. කිසිවකුට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

77. න කාමධාතුයෙන් න රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ න රූප-ධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුහට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති. කිසිවකුහට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති. කිසිවකුහට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

78. න කාමධාතුයෙන් න රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ න අරූප-ධාතුවට පැමිණෙන්නහුට සප්ත අනුශයයෝම අනුශය වෙති. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

79. න කාමධාතුයෙන් න රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ න කාම-ධාතුවට න අරූපධාතුවට පැමිණීමෙක් නම් නැති. යට පැමිණෙනුයේ කාමධාතුවට ම පැමිණේ. සප්ත අනුශයයෝ ම අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

80. න කාමධාතුයෙන් න රූපධාතුයෙන් ච්‍යුත වැ න රූප-ධාතුවට න අරූපධාතුවට පැමිණෙන්නහුට සප්ත අනුශයයෝම අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති.

81. න කාමධාතුයෙන් න රූපධාතුයෙන් , ච්‍යුත වැ න කාමධාතුවට න රූපධාතුවට පැමිණෙන්නා වූ කිසිවකුහට සප්ත අනුශයයෝ අනුශය වෙති. කිසිවකුහට පස් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙති. කිසිවකුහට තුන් අනුශය කෙනෙක් අනුශය වෙත්. භඞ්ග වූ අනුශයයෝ නැති. (න කාම න රූපධාතුමූලක යි).

ධාතුවිස්සජ්ජනවාර යි.

අනුසය යමකය නිමියේ ය.

8. චිත්තයමකං

1. උද්දෙසවාරො

පුග්ගලවාරො

1. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති:

2. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣති:

උප්පාදනිරොධකාලසම්භෙදවාරො.

3. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං උප්පන්නං:

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පන්නං තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති:

4. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං.

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති:

උප්පාදුප්පන්නවාරො.

5. යස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං උප්පන්නං:

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පන්නං තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති:

6. යස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං:

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති:

නිරොධුප්පන්නවාරො.

8. චිත්තයමකය

1. උද්දෙසවාරය

පුද්ගලවාරය

1. යමක්හට සිත උපදී නම් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වන්නේ යැ නො උපදින්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ වන්නේ නම් නො උපදින්නේ නම් ඔහට සිත උපදී යැ නිරුද්ධ වේ යැ යත්:

2. යමක්හට සිත නො උපදී නම් නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ යැ උපදින්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් උපදින්නේ නම් ඔහට සිත නො උපදී යැ නිරුද්ධ වේ යැ යත්:

උත්පාද නිරොධ කාලසම්භෙදවාර යි.

3. යමක්හට සිත උපදී නම් ඔහට සිත උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත උපන්නේ නම් ඔහට සිත උපදී යැ යත්:

4. යමක්හට සිත නූපදී නම් ඔහට සිත නො උපන්නේයැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නො උපන්නේ නම් ඔහට සිත නූපදී යැ යත්:

උත්පාදොත්පන්නවාර යි.

5. යමක්හට සිත නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට සිත උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත උපන්නේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වේ යැ යත්:

6. යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට සිත නො උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නො උපන්නේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වේ යැ යත්:

නිරොධොත්පන්නවාර යි.

7. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ:

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති:

8. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ:

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති:

9. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති:

10. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති:

11. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ:

12. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ:

උප්පාදවාරො.

13. යස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ:

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති:

14. යස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ:

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති:

15. යස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති:

7. යමක්හට සිත උපදී නම් ඔහට සිත උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත උපන්නේ නම් ඔහට සිත උපදීයැ යත්:

8. යමක්හට සිත නො උපදී නම් ඔහට සිත නො උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නො උපන්නේ නම් ඔහට සිත නො උපදී යැ යත්:

9. යමක්හට සිත උපදී නම් ඔහට සිත උපදනේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත උපදනේ නම් ඔහට සිත උපදී යැ යත්:

10. යමක්හට සිත නො උපදී නම් ඔහට සිත නො උපදනේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නො උපදනේ නම් ඔහට සිත නො උපදී යැ යත්:

11. යමක්හට සිත උපන්නේ නම් ඔහට සිත උපදනේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත උපදනේ නම් ඔහට සිත උපන්නේ යැ යත්:

12. යමක්හට සිත නො උපන්නේ නම් ඔහට සිත නො උපදනේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නො උපදනේ නම් ඔහට සිත නො උපන්නේ යැ යත්:

උත්පාදවාර යි.

13. යමක්හට සිත නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වී යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ වී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වේ යැ යත්:

14. යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වී යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වේ යැ යත්:

15. යමක්හට සිත නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වේ යැ යත්:

16. යස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති:

17. යස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ:

18. යස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ.

නිරොධවාරො.

19. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ:

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති:

20. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ:

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති.

21. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති:

22. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති:

23. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ:

24. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ:

උප්පාදනිරොධවාරො.

16. යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වේ යැ යත්:

17. යමක්හට සිත නිරුද්ධ වී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වී යැ යත්:

18. යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වී යැ යත්:

නිරොධවාර යි.

19. යමක්හට සිත උපදී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වී යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ වී නම් ඔහට සිත උපදී යැ යත්:

20. යමක්හට සිත නො උපදී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වී යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නොවී නම් ඔහට සිත නො උපදී යැ යත්:

21. යමක්හට සිත උපදී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහට සිත උපදී යැ යත්:

22. යමක්හට සිත නූපදී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහට සිත නූපදී යැ යත්:

23. යමක්හට සිත උපන්නේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහට සිත උපන්නේ යැ යත්:

24. යමක්හට සිත නූපන්නේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහට සිත නූපන්නේ යැ යත්:

උත්පාද නිරොධවාර යි.

25. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති:

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති:

26. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති:

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති:

උප්පජ්ජමාන න නිරොධවාරො.

27. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජමානං තස්ස චිත්තං උප්පන්නං:

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පන්නං තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජමානං:

28. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජමානං තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං:

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජමානං:

උප්පජ්ජමානුප්පන්නවාරො.

29. යස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣමානං තස්ස චිත්තං උප්පන්නං

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පන්නං තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣමානං:

30. යස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං:

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං:

නිරුජ්ඣමානුප්පන්නවාරො.

31. යස්ස චිත්තං උප්පන්නං තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ:

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තං උප්පන්නං:

32. යස්ස චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ:

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං:

25. යමක්හට සිත උපදී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට සිත උපදී යැ යත්:

26. යමක්හට සිත නූපදී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වේයැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට සිත නූපදී යැ යත්:

උත්පද්‍යමාන න නිරොධවාර යි.

27. යමක්හට සිත උපදිමින් පවත්නේ නම් ඔහට සිත උපන යත්:

තව ද යමක්හට සිත උපන්නේ නම් ඔහට සිත උපදිමින් පවත්නෙ යැ යත්:

28. යමක්හට සිත උපදිමින් නො පවත්නේ නම් ඔහට සිත නූපන්නෙ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නූපන්නෙ නම් ඔහට සිත නූපදිමින් පවත්නෙ යැ යත්:

උත්පද්‍යමානොත්පන්නවාර යි.

29. යමක්හට සිත නිරුධ්‍යමාන වේ නම් ඔහට සිත උත්පන්න වේ යැ යත්

තව ද යමක්හට සිත උත්පන්න වේ නම් ඔහට සිත නිරුධ්‍යමාන වේ යැ යත්:

30. යමක්හට සිත නිරුධ්‍යමාන නො වේ නම් ඔහට සිත උත්පන්න නො වේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත උත්පන්න නො වේ නම් ඔහට සිත නිරුධ්‍යමාන නො වේ යැ යත්:

නිරුධ්‍යමානොත්පන්නවාර යි.

31. යමක්හට සිත (උත්පාදයට පැමිණ අනිරුද්ධ හෙයින්) උත්පන්න වේ නම් ඔහට සිත උපන යත්:

තව ද යමක්හට සිත උපනි නම් ඔහට සිත උත්පන්න වෙයි යත්:

32. යමක්හට සිත උත්පන්න නො වේ නම් ඔහට සිත නූපන යත්:

තව ද යමක්හට සිත (උත්පාදක්‍ෂණයට පැමිණීම් වශයෙන්) නූපන්නෝ වේ නම් ඔහට සිත උත්පන්න නො වෙයි යත්:

33. යස්ස චිත්තං උප්පන්නං තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තං උප්පන්නං:

34. යස්ස චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං.

උප්පන්නුප්පාදවාරො.

35. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්‍ථ නො ච තස්ස චිත්තං උප්පන්නං තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති නො ච තස්ස චිත්තං උප්පන්නං තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්‍ථ:

36. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්‍ථ නො ච තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති නො ච තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්‍ථ.

අතීතානාගතවාරො.

37. උප්පන්නං උප්පජ්ජමානං:

උප්පජ්ජමානං උප්පන්නං:

38. න උප්පන්නං න උප්පජ්ජමානං:

න උප්පජ්ජමානං න උප්පන්නං:

උප්පන්නුප්පජ්ජමානවාරො.

39. නිරුද්ධං නිරුජ්ඣමානං:

නිරුජ්ඣමානං නිරුද්ධං:

40. න නිරුද්ධං න නිරුජ්ඣමානං:

න නිරුජ්ඣමානං න නිරුද්ධං:

නිරුද්ධනිරුජ්ඣමානවාරො.

33. යමක්හට සිත උත්පන්න වේ නම් ඔහට සිත උපදනෙ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත උපදනෙ නම් ඔහට සිත උත්පන්න වෙයි යත්:

34. යමක්හට සිත උත්පන්න නො වේ නම් ඔහට සිත නූපදනෙ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නූපදනෙ නම් ඔහට සිත උත්පන්න නො වෙයි යත්:

උත්පන්නොත්පාදවාර යි.

35. යමක්හට සිත (උත්පාදක්‍ෂණය ඉක්මගිය හෙයින්) උපන්නෙ වේ නම් ඔහට සිත (උත්පාදයට පැමිණ අනිරුද්ධ හෙයින්) නො ද උත්පන්න වේ නම් ඔහට සිත උපදනෙ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත උපදනෙ නම් ඔහට සිත නො ද උත්පන්න වේ නම් ඔහට සිත උපන යත්:

36. යමක්හට සිත (උත්පාදක්‍ෂණ ඉක්ම යැම් වශයෙන්) නූපන්නෙ වේ නම් ඔහට සිත (උත්පාදයට පැමිණ අනිරුද්ධ හෙයින්) නො ද උත්පන්න වේ නම් ඔහට සිත නූපදනෙ යැ යත්:

තව ද යමක්හට සිත නූපදනෙ නම් ඔහට සිත නො ද උත්පන්න වේ නම් ඔහට සිත නූපන යත්:

අතීතානාගතවාර යි.

37. උත්පන්නය උත්පද්‍යමාන වෙයි යත්:

උත්පද්‍යමානය උත්පන්න වෙයි යත්:

38. උත්පන්න නො වූයෙ උත්පද්‍යමාන නො වූයෙ යත්:

උත්පද්‍යමාන නො වූයෙ උත්පන්න නො වූයෙ යත්:

උත්පන්නොත්පද්‍යමානවාර යි.

39. නිරුද්ධ වූයෙ නිරුධ්‍යමාන වෙයි යත්:

නිරුධ්‍යමාන වූයෙ නිරුද්ධ වූයෙ යත්:

40. නිරුද්ධ නො වූයෙ නිරුධ්‍යමාන නො වෙයි යත්:

නිරුධ්‍යමාන නො වූයෙ නිරුද්ධ නො වූයෙ යත්:

නිරුද්ධ නිරුධ්‍යමානවාර යි.

41. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස චිත්තං:

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස චිත්තං:

42. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං න නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස චිත්තං:

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං න උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස චිත්තං:

අතික්කන්තකාලවාරො.

ධම්මවාරො

43. යං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති:

යං වා පන තත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති තං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති:

44. යං චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣති තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සති:

යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සති තං චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣති:

උප්පාදනිරොධකාලසම්භෙදවාරො.

45. යං චිත්තං උප්පජ්ජති තං චිත්තං උප්පන්නං:

යං වා පන චිත්තං උප්පන්නං තං චිත්තං උප්පජ්ජති:

46. යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තං චිත්තං න උප්පන්නං:

යං වා පන චිත්තං න උප්පන්නං තං චිත්තං න උප්පජ්ජති:

උප්පාදුප්පන්නවාරො.

47. යං චිත්තං නිරුජ්ඣති තං චිත්තං උප්පන්නං:

යං වා පන චිත්තං උප්පන්නං තං චිත්තං නිරුජ්ඣති:

48. යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති තං චිත්තං න උප්පන්නං:

යං වා පන චිත්තං න උප්පන්නං තං චිත්තං නිරුජ්ඣති:

නිරොධුප්පන්නවාරො.

41. යමක්හට උත්පාදක්‍ෂණ සිත ක්‍ෂණයක් ඉක්මගියෙ අතීත කාල වෙයි නම් ඔහට නිරොධක්‍ෂණ සිත ක්‍ෂණයක් ඉක්මගියෙ අතීතකාල වෙයි යත්:

තව ද යමක්හට නිරොධක්‍ෂණ සිත ක්‍ෂණයක් ඉක්මගියෙ අතීතකාල වෙයි නම් ඔහට උත්පාදක්‍ෂණ සිත ක්‍ෂණයක් ඉක්මගියෙ අතීතකාල වෙයි යත්:

42. යමක්හට උත්පාදක්‍ෂණ නො වූ සිත ක්‍ෂණයක් ඉක්මගියෙ අතීතකාල වෙයි නම් ඔහට නිරොධක්‍ෂණ නො වූ සිත ක්‍ෂණයක් ඉක්මගියෙ අතීතකාල වෙයි යත්:

තව ද යමක්හට නිරොධක්‍ෂණ නො වූ සිත ක්‍ෂණයක් ඉක්මගියෙ අතීතකාල වෙයි නම් ඔහට උත්පාදක්‍ෂණ නො වූ සිත ක්‍ෂණයක් ඉක්මගියෙ අතීතකාල වෙයි යත්:

අතික්කන්තකාලවාර යි.

ධම්වාරය

43. යම් සිතෙක් උපදී නම් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නේ යැ නො උපදනේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නේ නම් නො උපදනේ නම් ඒ සිත උපදී යැ නිරුද්ධ නො වේ යැ යත්:

44. යම් සිතෙක් නො උපදී නම් නිරුද්ධ වේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ යැ උපදනේය යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් උපදනේ නම් ඒ සිත නො උපදී යැ නිරුද්ධ වේ යැ යත්:

උත්පාදනිරොධකාලසම්භේදවාර යි.

45. යම් සිතෙක් උපදී නම් ඒ සිත උපන්නේ යැ. යත්:

තව ද යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඒ සිත උපදී යැ යත්:

46. යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඒ සිත නො උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නො උපනි නම් ඒ සිත නො උපදී යැ යත්:

උත්පාදොත්පන්නවාර යි.

47. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වේ නම් ඒ සිත උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් උපනි නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වේ යැ යත්:

48. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඒ සිත නො උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නො උපනි නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වේ යැ යත්:

නිරොධොත්පන්නවාර යි.

49. යං චිත්තං උප්පජ්ජති තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ:
යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තං චිත්තං න උප්පජ්ජති:

50. යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ:
යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ:

51. යං චිත්තං උප්පජ්ජති තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති:
යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තං චිත්තං උප්පජ්ජති:

52. යං චිත්තං උප්පජ්ජති තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති:
යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තං චිත්තං න උප්පජ්ජති:

53. යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති:
යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ:

54. යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති:
යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ:

උප්පාදවාරො.

55. යං චිත්තං නිරුජ්ඣති තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ:
යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තං චිත්තං නිරුජ්ඣති:

56. යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ:
යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති:

57. යං චිත්තං නිරුජ්ඣති තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති:
යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තං චිත්තං නිරුජ්ඣති:

58. යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති:
යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති:

49. යම් සිතෙක් උපදී නම් ඒ සිත උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඒ සිත උපදී යැ යත්:

50. යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඒ සිත නො උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නො උපන්නේ නම් ඒ සිත නො උපදී යැ යත්:

51. යම් සිතෙක් උපදී නම් ඒ සිත උපදින්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් උපදනේ නම් ඒ සිත උපදී යැ යත්:

52. යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඒ සිත නො උපදින්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නො උපන්නේ නම් ඒ සිත නො උපදී යැ යත්:

53. යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඒ සිත උපදින්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් උපදනේ නම් ඒ සිත උපන්නේ යැ යත්:

54. යම් සිතෙක් නො උපන්නේ නම් ඒ සිත නො උපදින්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නො උපදනේ නම් ඒ සිත නො උපන්නේ යැ යත්:

උත්පාදවාර යි.

55. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වී යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වේ යැ යත්;

56. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වී යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වී නම්, ඒ සිත නිරුද්ධ නො වේ යැ යත්:

57. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වේ යැ යත්:

58. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වේ යැ යත්:

59. යං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති:
යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ:

60. යං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති:
යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ:

නිරොධවාරො.

61. යං චිත්තං උප්පජ්ජති තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ:
යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තං චිත්තං උප්පජ්ජති:

62. යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ:
යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ තං චිත්තං න උප්පජ්ජති:

63. යං චිත්තං උප්පජ්ජති තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති:
යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තං චිත්තං උප්පජ්ජති:

64. යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති:
යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තං චිත්තං න උප්පජ්ජති:

65. යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති:
යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ:

66. යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති:
යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ:

උප්පාදනිරොධවාරො.

67. යං චිත්තං උප්පජ්ජති තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති:
යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣති තං චිත්තං උප්පජ්ජති:

68. යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තං චිත්තං නිරුජ්ඣති:
යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣති තං චිත්තං න උප්පජ්ජති:

උප්පජ්ජමාන නිරොධවාරො.

59. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වී යැ යත්:

60. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වී යැ යත්:

නිරොධවාර යි.

61. යම් සිතෙක් උපදී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වී යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වී නම් ඒ සිත උපදී යැ යත්:

62. යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වී යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වී නම් ඒ සිත නො උපදී යැ යත්:

63. යම් සිතෙක් උපදී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඒ සිත උපදී යැ යත්:

64. යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඒ සිත නො උපදී යැ යත්:

65. යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඒ සිත උපන්නේ යැ යත්:

66. යම් සිතෙක් නො උපන්නේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඒ සිත නො උපන්නේ යැ යත්:

උත්පාද නිරොධවාර යි.

67. යම් සිතෙක් උපදී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඒ සිත උපදී යැ යත්:

68. යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වේ නම් ඒ සිත නො උපදී යැ යත්:

උත්පද්‍යමාන නිරොධවාර යි.

69. යං චිත්තං උප්පජ්ජමානං තං චිත්තං උප්පන්නං:

යං වා පන චිත්තං උප්පන්නං තං චිත්තං උප්පජ්ජමානං:

70. යං චිත්තං න උප්පජ්ජමානං තං චිත්තං න උප්පන්නං:

යං වා පන චිත්තං න උප්පන්නං තං චිත්තං න උප්පජ්ජමානං:

උප්පජ්ජමානුප්පන්නවාරො.

71. යං චිත්තං නිරුජ්ඣමානං තං චිත්තං උප්පන්නං:

යං වා පන චිත්තං උප්පන්නං තං චිත්තං නිරුජ්ඣමානං:

72. යං චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං තං චිත්තං න උප්පන්නං:

යං වා පන චිත්තං න උප්පන්නං තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ:

නිරුජ්ඣමානුප්පන්නවාරො.

73. යං චිත්තං උප්පන්නං තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ:

යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තං චිත්තං උප්පන්නං:

74. යං චිත්තං න උප්පන්නං තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ:

යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තං චිත්තං න උප්පන්නං:

75. යං චිත්තං උප්පන්නං තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති:

යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තං චිත්තං උප්පන්නං:

76. යං චිත්තං න උප්පන්නං තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති:

යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තං චිත්තං න උප්පන්නං:

උප්පන්නුප්පාදවාරො.

77. යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ නො ච තං චිත්තං උප්පන්නං තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති:

යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති නො ච තං චිත්තං උප්පන්නං තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ:

69. යම් සිතෙක් උපදිමින් පවතී නම් ඒ සිත උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඒ සිත උපදිමින් පවතී යැ යත්:

70. යම් සිතෙක් උපදිමින් නො පවතී නම් ඒ සිත නො උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නො උපන්නේ නම් ඒ සිත උපදිමින් නො පවතී යැ යත්:

උත්පද්‍යමානොත්පන්නවාර යි.

71. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වෙමින් පවතී නම් ඒ සිත උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වෙමින් පවතී යැ යත්:

72. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වෙමින් නො පවතී නම් ඒ සිත නො උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නො උපන්නේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වෙමින් නො පවතී යැ යත්:

නිරුද්ධ්‍යමානොත්පන්නවාර යි.

73. යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඒ සිත උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් උපනි නම් ඒ සිත උපන්නේ යැ යත්:

74. යම් සිතෙක් නො උපනි නම් ඒ සිත නො උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නො උපන්නේ නම් ඒ සිත නො උපනි යැ යත්:

75. යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඒ සිත උපදින්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් උපදින්නේ නම් ඒ සිත උපන්නේ යැ යත්:

76. යම් සිතෙක් නො උපනි නම් ඒ සිත නො උපදින්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නො උපදින්නේ නම් ඒ සිත නො උපන්නේ යැ යත්:

උත්පන්නොත්පාදවාර යි.

77. යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඒ සිත නො ද උපන්නේ නම් ඒ සිත උපදින්නේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් උපදනේ නම් ඒ සිත නො ද උපන්නේ නම් ඒ සිත උපදින්නේ යැ යත්:

78. යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ නො ච තං චිත්තං න උප්පන්නං තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති:

යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති නො ච තං චිත්තං න උප්පන්නං තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ:

අතීතානාගතවාරො.

79. උප්පන්නං උප්පජ්ජමානං උප්පජ්ජමානං උප්පන්නං:

80. න උප්පන්නං න උප්පජ්ජමානං න උප්පජ්ජමානං න උප්පන්නං:

උප්පන්නුප්පජ්ජමානවාරො.

81–82. නිරුද්ධං නිරුජ්ඣමානං නිරුජ්ඣමානං නිරුද්ධං:

න නිරුද්ධං න නිරුජ්ඣමානං න නිරුජ්ඣමානං න නිරුද්ධං:

නිරුද්ධනිරුජ්ඣමානවාරො.

83. යං චිත්තං උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තං චිත්තං:

යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තං චිත්තං:

84. යං චිත්තං න උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං න නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තං චිත්තං:

යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං න උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තං චිත්තං:

අතික්කන්තකාලවාරො.

85. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති:

78. යම් සිතෙක් නො උපන්නේ නම් ඒ සිත නො ද නො උපන්නේ නම් ඒ සිත නො උපදනේ යැ යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නො උපදනේ නම් ඒ සිත නො ද නො උපන්නේ නම් ඒ සිත නො උපන්නේ යැ යත්:

අතීතානාගතවාර යි.

79. උපන් (සිත) උපදිමින් පවතී නම් උපදිමින් පවත්නා (සිත) උපන්නේ යැ යත්:

80. නො උපන් (සිත) උපදිමින් නො පවතී නම් උපදිමින් නො පවත්නා (සිත) නො උපන්නේ යැ යත්:

උත්පන්නොත්පද්‍යමානවාර යි.

81-82. නිරුද්ධ වූ (සිත) නිරුද්ධ වෙමින් පවතී නම් නිරුද්ධ වෙමින් පවත්නා (සිත) නිරුද්ධ යැ යත්:

නිරුද්ධ නො වූ (සිත) නිරුද්ධ වෙමින් නො පවතී නම් නිරුද්ධ වෙමින් නො පවත්නා (සිත) නො නිරුද්ධ යැ යත්:

නිරුද්ධනිරුධ්‍යමානවාර යි.

83. යම් සිතෙක් උත්පාදක්‍ෂණය ක්‍ෂණයක් ඉක්මගිය අතීත-කාල සඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම් නිරොධ (භඞ්ග) ක්‍ෂණය ක්‍ෂණයක් ඉක්මගිය අතීතකාල සඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම් ඒ සිත අතීත වෙයි යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරොධක්‍ෂණය ක්‍ෂණයක් ඉක්මගිය අතීත-කාල සඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම් උත්පාදක්‍ෂණය ක්‍ෂණයක් ඉක්මගිය අතීතකාල සඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම් ඒ සිත අතීත වෙයි යත්:

84. යම් සිතෙක් උත්පාදක්‍ෂණය ක්‍ෂණයක් ඉක්මගිය අතීත-කාල සඞ්ඛ්‍යාවට නො යේ නම් නිරොධක්‍ෂණය ක්‍ෂණයක් ඉක්මගිය අතීතකාල සඞ්ඛ්‍යාවට නො යේ නම් ඒ සිත අතීත-නො වෙයි යත්:

තව ද යම් සිතෙක් නිරොධක්‍ෂණය ක්‍ෂණයක් ඉක්මගිය අතීතකාල සඞ්ඛ්‍යාවට නො යේ නම් උත්පාදක්‍ෂණය ක්‍ෂණයක් ඉක්මගිය අතීතකාල සඞ්ඛ්‍යාවට නො යේ නම් ඒ සිත අතීතකාල නො වෙයි යත්:

අතික්කන්තකාලවාර යි.

85. යමක්හට යම් සිතෙක් උපදී නම් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නෙ යැ නූපදනෙ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නෙ නම් නූපදනෙ නම් ඔහට ඒ සිත උපදී නිරුද්ධ නො වෙයි යත්:

86. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣති:

උප්පාදනිරොධකාලසම්භෙදවාරො.

87. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නං:

යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජති:

88. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති:

උප්පාදුප්පන්නවාරො.

89. යස්ස යං චිත්තං නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නං:

යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣති:

90. යස්ස යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති:

නිරොධුප්පන්නවාරො.

91. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ:

යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජති:

92. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති:

93. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජති:

86. යමක්හට යම් සිතෙක් නූපදී නම් නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ උපදනෙ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් උපදනෙ නම් ඔහට ඒ සිත නූපදී, නිරුද්ධ වෙයි යත්:

උත්පාදනිරොධකාලසම්භෙදවාර යි.

87. යමක්හට යම් සිතෙක් උපදී නම් ඔහට ඒ සිත උපන යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් උපනි නම් ඔහට ඒ සිත උපදී යැ යත්:

88. යමක්හට යම් සිතෙක් නූපදී නම් ඔහට ඒ සිත නූපන යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නූපනි නම් ඔහට ඒ සිත නූපදී යත්:

උත්පාදෙත්පන්නවාර යි.

89. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට ඒ සිත උපන යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් උපනි නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වෙයි යත්:

90. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට ඒ සිත නූපන යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නූපනි නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වෙයි යත්:

නිරොධොත්පන්නවාර යි.

91. යමක්හට යම් සිතෙක් උපදී නම් ඔහට ඒ සිත උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත උපදී යැ යත්:

92. යමක්හට යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඔහට ඒ සිත නූපන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නො උපන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නූපදී යැ යත්:

93. යමක්හට යම් සිතෙක් උපදී නම් ඔහට ඒ සිත උපදනේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් උපදින්නේ නම් ඔහට ඒ සිත උපදී යැ යත්:

94. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති:

95. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ:

96. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ:

උප්පාදවාරො.

97. යස්ස යං චිත්තං නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ:

යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣති:

98. යස්ස යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති:

99. යස්ස යං චිත්තං නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති:
යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣති:

100. යස්ස යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති:

101. යස්ස යං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ:

102. යස්ස යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ:

නිරොධවාරො.

94. යමක්හට යම් සිතෙක් නූපදී නම් ඔහට ඒ සිත නූපදනෝ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නූපදනෝ නම් ඔහට ඒ සිත නූපදී යැ යත්:

95. යමක්හට යම් සිතෙක් උපන්නෝ නම් ඔහට ඒ සිත උපදනෝ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් උපදනෝ නම් ඔහට ඒ සිත උපන්නෝ යැ යත්:

96. යමක්හට යම් සිතෙක් නූපන්නෝ නම් ඔහට ඒ සිත නූපදනෝ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නූපදනෝ නම් ඔහට ඒ සිත නූපන්නෝ යැ යත්:

උත්පාදවාර යි.

97. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වී යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වී නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වෙයි යත්:

98. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වී යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වෙයි යත්:

99. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නෝ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නෝ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වෙයි යත්:

100. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නෝ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නෝ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වෙයි යත්:

101. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වී නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නෝ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නෝ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වී යැ යත්:

102. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නෝ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නෝ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වී යැ යත්:

නිරොධවාර යි.

103. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ:

යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජති:

104. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති:

105. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජති:

106. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති:

107. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ:

108. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ:

උප්පාදනිරොධවාරො.

109. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජති.

110. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති:

උප්පජ්ජමාන න නිරොධවාරො.

111. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජමානං තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නං:

යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජමානං:

103. යමක්හට යම් සිතෙක් උපදී නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වී යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වී නම් ඔහට ඒ සිත උපදී යැ යත්:

104. යමක්හට යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වී යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහට ඒ සිත නූපදී යැ යත්:

105. යමක්හට යම් සිතෙක් උපදී නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත උපදී යැ යත්:

106. යමක්හට යම් සිතෙක් නූපදී නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නූපදී යැ යත්:

107. යමක්හට යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත උපන්නේ යැ යත්:

108. යමක්හට යම් සිතෙක් නූපන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නූපන්නේ යැ යත්:

උත්පාද නිරොධවාර යි.

109. යමක්හට යම් සිතෙක් උපදී නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වෙයි යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට ඒ සිත උපදී යැ යත්:

110. යමක්හට යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වෙයි යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට ඒ සිත නො උපදී යැ යත්:

උත්පද්‍යමාන න නිරොධවාර යි.

111. යමක්හට යම් සිතෙක් උපදිමින් පවතී නම් ඔහට ඒ සිත උපන යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් උපනි නම් ඔහට ඒ සිත උපදිමින් පවතී යැ යත්:

112. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජමානං තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න ප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජමානං:

උප්පජ්ජමානුප්පන්නවාරො.

113. යස්ස යං චිත්තං නිරුජ්ඣමානං තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නං:

යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣමානං:

114. යස්ස යං චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං:

නිරුජ්ඣමානුප්පන්නවාරො.

115. යස්ස යං චිත්තං උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ:

යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නං:

116. යස්ස යං චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං:

117. යස්ස යං චිත්තං උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නං:

118. යස්ස යං චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං:

උප්පන්නුප්පාදවාරො.

119. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ නො ච තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති නො ච තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ:

112. යමක්හට යම් සිතෙක් උපදිමින් නො පවතී නම් ඔහට ඒ සිත නූපන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නූපන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත උපදිමින් නො පවතී යැ යත්:

උත්පද්‍යමානොත්පන්නවාර යි.

113. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වෙමින් පවතී නම් ඔහට ඒ සිත උපන යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් උපනි නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වෙමින් පවතී යැ යත්:

114. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වෙමින් නො පවතී නම් ඔහට ඒ සිත නූපන්නෙ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නූපන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වෙමින් නො පවතී යැ යත්:

නිරුද්ධ්‍යමානොත්පන්නවාර යි.

115. යමක්හට යම් සිතෙක් උපනි නම් ඔහට ඒ සිත උපන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත උපන යත්:

116. යමක්හට යම් සිතෙක් නූපන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නූපන යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නූපනි නම් ඔහට ඒ සිත නූපන්නේ යැ යත්:

117. යමක්හට යම් සිතෙක් උපනි නම් ඔහට ඒ සිත උපදනේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් උපදනේ නම් ඔහට ඒ සිත උපන යත්:

118. යමක්හට යම් සිතෙක් නො උපනි නම් ඔහට ඒ සිත නො උපදනේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නො උපදනේ නම් ඔහට ඒ සිත නූපන්නේ යැ යත්:

උත්පන්නොත්පාදවාර යි.

119. යමක්හට යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නො ද උපන යත්: ඔහට ඒ සිත උපදනේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් උපදනේ නම් ඔහට ඒ සිත නො ද උපනි ද: ඔහට ඒ සිත උපන්නේ යැ යත්:

120. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ නො ච තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති නො ච තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ:

අතීතානාගතවාරො.

121. උප්පන්නං උප්පජ්ජමානං උප්පජ්ජමානං උප්පන්නං:

122. න උප්පන්නං න උප්පජ්ජමානං න උප්පජ්ජමානං න උප්පන්නං:

උප්පන්නුප්පජ්ජමානවාරො.

123. නිරුද්ධං නිරුජ්ඣමානං නිරුජ්ඣමානං නිරුද්ධං:

124. න නිරුද්ධං න නිරුජ්ඣමානං න නිරුජ්ඣමානං න නිරුද්ධං:

නිරුද්ධනිරුජ්ඣමානවාරො.

125. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස තං චිත්තං:

යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස තං චිත්තං:

126. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං න නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස තං චිත්තං:

යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං න උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස තං චිත්තං:

120. යමක්හට යම් සිතෙක් නූපන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නො ද උපනි නම් ඔහට ඒ සිත නො ද උපදනේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නො උපදනේ නම් ඔහට ඒ සිත නො ද නො උපනි නම් ඔහට ඒ සිත නො උපන්නේ යැ යත්:

අතීතානාගතවාර යි.

121. උපන් (සිත) උපදිමින් පවත්නේ වේ ද යත්: උපදිමින් පවත්නා (සිත) උපන්නේ වේ ද යත්:

122. නො උපන් (සිත) උපදිමින් නො පවත්නේ වේ ද යත්: උපදිමින් නො පවත්නා (සිත) නො උපන්නේ වේ ද යත්:

උත්පන්නොත්පද්‍යමානවාර යි.

123. නිරුද්ධ වූ (සිත) නිරුද්ධ වෙමින් පවත්නේ වේ ද යත්: නිරුද්ධ වෙමින් පවත්නා (සිත) නිරුද්ධ වූයේ වේ ද යත්:

124. නිරුද්ධ නො වූ (සිත) නිරුද්ධ වෙමින් නො පවත්නේ වේ ද යත්: නිරුද්ධ වෙමින් නො පවත්නා (සිත) නො නිරුද්ධ වූයේ වේ ද යත්:

නිරුද්ධ නිරුද්ධ්‍යමානවාර යි.

125. යමක්හට යම් සිතෙක් උත්පාදක්‍ෂණය ක්‍ෂණයක් ඉක්මගිය අතීතකාල සඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම් නිරොධක්‍ෂණය ක්‍ෂණයක් ඉක්මගිය අතීතකාල සඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම් ඔහට ඒ සිත අතීත වෙයි යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරොධක්‍ෂණය ක්‍ෂණයක් ඉක්මගිය අතීතකාල සඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම් උත්පාදක්‍ෂණය ක්‍ෂණයක් ඉක්මගිය අතීතකාල සඞ්ඛ්‍යාවට යේ නම් ඔහට ඒ සිත අතීතකාල වෙයි යත්:

126. යමක්හට යම් සිතෙක් උත්පාදක්‍ෂණය ක්‍ෂණයක් ඉක්මගිය අතීතකාල සඞ්ඛ්‍යාවට නො යේ නම් නිරොධක්‍ෂණය ක්‍ෂණයක් ඉක්මගිය අතීතකාල සඞ්ඛ්‍යාවට නො යේ නම් ඔහට ඒ සිත අතීත වෙයි යත්:

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරොධක්‍ෂණය ක්‍ෂණයක් ඉක්මගිය අතීතකාල සඞ්ඛ්‍යාවට නො යේ නම් උත්පාදක්‍ෂණය ක්‍ෂණයක් ඉක්මගිය අතීතකාල සඞ්ඛ්‍යාවට නො යේ නම් ඔහට ඒ සිත අතීතකාල වෙයි යත්:

127–2016. යස්ස සරාගං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස වීතරාගං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස සදෙසං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස වීතදෙසං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස සමොහං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස වීතමොහං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස සඞ්ඛිත්තං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස විකඛිත්තං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස මහග්ගතං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස අමහග්ගතං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස ස උත්තරං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස අනුත්තරං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස සමාහිතං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස අසමාහිතං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස විමුත්තං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස අවිමුත්තං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ–

සරාගාදිපදමිස්සකවාරො.

2017–536256. යස්ස කුසලං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස අකුසලං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස අබ්‍යාකතං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– යස්ස සුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තං චිත්තං උප්පජ්ජති –පෙ– (එතෙන උපායෙන යාව සරණ අරණා උද්ධරිතබ්බා), යස්ස අරණං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති තස්ස අරණං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති:

යස්ස වා පන අරණං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස අරණං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති –පෙ–

කුසලාදිපදමිස්සකවාරො.

උද්දෙසවාරො.

127-2016. යමක්හට සරාග සිත උපදී නම් ... යමක්හට වීතරාග සිත උපදී නම් ... යමක්හට සදොස සිත උපදී නම් ... යමක්හට වීත දොස සිත උපදී නම් ... යමක්හට සමොහ සිත උපදී නම් ... යමක්හට වීත මොහ සිත උපදී නම් ... යමක්හට සංක්ෂිප්ත සිත උපදී නම් ... යමක්හට වික්ෂිප්ත සිත උපදී නම් ... යමක්හට මහද්ගත සිත උපදී නම් ... යමක්හට අමහද්ගත සිත උපදී නම් ... යමක්හට ස උත්තර සිත උපදී නම් ... යමක්හට අනුත්තර සිත උපදී නම් ... යමක්හට සමාහිත සිත උපදී නම්... යමක්හට අසමාහිත සිත උපදී නම් ... යමක්හට විමුක්ත සිත උපදී නම් ... යමක්හට අවිමුක්ත සිත උපදී නම් ....

සරාගාදිපදමිස්සකවාර යි.

2017-536256. යමක්හට කුශලචිත්තය උපදී නම් ... යමක්හට අකුශලචිත්තය උපදී නම් ... යමක්හට අව්‍යාකෘතචිත්තය උපදී නම් ... යමක්හට සුඛ වෙදනා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තය උපදී නම් ... (මේ උපායයෙන් සරණ අරණයන් තාක් උද්ධරණය කළයුතුයි.) යමක්හට අරණචිත්තය උපදී නම් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට අරණ චිත්තය නිරුද්ධ වන්නේ යැ යත්:

තව ද යමක්හට අරණචිත්තය නිරුද්ධ වන්නේ නම් නො උපදින්නේ නම් ඔහට අරණචිත්තය උපදී නිරුද්ධ නො වෙයි යත්:

කුසලාදිපදමිස්සකවාර යි.

උද්දේශවාර යි.

2. නිද්දෙසවාරො

පුග්ගලවාරො

1. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සතීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති, නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති, නිරුජ්ඣිස්සති චෙව උප්පජ්ජිස්සති ච.

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣතීති: ආමන්තා.

2. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සතීති: නො.

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣතීති: නත්ථි.

උප්පාදනිරොධකාලසම්භෙදවාරො.

3. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං උප්පන්නන්ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පන්නං තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජතීති: චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං උප්පන්නං, නො ච තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජති, චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං උප්පන්නඤ්චෙව උප්පජ්ජති ච.

4. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං න උප්පන්නන්ති: චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චිත්තං න උප්පන්නං, නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජති න ච උප්පන්නං.

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

උප්පාදුප්පන්නවාරො

5. යස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං උප්පන්නන්ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පන්නං තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣතීති: චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං උප්පන්නං, නො ච තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣති. චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං උප්පන්නඤ්චෙව නිරුජ්ඣති ච.

2. නිර්දේශවාර

පුද්ගලවාර

1. යමක්හට සිත උපදී නම් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, නූපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම (චුති) චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඒ ක්‍ෂීණාස්‍රවයනට (චුති) චිත්තය (උත්පාදක්‍ෂණයට පැමිණි බැවින්) උපදී. (භඞ්ගයට නොපත් බැවින්) නිරුද්ධ නො වෙයි, (භඞ්ගයට පැමිණ) නිරුද්ධ වන්නෙ යැ, (අප්‍රාසන්ධික බැවින් අන් සිතක්) නූපදනෙ යැ. (ශෛක්‍ෂ්‍යාශෛක්‍ෂ්‍ය පෘථග්ජන) සෙස්සන්ගේ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත (උත්පාදක්‍ෂණ සමඞ්ගිතායෙන්) උපදී, (භඞ්ගයට නොපත් බැවින්) නිරුද්ධ නො වෙයි, (භඞ්ගයට පැමිණ) නිරුද්ධ වන්නෙ මැ උපදනෙ ද වෙයි.

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ වන්නෙ නම් නූපදනෙ නම් ඔහට සිත උපදියි, නිරුද්ධ නො වෙයි යත්: එසේ යි.

2. යමක්හට සිත නූපදී නම් නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වන්නෙ යැ උපදනෙ යැ යත්: නො වේ.

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වන්නෙ නම් උපදනෙ නම් ඔහට සිත නූපදියි නිරුද්ධ වෙයි යත්: නැති.

උප්පාදනිරොධකාලසම්භේදවාර යි.

3. යමක්හට සිත උපදී නම් ඔහට සිත උපන යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට සිත උපනි නම් ඔහට සිත උපදී යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත උපන, ඔවුනට සිත නො ද උපදී, චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත උපන්නෙ ද උපදිමින් සිටුනෙ ද වෙයි.

4. යමක්හට සිත නූපදී නම් ඔහට සිත නූපන යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත නූපදී, ඔවුනට සිත නො ද නූපන්නෙ යැ, නිරොධ සමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යන ඔවුනට සිත නො ද උපදී, නො ද උපන්නෙ යැ.

තව ද යමක්හට සිත නූපන්නෙ නම් ඔහට සිත නූපදී යත්: එසේ යි.

උත්පාදෙත්පන්නවාර යි.

5. යමක්හට සිත නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට සිත උපන යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට සිත උපනි නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වේ ද යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත උපන, ඔවුනට සිත නො ද නිරුද්ධ වෙයි, චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත උපනි ද වේ නිරුද්ධ ද වේ.

6. යස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං න උප්පන්නන්ති: චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං චිත්තං න උප්පන්නං, නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣති න ච උප්පන්නං.

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣතීති: ආමන්තා.

නිරොධුප්පන්නවාරො.

7. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජතීති: චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජති, චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ චෙව උප්පජ්ජති ච.

8. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථාති: උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජතීති: නත්ථි.

9. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිස්සතීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, ඉතරෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජති චෙව උප්පජ්ජිස්සති ච.

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජතීති: චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජති, චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති චෙව උප්පජ්ජති ච.

10. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සතීති: චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජති න ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජතීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චිත්තං න උප්පජ්ජති, පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජිස්සති න ච උප්පජ්ජති.

6. යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට සිත නො උපන යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත නිරුද්ධ නො වෙයි, ඔවුනට සිත නො ද නො උපන, නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්වයනට දූයි ඔවුනට සිත නො ද නිරුද්ධ වේ නොද උපනි.

තව ද යමක්හට සිත න උපනි නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වෙයි යත්: එසේ යි.

නිරොධොත්පන්නවාර යි.

7. යමක්හට සිත උපදී නම් ඔහට සිත උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට සිත උපන්නේ නම් ඔහට සිත උපදී ද යත් චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥ සත්‍වයනට දූයි ඔවුනට සිත උපන්නේ යැ, ඔවුනට සිත නො ද උපදී, චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත උපන්නේ ද උපදිමින් සිටුනෙ ද වේ.

8. යමක්හට සිත නො උපදී නම් ඔහට සිත නො උපන්නේ ද යත්: උපන්නේ යි.

තව ද යමක්හට සිත නො උපන්නේ නම් ඔහට සිත නො උපදී ද යත්: නැති.

9. යමක්හට සිත උපදී නම් ඔහට සිත උපදින්නේ ද යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත උපදී, ඔවුනට සිත නො ද උපදින්නේ යැ, ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත උපදිමින් සිටුනේ ද උපදින්නේ ද වේ.

තව ද යමක්හට සිත උපදින්නේ නම් ඔහට සිත උපදී ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥ සත්‍වයනට දූයි ඔවුනට සිත උපදින්නේ යැ, ඔවුනට සිත නො ද උපදී, චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත උපදින්නේ ද උපදිමින් සිටුනේ ද වේ.

10. යමක්හට සිත නො උපදී නම් ඔහට සිත නො උපදින්නේ ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූයි ඔවුනට සිත නො උපදී, ඔවුනට සිත නො ද නො උපදින්නේ යැ, පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත නො ද උපදී, නො ද උපදින්නේ යි.

තව ද යමක්හට සිත නො උපදින්නේ නම් ඔහට සිත නො උපදී ද යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත නො උපදින්නේ යැ, ඔවුනට සිත නො ද නො උපදී, පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත නො ද උපදින්නේ යැ. නො ද උපදී.

11. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිස්සතීති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, ඉතරෙසං තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ චෙව උප්පජ්ජිස්සති ච.

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

12. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සතීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථාති: උප්පජ්ජිත්ථ.

උප්පාදවාරො.

13. යස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣතීති: චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣති, චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ චෙව නිරුජ්ඣති ච.

14. යස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථාති: නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣතීති: නත්ථි.

15. යස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සතීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣති, නො ච තෙස චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, ඉතරෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣති, චෙව නිරුජ්ඣිස්සති ච.

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣතීති, චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣති. චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති චෙව නිරුජ්ඣති ච.

16. යස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සතීති: නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣතීති: නිරුජ්ඣති.

11. යමක්හට සිත උපන්නේ නම් ඔහට සිත උපදින්නේ ද යත්: පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට සිත උපන්නේ යැ, ඔවුනට සිත නො ද උපදින්නේ යැ ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට සිත උපන්නේ ද වෙයි, උපදින්නේ ද වේ.

තව ද යමක්හට සිත උපදින්නේ නම් ඔහට සිත උපන්නේ ද යත්: එසේ යි.

12. යමක්හට සිත නො උපන්නේ නම් ඔහට සිත නො උපදින්නේ ද යත්; නැති.

තව ද යමක්හට සිත නො උපදින්නේ නම් ඔහට සිත නො උපන්නේ ද යත්: උපන්නේ යි.

උත්පාදවාරය යි.

13. යමක්හට සිත නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ වී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වේ ද යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූයි ඔවුනට සිත නිරුද්ධ වී යැ, ඔවුනට සිත නො ද නිරුද්ධ වෙයි, චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත නිරුද්ධ වූයේ ද නිරුද්ධ වෙමින් සිටුනේ ද වේ.

14. යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වී ද යත්: නිරුද්ධ වී යැ.

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වේ ද යත්: නැති.

15. යමක්හට සිත නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වන්නේ ද යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත නිරුද්ධ වෙයි, ඔවුනට සිත නො ද නිරුද්ධ වන්නේ යැ, ඔවුන්-ගෙන් සෙසුවනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත නිරුද්ධ වෙමින් සිටුනෙ ද නිරුද්ධ වන්නේ ද වේ.

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වේ ද යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූයි ඔවුනට සිත නිරුද්ධ වන්නේ යැ, ඔවුනට සිත නො ද නිරුද්ධ වෙයි, චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත නිරුද්ධ වන්නේ ද නිරුද්ධ වෙමින් සිටුනේ ද වේ.

16. යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ ද යත්: නිරුද්ධ වන්නේ යි.

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වේ ද යත්: නිරුද්ධ වේ.

17. යස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සතීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, ඉතරෙසං තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ චෙව නිරුජ්ඣිස්සති ච.

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා:

18. යස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සතීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථාති: නිරුජ්ඣිත්ථ.

නිරොධවාරො.

19. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජතීති: චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජති, චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ චෙව උප්පජ්ජති ච.

20. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථාති: නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජතීති: නත්ථි.

21. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජතීති: චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජති, චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති චෙව උප්පජ්ජති ච.

22. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සතීති: චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජති, න ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

17. යමක්හට සිත නිරුද්ධ වී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වන්නේ ද යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට සිත නිරුද්ධ වීය, ඔවුනට සිත නො ද නිරුද්ධ වන්නේ ය, ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට සිත නිරුද්ධ වූයේ ද නිරුද්ධ වන්නේ ද වේ.

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වී ද යත්: එසේ යි.

18. යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වී ද යත්: නිරුද්ධ වීය.

නිරොධවාර යි.

19. යමක්හට සිත උපදී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වී ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ වී නම් ඔහට සිත උපදී ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දැයි ඔවුනට සිත නිරුද්ධ වීය, ඔවුනට සිත නො ද උපදී, චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට සිත නිරුද්ධ වූයේ ද උපදිමින් සිටුනේ ද වේ.

20. යමක්හට සිත නො උපදී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වී ද යත්: නිරුද්ධ වීය.

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහට සිත නො උපදී ද යත්: නැති.

21. යමක්හට සිත උපදී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වන්නේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහට සිත උපදී ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දැයි ඔවුනට සිත නිරුද්ධ වන්නේ ය, ඔවුනට සිත නො ද උපදී, චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට සිත නිරුද්ධ වන්නේ ද උපදිමින් සිටුනේ ද වේ.

22. යමක්හට සිත නූපදී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දැයි ඔවුනට සිත නො උපදී, ඔවුනට සිත නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය, පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට සිත නො උපදනේ ද නො නිරුද්ධ වන්නේ ද වේ.

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහට සිත නො උපදී ද යත්: එසේ යි.

23. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සතීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති. ඉතරෙසං තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ චෙව, නිරුජ්ඣිස්සති ච.

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

24. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සතීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථාති: උප්පජ්ජිත්ථ.

උප්පාදනිරොධවාරො.

25. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජතීති: නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තං න නිරුජ්ඣති, නො ච තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජති, චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං න නිරුජ්ඣති චෙව උප්පජ්ජති ච.

26. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣතීති: නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣති, චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං න උප්පජ්ජති චෙව නිරුජ්ඣති ච.

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣති තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

උප්පජ්ජමාන න නිරොධවාරො.

27. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජමානං තස්ස චිත්තං උප්පන්නන්ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පන්නං තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජමානන්ති: චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං උප්පන්නං, නො ච තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජමානං, චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං උප්පන්නං චෙව උප්පජ්ජමානඤ්ච.

28. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජමානං තස්ස චිත්තං න උප්පන්නන්ති: චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං න උප්පජ්ජමානං, නො ච තෙසං චිත්තං න උප්පන්නං, නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජමානං න ච උප්පන්නං.

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජමානන්ති: ආමන්තා.

උප්පජ්ජමානුප්පන්නවාරො.

23. යම්කිසිහට සිත උපන්නේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වන්නේ ද යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත උපන්නේ ය, ඔවුනට සිත නො ද නිරුද්ධ වන්නේ ය. ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට සිත උපන්නේ ද වෙයි, නිරුද්ධ වන්නේ ද වේ.

තව ද යම්කිසිහට සිත නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහට සිත උපන්නේ ද යත්: එසේ යි.

24. යමක්හට සිත නො උපන්නේ නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහට සිත නො උපන්නේ ද යත්: උපන්නේ යි.

උත්පාද නිරොධවාර යි.

25. යමක්හට සිත උපදී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට සිත උපදී ද යත්: නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූයි ඔවුනට සිත නිරුද්ධ නො වේ, ඔවුනට සිත නො ද උපදී, සිත උපන් කෙණෙහි ඔවුනට සිත නො නිරුද්ධ වන්නේ ද උපදනේ ද වේ.

26. යමක්හට සිත නො උපදී නම් ඔහට සිත නිරුද්ධ වේ ද යත්: නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූයි ඔවුනට සිත නො ද උපදී, ඔවුනට සිත නො ද නිරුද්ධ වෙයි, චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත නො උපදිමින් සිටුනෙ ද නිරුද්ධ වෙමින් සිටුනෙ ද වේ.

තව ද යමක්හට සිත නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට සිත නො උපදී ද යත්: එසේ යි.

උත්පද්‍යමාන න නිරොධවාර යි.

27. යමක්හට සිත උපදිමින් පවතී නම් ඔහට සිත උපනි ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට සිත උපනි නම් ඔහට සිත උපදිමින් පවතී ද යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත උපනි, ඔවුනට සිත නො ද උපදිමින් පවතී. චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත උපන්නෙ ද උපදිමින් සිටුනෙ ද වේ.

28. යමක්හට සිත උපදිමින් නො පවතී නම් ඔහට සිත නො උපනි යත්: චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත උපදිමින් සිටුනෙ නො වෙයි, සිත නො ද නූපන්නෙ යැ, නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූයි ඔවුනට සිත නො ද උපදිමින් සිටුනෙ යැ නො ද උපන්නෙ යැ.

තව ද යමක්හට සිත නූපන්නේ නම් ඔහට සිත උපදිමින් සිටුනෙ නො වෙයි යත්: එසේ යි.

උත්පද්‍යමානොත්පන්නවාර යි.

29. යස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣමානං තස්ස චිත්තං උප්පන්නන්ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පන්නං තස්ස චිත්තං නිරුජ්ඣමානන්ති: චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං උප්පන්නං, නො ච තෙසං චිත්තං නිරුජ්ඣමානං, චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං උප්පන්නං චෙව නිරුජ්ඣමානඤ්ච.

30. යස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං තස්ස චිත්තං න උප්පන්නන්ති: චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං, නො ච තෙසං චිත්තං න උප්පන්නං, නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣමානං, න ච උප්පන්නං.

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස චිත්තං න නිරුජ්ඣමානන්ති: ආමන්තා.

නිරුජ්ඣමානුප්පන්නවාරො.

31. යස්ස චිත්තං උප්පන්නං තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තං උප්පන්නන්ති: නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං චිත්තං උප්පන්නං, චිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ චෙව උප්පන්නඤ්ච.

32. යස්ස චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථාති: උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චිත්තං න උප්පන්නන්ති: නත්ථි.

33. යස්ස චිත්තං උප්පන්නං තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිස්සතීති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං චිත්තං උප්පන්නං, නො ච තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, ඉතරෙසං චිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං චිත්තං උප්පන්නඤ්චෙව උප්පජ්ජිස්සති ච.

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තං උප්පන්නන්ති: නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චිත්තං උප්පන්නං, චිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති චෙව උප්පන්නඤ්ච.

34. යස්ස චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සතීති: උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තං න උප්පන්නන්ති: උප්පන්නං.

උප්පන්නුප්පාදවාරො.

29. යමක්හට සිත නිරුධ්‍යමාන (නිරුද්ධ වෙමින් සිටුනෙ) නම් ඔහට සිත උත්පන්න (ඉපැදසිටියෙ) වෙයි යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට සිත උත්පන්න වේ නම් ඔහට සිත නිරුධ්‍යමාන වෙයි යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත උත්පන්න වෙයි, ඔවුනට සිත නො ද නිරුධ්‍යමාන වෙයි, චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත උත්පන්න ද නිරුධ්‍යමාන ද වේ.

30. යමක්හට සිත නිරුධ්‍යමාන නො වේ නම් ඔහට සිත උත්පන්න නො වෙයි යත්: චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සිත නිරුධ්‍යමාන නො වෙයි, ඔවුනට සිත නො ද නොත්පන්න වෙයි, නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූයි ඔවුනට සිත නො ද නිරුධ්‍යමාන වෙයි, නො ද උත්පන්න වෙයි.

තව ද යමක්හට සිත උත්පන්න නො වේ නම් ඔහට සිත නිරුධ්‍යමාන නො වෙයි යත්: එසේ යැ.

නිරුධ්‍යමානොත්පන්නවාර යි.

31. යමක්හට සිත උත්පන්න වේ නම් ඔහට සිත උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට සිත උපන්නෙ නම් ඔහට සිත ඉපැද සිටුනෙ යැ යත්: නිරොධ සමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූයි ඔවුනට සිත උපන, ඔවුනට සිත නො උත්පන්න වෙයි, චිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට සිත උපන්නෙ ද ඉපැද සිටුනෙ ද වේ.

32. යමක්හට සිත උත්පන්න නො වේ නම් ඔහට සිත නූපන යත්: උපන.

තවද යමක්හට සිත නූපන්නෙ නම් ඔහට සිත ඉපැද සිටුනෙ නො වෙයි යත්: නැති.

33. යමක්හට සිත ඉපැදසිටුනෙ නම් ඔහට සිත (මතු) උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට සිත ඉපැද සිටුනෙ යැ, ඔවුනට සිත නො ද (මතු) උපදනෙ යැ, සෙසු චිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට ඉපැදසිටුනෙ ද (මතු) උපදනෙ ද වෙයි.

තව ද යමක්හට සිත (මතු) උපදනෙ නම් ඔහට සිත උත්පන්න වී ද යත්: නිරොධ සමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූයි ඔවුනට සිත (මතු) උපදනෙ යැ, ඔවුනට සිත නො ද උත්පන්න වෙයි, චිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට සිත උපදනෙ ද ඉපැදසිටුනෙ ද වේ.

34. යමක්හට සිත උත්පන්න නො වේ නම් ඔහට සිත නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

තව ද යමක්හට සිත නූපදනෙ නම් ඔහට සිත උත්පන්න නො වේ යත්: උත්පන්න වේ.

උත්පන්නොත්පාදවාර යි.

35. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ නො ච තස්ස චිත්තං උප්පන්නං තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති නො ච තස්ස චිත්තං උප්පන්නං තස්ස චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

36. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ නො ච තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සතීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති නො ච තස්ස චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථාති: උප්පජ්ජිත්ථ.

අතීතානාගතවාරො.

37. උප්පන්නං උප්පජ්ජමානන්ති: භඞ්ගක්ඛණෙ උප්පන්නං නො ච උප්පජ්ජමානං උප්පාදක්ඛණෙ උප්පන්නංචෙව උප්පජ්ජමානඤ්ච.

උප්පජ්ජමානං උප්පන්නන්ති: ආමන්තා.

38. න උප්පන්නං න උප්පජ්ජමානන්ති: ආමන්තා.

න උප්පජ්ජමානං න උප්පන්නන්ති: භඞ්ගක්ඛණෙ න උප්පජ්ජමානං නො ච න උප්පන්නං අතීතානාගතචිත්තං න චෙව උප්පජ්ජමානං න ච උප්පන්නං.

උප්පන්නුප්පජ්ජමානවාරො.

39. නිරුද්ධං නිරුජ්ඣමානන්ති: නො

නිරුජ්ඣමානං නිරුද්ධන්ති: නො.

40. න නිරුද්ධං න නිරුජ්ඣමානන්ති: භඞ්ගක්ඛණෙ න නිරුද්ධං නො ච න නිරුජ්ඣමානං. උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතඤ්ච චිත්තං න චෙව නිරුද්ධං, න ච නිරුජ්ඣමානං.

න නිරුජ්ඣමානං, න නිරුද්ධන්ති: අතීතං චිත්තං න නිරුජ්ඣ-මානං, නො ච න නිරුද්ධං, උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣමානං න ච නිරුද්ධං.

නිරුද්ධ නිරුජ්ඣමානවාරො.

35. යමක්හට සිත ඉපැද නිරුද්ධ වී නම් ඔහට සිත නො ද ඉපැද සිටුනෙ වේ නම් ඔහට සිත උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට සිත (මතු) උපදනෙ නම් ඔහට සිත නො ද ඉපැද සිටුනෙ නම් ඔහට සිත ඉපැද නිරුද්ධ වී යත්: එසේ යි.

36. යමක්හට සිත ඉපැද නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහට සිත නො ද නොත්පන්න වී නම් ඔහට සිත නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

තව ද යමක්හට සිත නූපදනෙ නම් ඔහට සිත නො ද නොත්පන්න වේ නම් ඔහට සිත ඉපැද නිරුද්ධ නො වී යත්: ඉපැද නිරුද්ධ වී.

අතීතානාගතවාර යි.

37. උත්පන්න වූයෙ උත්පද්‍යමාන වෙයි යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි උත්පන්න වෙයි, නො ද උත්පද්‍යමාන වෙයි, උත්පාදක්‍ෂණයෙහි උත්පන්න ද උත්පද්‍යමාන ද වේ.

උත්පද්‍යමාන වූයෙ උත්පන්න වෙයි යත්: එසේ යි.

38. උත්පන්න නො වූයෙ උත්පද්‍යමාන නො වෙයි යත්: එසේ යි.

උත්පද්‍යමාන නො වූයෙ උත්පන්න නො වෙයි යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි උත්පද්‍යමාන නො වෙයි, නො ද නොත්පන්න වෙයි, අතීතානාගත සිත නො ද උත්පද්‍යමාන යැ, නො ද උත්පන්න යි.

උත්පන්නොත්පද්‍යමානවාර යි.

39. නිරුද්ධ වූයෙ නිරුධ්‍යමාන වෙයි යත්: නැත.

නිරුද්ධ්‍යමාන වූයේ නිරුද්ධ වෙයි යත්: නැත.

40. නිරුද්ධ නො වූයෙ නිරුධ්‍යමාන නො වෙයි යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි නිරුද්ධ වූයෙ නො වෙයි. නො ද නිරුධ්‍යමාන නො වූයෙ වෙයි. උත්පාදක්‍ෂණයෙහි අනාගත සිත ද නො ද නිරුද්ධ යැ, නො ද නිරුධ්‍යමාන යි.

නිරුධ්‍යමාන නො වූයෙ නිරුද්ධ නො වෙයි යත්: අතීත චිත්තය නිරුධ්‍යමාන නො වෙයි, නො ද නිරුද්ධ නො වූයෙ වෙයි, උත්පාදක්‍ෂණයෙහි අනාගත සිත ද නො ද නිරුධ්‍යමාන යැ නො ද නිරුද්ධ යි.

නිරුද්ධ නිරුධ්‍යමානවාර යි.

41. යස්ස චිත්තං උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස චිත්තන්ති: භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං උප්පාදක්ඛණං වීතික්කන්තං භඞ්ගක්ඛණං අවීතික්කන්තං, අතීතං චිත්තං උප්පාදක්ඛණං ච වීතික්කන්තං භඞ්ගක්ඛණං ච වීතික්කන්තං.

යස්ස වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස චිත්තන්ති: අතීතං චිත්තං.

42. යස්ස චිත්තං න උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං න නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස චිත්තන්ති: උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතං චිත්තං.

යස්ස වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං න උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තස්ස චිත්තන්ති: භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං භඞ්ගක්ඛණං අවීතික්කන්තං, නො ච උප්පාදක්ඛණං අවීතික්කන්තං, උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං. භඞ්ගක්ඛණං ච අවීතික්කන්තං, උප්පාදක්ඛණං ච අවීතික්කන්තං.

අතික්කන්තකාලවාරො.

ධම්මවාරො

43. යං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සතීති: ආමන්තා.

යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති තං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣතීති: ආමන්තා.

44. යං චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣති තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සතීති: නො.

යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සති තං චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣතීති: නත්ථි.

උප්පාද නිරොධකාලසම්භෙදවාරො.

45. යං චිත්තං උප්පජ්ජති තං චිත්තං උප්පන්නන්ති: ආමන්තා.

යං වා පන චිත්තං උප්පන්නං තං චිත්තං උප්පජ්ජතීති, භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං උප්පන්නං, නො ච තං චිත්තං උප්පජ්ජති උප්පාදක්ඛණෙ චිත්තං උප්පන්නං චෙව උප්පජ්ජති ච.

41. යමක්හට සිත උත්පාදක්‍ෂණය ක්‍ෂණමාත්‍රයක් ඉක්මැගිය අතීතකාල වේ නම් නිරොධක්‍ෂණය ක්‍ෂණමාත්‍රයක් ඉක්මැගිය අතීතකාල වේ නම් ඔහට සිත අතීතකාල වෙයි යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත උත්පාදක්‍ෂණය ඉක්මැගියෙ යැ, භඞ්ගක්‍ෂණය නො ඉක්මැගියෙ යැ, අතීත චිත්තය උත්පාදක්‍ෂණය ද ඉක්මැගියෙ යැ, භඞ්ගක්‍ෂණය ද ඉක්මැගියෙ යි.

තවද යමක්හට සිත නිරොධක්‍ෂණය ක්‍ෂණමාත්‍රයක් ඉක්මැගිය අතීතකාල වේ නම් උත්පාදක්‍ෂණය ක්‍ෂණමාත්‍රයක් ඉක්මැගිය අතීතකාල වේ නම් ඔහට සිත අතීත වෙයි යත්: අතීත සිත වෙයි.

42. යමක්හුගේ සිත උපදමින් පවත්නා කෙණෙහි නො වූයේ ක්‍ෂණයක් ඉක්මුණක් වැ ඉක්මගිය කල් ඇත්තේ නම් ඔහුගේ සිත නිරුද්ධ වෙමින් පවත්නා කෙණෙහි නො වූයේ ක්‍ෂණයක් ඉක්මුණක් වැ ඉක්මගිය කල් ඇත්තේ වේ ද යත්: උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත අනාගත යැ.

තව ද යමක්හුගේ සිත නිරුද්ධ වෙමින් පවත්නා කෙණෙහි නොවූයේ ක්‍ෂණයක් ඉක්මුණක් වැ ඉක්ම ගිය කල් ඇත්තේ නම් ඔහුගේ සිත උපදමින් පවත්නා කෙණෙහි නොවූයේ ක්‍ෂණයක් ඉක්මුණක් වැ ඉක්ම ගිය කල් ඇත්තේ ද යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත භඞ්ගක්‍ෂණය නො ඉක්ම වී යැ, උත්පාදක්‍ෂණය නො ද නො ඉක්ම වී යැ. උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත අනාගත ද වෙ යි. භඞ්ගක්‍ෂණය ද නො ඉක්ම වී ය, උත්පාදක්‍ෂණය ද නො ඉක්ම වී යැ.

අතික්‍රාන්තකාලවාර යි.

ධර්මවාරය

43. යම් සිතෙක් උපදී නම් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඒ සිත් නිරුද්ධ වන්නේ ද නො උපදින්නේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නේ නම් නො උපදින්නේ නම් ඒ සිත උපදී ද නිරුද්ධ නො වේ ද යත්: එසේ යි.

44. යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ ද උපදින්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් උපදින්නේ නම් ඒ සිත නො උපදී ද නිරුද්ධ වේ ද යත්: නැති.

උත්පාද නිරොධකාලසම්භෙදවාර යි.

45. යම් සිතෙක් උපදී නම් ඒ සිත උපනි යත්: එසේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඒ සිත උපදී ද යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත උපනි, ඒ සිත නො ද උපදී, උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත උපන්නේ ද වේ, උපදී ද වේ.

46. යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තං චිත්තං න උප්පන්නන්ති: භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං න උප්පජ්ජති, නො ච තං චිත්තං න උප්පන්නං, අතීතානාගතං චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජති, න ච උප්පන්නං.

යං වා පන චිත්තං න උප්පන්නං තං චිත්තං න උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

උප්පාදුප්පන්නවාරො.

47. යං චිත්තං නිරුජ්ඣති තං චිත්තං උප්පන්නන්ති: ආමන්තා.

යං වා පන චිත්තං උප්පන්නං තං චිත්තං නිරුජ්ඣතීති: උප්පාදක්ඛණෙ චිත්තං උප්පන්නං, නො ච තං චිත්තං නිරුජ්ඣති, භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං උප්පන්නං චෙව නිරුජ්ඣති ච.

48. යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති තං චිත්තං න උප්පන්නන්ති: උප්පාදක්ඛණෙ චිත්තං න නිරුජ්ඣති, නො ච තං චිත්තං න උප්පන්නං, අතීතානාගතං චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣති න ච උප්පන්නං.

යං වා පන චිත්තං න උප්පන්නං තං චිත්තං න නිරුජ්ඣතීති: ආමන්තා.

නිරොධුප්පන්නවාරො.

49. යං චිත්තං උප්පජ්ජති තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථාති: නො.

යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තං චිත්තං උප්පජ්ජතීති: නො.

50. යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථාති: අතීතං චිත්තං න උප්පජ්ජති, නො ච තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, භඞ්ගක්ඛණෙ අනාගතං චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජති, න ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තං චිත්තං න උප්පජ්ජතීති: උප්පාදක්ඛණෙ චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තං චිත්තං න උප්පජ්ජති. භඞ්ගක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජිත්ථ, න ච උප්පජ්ජති.

51. යං චිත්තං උප්පජ්ජති තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සතීති: නො.

යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තං චිත්තං උප්පජ්ජතීති: නො.

52. යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සතීති: අනාගතං චිත්තං න උප්පජ්ජති, නො ච තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, භඞ්ගක්ඛණෙ අතීතං ච චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජති, න ච උප්පජ්ජිස්සති.

යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තං චිත්තං න උප්පජ්ජතීති: උප්පාදක්ඛණෙ චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තං චිත්තං න උප්පජ්ජති, භඞ්ගක්ඛණෙ අතීතං ච චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජිස්සති, න ච උප්පජ්ජති.

46. යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඒ සිත නො උපනි ද යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත නො උපදී, ඒ සිත නො ද නො උපනි, අතීතානාගත සිත නො ද උපදී. නො උපනි ද වේ.

තව ද යම් සිතෙක් නො උපනි නම් ඒ සිත නො උපදී ද යත්: එසේ යි.

උත්පාදොත්පන්නවාර යි.

47. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වේ නම් ඒ සිත උපනි ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් උපනි නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වේ ද යත්: උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත උපනි, ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ වේ, භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත උපනි ද වෙ යි, නිරුද්ධ ද වේ.

48. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඒ සිත නො උපනි ද යත්: උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත නිරුද්ධ නො වේ, ඒ සිත නො ද නො උපනි, අතීතානාගත වූ සිත නො ද නිරුද්ධ වෙ යි. නො ද උපනි ද වේ.

තව ද යම් සිතෙක් නො උපනි නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වේ ද යත්: එසේ යි.

නිරොධොත්පන්නවාර යි.

49. යම් සිතෙක් උපදී නම් ඒ සිත උපන්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඒ සිත උපදී ද යත්: නැති.

50. යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඒ සිත නො උපන්නේ ද යත්: අතීත වූ සිත නො උපදී, ඒ සිත නො ද නො උපන්නේ යැ, භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි අනාගත වූ සිත නො ද උපදී, නො ද උපන්නේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් නො උපන්නේ නම් ඒ සිත නො උපදී ද යත්: උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත නො උපන්නේ යැ, ඒ සිත නො ද නො උපදී, භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි අනාගත වූ සිත නො ද නො උපන්නේ යි. නො ද උපදී.

51. යම් සිතෙක් උපදී නම් ඒ සිත උපදින්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් සිතෙක් උපදින්නේ නම් ඒ සිත උපදී ද යත්: නැති.

52. යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඒ සිත නො උපන්නෝ ද යත්: අනාගත වූ සිත නො උපදී, ඒ සිත නො ද නො උපදින්නේ යැ, භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි අතීත වූ සිත ද නො ද උපදී යි. නො ද උපදින්නේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් නො උපදින්නේ නම් ඒ සිත නො උපදී ද යත්: උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත නො උපදින්නේ යැ, ඒ නො ද නො උපදී, භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි අතීත වූ සිත ද නො ද උපදින්නේ යි. නො උපදී ද වේ.

53. යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සතීති: නො.

යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථාති: නො.

54. යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සතීති: අනාගතං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්චුප්පන්නං චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජිත්ථ, න ච උප්පජ්ජිස්සති.

යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථාති: අතීතං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, පච්චුප්පන්නං චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජිස්සති, න ච උප්පජ්ජිත්ථ.

උප්පාදවාරො.

55. යං චිත්තං නිරුජ්ඣති තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථාති: නො.

යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තං චිත්තං නිරුජ්ඣතීති: නො.

56. යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථාති: අතීතං චිත්තං න නිරුජ්ඣති, නො ච තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣති, න ච නිරුජ්ඣිත්ථ.

යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ තං චිත්තං න නිරුජ්ඣතීති: භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති, උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣිත්ථ, න ච නිරුජ්ඣති.

57. යං චිත්තං නිරුජ්ඣති තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සතීති: නො.

යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තං චිත්තං නිරුජ්ඣතීති: නො.

58. යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සතීති: උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න නිරුජ්ඣති, නො ච තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, අතීතං චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣති, න ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තං චිත්තං න නිරුජ්ඣතීති: භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති, අතීතං චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣිස්සති, න ච නිරුජ්ඣති.

59. යං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සතීති: නො.

යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථාති: නො.

53. යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඒ සිත උපදින්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් සිතෙක් උපදින්නේ නම් ඒ සිත උපන්නේ ද යත්: නැති.

54. යම් සිතෙක් නො උපන්නේ නම් ඒ සිත නො උපන්නේ ද යත්: අනාගත වූ සිත නො උපන්නේ යැ, ඒ සිත නො ද නො උපදින්නේ යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ සිත නො ද උපන්නේ යැ නො ද උපදින්නේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් නො උපදින්නේ නම් ඒ සිත නො උපන්නේ ද යත්: අතීත වූ සිත නො උපදින්නේ යැ, ඒ සිත නො ද නො උපන්නේ යැ, ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ සිත නො ද උපදින්නේ යැ. නො ද උපන්නේ යි.

උත්පාදවාර යි.

55. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වේ ද යත්: නැති.

56. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වී ද යත්: අතීත වූ සිත නිරුද්ධ නො වෙයි, ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ නො වී යැ, උත්පාදක්‍ෂණයෙහි අනාගත වූ සිත ද නො ද නිරුද්ධ වෙයි. නො ද නිරුද්ධ වී යැ.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වේ ද යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත නිරුද්ධ නො වී යැ, ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ නො වෙයි, උත්පාදක්‍ෂණයෙහි අනාගත වූ සිත ද නො ද නිරුද්ධ වී යැ. නො ද නිරුද්ධ වේ.

57. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වේ ද යත්: නැති.

58. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ ද යත්: උත්පාදක්‍ෂණයෙහි අනාගත වූ සිත ද නිරුද්ධ නො වේ, ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය, අතීත වූ සිත නො ද නිරුද්ධ වෙයි. නො ද නිරුද්ධ වන්නේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වේ ද යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ ය. ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ නො වේ, අතීත වූ සිත නො ද නිරුද්ධ වන්නේ යැ. නිරුද්ධ ද නො වේ.

59. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වී ද යත්: නැති.

60. යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සතීති: උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං නචෙව නිරුජ්ඣිත්ථ, න ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථාති: අතීතං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣිස්සති, න ච නිරුජ්ඣිත්ථ.

නිරොධවාරො.

61. යං චිත්තං උප්පජ්ජති තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථාති: නො.

යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තං චිත්තං උප්පජ්ජතීති: නො.

62. යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථාති: අතීතං චිත්තං න උප්පජ්ජති, නො ච තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, භඞ්ගක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජති, න ච නිරුජ්ඣිත්ථ.

යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ තං චිත්තං න උප්පජ්ජතීති: උප්පාදක්ඛණෙ චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තං චිත්තං න උප්පජ්ජති. භඞ්ගක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣිත්ථ, න ච උප්පජ්ජති.

63. යං චිත්තං උප්පජ්ජති තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සතීති: ආමන්තා.

යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තං චිත්තං උප්පජ්ජතීති: අනාගතං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තං චිත්තං උප්පජ්ජති, උප්පාදක්ඛණෙ චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති චෙ ව උප්පජ්ජති ච.

64. යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සතීති: අනාගතං චිත්තං න උප්පජ්ජති, නො ච තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, භඞ්ගක්ඛණෙ අතීතං ච චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජති, න ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තං චිත්තං න උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

65. යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සතීති: නො.

යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථාති: නො.

60. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ ද යත්: උත්පාදක්ෂණයෙහි අනාගත වූ සිත ද නිරුද්ධ නො වී ය, ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය, භඞ්ගක්ෂණයෙහි සිත නො ද නිරුද්ධ වී යැ. නො ද නිරුද්ධ වන්නේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වී ද යත්: අතීත වූ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ ය, ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ නො වී ය, භඞ්ගක්ෂණයෙහි සිත නො ද නිරුද්ධ වන්නේ යැ, නො ද නිරුද්ධ වී යැ.

නිරොධවාර යි.

61. යම් සිතෙක් උපදී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වී ද යත්: නැති.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වී නම් ඒ සිත උපදී ද යත්: නැති.

62. යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වී ද යත්: අතීත වූ සිත නො උපදී, ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ නො වී යැ, භඞ්ගක්ෂණයෙහි අනාගත වූ සිත ද නො උපදී, නො ද නිරුද්ධ වී යැ.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වී නම් ඒ සිත නො උපදී ද යත්: උත්පාදක්ෂණයෙහි සිත නිරුද්ධ නො වී යැ, ඒ සිත නො ද නො උපදී, භඞ්ගක්ෂණයෙහි අනාගත වූ සිත නො ද නිරුද්ධ වී යැ, නො ද උපදී.

63. යම් සිතෙක් උපදී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඒ සිත උපදී ද යත්: අනාගත වූ සිත නිරුද්ධ වන්නේ යැ, ඒ සිත නො ද උපදී, උත්පාදක්ෂණයෙහි සිත නිරුද්ධ වන්නේ ද වෙයි, ඉපදී ද වේ.

64. යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ ද යත්: අනාගත වූ සිත නො උපදී, ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යැ, භඞ්ගක්ෂණයෙහි අතීත වූ ද සිත නො ද උපදී, නො ද නිරුද්ධ වන්නේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඒ සිත නො උපදී ද යත්: එසේ යි.

65. යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඒ සිත උපන්නේ ද යත්: නැති.

66. යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සතීති: උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජිත්ථ, න ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථාති: අතීතං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣිස්සති, න ච උප්පජ්ජිත්ථ.

උප්පාදනිරොධවාරො.

67. යං චිත්තං උප්පජ්ජති තං චිත්තං න නිරුජ්ඣතීති: ආමන්තා.

යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣති තං චිත්තං උප්පජ්ජතීති, අතීතානාගතං චිත්තං න නිරුජ්ඣති, නො ච තං චිත්තං උප්පජ්ජති: උප්පාදක්ඛණෙ චිත්තං න නිරුජ්ඣති චෙව උප්පජ්ජති ච.

68. යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තං චිත්තං නිරුජ්ඣතීති: අතීතානාගතං චිත්තං න උප්පජ්ජති, නො ච තං චිත්තං නිරුජ්ඣති, භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං න උප්පජ්ජති චෙව නිරුජ්ඣති ච.

යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣති තං චිත්තං න උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

උප්පජ්ජමාන න නිරොධවාරො.

69. යං චිත්තං උප්පජ්ජමානං තං චිත්තං උප්පන්නන්ති: ආමන්තා.

යං වා පන චිත්තං උප්පන්නං තං චිත්තං උප්පජ්ජමානන්ති භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං උප්පන්නං, නො ච තං චිත්තං උප්පජ්ජමානං, උප්පාදක්ඛණෙ චිත්තං උප්පන්නං චෙව උප්පජ්ජමානඤ්ච.

70. යං චිත්තං න උප්පජ්ජමානං තං චිත්තං න උප්පන්නන්ති: භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං න උප්පජ්ජමානං, නො ච තං චිත්තං න උප්පන්නං, අතීතානාගතං චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජමානං න ච උප්පන්නං.

යං වා පන චිත්තං න උප්පන්නං තං චිත්තං න උප්පජ්ජමානන්ති: ආමන්තා.

උප්පජ්ජමානුප්පන්නවාරො.

66. යම් සිතෙක් නො උපන්නේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ ද යත්: උත්පාදක්ෂණයෙහි අනාගත වූ ද සිත නො උපන්නේ යැ, ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ යැ, භඞ්ගක්ෂණයෙහි සිත නො ද උපන්නේ යැ, නො ද නිරුද්ධ වන්නේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඒ සිත නො උපන්නේ ද යත්: අතීත වූ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ යැ, ඒ සිත නො ද නො උපන්නේ යැ, භඞ්ගක්ෂණයෙහි සිත නො ද නිරුද්ධ වන්නේ යැ, නො ද උපන්නේ යි.

උත්පාද නිරොධවාර යි.

67. යම් සිතෙක් උපදී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඒ සිත උපදී ද යත්: අතීතානාගත වූ සිත නිරුද්ධ නො වෙයි, ඒ සිත නො ද උපදී, උත්පාදක්ෂණයෙහි සිත නො ද නිරුද්ධ වෙයි උපදීම ද වේ.

68. යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වේ ද යත්: අතීතානාගත වූ සිත නො උපදී, ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ වෙයි, භඞ්ගක්ෂණයෙහි සිත නො ද උපදී නිරුද්ධ ද වේ.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වේ නම් ඒ සිත නො උපදී ද යත්: එසේ යි.

උත්පද්‍යමාන න නිරොධවාර යි.

69. යම් සිතෙක් උපදැමින් පවතී නම් ඒ සිත උපනි ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් උපනි නම් ඒ සිත උපදමින් පවතී ද යත්: භඞ්ගක්ෂණයෙහි සිත උපනි. ඒ සිත නො ද උපදිමින් පවතී, උත්පාදක්ෂණයෙහි සිත උපනි ද වෙ යි, උපදමින් පවත්නේ ද වේ.

70. යම් සිතෙක් උපදිමින් නො පවතී නම් ඒ සිත නො උපනි ද යත්: භඞ්ගක්ෂණයෙහි සිත නො උපදිමින් පවතී, ඒ සිත නො ද නො උපනි, අතීතානාගත වූ සිත නො ද උපදිමින් පවතී, නො ද උපනි.

තව ද යම් සිතෙක් නො උපනි නම් ඒ සිත නො උපදමින් පවතී ද යත්: එසේ යි.

උත්පද්‍යමානොත්පන්නවාර යි.

71. යං චිත්තං නිරුජ්ඣමානං තං චිත්තං උප්පන්නන්ති: ආමන්තා.

යං වා පන චිත්තං උප්පන්නං තං චිත්තං නිරුජ්ඣමානන්ති: උප්පාදක්ඛණෙ චිත්තං උප්පන්නං, නො ච තං චිත්තං නිරුජ්ඣමානං, භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං උප්පන්නඤ්චෙව නිරුජ්ඣමානඤ්ච.

72. යං චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං තං චිත්තං න උප්පන්නන්ති: උප්පාදක්ඛණෙ චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං, නො ච තං චිත්තං න උප්පන්නං, අතීතානාගතං චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣමානං න ච උප්පන්නං.

යං වා පන චිත්තං න උප්පන්නං තං චිත්තං න නිරුජ්ඣමානන්ති: ආමන්තා.

නිරුජ්ඣමානුප්පන්නවාරො.

73. යං චිත්තං උප්පන්නං තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථාති: නො.

යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තං චිත්තං උප්පන්නන්ති: නො.

74. යං චිත්තං න උප්පන්නං තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථාති: අතීතං චිත්තං න උප්පන්නං, නො ච තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, අනාගතං චිත්තං න චෙව උප්පන්නං, න ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තං චිත්තං න උප්පන්නන්ති: පච්චුප්පන්නං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තං චිත්තං න උප්පන්නං අනාගතං චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජිත්ථ, න ච උප්පන්නං.

75. යං චිත්තං උප්පන්නං තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සතීති: නො.

යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තං චිත්තං උප්පන්නන්ති: නො.

76. යං චිත්තං න උප්පන්නං තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සතීති: අනාගතං චිත්තං න උප්පන්නං, නො ච තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, අතීතං චිත්තං න චෙව උප්පන්නං, න ච උප්පජ්ජිස්සති.

යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තං චිත්තං න උප්පන්නන්ති: පච්චුප්පන්නං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තං චිත්තං න උප්පන්නං අතීතං චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජිස්සති, න ච උප්පන්නං.

උප්පන්නුප්පාදවාරො.

71. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වෙමින් පවතී නම් ඒ සිත උපනි ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් උපනි නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වෙමින් පවතී ද යත්: උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත උපනි, ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ වෙමින් පවතී, භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත උපනි ද වෙයි, නිරුද්ධ වෙමින් පවත්නේ ද වේ.

72. යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වෙමින් නො පවතී නම් ඒ සිත නො උපනි ද යත්: උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත නිරුද්ධ වෙමින් නො පවතී, ඒ සිත නො ද නො උපනි. අතීතානාගත වූ සිත නො ද නිරුද්ධ වෙමින් පවතී යි. නො උපනි ද වේ.

තව ද යම් සිතෙක් නො උපනි නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වෙමින් නො පවතී ද යත්: එසේ යි.

නිරුද්ධ්‍යමානොත්පන්නවාර යි.

73. යම් සිතෙක් උපනි නම් ඒ සිත උපන්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඒ සිත උපනි ද යත්: නැති.

74. යම් සිතෙක් නො උපනි නම් ඒ සිත නො උපන්නේ ද යත්: අතීත වූ සිත නො උපනි, ඒ සිත නො ද උපන්නේ යැ. අනාගත වූ සිත නො උපනි ද වෙයි, නො ද උපන්නේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් නො උපන්නේ නම් ඒ සිත නො උපනි ද යත්: ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ සිත නො උපන්නේ යැ, ඒ සිත නො ද නො උපනි, අනාගත වූ සිත නො ද උපන්නේ යැ, නො ද උපනි.

75. යම් සිතෙක් උපනි නම් ඒ සිත උපදින්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් සිතෙක් උපදින්නේ නම් ඒ සිත උපනි ද යත්: නැති.

76. යම් සිතෙක් නො උපනි නම් ඒ සිත නො උපන්නේ ද යත්: අනාගත වූ සිත නො උපනි, ඒ සිත නො ද නො උපදින්නේ යැ, අතීත වූ සිත නො ද උපනි, නො ද උපදින්නේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් නො උපදින්නේ නම් ඒ සිත නො උපනි ද යත්: ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ සිත නො උපදින්නේ යැ, ඒ සිත නො ද නො උපනි, අතීත වූ සිත නො ද උපන්නේ යැ, නො ද උපනි.

උත්පන්නොත්පාදවාර යි.

77. යං චිත්තං උප්පජ්ජති නො ච තං චිත්තං උප්පන්නං තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සතීති: නො.

යං වා පන චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති නො ච තං චිත්තං උප්පන්නං තං චිත්තං උප්පජ්ජතීති: නො.

78. යං චිත්තං න උප්පජ්ජති නො ච තං චිත්තං න උප්පන්නං තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සතීති: ආමන්තා.

යං වා පන චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති නො ච තං චිත්තං න උප්පන්නං තං චිත්තං න උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

අතීතානාගතවාරො.

79. උප්පන්නං උප්පජ්ජමානන්ති: භඞ්ගක්ඛණෙ උප්පන්නං නො ච උප්පජ්ජමානං, උප්පාදක්ඛණෙ උප්පන්නං චෙව උප්පජ්ජමානඤ්ච, උප්පජ්ජමානං උප්පන්නන්ති: ආමන්තා.

80. න උප්පන්නං න උප්පජ්ජමානන්ති: ආමන්තා. න උප්පජ්ජමානං න උප්පන්නන්ති: භඞ්ගක්ඛණෙ න උප්පජ්ජමානං, නො ච න උප්පන්නං, අතීතානාගතං චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජමානං න ච උප්පන්නං.

උප්පන්නුප්පජ්ජමානවාරො.

81. නිරුද්ධං නිරුජ්ඣමානන්ති: නො. නිරුජ්ඣමානං නිරුද්ධන්ති: නො.

82. න නිරුද්ධං න නිරුජ්ඣමානන්ති: භඞ්ගක්ඛණෙ න නිරුද්ධං, නො ච න නිරුජ්ඣමානං, උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න චෙව නිරුද්ධං න ච නිරුජ්ඣමානං, න නිරුජ්ඣමානං න නිරුද්ධන්ති: අතීතං චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං. නො ච න නිරුද්ධං, උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣමානං න ච නිරුද්ධං.

නිරුද්ධනිරුජ්ඣමානවාරො

83. යං චිත්තං උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තං චිත්තන්ති: භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං උප්පාදක්ඛණං වීතික්කන්තං භඞ්ගක්ඛණං අතික්කන්තං, අතීතං චිත්තං උප්පාදක්ඛණං ච වීතික්කන්තං භඞ්ගක්ඛණං ච වීතික්කන්තං.

යං වා පන චිත්තං නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තං චිත්තන්ති: අතීතං චිත්තං.

77. යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඒ සිත නො ද උපනි නම් ඒ සිත උපදින්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යම් සිතෙක් උපදින්නේ නම් ඒ සිත නො ද උපනි නම් ඒ සිත උපදින්නේ ද යත්: නැති.

78. යම් සිතෙක් නො උපන්නේ නම් ඒ සිත නො ද නො උපනි නම් ඒ සිත නො උපදින්නේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යම් සිතෙක් නො උපදින්නේ නම් ඒ සිත නො ද නො උපනි නම ඒ සිත නො උපන්නේ ද යත්: එසේ යි.

අතීතානාගතවාර යි.

79–80. උපන් (සිත) උපදිමින් පවතී ද යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි උපනි, නො ද උපදමින් පවතී, උත්පාදක්‍ෂණයෙහි උපන්නේ ද වෙයි, උපදිමින් පවත්නේ ද වෙයි, උපදිමින් පවත්නා සිත උපනි ද යත්: එසේ යි. නො උපන් (සිත) උපදිමින් නො පවතී ද යත්: එසේ යි.

උපදිමින් නො පවත්නා සිත නො උපනි ද යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි උපදිමින් නො පවතී, නො ද නො උපනි, අතීතානාගත වූ සිත උපදිමින් නො ද පවතීයි. නො උපනි ද වේ.

උත්පන්නොත්පද්‍යමානවාර යි.

81. නිරුද්ධ වූ සිත නිරුද්ධ වෙමින් පවතී ද යත්: නැති.

නිරුද්ධ වෙමින් පවත්නා සිත නිරුද්ධ ද යත්: නැති.

82. නිරුද්ධ නො වූ සිත නිරුද්ධ වෙමින් නො පවතී ද යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි නො නිරුද්ධ යැ, නො ද නිරුද්ධ වෙමින් නො පවතී, උත්පාදක්‍ෂණයෙහි අනාගත වූ ද සිත නො ද නිරුද්ධ වෙයි. නිරුද්ධ වෙමින් නො ද පවත්නේ වෙයි, නිරුද්ධ වෙමින් නො පවත්නා සිත නො නිරුද්ධ ද යත්: අතීත වූ සිත නිරුද්ධ වෙමින් නො පවතී. නො ද නො නිරුද්ධ යැ, උත්පාදක්‍ෂණයෙහි අනාගත වූ ද සිත නිරුද්ධ වෙමින් නො ද පවතී යි, නො නිරුද්ධ ද වේ.

නිරුද්ධ නිරුද්ධ්‍යමානවාර යි.

83. යම් සිතෙක් උපදමින් පවත්නා කෙණෙහි වූයේ ක්‍ෂණයක් ඉක්මුණක් වැ ඉක්මගිය කල් ඇත්තේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වෙමින් පවත්නා කෙණෙහි වූයේ ක්‍ෂණයක් ඉක්මුණක් වැ ඉක්මගිය කල් ඇත්තේ ද යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි වූ සිත උත්පාදක්‍ෂණය ඉක්මිණි, භඞ්ගක්‍ෂණය නො ඉක්මිණ, අතීත වූ සිත උත්පාදක්‍ෂණය ද ඉක්මිණ, භඞ්ගක්‍ෂණය ද ඉක්මිණ.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වෙමින් පවත්නා කෙණෙහි වූයේ ක්‍ෂණයක් ඉක්මුණක් වැ ඉක්මගිය කල් ඇත්තේ නම් ඒ සිත උපදමින් පවත්නා කෙණෙහි වූයේ ක්‍ෂණයක් ඉක්මුණක් වැ ඉක්මගිය කල් ඇත්තේ ද යත්: සිත ඉක්මිණ.

84. යං චිත්තං න උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, න නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තං චිත්තන්ති: උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතං චිත්තං.

යං වා පන චිත්තං න නිරුජ්ඣමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං, න උප්පජ්ජමානං ඛණං ඛණං වීතික්කන්තං අතික්කන්තකාලං තං චිත්තන්ති: භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං භඞ්ගක්ඛණං අවීතික්කන්තං, නො ච උප්පාදක්ඛණං අවීතික්කන්තං, උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං, භඞ්ගක්ඛණං ච අවීතික්කන්තං උප්පාදක්ඛණං ච අවීතික්කන්තං.

අතික්කන්තකාලවාරො.

පුග්ගලධම්මවාරො

85. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣතීති: ආමන්තා.

86. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සතීති: නො.

යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති නිරුජ්ඣතීති: නත්ථි.

උප්පාදනිරොධකාලසම්භෙදවාරො.

87. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නන්ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජතීති: භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං උප්පන්නං, නො ච තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජති, උප්පාදක්ඛණෙ චිත්තං උප්පන්නං චෙව උප්පජ්ජති ච.

88. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නන්ති: භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං න උප්පජ්ජති, නො ච තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං. අතීතානාගතං චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජති, න ච උප්පන්නං.

යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

උප්පාදුප්පන්නවාරො.

84. යම් සිතෙක් උපදමින් නො පවත්නා කෙණෙහි වූයේ ක්‍ෂණයක් ඉක්මුණක් වැ ඉක්මගිය කල් ඇත්තේ නම් ඒ සිත නිරුද්ධ වෙමින් නො පවත්නා කෙණෙහි වූයේ ක්‍ෂණයක් ඉක්මුණක් වැ ඉක්මගිය කල් ඇත්තේ ද යත්: උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත අනාගත යැ.

තව ද යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වෙමින් නො පවත්නා කෙණෙහි වූයේ ක්‍ෂණයක් ඉක්මුණක් වැ ඉක්මගිය කල් ඇත්තේ නම් ඒ සිත උපදමින් නො පවත්නා කෙණෙහි වූයේ ක්‍ෂණයක් ඉක්මුණක් වැ ඉක්මගිය කල් ඇත්තේ ද යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත භඞ්ගක්‍ෂණය නො ඉක්මීණ, උත්පාදක්‍ෂණය නො ද නො ඉක්මීණ, උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත අනාගත ද භඞ්ගක්‍ෂණය නො ඉක්මවූයේ ද උත්පාදක්‍ෂණය නො ඉක්මවූයේ ද වෙති.

අතික්‍රාන්තකාලවාර යි.

පුද්ගල ධර්මවාරය

85. යමක්හට යම් සිතෙක් උපදී නම් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නේ ද නො උපදින්නේ ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නේ නම් නො උපදින්නේ නම් ඔහට ඒ සිත උපදී ද නිරුද්ධ නො වේ ද යත්: එසේ යි.

86. යමක්හට යම් සිතෙක් නො උපදී නම් නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් උපදින්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නො උපදී ද නිරුද්ධ වේ ද යත්: නැති.

උත්පාද නිරොධකාලසම්භෙදවාර යි.

87. යමක්හට යම් සිතෙක් උපදී නම් ඔහට ඒ සිත උපනි ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් උපනි නම් ඔහට ඒ සිත උපදී ද යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත උපනි. ඔහට ඒ සිත නො ද උපදී. උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත උපනි ද වෙයි, උපදී ද වේ.

88. යමක්හට යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඔහට ඒ සිත නො උපනි ද යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත නො උපදී. ඔහට ඒ සිත නො ද නො උපනි, අතීතානාගත වූ සිත නො ද උපදී, නො උපනි ද වේ.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නො උපනි නම් ඔහට ඒ සිත නො උපදී ද යත්: එසේ යි.

උත්පාදෙත්පන්නවාර යි.

89. යස්ස යං චිත්තං නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං උප්පන්නන්ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣතීති: උප්පාදක්ඛණෙ චිත්තං උප්පන්නං, නො ච තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣති, භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං උප්පන්නං චෙව නිරුජ්ඣති ච.

90. යස්ස යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නන්ති: උප්පාදක්ඛණෙ චිත්තං න නිරුජ්ඣති, නො ච තස්ස තං චිත්තං න උප්පන්නං, අතීතානාගතං චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣති. න ච උප්පන්නං.

යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පන්නං තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣතීති: ආමන්තා.

නිරොධුප්පන්නවාරො.

91. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථාති: නො.

යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජතීති: නො.

92. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථාති: අතීතං චිත්තං න උප්පජ්ජති, නො ච තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, භඞ්ගක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජති, න ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජතීති: උප්පාදක්ඛණෙ චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති, භඞ්ගක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජිත්ථ, න ච උප්පජ්ජති.

93. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සතීති: නො.

යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජතීති: නො.

94. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජති තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සතීති: අනාගතං චිත්තං න උප්පජ්ජති, නො ච තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, භඞ්ගක්ඛණෙ අතීතං ච චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජති, න ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජතීති: උප්පාදක්ඛණෙ චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජති, භඞ්ගක්ඛණෙ අතීතං ච චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජිස්සති. න ච උප්පජ්ජති.

95. යස්ස යං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සතීති: නො.

යස්ස වා පන යං චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තං චිත්තං උප්පජ්ජිත්ථාති: නො.

89. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට ඒ සිත උපනි ද යත්: එසේ යි.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් උපනි නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වේ ද යත්: උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත උපනි, ඔහට ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ වේ. භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත උපනි ද වෙයි, නිරුද්ධ ද වේ.

90. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට ඒ සිත නො උපනි ද යත්: උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත නිරුද්ධ නො වේ. ඔහට ඒ සිත නො ද නො උපනි, අතීතානාගත සිත නො ද නිරුද්ධ වෙයි. නො උපනි ද වේ.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නො උපනි නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වේ ද යත්: එසේ යි.

නිරොධොත්පන්නවාර යි.

91. යමක්හට යම් සිතෙක් උපදී නම් ඔහට ඒ සිත උපන්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් උපන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත උපදී ද යත්: නැති.

92. යමක්හට යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඔහට ඒ සිත නො උපන්නේ ද යත්: අතීත වූ සිත නො උපදී. ඔහට ඒ සිත නො ද නො උපන්නේ යැ. භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි අනාගත වූ ද සිත නො ද උපදී. නො ද උපන්නේ යි.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නො උපන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නො උපදී ද යත්: උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත නො උපන්නේ යැ. ඔහට ඒ සිත නො ද නො උපදී. භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි අනාගත වූ සිත නො ද උපන්නේ යැ නො ද උපදී.

93. යමක්හට යම් සිතෙක් උපදී නම් ඔහට ඒ සිත උපදින්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් උපදින්නේ නම් ඔහට ඒ සිත උපදී ද යත්: නැති.

94. යමක්හට යම් සිතෙක් නො උපදී නම් ඔහට ඒ සිත නො උපදින්නේ ද යත්: අනාගත වූ සිත නො උපදී. ඔහට ඒ සිත නො ද උපදින්නේ යැ. භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි අතීත වූ ද සිත නො ද උපදී, නො ද උපදින්නේ යි.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නො උපදින්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නො උපදී ද යත්: උත්පාදක්‍ෂණයෙහි සිත නො උපදින්නේ යැ, ඔහට ඒ සිත නො ද නො උපදී. භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි අතීත වූ ද සිත නො ද උපදින්නේ යැ, නො ද උපදී.

95. යමක්හට යම් සිතෙක් උපනි නම් ඔහට ඒ සිත උපදින්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් උපදින්නේ නම් ඔහට ඒ සිත උපනි ද යත්: නැති.

96. යස්ස යං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සතීති: අනාගතං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්චුප්පන්නං චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජිත්ථ, න ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථාති: අතීතං චිත්තං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තස්ස තං චිත්තං න උප්පජ්ජිත්ථ. පච්චුප්පන්නං චිත්තං න චෙව උප්පජ්ජිස්සති, න ච උප්පජ්ජිත්ථ.

උප්පාදවාරො.

97. යස්ස යං චිත්තං නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථාති: නො.

යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣතීති: නො.

98. යස්ස යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථාති: අතීතං චිත්තං න නිරුජ්ඣති, නො ච තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣති න ච නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣතීති: භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති. උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣිත්ථ, න ච නිරුජ්ඣති.

99. යස්ස යං චිත්තං නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සතීති: නො.

යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣතීති: නො.

100. යස්ස යං චිත්තං න නිරුජ්ඣති තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සතීති: උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න නිරුජ්ඣති, නො ච තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති. අතීතං චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣති, න ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣතීති: භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣති, අතීතං චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣිස්සති, න ච නිරුජ්ඣති.

101. යස්ස යං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සතීති: නො.

යස්ස වා පන යං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තං චිත්තං නිරුජ්ඣිත්ථාති: නො.

96. යමක්හට යම් සිතක් නො උපන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නො උපදින්නේ ද යත්: අනාගත වූ සිත නො උපන්නේ යැ. ඔහට ඒ සිත නො ද නො උපදින්නේ යි. ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ සිත නො ද උපන්නේ යැ නො ද උපදින්-න් යි.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නො උපදින්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නො උපන්නේ ද යත්: අතීත වූ සිත නො උපදින්නේ යැ. ඔහට ඒ සිත නො ද නො උපදින්නේ යැ. ප්‍රත්‍යුත්පන්න වූ සිත නො ද උපදින්නේ යැ, නො ද උපන්නේ යි.

උත්පාදවාර යි.

97. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වී ද යත්: නැති.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වී නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වේ ද යත්: නැති.

98. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වී ද යත්: අතීත සිත නිරුද්ධ නො වේ. ඔහට ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ නො වී ය. උත්පාදක්‍ෂණයෙහි අනාගත සිත ද නො ද නිරුද්ධ වෙයි. නො ද නිරුද්ධ වී ය.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වී නම් ඒ සිත නිරුද්ධ නො වේ ද යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත නිරුද්ධ නො වී ය. ඔහට ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ නො වේ. උත්පාදක්‍ෂණයෙහි අනාගත සිත ද නො ද නිරුද්ධ වී යැ. නො ද නිරුද්ධ වේ.

99. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වේ ද යත්: නැති.

100. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ ද යත්: උත්පාදක්‍ෂණයෙහි අනාගත සිත ද නිරුද්ධ නො වේ. ඔහට ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය. අතීත සිත නො ද නිරුද්ධ වෙයි. නො ද නිරුද්ධ වන්නේ යි.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වේ ද යත්: භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ ය. ඔහට ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ නො වේ. අතීත සිත නො ද නිරුද්ධ වන්නේ යැ. නො ද නිරුද්ධ වේ.

101. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වී නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වන්නේ ද යත්: නැති.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ වන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ වී ද යත්: නැති.

102. යස්ස යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සතීති: උප්පාදක්ඛණෙ අනාගතං ච චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣිත්ථ, න ච නිරුජ්ඣිස්සති.

යස්ස වා පන යං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථාති: අතීතං චිත්තං න නිරුජ්ඣිස්සති, නො ච තස්ස තං චිත්තං න නිරුජ්ඣිත්ථ, භඞ්ගක්ඛණෙ චිත්තං න චෙව නිරුජ්ඣිස්සති, න ච නිරුජ්ඣිත්ථ.

නිරොධවාරො.

103-126. (යස්ස චිත්තකෙ සකභාවෙන නිද්දිට්ඨෙ යං චිත්තකෙ ච යස්ස යං චිත්තකෙ ච එකතෙ‍්වන නිද්දිට්ඨෙ)

127-2016. යස්ස සරාගං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති තස්ස සරාගං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සතීති: සරාග පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සරාගං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති, නිරුජ්ඣිස්සති, න උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සරාගචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං -පෙ-

සරාගාදිපදම්ස්සකවාරො.

2017-536256. යස්ස කුසල චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති, තස්ස කුසලං චිත්තං නිරුජ්ඣිස්සති න උප්පජ්ජිස්සතීති: පච්ඡිම කුසල චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං කුසලං චිත්තං උප්පජ්ජති, න නිරුජ්ඣති, නිරුජ්ඣිස්සති. න උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කුසල චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං -පෙ- යස්ස වා පන -පෙ- ආමන්තා. -පෙ-

යස්ස අකුසලං චිත්තං උප්පජ්ජති න නිරුජ්ඣති -පෙ- යස්ස අබ්‍යාකතං චිත්තං උප්පජ්ජති, න නිරුජ්ඣති -පෙ-
(මූලයමකං චිත්තයමකං ධම්මයමකන්ති තීණි යමකානි යාව සරණ අරණා ගච්ඡන්ති.)

කුසලාදිපදම්ස්සකවාරො.

නිද්දෙසවාරො

චිත්තයමකං නිට්ඨිතං.

102. යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වී නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ ද යත්: උත්පාදක්‍ෂණයෙහි අනාගත සිත ද නිරුද්ධ නො වී යැ. ඔහට ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ නො වන්නේ ය. භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත නො ද නිරුද්ධ වී යැ නො ද නිරුද්ධ වන්නේ යි.

තව ද යමක්හට යම් සිතෙක් නිරුද්ධ නො වන්නේ නම් ඔහට ඒ සිත නිරුද්ධ නො වී ද යත්: අතීත සිත නිරුද්ධ නො වන්නේ ය, ඔහට ඒ සිත නො ද නිරුද්ධ නො වී යැ. භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි සිත නො ද නිරුද්ධ වන්නේ යැ. නො ද නිරුද්ධ වී ය.

නිරොධවාර යි.

103-126. (යසස **චිත්තකයෙහි** සක භාවයෙන් දක්වන ලද්ද **යංචිත්තක** යෙහි ද යසස යං **චිත්තකයෙහි** ද සමානාර්ථයෙන් දක්වන ලද්දේ යි.

127-2016. යමක්හට සරාග සිත උපදී නම් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට සරාග සිත නිරුද්ධ වන්නේ ද නො උපන්නේ ද යත්: සරාග පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සරාග සිත උපදී, නිරුද්ධ නො වේ, නිරුද්ධ වන්නේ යැ, නො උපදින්නේ යැ. ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට සරාග චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ...

සරාගාදි පදමිශ්‍රක වාරයි.

2017-536256. යමක්හට කුශලචිත්තය උපදී නම් නිරුද්ධ නො වේ නම් ඔහට කුශලචිත්තය නිරුද්ධ වන්නේ ද නො උපදින්නේ ද යත්: පශ්චිම කුශලචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට කුශල චිත්තය උපදී, නිරුද්ධ නො වේ, නිරුද්ධ වන්නේ යැ, නො උපදින්නේ යැ. ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට කුශලචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ... තව ද යමක්හට ... ... එසේ යි ...

යමක්හට අකුශලචිත්තය උපදී නම් නිරුද්ධ නො වේ නම් ... යමක්හට අව්‍යාකෘත චිත්තය උපදී නම් නිරුද්ධ නො වේ නම් ...

(මූලයමක යැ චිත්තයමක යැ ධම්මයමක යැ යන තුන් යමකයෝ සරණ අරණයන් තෙක් යෙති.)

කුසලාදි පද මිශ්‍රකවාර යි.

නිද්දෙසවාර යි.

චිත්තයමකය නිමි.

9. ධම්මයමකං

පණ්ණත්තිඋද්දෙසවාරො

1. කුසලා කුසලා ධම්මා:
කුසලා ධම්මා කුසලා:

2. අකුසලා අකුසලා ධම්මා:
අකුසලා ධම්මා අකුසලා:

3. අබ්‍යාකතා අබ්‍යාකතා ධම්මා:
අබ්‍යාකතා ධම්මා අබ්‍යාකතා: (අනුලොමං)

4. න කුසලා න කුසලා ධම්මා:
න කුසලා ධම්මා න කුසලා:

5. න අකුසලා න අකුසලා ධම්මා:
න අකුසලා ධම්මා න අකුසලා:

6. න අබ්‍යාකතා න අබ්‍යාකතා ධම්මා:
න අබ්‍යාකතා ධම්මා න අබ්‍යාකතා: (පච්චනීකං)

පදසොධනවාරො.

7. කුසලා කුසලා ධම්මා:
ධම්මා අකුසලා ධම්මා:

8. කුසලා කුසලා ධම්මා:
ධම්මා අබ්‍යාකතා ධම්මා:

9. අකුසලා අකුසලා ධම්මා:
ධම්මා කුසලා ධම්මා:

10. අකුසලා අකුසලා ධම්මා:
ධම්මා අබ්‍යාකතා ධම්මා:

11. අබ්‍යාකතා අබ්‍යාකතා ධම්මා:
ධම්මා කුසලා ධම්මා:

12. අබ්‍යාකතා අබ්‍යාකතා ධම්මා:
ධම්මා අකුසලා ධම්මා: (අනුලොමං)

13. න කුසලා න කුසලා ධම්මා:
න ධම්මා න අකුසලා ධම්මා:

14. න කුසලා න කුසලා ධම්මා:
න ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මා:

9. ධම්මයමකය

ප්‍රඥප්ති – උද්දෙසවාරය

1. (එක්විසි කුශල චිත්තොත්පාද සංඛ්‍යාත) කුශලයෝ කුශල ධර්ම වෙති යත්:
කුශලධර්මයෝ කුශල වෙති යත්:

2. (ද්වාදශ අකුශල චිත්තොත්පාද සංඛ්‍යාත) අකුශලයෝ අකුශලධර්ම වෙති යත්:
අකුශලධර්මයෝ අකුශල වෙති යත්:

3. (සතිස් විපාක සිත් යැ විසි ක්‍රියා සිත් යැ අටවිසි රූප යැ නිර්වාණ යැ යන) අව්‍යාකෘතයෝ අව්‍යාකෘතධර්ම වෙති යත්:
අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ අව්‍යාකෘත වෙති යත්: (අනුලොම යි.)

4. කුශල නො වූවාහු කුශලධර්මයෝ නො වෙති යත්:
කුශලධර්ම නො වූවාහු කුශලයෝ නො වෙති යත්:

5. අකුශල නො වූවාහු අකුශලධර්ම නො වෙති යත්:
අකුශලධර්ම නො වූවාහු අකුශල නො වෙති යත්:

6. අව්‍යාකෘත නො වූවාහු අව්‍යාකෘතධර්ම නො වෙති යත්:
අව්‍යාකෘත ධර්ම නො වූවාහු අව්‍යකෘත නො වෙති යත්:
(ප්‍රත්‍යනීක යි.)

පදශොධනවාර යි.

7. කුශලයෝ කුශලධර්ම වෙති යත්:
ධර්මයෝ අකුශලධර්ම වෙති යත්:

8. කුශලයෝ කුශලධර්ම වෙති යත්:
ධර්මයෝ අව්‍යාකෘතධර්ම වෙති යත්:

9. අකුශලයෝ අකුශලධර්ම වෙති යත්:
ධර්මයෝ කුශලධර්ම වෙති යත්:

10. අකුශලයෝ අකුශලධර්ම වෙති යත්:
ධර්මයෝ අව්‍යාකෘතධර්ම වෙති යත්:

11. අව්‍යාකෘතයෝ අව්‍යාකෘතධර්ම වෙති යත්:
ධර්මයෝ කුශලධර්ම වෙති යත්:

12. අව්‍යාකෘතයෝ අව්‍යාකෘත ධර්ම වෙති යත්:
ධර්මයෝ අකුශලධර්ම වෙති යත්: (අනුලොම යි.)

13. කුශල නො වූවාහු කුශලධර්ම නො වෙති යත්:
ධර්ම නො වූවාහු අකුශලධර්ම නො වෙති යත්:

14. කුශල නො වූවාහු කුශලධර්ම නො වෙති යත්:
ධර්ම නො වූවාහු අව්‍යාකෘතධර්ම නො වෙති යත්:

15. න අකුසලා න අකුසලා ධම්මා:
න ධම්මා න කුසලා ධම්මා:

16. න අකුසලා න අකුසලා ධම්මා:
න ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මා:

17. න අබ්‍යාකතා න අබ්‍යාකතා ධම්මා:
න ධම්මා න කුසලා ධම්මා:

18. න අබ්‍යාකතා න අබ්‍යාකතා ධම්මා:
න ධම්මා න අකුසලා ධම්මා:

(පච්චනීකං)

පදසොධනමූලචක්කවාරො.

19. කුසලා ධම්මා:
ධම්මා කුසලා:

20. අකුසලා ධම්මා:
ධම්මා අකුසලා:

21. අබ්‍යාකතා ධම්මා:
ධම්මා අබ්‍යාකතා: (අනුලොමං)

22. න කුසලා න ධම්මා:
න ධම්මා න කුසලා:

23. න අකුසලා න ධම්මා:
න ධම්මා න අකුසලා:

24. න අබ්‍යාකතා න ධම්මා:
න ධම්මා න අබ්‍යාකතා:

(පච්චනීකං)

සුද්ධධම්මවාරො.

25. කුසලා ධම්මා:
ධම්මා අකුසලා:

26. කුසලා ධම්මා:
ධම්මා අබ්‍යාකතා:

27. අකුසලා ධම්මා:
ධම්මා කුසලා:

28. අකුසලා ධම්මා:
ධම්මා අබ්‍යාකතා:

29. අබ්‍යාකතා ධම්මා:
ධම්මා කුසලා:

15. අකුශල නො වූවාහු අකුශලධර්ම නො වෙති යත්:
ධර්ම නො වූවාහු කුසලධර්ම නො වෙති යත්:

16. අකුශල නො වූවාහු අකුශලධර්ම නො වෙති යත්:
ධර්ම නො වූවාහු අව්‍යාකෘතධර්ම නො වෙති යත්:

17. අව්‍යාකෘත නො වූවාහු අව්‍යාකෘතධර්ම නො වෙති යත්:
ධර්ම නො වූවාහු කුශලධර්ම නො වෙති යත්:

18. අව්‍යාකෘත නො වූවාහු අව්‍යාකෘත නො වෙති යත්:
ධර්ම නො වූවාහු අකුශලධර්ම නො වෙති යත්:

(ප්‍රත්‍යනීක යි.)

පදශොධනමූලචක්‍රවාර යි.

19. කුශලයෝ ධර්ම වෙති යත්:
ධර්මයෝ කුශල වෙති යත්:

20. අකුශලයෝ ධර්ම වෙති යත්:
ධර්මයෝ අකුශල වෙති යත්:

21. අව්‍යාකෘතයෝ ධර්ම වෙති යත්:
ධර්මයෝ අව්‍යාකෘත වෙති යත්: (අනුලොම යි.)

22. කුශල නො වූවාහු ධර්ම නො වෙති යත්:
ධර්ම නො වූවාහු කුශල නො වෙති යත්:

23. අකුශල නො වූවාහු ධර්ම නො වෙති යත්:
ධර්ම නො වූවාහු අකුශල නො වෙති යත්:

24. අව්‍යාකෘත නො වූවාහු ධර්ම නො වෙති යත්:
ධර්ම නො වූවාහු අව්‍යාකෘත නො වෙති යත්:

(ප්‍රත්‍යනීක යි.)

ශුද්ධ ධර්මවාර යි.

25. කුශලයෝ ධර්ම වෙති යත්:
ධර්මයෝ අකුශල වෙති යත්:

26. කුශලයෝ ධර්ම වෙති යත්:
ධර්මයෝ අව්‍යාකෘත වෙති යත්:

27. අකුශලයෝ ධර්ම වෙති යත්:
ධර්මයෝ කුශල වෙති යත්:

28. අකුශලයෝ ධර්ම වෙති යත්:
ධර්මයෝ අව්‍යාකෘත වෙති යත්:

29. අව්‍යාකෘතයෝ ධර්ම වෙති යත්:
ධර්මයෝ කුශල වෙති යත්:

30. අබ්‍යාකතා ධම්මා:
ධම්මා අකුසලා: (අනුලොමං)

31. න කුසලා න ධම්මා:
න ධම්මා න අකුසලා:

32. න කුසලා න ධම්මා:
න ධම්මා න අබ්‍යාකතා:

33. න අකුසලා න ධම්මා:
න ධම්මා න කුසලා:

34. න අකුසලා න ධම්මා:
න ධම්මා න අබ්‍යාකතා:

35. න අබ්‍යාකතා න ධම්මා:
න ධම්මා න කුසලා:

36. න අබ්‍යාකතා න ධම්මා:
න ධම්මා න අකුසලා:

(පච්චනීකං)

සුද්ධධම්මමූලචක්කවාරො.

පණ්ණත්ති - උද්දෙසවාරො.

30. අව්‍යාකෘතයෝ ධර්ම වෙති යත්:
ධර්මයෝ අකුශල වෙති යත්: අනුලොම යි.

31. කුශල නො වූවාහු ධර්ම නො වෙති යත්:
ධර්ම නො වූවාහු අකුශල නො වෙති යත්:

32. කුශල නො වූවාහු ධර්ම වෙති යත්:
ධර්ම නො වූවාහු අව්‍යාකෘත නො වෙති යත්:

33. අකුශල වූවාහු ධර්ම නො වෙති යත්:
ධර්ම නො වූවාහු කුශල නො වෙති යත්:

34. අකුශල නො වූවාහු ධර්ම නො වෙති යත්:
ධර්ම නො වූවාහු අව්‍යාකෘත නො වෙති යත්:

35. අව්‍යාකෘත නො වූවාහු ධර්ම නො වෙති යත්:
ධර්ම නො වූවාහු කුශල නො වෙති යත්:

36. අව්‍යාකෘත නො වූවාහු ධර්ම නො වෙති යත්:
ධර්ම නො වූවාහු අකුශල නො වෙති යත්:
(ප්‍රත්‍යනීක යි)

ශුද්ධ ධර්ම මූලචක්‍රවාර යි.

ප්‍රඥප්ති – උද්දෙශවාරය යි.

තිදුදගවාරො

1. කුසලා කුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.
කුසලා ධම්මා කුසලාති: ආමන්තා.

2. අකුසලා අකුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.
අකුසලා ධම්මා අකුසලාති: ආමන්තා.

3. අබ්‍යාකතා අබ්‍යාකතා ධම්මාති: ආමන්තා.
අබ්‍යාකතා ධම්මා අබ්‍යාකතාති: ආමන්තා. (අනුලොමං)

4. න කුසලා න කුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.
න කුසලා ධම්මා න කුසලාති: ආමන්තා.

5. න අකුසලා න අකුසලා ධම්මාති: ආමන්තා:
න අකුසලා ධම්මා න අකුසලාති: ආමන්තා.

6. න අබ්‍යාකතා න අබ්‍යාකතා ධම්මාති: ආමන්තා.
න අබ්‍යාකතා ධම්මා න අබ්‍යාකතාති: ආමන්තා. (පච්චනීකං)

පදසොධනවාරො.

7. කුසලා කුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.
ධම්මා අකුසලා ධම්මාති: අකුසලා ධම්මා ධම්මා චෙව අකුසලා ධම්මා ච. අවසෙසා ධම්මා න අකුසලා ධම්මා.

8. කුසලා කුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.
ධම්මා අබ්‍යාකතා ධම්මාති: අබ්‍යාකතා ධම්මා ධම්මා චෙව අබ්‍යාකතා ධම්මා ච. අවසෙසා ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මා.

9. අකුසලා අකුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.
ධම්මා කුසලා ධම්මාති: කුසලා ධම්මා ධම්මා චෙව කුසලා ධම්මා ච. අවසෙසා ධම්මා න කුසලා ධම්මා.

10. අකුසලා අකුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.
ධම්මා අබ්‍යාකතා ධම්මාති: අබ්‍යාකතා ධම්මා ධම්මා චෙව අබ්‍යාකතා ධම්මා ච. අවසෙසා ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මා.

11. අබ්‍යාකතා අබ්‍යාකතා ධම්මාති: ආමන්තා.
ධම්මා කුසලා ධම්මාති: කුසලා ධම්මා ධම්මා චෙව කුසලා ධම්මා ච. අවසෙසා ධම්මා න කුසලා ධම්මා.

නිර්දෙශවාරය

1. කුශලයෝ කුශලධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.
කුශලධර්මයෝ කුශල වෙති යත්: එසේ යි.

2. අකුශලයෝ අකුශලධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.
අකුශලධර්මයෝ අකුශල වෙති යත්: එසේ යි.

3. අව්‍යාකෘතයෝ අව්‍යාකෘත ධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.
අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ අව්‍යාකෘත වෙති යත්: එසේයි.
(අනුලොම යි.)

4. කුශල නො වූවාහු කුශලධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

කුශලධර්ම නො වූවාහු කුශල නො වෙති යත්: එසේ යි.

5. අකුශල නො වූවාහු අකුශලධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.
අකුශලධර්ම නො වූවාහු අකුශල නො වෙති යත්: එසේ යි.

6. අව්‍යාකෘත නො වූවාහු අව්‍යාකෘත ධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.
අව්‍යාකෘතධර්ම නො වූවාහු අව්‍යාකෘත නො වෙති යත් එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීක යි.)

පදශොධනවාර යි.

7. කුශලයෝ කුශලධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්මයෝ අකුශලධර්ම වෙති යත්: අකුශලධර්මයෝ ධර්ම ද වූවාහු මැ අකුශලධර්මයෝ ද වෙති. අවශෙෂ ධර්මයෝ අකුශල නො වෙති, ධර්මයෝ යි.

8. කුශලයෝ කුශලධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.
ධර්මයෝ අව්‍යාකෘතධර්ම වෙති යත්: අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ධර්ම ද වූවාහු මැ අව්‍යාකෘතධර්ම ද වෙති, අවශෙෂධර්මයෝ අව්‍යාකෘත නො වෙති, ධර්මයෝ යි.

9. අකුශලයෝ අකුශලධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්මයෝ කුශලධර්ම වෙති යත්: කුශලධර්මයෝ ධර්ම ද වූවාහු කුශලධර්ම ද වෙති, අවශෙෂධර්මයෝ කුශල නො වෙති, ධර්මයෝ යි.

10. අකුශලයෝ අකුශලධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්මයෝ අව්‍යාකෘතධර්ම වෙති යත්: අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ධර්ම ද වූවාහු මැ අව්‍යාකෘතධර්ම ද වෙති, අවශෙෂ ධර්මයෝ අව්‍යාකෘත නො වෙති, ධර්මයෝ යි.

11. අව්‍යාකෘතයෝ අව්‍යාකෘතධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්මයෝ කුශලධර්ම වෙති යත්: කුශලධර්මයෝ ධර්ම ද වූවාහු මැ කුශලධර්ම ද වෙති, අවශෙෂධර්මයෝ කුශල නො වෙති, ධර්මයෝ යි.

12. අබ්‍යාකතා අබ්‍යාකතා ධම්මාති: ආමන්තා.

ධම්මා අකුසලා ධම්මාති: අකුසලා ධම්මා ධම්මා චෙව අකුසලා ධම්මා ච. අවසෙසා ධම්මා න අකුසලා ධම්මා. (අනුලොමං)

13. න කුසලා න කුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

න ධම්මා න අකුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

14. න කුසලා න කුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

න ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මාති: ආමන්තා.

15. න අකුසලා න අකුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

න ධම්මා න කුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

16. න අකුසලා න අකුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

න ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මාති: ආමන්තා.

17. න අබ්‍යාකතා න අබ්‍යාකතා ධම්මාති: ආමන්තා.

න ධම්මා න කුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

18. න අබ්‍යාකතා න අබ්‍යාකතා ධම්මාති: ආමන්තා.

න ධම්මා න අකුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

(පච්චනීකං)

පදසොධනමූලචක්කවාරො.

19. කුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

ධම්මා කුසලා ධම්මාති: කුසලා ධම්මා ධම්මා චෙව කුසල ධම්මා ච. අවසෙසා ධම්මා න කුසලා ධම්මා.

20. අකුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

ධම්මා අකුසලා ධම්මාති: අකුසලා ධම්මා ධම්මා චෙව අකුසලා ධම්මා ච. අවසෙසා ධම්මා න අකුසලා ධම්මා.

21. අබ්‍යාකතා ධම්මාති: ආමන්තා.

ධම්මා අබ්‍යාකතා ධම්මාති: අබ්‍යාකතා ධම්මා ධම්මා චෙව අබ්‍යාකතා ධම්මා ච. අවසෙසා ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මා.

(අනුලොමං)

22. න කුසලා න ධම්මාති: කුසලං ඨපෙත්වා අවසෙසා ධම්මා න කුසලා ධම්මා. කුසලඤ්ච ධම්මෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව කුසලා න ච ධම්මා.

න ධම්මා න කුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

12. අව්‍යාකෘතයෝ අව්‍යාකෘතධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්මයෝ අකුශලධර්ම වෙති යත්: අකුශලධර්මයෝ ධර්ම ද වූවාහු මැ අකුශලධර්ම ද වෙති. අවශෙෂධර්මයෝ අකුශල නො වෙති, ධර්මයෝ යි. (අනුලොම යි.)

13. කුශල නො වූවාහු කුශලධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්ම නො වූවාහු අකුශලධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

14. කුශල නො වූවාහු කුශලධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්ම නො වූවාහු අව්‍යාකෘතධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

15. අකුශල නො වූවාහු අකුශලධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්ම නො වූවාහු කුශලධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

16. අකුශල නො වූවාහු අකුශලධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්ම නො වූවාහු අව්‍යාකෘතධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

17. අව්‍යාකෘත නො වූවාහු අව්‍යාකෘතධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්ම නො වූවාහු කුශලධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

18. අව්‍යාකෘත නො වූවාහු අව්‍යාකෘතධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්ම නො වූවාහු අකුශලධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

(ප්‍රත්‍යනීක යි.)

පදශොධනමූලචක්‍රවාර යි.

19. කුශලයෝ ධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්මයෝ කුශලධර්ම වෙති යත්: කුශලධර්මයෝ ධර්ම ද වූවාහු මැ කුශලධර්ම ද වෙති. අවශෙෂධර්මයෝ කුශල නො වෙති, ධර්මයෝ යි.

20. අකුශලයෝ ධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්මයෝ අකුශලධර්ම වෙති යත්: අකුශලධර්මයෝ ධර්ම ද වූවාහු මැ අකුශල ධර්ම ද වෙති, අවශෙෂධර්මයෝ අකුශල නො වෙති, ධර්මයෝ යි.

21. අව්‍යාකෘතයෝ ධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්මයෝ අව්‍යාකෘතධර්ම වෙති යත්: අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ධර්ම ද වූවාහු මැ අව්‍යාකෘතධර්ම ද වෙති, අවශෙෂධර්මයෝ අව්‍යාකෘත නො වෙති, ධර්මයෝ යි. (අනුලොම යි.)

22. කුශල නො වූවාහු ධර්ම නො වෙති යත්: කුශලය තබා අවශෙෂධර්මයෝ කුශල නො වෙති, ධර්මයෝ යි. කුශලය ද ධර්මයන් ද තබා අවශෙෂයෝ කුශලය ද නො වූවාහු මැ ධර්ම ද නො වෙති.

ධර්ම නො වූවාහු කුශලධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

23. න අකුසලා න ධම්මාති: අකුසලං ඨපෙත්වා අවසෙසා ධම්මා න අකුසලා ධම්මා. අකුසලඤ්ච ධම්මෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව අකුසලා න ච ධම්මා.

න ධම්මා න අකුසලා ධම්මාති ආමන්තා.

24. න අබ්‍යාකතා න ධම්මාති: අබ්‍යාකතං ඨපෙත්වා අවසෙසා ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මා. අබ්‍යාකතඤ්ච ධම්මෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව අබ්‍යාකතා න ච ධම්මා.

න ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මාති: ආමන්තා. (පච්චනීකං)

සුද්ධධම්මවාරො.

25. කුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

ධම්මා අකුසලා ධම්මාති: අකුසලා ධම්මා ධම්මා චෙව අකුසලා ධම්මා ච. අවසෙසා ධම්මා න අකුසලා ධම්මා.

26. කුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

ධම්මා අබ්‍යාකතා ධම්මාති: අබ්‍යාකතා ධම්මා ධම්මා චෙව අබ්‍යාකතා ධම්මා ච. අවසෙසා ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මා.

27. අකුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

ධම්මා කුසලා ධම්මාති: කුසලා ධම්මා ධම්මා චෙව කුසලා ධම්මා ච. අවසෙසා ධම්මා න කුසලා ධම්මා.

28. අකුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

ධම්මා අබ්‍යාකතා ධම්මාති: අබ්‍යාකතා ධම්මා ධම්මා චෙව අබ්‍යාකතා ධම්මා ච. අවසෙසා ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මා.

29. අබ්‍යාකතා ධම්මාති: ආමන්තා.

ධම්මා කුසලා ධම්මාති: කුසලා ධම්මා ධම්මා චෙව කුසලා ධම්මා ච. අවසෙසා ධම්මා න කුසලා ධම්මා.

30. අබ්‍යාකතා ධම්මාති: ආමන්තා.

ධම්මා අකුසලා ධම්මාති: අකුසලා ධම්මා ධම්මා චෙව අකුසලා ධම්මා ච. අවසෙසා ධම්මා න අකුසලා ධම්මා. (අනුලොමං)

31. න කුසලා න ධම්මාති: කුසලං ඨපෙත්වා අවසෙසා ධම්මා න කුසලා ධම්මා. කුසලඤ්ච ධම්මෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව කුසලා න ච ධම්මා.

න ධම්මා න අකුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

23. අකුශල නො වූවාහු ධර්ම නො වෙති යත්: අකුශලය තබා අවශෙෂධර්මයෝ අකුශල නො වෙති, ධර්මයෝ යි. අකුශලය ද ධර්මයන් ද තබා අවශෙෂයෝ අකුශල ද නො වූවාහු මැ ධර්ම ද නො වෙත්.

ධර්ම නො වූවාහු අකුශලධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

24. අව්‍යාකෘත නො වූවාහු ධර්ම නො වෙති යත්: අව්‍යාකෘතය තබා අවශෙෂධර්මයෝ අව්‍යාකෘත නො වෙති, ධර්මයෝ යි. අව්‍යාකෘතය ද ධර්මයන් ද තබා අවශෙෂයෝ අව්‍යාකෘත ද නො වූවාහු මැ ධර්ම ද නො වෙත්.

ධර්ම නො වූවාහු අව්‍යාකෘතධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීක යි.)

ශුද්ධ ධර්මවාර යි.

25. කුශලයෝ ධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්මයෝ අකුශල ධර්ම වෙති යත්: අකුශලධර්මයෝ ධර්ම ද වූවාහු මැ අකුශලධර්ම ද වෙති. අවශෙෂධර්මයෝ අකුශල නො වෙති, ධර්මයෝ යි.

26. කුශලයෝ ධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්මයෝ අව්‍යාකෘතධර්ම වෙති යත්: අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ධර්ම ද වූවාහු මැ අව්‍යාකෘතධර්ම ද වෙති, අවශෙෂධර්මයෝ අව්‍යාකෘත නො වෙති, ධර්මයෝ යි.

27. අකුශලයෝ ධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්මයෝ කුශලධර්ම වෙති යත්: කුශලධර්මයෝ ධර්මයෝ ද වූවාහු මැ කුශලධර්මයෝ ද වෙති. අවශෙෂධර්මයෝ කුශලයෝ නො වෙති, ධර්මයෝ යි.

28. අකුශලයෝ ධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්මයෝ අව්‍යාකෘතධර්ම වෙති යත්: අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ධර්ම ද වූවාහු මැ අව්‍යාකෘතධර්ම ද වෙති. අවශෙෂධර්මයෝ අව්‍යාකෘත නො වෙති, ධර්මයෝ යි.

29. අව්‍යාකෘතයෝ ධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්මයෝ කුශල ධර්ම වෙති යත්: කුශලධර්මයෝ ධර්ම ද වූවාහු මැ කුශල ධර්ම ද වෙති. අවශෙෂ ධර්මයෝ කුශල නො වෙති, ධර්මයෝ යි.

30. අව්‍යාකෘතයෝ ධර්ම වෙති යත්: එසේ යි.

ධර්මයෝ අකුශල ධර්ම වෙති යත්: අකුශලධර්මයෝ වූවාහු මැ අකුශල ධර්ම ද වෙති. අවශෙෂධර්මයෝ අකුශල නො වෙති, ධර්මයෝ යි. (අනුලොම යි.)

31. කුශල නො වූවාහු ධර්ම වෙති යත්: කුශලය තබා අවශෙෂධර්මයෝ කුශල නො වෙති, ධර්මයෝ යි. කුශලය ද ධර්මයන් ද තබා අවශෙෂයෝ කුශල ද නොවූවාහු මැ ධර්ම ද නො වෙත්.

ධර්ම නො වූවාහු අකුශලධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

32. න කුසලා න ධම්මාති: කුසලං ඨපෙත්වා අවසෙසා ධම්මා න කුසලා ධම්මා. කුසලඤ්ච ධම්මෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව කුසලා න ච ධම්මා.

න ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මාති: ආමන්තා.

33. න අකුසලා න ධම්මාති: අකුසලං ඨපෙත්වා අවසෙසා ධම්මා න අකුසලා ධම්මා. අකුසලඤ්ච ධම්මෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව අකුසලා න ච ධම්මා.

න ධම්මා න අකුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

34. න අකුසලා න ධම්මාති: අකුසලං ඨපෙත්වා අවසෙසා ධම්මා න අකුසලා ධම්මා. අකුසලඤ්ච ධම්මෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව අකුසලා න ච ධම්මා.

න ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මාති: ආමන්තා.

35. න අබ්‍යාකතා න ධම්මාති: අබ්‍යාකතං ඨපෙත්වා අවසෙසා ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මා. අබ්‍යාකතඤ්ච ධම්මෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව අබ්‍යාකතා න ච ධම්මා.

න ධම්මා න කුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

36. න අබ්‍යාකතා න ධම්මාති: අබ්‍යාකතං ඨපෙත්වා අවසෙසා ධම්මා න අබ්‍යාකතා ධම්මා. අබ්‍යාකතඤ්ච ධම්මෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව අබ්‍යාකතා න ච ධම්මා.

න ධම්මා න අකුසලා ධම්මාති: ආමන්තා.

(පච්චනීකං)

සුද්ධධම්මමූලචක්කවාරො.

පණ්ණත්ති – නිද්දෙසවාරො නිට්ඨිතො.

32. කුශල නො වූවාහු ධර්ම නො වෙති යත්: කුශලය තබා අවශෙෂධර්මයෝ කුශල නො වෙති, ධර්මයෝ යි. කුශලය ද ධර්මයන් ද තබා අවශෙෂයෝ කුශලය ද නො වූවාහු මැ ධර්මයෝ ද නො වෙත්.

ධර්ම නො වූවාහු අව්‍යාකෘතධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

33. අකුශල නො වූවාහු ධර්ම නො වෙති යත්: අකුශලය තබා අවශෙෂධර්මයෝ අකුශල නො වෙති, ධර්මයෝ යි. අකුශලය ද ධර්මයන් ද තබා අවශෙෂයෝ අකුශල ද නො වූවාහු මැ ධර්ම ද නො වෙත්.

ධර්ම නො වූවාහු අකුශලධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

34. අකුශල නො වූවාහු ධර්ම නො වෙති යත්: අකුශලය තබා අවශෙෂධර්මයෝ අකුශල නො වෙති. ධර්මයෝ යි. අකුශලය ද ධර්මයන් ද තබා අවශෙෂයෝ අකුශල ද නො වූවාහු මැ ධර්ම ද නො වෙත්.

ධර්ම නො වූවාහු අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො වෙති යත්: එසේ යි.

35. අව්‍යාකෘත නො වූවාහු ධර්ම නො වෙති යත්: අව්‍යාකෘතය තබා අවශෙෂධර්මයෝ අව්‍යාකෘත නො වෙති, ධර්මයෝ යි. අව්‍යාකෘතය ද ධර්මයන් ද තබා අවශෙෂයෝ අව්‍යාකෘත ද නො වූවාහු මැ ධර්මයෝ ද නො වෙත්.

ධර්ම නො වූවාහු කුශලධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි.

36. අව්‍යාකෘත නො වූවාහු ධර්ම නො වෙති යත්: අව්‍යාකෘතය තබා අවශෙෂධර්මයෝ අව්‍යාකෘත නො වෙති, ධර්මයෝ යි. අව්‍යාකෘතය ද ධර්මයන් ද තබා අවශෙෂයෝ අව්‍යාකෘත ද නො වූවාහු මැ ධර්ම ද නො වෙත්.

ධර්ම නො වූවාහු අකුශලධර්ම නො වෙති යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීක යි)

ශුද්ධ ධර්මමූලචක්‍රවාර යි.

ප්‍රඥප්ති–නිර්දෙශවාරය නිමි.

උප්පාදවාරො

1. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: නො.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: නො.

2. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: අරූපෙ කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. පඤ්චවොකාරෙ කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං උප්පජ්ජන්තානං පවත්තෙ කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. පඤ්චවොකාරෙ කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

3. යස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: අරූපෙ අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. පඤ්චවොකාරෙ අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං උප්පජ්ජන්තානං, පවත්තෙ අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. පඤ්චවොකාරෙ අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති (අනුලොමපුග්ගල).

4. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

5. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. නො ච තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. චතුවොකාරෙ, පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

උත්පාදවාරය

1. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අකුශල ධර්මයෝ උපදිති යත්: නැති.

තව ද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: නැති.

2. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපදිති යත්: අරූපභවයෙහි කුශලයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණ-යෙහි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ උපදිති. ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද උපදිත්, පඤ්චවොකාරභවයෙහි කුශලයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණ-යෙහි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද උපදිති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදිත්.

තව ද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: උපදනා වූ සියල්ලන්ගේ ප්‍රවෘත්තියෙහි කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදිති. ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිත්, පඤ්චවොකාර භවයෙහි කුශලයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද උපදිති, කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

3. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපදිති යත්: අරූපභවයෙහි අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණ යෙහි ඔවුනට අකුශල ධර්මයෝ උපදිති, ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නො ද උපදිත්, පඤ්චවොකාරභවයෙහි අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද උපදිති, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද උපදිත්.

තව ද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අකුශල ධර්මයෝ උපදිති යත්: උපදනා වූ සියල්ලන්ගේ ප්‍රවෘත්තියෙහි අකුශල විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපදිති. ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදිත්. පඤ්චවොකාරභවයෙහි අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදිති. අකුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

(අනුලොම පුද්ගල යි.)

4. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් එහි අකුශල ධර්මයෝ උපදිති යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් එහි කුශල ධර්මයෝ උපදිති යත්: එසේ යි.

5. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපදිති යත්: එසේ යි.

තව ද යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදිත් නම් එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදිති, එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිති, චතුවොකාරයෙහි ද පඤ්චවොකාරයෙහි දැයි එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදිති. කුශල ධර්මයෝ ද උපදිත්.

6. යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. (අනුලොමඔකාස)

7. යස්ස යත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: නො.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: නො.

8. යස්ස යත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: අරූපෙ කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. පඤ්චවොකාරෙ කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං උප්පජ්ජන්තානං, පවත්තෙ කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. පඤ්චවොකාරෙ කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

9. යස්ස යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: අරූපෙ අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. පඤ්චවොකාරෙ අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං උප්පජ්ජන්තානං, පවත්තෙ අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. පඤ්චවොකාරෙ අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

6. යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපදිතී යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදිත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදිති, එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදිත්. චතුවොකාරයෙහි ද පඤ්චවොකාරයෙහි ද යි එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදිති, අකුශල ධර්මයෝ ද උපදිත්. (අනුලොමාවකාශ යි.)

7. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: නැති.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: නැති.

8. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදිති යත්: අරූපභවයෙහි කුශලයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද උපදිති. පඤ්චවොකාරභවයෙහි කුශලයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද උපදිති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදිත්.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: උපදනා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි කුශලවිප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදිති, ඔවුනට එහි කුශල ධර්මයෝ නො ද උපදිත්. පඤ්චවොකාරයෙහි කුශලයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදිති, කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

9. යමක්හට යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදිති යත්: අරූපභවයෙහි අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ උපදිති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද උපදිත්. පඤ්චවොකාරයෙහි අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද උපදිති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදිත්.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: උපදනා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදිති, ඔවුනට එහි අකුශල ධර්මයෝ නොද උපදිත්. පඤ්චවොකාර භවයෙහි අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද උපදිති, අකුශලධර්මයෝ ද උපදිත්. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

10. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්ත අකුසලවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්ත කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

11. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරූපෙ අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: අරූපෙ කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරූපෙ අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

12. යස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරූපෙ කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: අරූපෙ අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරූපෙ කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. (පච්චනීකපුග්ගල)

10. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට අකුශල ධර්මයෝ නූපදිති යත්: අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නූපදිති, ඔවුනට අකුශලධර්යෝ නො ද නූපදිත්. සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද කුශලවිප්‍රයුක්ත අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද නූපදිති, අකුශලධර්මයෝ ද නූපදිත්.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට කුශල ධර්මයෝ නූපදිති යත්: කුශලයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නූපදිති, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද නූපදිත්. සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අකුශලවිප්‍රයුක්ත කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්න-වුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නූපදිති, කුශලධර්මයෝ ද නූපදිත්.

11. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නූපදිති යත්: උපදනා වූ සියල්ලන්ට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට කුශල ධර්මයෝ නූපදිති, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නූපදිත්. ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලන්ට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද අරූපභවයෙහි ද අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද නූපදිති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නූපදිත්.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට කුශල ධර්මයෝ නූපදිති යත්: අරූපභවයෙහි කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණ-යෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදිති, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද නූපදිත්. ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි අරූපභවයෙහි අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නූපදිති, කුශල ධර්මයෝ ද නූපදිත්.

12. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නූපදිති යත්: උපදනා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි අකුශල විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට අකුශල ධර්මයෝ නූපදිති, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නූපදිත්. ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණ-යෙහි ද අරූපභවයෙහි කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට අකුශල ධර්මයෝ ද නූපදිති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නූපදිත්.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට අකුශල ධර්මයෝ නූපදිති යත්: අරූපභවයෙහි අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණ-යෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදිති, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නූපදිත්. ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අරූපභවයෙහි කුශලයන්ගේ උත්පා-දක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නූපදිති, අකුශල ධර්මයෝ ද නූපදිත්. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

13. යත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

14. යත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: උප්පජ්ජන්ති.

යත්‍ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්‍ථි.

15. යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: උප්පජ්ජන්ති.

යත්‍ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්‍ථි. (පච්චනීකඔකාස)

16. යස්ස යත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්ත අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්ත කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

17. යස්ස යත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං උප්පජ්ජන්තානං, පවත්තෙ කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරූපෙ අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: අරූපෙ කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරූපෙ අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

13. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් එහි අකුශල ධර්මයෝ නූපදිති යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් එහි කුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: එසේ යි.

14. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නූපදිති යත්: උපදිත්.

තවද යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදිත් නම් එහි කුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: නැති.

15. යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නූපදිති යත්: උපදිත්.

තවද යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදිත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: නැති. (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

16. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නූපදිති, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නූපදිත්. සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්ත අකුශල විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි කුශල ධර්මයෝ ද නූපදිති, අකුශලධර්මයෝ ද නූපදිත්.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නූපදිති, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නූපදිත්. සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්ත කුශල විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥ සත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නූපදිත්, කුශල ධර්මයෝ ද නූපදිත්.

17. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදිති යත්: උපදනා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි කුශල විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නූපදිත්, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නො ද නූපදිත්, ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්ති-යෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අරූපභවයෙහි අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නූපදිති, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නූපදිත්.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්යෝ නූපදිත් නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: අරූපභවයෙහි කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදිති, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නූපදිති, ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අරූපභවයෙහි අකුශල-යන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නූපදිති, කුශලධර්මයෝ ද නූපදිත්.

18. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරූපෙ කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: අරූපෙ අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරූපෙ කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

19. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

20. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

21. යස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා. (අනුලොමපුග්ගල)

22. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

23. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථාති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ.

18. යමක්හට යම් තැනෙක්හි අකුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදිති යත්: උපදනා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි අකුශල විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නූපදිති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නො ද නූපදිත්. ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අරූපභවයෙහි කුශල-යන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නූපදිති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නූපදිත්.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක්හි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: අරූපභවයෙහි අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදිති, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නූපදිත්. ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අරූපභවයෙහි කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නූපදිති, අකුශලධර්මයෝ ද නූපදිත්. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි.)

19. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට අකුශල ධර්මයෝ උපනහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපනහ යත්: එසේ යි.

20. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපනහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපනහ යත්: එසේ යි.

21. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යා-කෘතධර්මයෝ උපනහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ උපනහ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

22. යම් තැනෙක්හි කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ උපනහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක්හි අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ උපනහ යත්: එසේ යි.

23. යම් තැනෙක්හි කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපනහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක්හි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්නාහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ උපනහ යත්: අසංඥසත්ත්‍ව වූ එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්හු යැ, එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපන්හ. චතුවොකාර-භවයෙහි ද පඤ්චවොකාරභවයෙහි ද යි එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපන්හ, කුශලධර්මයෝ ද උපන්හ.

24. යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. (අනුලොමඔකාස)

25. යස්ස යත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ අකුසලෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්ච-වොකාරානං තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

26. යස්ස යත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යා-කතා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

27. යස්ස යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. (අනුලොමපුග්ග-ලොකාස)

28. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්‍ථි.

29. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්‍ථි.

24. යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්හ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්නාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: අසංඥසත්ත්‍ව වූ එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපන්හ, එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද උපන්හ. චතුවොකාරභවයෙහි ද පඤ්චවොකාරභවයෙහි ද යි එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද උපන්හ, අකුශලධර්මයෝ ද උපන්හ. (අනුලොමාවකාශ යි.)

25. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: එසේ යැ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන අකුසල් සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ උපන්හ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපන්හ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශල ධර්මයෝ ද උපන්හ. කුශලධර්මයෝ ද උපන්හ.

26. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්හ යත්: එසේ යැ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහුට එහි කුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්හ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපන්හ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපන්හ, කුශලධර්මයෝ ද උපන්හ.

27. යමක්හට යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්හ යත්: එසේ යැ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්හ, ඔවුනට එහි අකුසලධර්මයෝ නො ද උපන්හ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපන්හ, අකුශලධර්මයෝ ද උපන්හ. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

28. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට අකුශල ධර්මයෝ නූපන්හ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට කුශල ධර්මයෝ නූපන්හ යත්: නැති.

29. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නූපන්හ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: නැති.

30. යස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: නත්ථි.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: නත්ථි. (පච්චනීකපුග්ගල)

31. යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

32. යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: උප්පජ්ජිත්ථ.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: නත්ථි.

33. යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: උප්පජ්ජිත්ථ.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: නත්ථි. (පච්චනීකඔකාස)

34. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ අකුසලෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ. සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ, අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

35. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ. සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

36. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ. සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා. (පච්චනීක-පුග්ගලොකාස)

අතීතවාරො.

30. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්හ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: නැති. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

31. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: එසේ යි.

32. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්හ යත්: උපන්හ.

තවද යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: නැති.

33. යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්හ යත්: උපන්හ.

තවද යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: නැති. (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

34. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන අකුසල් සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නූපන්හ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නූපන්හ. ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නූපන්හ, අකුශලධර්මයෝ ද නූපන්හ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: එසේ යි.

35. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්හ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නූපන්හ, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නූපන්හ. ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා වූ ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නූපන්හ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නූපන්හ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: එසේ යි.

36. යමක්හට යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්හ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නූපන්හ, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නූපන්හ. ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා වූ ඔවුනට එහි අකුශල ධර්මයෝ ද නූපන්හ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නූපන්හ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: එසේයි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි.)

අතීතවාර යි.

37. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

38. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති.

39. යස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. (අනුලොමපුග්ගල)

40. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

41. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති.

42. යත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. (අනුලොමඔකාස)

37. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට අකුශල ධර්මයෝ උපදනාහ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට කුශලධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. සෙසුවනට කුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ, අකුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට කුශල ධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

38. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී වූවනට ද රහතුනට ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. සෙසුවනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදනාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ.

39. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහතුනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. සෙසුවනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදනාහ, අකුශල ධර්මයෝ ද උපදනාහ. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

40. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් එහි අකුශල ධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

41. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපදනාහ, එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. චතුවොකාරභවයෙහි ද පඤ්චවොකාරභවයෙහි ද යි එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද උපදනාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ.

42. යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපදනාහ, එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. චතුවොකාරභවයෙහි ද පඤ්චවොකාරභවයෙහි ද යි එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද උපදනාහ, අකුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ. (අනුලොමාවකාශ යි.)

43. යස්ස යත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්‍ථ කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

44. යස්ස යත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති.

45. යස්ස යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

46. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං අරහන්තානං තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

47. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

43. යමක්හට යම් තැනෙක්හි කුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශල ධර්මයෝ ද උපදනාහ, අකුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක්හි අකුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

44. යමක්හට යම් තැනෙක්හි කුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක්හි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: අග්‍රමාර්ග-සමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදනාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ.

45. යමක්හට යම් තැනෙක්හි අකුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක්හි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: අග්‍රමාර්ග-සමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් (ඔවුනට ද) අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදනාහ, අකුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

46. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට අකුශල ධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට කුශල ධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට අකුශල ධර්මයෝ නූපදනාහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද නූපදනාහ. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නූපදනාහ, කුශලධර්මයෝ ද නූපදනාහ.

47. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නූපදනාහ, ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නො ද නූපදනාහ. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද නූපදනාහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නූපදනාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: එසේ යි.

48. යස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගල)

49. යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

50. යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: නත්ථි.

51. යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: නත්ථි. (පච්චනීකඔකාස)

52. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

53. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

48. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහ, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නූපදනාහ. පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නූපදනාහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නූපදනාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

49. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපදනාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: එසේ යි.

50. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපදනාහු නම් එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: උපදනාහ.

තවද යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: නැති.

51. යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහු නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: උපදනාහ.

තවද යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: නැති. (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

52. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට එහි අකුශල ධර්මයෝ නූපදනාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නූපදනාහ. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද අසංඥසත්වයනට ද්‍ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නූපදනාහ, කුශලධර්මයෝ ද නූපදනාහ.

53. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද අසංඥසත්වයනට ද්‍ද යි ඔවුනට එහි කුශල ධර්මයෝ නූපදනාහ. ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නූපදනාහ, පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි කුශලධර්යෝ ද නූපදනාහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නූපදනාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: එසේ යි.

54. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

අනාගතවාරො.

55. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

56. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

57. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. (අනුලොමපුග්ගල)

58-60. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති. -පෙ- (අනුලොමඔකාස)

54. යමක්හට යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් (ඔවුනට ද) අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශල ධර්මයෝ නූපදනාහ, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නූපදනාහ. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නූපදනාහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නූපදනාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීක පුද්ගලාවකාශ යි.)

අනාගතවාර යි.

55. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අකුශල ධර්මයෝ උපනහ යත්: එසේ යි:

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධ සමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ උපනහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිත්. කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද උපනහ, කුශල ධර්මයෝ ද උපදිත්.

56. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපනහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්යෝ උපන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශලවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධ සමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපන්හ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිති. කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපන්හ, කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

57. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔගට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපනහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධ සමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපන්හ, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදිති. අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපන්හ, අකුශලධර්මයෝ ද උපදිත්. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

58-60. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ උපනහ යත්:... (අනුලොමාවකාශ යි.)

61. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

62. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

63. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. (අනුලොමපුග්ගලොකාසා)

64. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්ථි.

65. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්ථි.

66. යස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: නත්ථි. (පච්චනීකපුග්ගලා)

67–69. යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති. –පෙ– (පච්චනීකඔකාසා)

61. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපනහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ උපන්හ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිති. කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද උපන්හ, කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

62. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපනහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්හ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිත්. කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපන්හ, කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

63. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපනහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපන්හ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදිත්. අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපන්හ, අකුශලධර්මයෝ ද උපදිත්. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

64. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: උපන්හ.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: නැති.

65. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්හ යත්: උපන්හ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: නැති.

66. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්හ යත්: උපන්හ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: නැති. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

67–69. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

70. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: සබ්බේසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

71. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: සබ්බේසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

72. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: සබ්බේසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා. (පච්චනීක-පුග්ගලොකාස)

පච්චුප්පන්නානාගතවාරො.

73. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බේසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

70. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නූපදිති, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නූපන්හ. ශුද්ධාවසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නූපදිති, අකුශල ධර්මයෝ ද නූපන්හ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: එසේ යි.

71. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්නාහු ද යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාද-ක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නූපදිත්, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නූපන්නාහු යැ. ශුද්ධාවාස-යෙහි උපදනා වූ ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නූපදිත්, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නූපන්නාහු යැ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: එසේ යි.

72. යමක්හට යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපන්නාහු ද යත්: සියල්ලනට චිත්ත යාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණ-යෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝනූ පදිත්, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නූපන්නාහු යැ. ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා වූ ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නූපදිත්, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නූපන්නාහු යැ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නාතීතවාර යි.

73. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අකුශල ධර්මයෝ උපදනාහ යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට කුශලධර්මයෝ උපදිති, ඔවුනට අකුශල ධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට කුශලධර්මයෝ ද උපදිති, අකුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට කුශල ධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්න-යනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිති. කුශලයන්ගේ උත්පාද-ක්ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

74. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

75. යස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති (අනුලොමපුග්ගල)

76–78. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: –පෙ– (අනුලොමඔකාස)

79. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති, තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

80. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

74. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධ සමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිත්. කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදනාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

75. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධ සමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදිත්. අකුශලධර්මයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදනාහ, අකුශල ධර්මයෝ ද උපදිත්. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

76–78. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: ...

(අනුලොමාවකාශ යි.)

79. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ උපදිත්, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට එහි කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්, අකුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිත්. කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

80. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිත්. කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදනාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

81. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

82. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

83. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

84. යස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගල)

81. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදිත්. අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදනාහ, අකුශලධර්මයෝ ද උපදිත්. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

82. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නූපදිත්, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නූපදනාහ. අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද රහතුනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද නූපදිත්, අකුශලධර්මයෝ ද නූපදනාහ.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට කුශල-ධර්මයෝ නූපදිති යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද නූපදිත්. අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහිද රහතුනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නූපදනාහ, කුශලධර්මයෝ ද නූපදිත්.

83. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධ සමාපන්නයට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නූපදිත්, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නූපදනාහ. පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද නූපදිති, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නූපදනාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: එසේ යි.

84. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්න යනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නූපදිති. ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නූපදනාහ. පශ්චිමචිත්ත-සමඞ්ගී වූ ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නූපදිති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නූපදනාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි)

85–87. යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: -පෙ- (පච්චනීකඔකාස)

88. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

89. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

90. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

පච්චුප්පන්නානාගතවාරො.

85–87. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

88. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නූපදිත්, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නූපදනාහ. අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද රහතුනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශල ධර්මයෝ ද නූපදිති, අකුශලධර්මයෝ ද නූපදනාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නූපදිති, අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද රහතුනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නූපදනාහ, කුශලධර්මයෝ ද නූපදිත්.

89. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නූපදිති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නූපදනාහ. පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නූපදිති, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නූපදනාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: එසේ යි.

90. යමක්හට යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශල ධර්මයෝ නූපදිති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නූපදනාහ. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නූපදිත්, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නූපදනාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නානාගතවාර යි.

91. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

92. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

93. යස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා. (අනුලොමපුග්ගල)

94–96. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: -පෙ- (අනුලොමඔකාස)

97. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

98. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති.

91. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද කුශලධර්මයෝ උපන්නාහ, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට කුශලධර්මයෝ ද උපන්නාහු යැ. අකුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට කුශල ධර්මයෝ උපන්නාහු ද යත්: එසේ යි.

92. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපදනාහ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට කුශල ධර්මයෝ උපන්හ, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට කුශලධර්මයෝ ද උපන්හ, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද උපදනාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු ද යත්: එසේ යි.

93. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ උපදනාහ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට අකුශල ධර්මයෝ උපන්හ, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට අකුශලධර්මයෝ ද උපන්හ, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද උපදනාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

94–96. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: ... (අනුලොමාවකාශ යි.)

97. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ උපන්හ, ඔවුනට එහි අකුශල ධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාර යනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද උපන්හ, අකුශල ධර්මයෝ ද උපදනාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපන්හ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපන්හ.

98. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහ යත්: පශ්චිමචිත්ත-සමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ උපන්හ, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. සෙසු චතුවොකරයනට ද පඤ්ච-වොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද උපන්හ, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද උපදනාහ.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්‍ථාති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්‍ථ. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිත්‍ථ.

99. යස්ස යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිත්‍ථ, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්‍ථාති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්‍ථ. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිත්‍ථ. (අනුලොම-පුග්ගලොකාසා)

100. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්‍ථාති: උප්පජ්ජිත්‍ථ.

101. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්‍ථාති: උප්පජ්ජිත්‍ථ.

102. යස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්‍ථාති: උප්පජ්ජිත්‍ථ. (පච්චනීකපුග්ගල)

103-105. යත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්‍ථ තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: -පෙ- (පච්චනීකඔකාස)

106. යස්ස යත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිත්‍ථ. අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නො ද උපන්හ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට දූ යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදනාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපන්හ.

99. යමක්හට යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ උපන්හ, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට දූ යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද උපන්හ, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද උපදනාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද උපන්හ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට දූ යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද උපදනාහ, අකුශල ධර්මයෝ ද උපන්හ. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

100. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට අකුශල-ධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට කුශල ධර්මයෝ නූපන්හ යත්: උපන්හ.

101. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: උපන්හ.

102. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඔහට අකුශල-ධර්මයෝ නූපන්හ යත්: උපන්හ. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

103–105. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

106. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නූපන්හ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නූපදනාහ. අසංඥසත්ත්ව වූ ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නූපන්හ, අකුශලධර්මයෝ ද නූපදනාහ.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ.

107. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: උප්පජ්ජිත්ථ.

108. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: උප්පජ්ජිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: උප්පජ්ජිත්ථ. (පච්චනීක පුග්ගලොකාස)

උප්පාදවාරො නිට්ඨිතො.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඕහට එහි කුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි අකුශලධර්මයෝ නූදනාහ, ඔවුනට එහි කුශල ධර්මයෝ නො ද නූපන්හ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි අකුශල ධර්මයෝ ද නූපදනාහ, කුශලධර්මයෝ ද නූපන්හ.

107. යමක්හට යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඕහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: උපදනාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඕහට එහි කුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: උපන්හ.

108. යමක්හට යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නූපන්නාහු නම් ඕහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහ යත්: උපදනාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙකැ අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නූපදනාහු නම් ඕහට එහි අකුශලධර්මයෝ නූපන්හ යත්: උපන්හ. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි.)

උත්පාදවාර නිමි.

නිරොධවාරො.

1. යස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: නො.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: නො.

2. යස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: අරූපෙ කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. පඤ්චවොකාරෙ කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, පඤ්චවොකාරෙ කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති.

3. යස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: අරූපෙ අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. පඤ්චවොකාරෙ අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. පඤ්චවොකාරෙ අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. (අනුලොමපුග්ගල)

4. යත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

5. යත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති.

නිරොධවාරය

1. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට අකුශල ධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: නැති.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: නැති.

2. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: අරූපයෙහි කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණ-යෙහි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති, ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙති. පඤ්චවොකාරයෙහි කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙති, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලන්ට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙත්. පඤ්චවොකාරයෙහි කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණ-යෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙති, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්.

3. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: අරූපයෙහි අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙති. පඤ්චවොකාරයෙහි අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්යෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලන්ට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙත්. පඤ්චවොකාරයෙහි අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණ-යෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝද නිරුද්ධ වෙති, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්: (අනුලොමපුද්ගල යි.)

4. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත් එසේ යි.

තවද යම් තැනෙකැ අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: එසේ යි.

5. යම් තැනෙකැ කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: අසංඥසත්ව වූ එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති, එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙත්. චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙති, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්.

6. යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. චතු-වොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. (අනුලොමඔකාස)

7. යස්ස යත්‍ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: නො.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්‍ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: නො.

8. යස්ස යත්‍ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: අරූපෙ කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. පඤ්චවොකාරෙ කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්‍ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. පඤ්චවොකාරෙ කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති.

9. යස්ස යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: අරූපෙ අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. පඤ්චවොකාරෙ අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. පඤ්ච-වොකාරෙ අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. (අනුලොම-පුග්ගලොකාස)

6. යම් තැනෙක්හි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක්හි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: අසංඥසත්ත්වයෙහි එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති, එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙත්. චතුවොකාරයෙහි ද පඤ්චවොකාරයෙහි ද යන එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙති, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්. (අනුලොමාවකාශ යි.)

7. යමක්හට යම් තැනෙක්හි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: නැති.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක්හි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: නැති.

8. යමක්හට යම් තැනෙක්හි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: අරූපයෙහි කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙත්. පඤ්චවොකාරයෙහි කුශලයන් ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක්හි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලන්ට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙත්. පඤ්චවොකාරයෙහි කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙති, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්.

9. යමක්හට යම් තැනෙක්හි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: අරූපයෙහි අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙත්. පඤ්චවොකාරයෙහි අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක්හි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලන්ට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙත්. පඤ්චවොකාරයෙහි අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙති, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

10. යස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්ත අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා-ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්ත කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති.

11. යස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරූපෙ අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: අරූපෙ කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරූපෙ අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති.

12. යස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරූපෙ කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති.

10. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. සියල්ලන්ට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්ත අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්ත කුශල විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥ-සත්වයනට ද යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති. කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

11. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලන්ට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණ-යෙහි ද යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. උපදනා වූ සියල්ලන්ට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අරූප-යෙහි අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: අරූපයෙහි කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. උපදනා වූ සියල්ලන්ට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අරූපයෙහි අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

12. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලන්ට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. උපදනා වූ සියල්ලන්ට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අරූපයෙහි කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට අකුශල ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: අරූපෙ අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරූපෙ කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. (පච්චනීකපුග්ගල)

13. යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

14. යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නිරුජ්ඣන්ති.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නත්ථි.

15. යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නිරුජ්ඣන්ති.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නත්ථි. (පච්චනීකඔකාස)

16. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්ත අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්ත කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: අරූපයෙහි අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. උපදනා වූ සියල්ලන්ට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අරූපයෙහි කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

13. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: එසේ යි.

14. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: නිරුද්ධ වෙත්.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: නැති.

15. යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: නිරුද්ධ වෙත්.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: නැති. (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

16. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද කුශලවිප්‍රයුක්ත අකුශල විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්ත කුශලවිප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි සියල්ලනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

17. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරූපෙ අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: අරූපෙ කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරූපෙ අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති.

18. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරූපෙ කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: අරූපෙ අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරූපෙ කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

පච්චුප්පන්නවාරො.

19. යස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

20. යස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

17. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි කුශල විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. උපදනා වූ සියල්ලන්ට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අරූපයෙහි අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: අරූපයෙහි කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට එහි කුශල ධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. උපදනා වූ සියල්ලන්ට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අරූපයෙහි අකුශල-යන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

18. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි අකුශල විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. උපදනා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අරූපයෙහි කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: අරූපයෙහි අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට එහි අකුශල ධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. උපදනා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අරූපයෙහි කුශල-යන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්. (ප්‍රත්‍යනීක පුද්ගලාවකාශ යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නවාර යි.

19. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

20. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

21. යස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා,

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා. (අනුලොමපුග්ගල)

22. යත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

23. යත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ.

24. යත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ. (අනුලොමඔකාස)

25. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ අකුසලෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ.

26. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ. ඉතරෙසං චතුවො-කාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ.

21. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

22. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

23. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ. එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වූහ. චතුවොකාරයෙහි ද පඤ්චවොකාරයෙහි ද යි එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, කුශලධමයෝ ද නිරුද්ධ වූහ.

24. යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වූහ. චතුවොකාරයෙහි ද පඤ්චවොකාරයෙහි ද යි එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ. අකුශල ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ. (අනුලොමාවකාශ යි.)

25. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන අකුසල් සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි අකුශල ධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වූහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ.

26. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හිද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වූහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, කුශල ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ.

27. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. (අනුලොම-පුග්ගලොකාස)

28. යස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නත්ථි.

29. යස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නත්ථි.

30. යස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නත්ථි. (පච්චනීකපුග්ගල)

31. යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

32. යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නිරුජ්ඣන්ති.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නත්ථි.

33. යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නිරුජ්ඣන්ති.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: නත්ථි. (පච්චනීකඔකාස)

27. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ. යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වූහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට දූ යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, අකුශල ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

28. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නැති.

තවද යමකුට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නැති.

29. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නැති.

30. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නැති. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

31. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: එසේ යි.

32. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නිරුද්ධ වූහ.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නැති.

33. යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නිරුද්ධ වූහ.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නැති. (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

34. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ අකුසලෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ. සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ, අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

35. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ. සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

36. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ. සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා. (පච්චනීක පුග්ගලොකාස)

අනාගතවාරො.

37. යස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

34. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: දෙවන අකුසල් සිත පවත්නා කල්හි ශුද්ධාවාස වූ ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වූහ. ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වූහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වූහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: එසේ යි.

35. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයො නිරුද්ධ නො වූහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ. ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වූහ. ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා වූ ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වූහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වූහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: එසේ යි.

36 යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ. ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වූහ, ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා වූ ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වූහ. අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වූහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි අකුලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි.)

අතීතවාර යි.

37. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

38. යස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරහන්තානං තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

39. යස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති, තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. (අනුලොමපුග්ගල)

40-42. යත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: -පෙ- (අනුලොමඔකාස)

43. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

44. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරහන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

45. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

38. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද රහත්නට ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

39. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

40–42. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: ... (අනුලොමවකාශ යි.)

43. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

44. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද රහත්නට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

45. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. (අනුලොම-පුග්ගලොකාස)

46. යස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරහන්තානං තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

47. යස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරහන්තානං තෙසං කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

48. යස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගල)

49–51. යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: -පෙ- (පච්චනීකඔකාස)

52. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දැ යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට දැ යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ. අකුශල ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

46. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට දැ යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද රහත්නට දැ යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

47. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද රහත්නට දැ යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

48. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට දැ යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශල ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

49-51. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: ...
(ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

52. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: එසේ යි.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරහන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

53. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරහන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

54. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

අනාගතවාරො.

55. යස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු ව අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද රහත්නට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

53. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද රහත්නට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ. ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ, පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: එසේ යි.

54. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු ව අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශල ධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ. ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ, පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

අනාගතවාර යි.

55. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට කුශල ධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද කුශලවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද නිරොධ සමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙති. කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්.

56. යස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති.

57. යස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. (අනුලොමපුග්ගලො)

58—60. යත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: –පෙ– (අනුලොමඔකාස)

61. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති.

62. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං, තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති.

63. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

56. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙති. කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්.

57. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද නිරොධ සමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙත්. අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

58-60. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: ... (අනුලොමවකාශ යි.)

61. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙත්. කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්.

62. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද කුශලවිප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ. ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙත්. කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්.

63. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. (අනුලොම-පුග්ගලොකාස)

64. යස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නත්ථි.

65. යස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නත්ථි.

66. යස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නත්ථි. (පච්චනිකපුග්ගල)

67-69. යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: -පෙ- (පච්චනීකඔකාස)

70. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ. සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

71. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ. සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ, තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ. ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙති. අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

64. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නිරුද්ධ වූහ.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: නැති.

65. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නිරුද්ධ වූහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: නැති.

66. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නිරුද්ධ වූහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: නැති. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

67–69. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

70. යමක්හට යම් තැනෙක කුලශධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වූහ. ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, අකුශල ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වූහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: එසේ යි.

71. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශල ධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වූහ. ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා වූ ඔවුනට එහි කුශල ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වූහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: එසේයි.

72. යස්ස යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා. (පච්චනීක-පුග්ගලොකාස)

පච්චුප්පන්නානාගතවාරො.

73. යස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, කුසල-විප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති.

74. යස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, කුසල-විප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති.

75. යස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤ-සත්තානං තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. (අනුලොමපුග්ගල)

72. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වූහ. ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා වූ ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වූහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නාතීතවාර යි.

73. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට අකුශල ධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙති, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද නිරොධ සමාපන්නයට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙත්. කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්.

74. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙත්. කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ. කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්.

75. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ. ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙත්. අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ. අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

76–78. යත්‍ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: -පෙ- (අනුලොමඔකාස)

79. යස්ස යත්‍ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, ඉතරෙසං කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති, සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති නො ච තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති.

80. යස්ස යත්‍ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, කුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති.

81. යස්ස යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාද-ක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

76–78. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: ... (අනුලොමාවකාශ යි.)

79. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙති, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධවන්නාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙති. කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්.

80. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට දැ යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙත්. කුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්.

81. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට දැ යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වෙත්. අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙත්. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

82. යස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. අග්ගමග්ගස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. අග්ගමග්ගස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති.

83. යස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

84. යස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගල)

85–87. යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: –පෙ– (පච්චනීකඔකාස)

82. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට අකුශල ධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. අග්‍රමාර්ගයාගේ උත්පාද-ක්ෂණයෙහි ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. අග්‍රමාර්ගයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

83. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ග-ක්ෂණයෙහි නිරොධ සමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති. ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: එසේ යි.

84. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: සියල්ලනට චිත්ත-යාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට අකුශල ධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති. ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති. අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

85–87. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්:... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි).

88. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. අග්ගමග්ගස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: අඞ්ගගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අග්ගමග්ගස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති.

89. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

90. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

පච්චුප්පන්නානාගතවාරො.

88. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ද නො වන්නාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. අග්‍රමාර්ගයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. අග්‍රමාර්ගයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

89. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්ත-චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: එසේ යි.

90. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්ත-චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නානාගතවාර යි.

91. යස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

92. යස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

93. යස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, ඉතරෙසං තෙසං අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා. (අනුලොමපුග්ගල)

94–96. යත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: –පෙ– (අනුලොමඔකාස)

97. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ.

98. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

91. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට අකුශල ධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු ද ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

92. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට කුශල ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

93. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ. ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. ඔවුන්ගෙන් සෙසුවනට අකුශල ධර්මයෝ ද නිරුද්ධවූහ. අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

94–96. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: ... (අනුලොමාවකාශ යි.)

97. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ග-සමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. ඔවුන්ගෙන් සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද එහි කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කලැහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වූහ. ඔවුන්ගෙන් සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ.

98. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. ඔවුන්ගෙන් සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද එහි කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ.

99. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ.

(අනුලොමපුග්ගලොකාස)

100. යස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: නිරුජ්ඣිත්ථ.

101. යස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: නිරුජ්ඣිත්ථ.

102. යස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: නිරුජ්ඣිත්ථ.

(පච්චනීකපුග්ගලො)

103–105. යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: – පෙ –

(පච්චනීකඔකාස)

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වූහ. ඔවුන්ගෙන් සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ.

99. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. ඔවුන්ගෙන් සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ. අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වූහ. ඔවුන්ගෙන් සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ. (අනුලොම පුද්ගලාවකාශ යි.)

100. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නිරුද්ධ නො වූහ.

101. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නිරුද්ධ වූහ.

102. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නිරුද්ධ වූහ. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

103–105. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

106. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ, අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ.

107. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: නිරුජ්ඣිත්ථ.

108. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: නිරුජ්ඣිත්ථ.

(පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

අතීතානාගතවාරො.

නිරොධවාරො නිට්ඨිතො.

විනයාචාර්ය
පූජ්‍ය රත්මලේ සුමනසාර හිමි
ආරණ්‍ය සේනාසනය
ලබුනෝරුව කන්ද
මරදන්

106. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි කුශල ධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වූහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වූහ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වූහ.

107. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නිරුද්ධ වූහ.

108. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නිරුද්ධ වූහ. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි.)

අතීතානාගතවාර යි.

නිරොධවාර නිමි.

උප්පාදනිරොධවාරො.

1. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: නො.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: නො.

2. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: නො.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: නො.

3. යස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: නො.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: නො. (අනුලොමපුග්ගල)

4. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

5. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

6. යත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. (අනුලොමඔකාස)

7. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: නො.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: නො.

8. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්තීති: නො.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: නො.

උත්පාද නිරොධවාරය.

1. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: නැති.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට කුශල ධර්මයෝ උපදිති යත්: නැති.

2. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: නැති.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: නැති.

3. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: නැති.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: නැති. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

4. යම තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් එහි අකුශල ධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: එසේ යි.

5. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: අසංඥසත්ත්‍ව වූ එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති, එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිත්. චතුවොකාරයෙහි ද පඤ්චවොකාරයෙහි ද යි එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙති, කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

6. යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: අසංඥසත්ත්‍ව වූ එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති, එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදිත්. චතුවොකාරයෙහි ද පඤ්චවොකාරයෙහි ද යි එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වෙති, අකුශල ධර්මයෝ ද උපදිත්. (අනුලොමාවකාශ යි.)

7. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: නැති.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: නැති.

8. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: නැති.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: නැති.

9. යස්ස යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නො.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: නො.

(අනුලොමපුග්ගලොකාස)

10. යස්ස කුශලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. කුසල-විප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්ත-චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

11. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. සබ්බෙසං උප්පජ්ජන්තානං, පවත්තෙ කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරූපෙ කුසලාකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. සබ්බෙසං උප්පජ්ජන්තානං, පවත්තෙ කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරූපෙ කුසලාකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

12. යස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. සබ්බෙසං උප්පජ්ජන්තානං, පවත්තෙ අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරූපෙ කුසලාකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

9. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙති යත්: නැති.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: නැති. (අනුලොම පුද්ගලාවකාශ යි.)

10. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට අකුශල ධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නූපදිති, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දැ යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද නූපදිති, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට කුශල ධර්මයෝ නූපදිති යත්: කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද නූපදිත්. අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දැ යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, කුශලධර්මයෝ ද නූපදිත්.

11. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නූපදිති. ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත්- උපදනා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි කුශල විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අරූපයෙහි කුශලාකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද නූපදිති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නූපදිති යත්: කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද නූපදිත්. උපදනා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අරූපයෙහි කුශලාකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, කුශලධර්මයෝ ද නූපදිත්.

12. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නූපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නූපදිති, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. උපදනා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි අකුශල විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අරූපයෙහි කුශලාකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි දැ යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නූපදිති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. සබ්බෙසං උප්පජ්ජන්තානං, පවත්තෙ අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරූපෙ කුසලාකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

(පච්චනීකපුග්ගල)

13. යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

14. යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නිරුජ්ඣන්ති.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්ථි.

15. යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: නිරුජ්ඣන්ති.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්ථි.

(පච්චනීකඔකාස.)

16. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: අකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

17. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. සබ්බෙසං උප්පජ්ජන්තානං, පවත්තෙ කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරූපෙ කුසලාකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නො උපදිති. උපදනා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අරූපයෙහි කුශලාකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, අකුශලධර්මයෝ ද නො උපදිත්. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

13. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් එහි අකුශල ධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: එසේ යි.

14. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: නිරුද්ධ වෙත්.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: නැති.

15. යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: නිරුද්ධ වෙත්.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: නැති. (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

16. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: අකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදිති, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙති. කුශලවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නො උපදිති, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නො උපදිති. අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති. කුශලධර්මයෝ ද නො උපදිත්.

17. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: ච්‍යුත වන්නා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදිති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙත්. උපදනා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අරූපයෙහි කුශලාකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නො උපදිති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරූපෙ කුසලාකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

18. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්තීති: සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති. සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරූපෙ කුසලාකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අරූපෙ කුසලාකුසලානං භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

පච්චුප්පන්නවාරො.

19. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

20. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

21. යස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා. (අනුලොමපුග්ගල)

22. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථාති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නො උපදිති. උපදනා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අරූපයෙහි ද කුශලාකුශලයනගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙති, කුශලධර්මයෝ ද නො උපදිත්.

18. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති යත්: ච්‍යුත වන්නා වූ හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො උපදිති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වෙති. උපදනා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අරූපයෙහි කුශලාකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නො උපදිති. අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වෙත්.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙත් නම් ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වෙති, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නො උපදිති. උපදනා වූ සියල්ලනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අරූපයෙහි කුශලාකුශලයන්ගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නො නිරුද්ධ වෙති, අකුශලධර්මයෝ ද නො උපදිත්. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නවාර යි.

19. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: එසේ යි.

20. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: එසේ යි.

21. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

22. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: එසේ යි.

23. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

24. යත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. (අනුලොමඔකාස)

25. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ අකුසලෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

26. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

27. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

28. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්ථි.

23. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ එහි අව්‍යාකෘත-ධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපන්හ. චතුවොකාරයෙහි ද පඤ්චවොකාරයෙහි ද යි එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, කුශලධර්මයෝ ද උපන්හ.

24. යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ එහි අව්‍යාකෘත-ධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද උපන්හ. චතුවොකාරයෙහි ද පඤ්චවොකාරයෙහි ද යි එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, අකුශලධර්මයෝ ද උපන්හ. (අනුලොමාවකාශ යි.)

25. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන අකුශල සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපන්හ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශල ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ. කුශලධර්මයෝ ද උපන්හ.

26. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘත-ධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපන්හ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, කුශලධර්මයෝ ද උපන්හ.

27. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්යෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපන්හ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ. ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද උපන්හ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, අකුශලධර්මයෝ ද උපන්හ. (අනුලොමාවකාශ යි.)

28. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට කුශල ධර්මයෝ නො උපන්හ යත්: නැති.

29. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්ථි.

30. යස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්ථි. (පච්චනීකපුග්ගල)

31. යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

32. යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්ථි.

33. යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්ථි. (පච්චනීකඔකාස)

34. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ අකුසලෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ජන්ති. සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

35. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

29. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නො ද උපන්හ යත්: නැති.

30. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නො උපන්හ යත්: නැති. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

31. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් එහි අකුශල ධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: එසේ යි

තවද යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ නො උපන්හ යත්: එසේ යි.

32. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො නූපන්නාහු නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නිරුද්ධ වූහ.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ නො උපන්හ යත්: නැති.

33. යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහු නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නිරුද්ධ වූහ.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නො උපන්හ යත්: නැති. (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

34. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන අකුශල් සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහ. ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වූහ. ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නො උපන්නාහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වූහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපන්හ යත්: එසේ යි.

35. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපන්හ, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වූහ. ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා වූ ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නො උපන්නාහු යැ. අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වූහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපන්හ යත්: එසේයි.

36. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථ, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

(පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

අතීතවාරො.

37. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

38. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති.

39. යස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං. යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. (අනුලොමපුග්ගල)

40. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

36. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො උපන්හ, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වූහ. ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා වූ ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නො උපන්හ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වූහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නො උපන්හ යත්: එසේ යි.

(ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි.)

අතීතවාර යි.

37. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: යම් සිතකට අනතුරුව අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට කුශලධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. සෙසුවනට කුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

38. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. සෙසුවනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ.

39. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. සෙසුවනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, අකුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

40. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

41. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති.

42. යත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. (අනුලොමඔකාස)

43. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සති: ආමන්තා.

44. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති.

45. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජිස්සන්ති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

41. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් එහි අව්‍යාකෘත-ධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: අසංඥසත්ත්‍ව වූ එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. චතුවොකාරයෙහි ද පඤ්චවොකාරයෙහි ද යි එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ.

42. යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: අසංඥසත්ත්‍ව වූ එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. චතුවොකාරයෙහි ද පඤ්චවොකාරයෙහි ද යි එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, අකුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ. (අනුලොමා-වකාශ යි.)

43. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ උපදනාහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශල ධර්මයෝ ද උපදනාහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: එසේ යි.

44. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: අග්‍රමාර්ග-සමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද අසංඥසත්ත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ.

45. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ උපදනාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපදනාහ යත්: අග්‍රමාර්ග-සමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් (ඔවුනට ද) අසංඥසත්ත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, අකුශලධර්මයෝ ද උපදනාහ. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

46. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

47. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

48. යස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගල)

49. යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

50. යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: නත්ථි.

51. යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යත්ථ වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: නත්ථි. (පච්චනීකඔකාස)

46. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නො උපදනාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නො උපදනාහ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ, ඔවුනට කුශල ධර්මයෝ නො ද නො උපදනාහ. අග්‍ර මාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද දූ යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ, කුශල ධර්මයෝ ද නො උපදනාහ.

47. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නො උපදනාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ග-සමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද දූ යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො උපදනාහ, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද නො උපදනාහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නො උපදනාහ යත්: එසේ යි.

48. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නො උපදනාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද අකුශලධර්මයෝ නො උපදනාහ, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නො උපදනාහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නො උපදනාහ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

49. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපදනාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදනාහ යත්: එසේ යි.

50. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපදනාහු නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදනාහ යත්: නැති.

51. යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නො උපදනාහු නම් එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නො උපදනාහ යත්: නැති. (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

52. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති.

53. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

54. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජිස්සන්තීති: ආමන්තා.

(පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

අනාගතවාරො.

55. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

52. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපදනාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදනාහ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපදනාහ. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද අසංඥසත්ත්වයනට දැ යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ, කුශල ධර්මයෝ ද නො උපදනාහ.

53. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපදනාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද අසංඥසත්ත්වයනට දැ යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදනාහ, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෙ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නො උපදනාහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදනාහ යත්: එසේ යි.

54. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නො උපදනාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දැ යි ඔවුනට එහි අකුශල-ධර්මයෝ නො උපදනාහ, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නො උපදනාහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නො උපදනාහ යත්: එසේ යි.

(ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලවකාශ යි.)

අනාගතවාර යි.

55. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට කුශල-ධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධ සමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දැ යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිති. කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණ-යෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

56. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

57. යස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. (අනුලොමපුග්ගල)

58–60 යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති: –පෙ– (අනුලොමඔකාස)

61. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

62. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

63. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති: ආමන්තා.

56. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්න-යනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිති. කුශලයන්ගේ උත්පාද-ක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, කුශල ධර්මයෝ ද උපදිත්.

57. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත-ධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට අකුශලධර්යෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධ-සමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදිති. අකුශල-යන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, අකුශලධර්මයෝ ද උපදිත්. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

58–60. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් එහි අකුශල-ධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: ... (අනුලොමවකාශ යි.)

61. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට එහි කුශල-ධර්මයෝ නො ද උපදිති. කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ. කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

62. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශලවිප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාද-ක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිති. කුශල-යන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

63. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: එසේ යි.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිත්ථ, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. (අනුලොම-පුග්ගලොකාස)

64. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්ථි.

65. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්ථි.

66. යස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: නත්ථි. (පච්චනීකපුග්ගල)

67–69. යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: –පෙ– (පච්චනීකඔකාස)

70. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ. සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

71. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථාති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ, සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිත්ථ තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්යාගේ උත්පාද ක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහු, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදිති. අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ, අකුශලධර්මයෝ ද උපදිත්. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

64. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් ඔහට අකුශල ධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ. යත්: නිරුද්ධ වූහ.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: නැති.

65. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නිරුද්ධ වූහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: නැති.

66. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: නිරුද්ධ වූහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: නැති. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

67–69. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

70. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශලවිප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදිති, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වූහ. ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ද අසඤ්ඤසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නො උපදිති, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වූහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: එසේ යි.

71. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදිති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වූහ. ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා වූ ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නො උපදිති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වූහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: එසේ යි.

72. යස්ස යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා. (පච්චනීක-පුග්ගලොකාසා)

පච්චුප්පන්නානාගතවාරො.

73. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, ඉතරෙසං කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

74. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්ත-චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

75. යස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

72. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වූහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො උපදිති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වූහ. ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා වූ ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නො උපදිති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වූහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වූහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නාතීතවාර යි.

73. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට කුශලධර්මයෝ උපදිති, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. සෙසුවනට කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි කුශලධර්මයෝ ද උපදති, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිති. කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

74. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශලවිප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිති. කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

75. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අකුසල විප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤ-සත්තානං තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. (අනුලොමපුග්ගල)

76-78. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: -පෙ- (අනුලොමඔකාස)

79. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

80. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, කුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

81. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අකුසලානං උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. (අනුලොම-පුග්ගලොකාස)

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අකුශලවිප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදිති. අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ. අකුශලධර්මයෝ ද උපදිත්. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

76–78. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: ... (අනුලොමවකාශ යි.)

79. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. සෙසු කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද උපදිති, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශලවිප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිති. කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

80. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශලවිප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිති. කුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපදිත්.

81. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: එසේ යි.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපදිති යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද උපදිති. අකුශලයන්ගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ. අකුශලධර්මයෝ ද උපදිති. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

82. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අරහන්තානං යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

83. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

84. යස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගල)

82. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් ඔහට අකුශල-ධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශලවිප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො උපදිති, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද නො උපදිත්, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: අග්‍රමාර්ගයාගේ උත්පාද-ක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ, ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො ද උපදිත්. අග්‍ර-මාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. කුශල-ධර්මයෝ ද නො උපදිත්.

83. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශලවිප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාද-ක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ නො උපදිති, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද නො උපදිති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: එසේ යි.

84. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අකුශල විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාද-ක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො උපදිති, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද නො උපදිති. අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීක පුද්ගල යි.)

85–87. යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: -පෙ- (පච්චනිකඔකාස)

88. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: අග්ගමග්ගස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. අග්ගමග්ගස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

89. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, කුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

90. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අකුසලවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

85–87. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

88. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශලවිප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාද-ක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදිති, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසඤ්ඤසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: අග්‍ර-මාර්යාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නො උපදිති. අග්‍රමාර්ගයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද නො උපදිත්.

89. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද කුශලවිප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාද-ක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදිති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නො උපදිති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: එසේ යි.

90. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නො උපදිත් නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: සියල්ලනට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අකුශලවිප්‍රයුක්ත-චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො උපදිති, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නො උපදිති, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

පච්චුප්පන්නානාගතවාරො.

91. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති, තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

92. යස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා.

93. යස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං තෙසං අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: ආමන්තා. (අනුලොමපුග්ගල)

94-96. යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: -පෙ- (අනුලොමඔකාස)

97. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති, තෙසං තත්ථ කුසලධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නො උපදිති යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නානාගතවාර යි.

91. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද කුශලධර්මයෝ උපන්නාහ, ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. සෙසු ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද උපන්නාහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපන්නාහ යත්: එසේ යි.

92. යමක්හට කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘත ධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට කුශලධර්මයෝ උපන්නාහ, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. සෙසු ඔවුනට කුශලධර්මයෝ ද උපන්නාහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ උපන්නාහ යත්: එසේ යි.

93. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහ, ඔවුනට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. සෙසු ඔවුනට අකුශලධර්මයෝ ද උපන්නාහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

94–96. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: ... (අනුලොමාවකාශ යි.)

97. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි කුශලධර්මයෝ උපන්නාහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද එහි කුශලධර්මයෝ ද උපන්නාහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

යස්ස වා පන යත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

98. යස්ස යත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ කුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති.

99. යස්ස යත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ අබ්‍යාකතා ච ධම්මා නිරුජ්ඣිස්සන්ති, අකුසලා ච ධම්මා උප්පජ්ජන්ති. (අනුලොම පුග්ගලොකාස)

100. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: උප්පජ්ජන්ති.

101. යස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නත්ථි.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: උප්පජ්ජන්ති.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපන්නාහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපන්නාහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට දූ යි ඔවුනට එහි අකුශල ධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, කුශල ධර්මයෝ ද උපන්නාහ.

98. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ උපන්නාහ, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට දූ යි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද උපන්නාහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ උපන්නාහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද උපන්නාහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට දූ යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද උපන්නාහ.

99. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහ, ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ වන්නාහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට දූ යි ඔවුනට එහි අකුශල ධර්මයෝ ද උපන්නාහ, අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ උපන්නාහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ වන්නාහ, ඔවුනට එහි අකුශල ධර්මයෝ නො ද උපන්නාහ. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට දූ යි ඔවුනට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ ද නිරුද්ධ වන්නාහ, අකුශලධර්මයෝ ද උපන්නාහ. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

100. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහ යත්: උපන්නාහ.

101. යමක්හට කුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට කුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහ යත්: උපන්නාහ.

102. යස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නත්‍ථි.

යස්ස වා පන අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: උප්පජ්ජන්ති. (පච්චනීකපුග්ගල)

103–105. යත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: –පෙ– (පච්චනීකඔකාස)

106. යස්ස යත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති, අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගීනං, අරහන්තානං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා අග්ගමග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, නො ච තෙසං තත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ අකුසලා ච ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති, කුසලා ච ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති.

107. යස්ස යත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ කුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: උප්පජ්ජන්ති.

108. යස්ස යත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්තීති: නිරුජ්ඣිස්සන්ති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ අබ්‍යාකතා ධම්මා න නිරුජ්ඣිස්සන්ති තස්ස තත්‍ථ අකුසලා ධම්මා න උප්පජ්ජන්තීති: උප්පජ්ජන්ති. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

අතීතානාගතවාරො.

උප්පාදනිරොධවාරො.

පවත්තිවාරො නිට්ඨිතො.

102. යමක්හට අකුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහු නම් ඔහට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: නැති.

තවද යමක්හට අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට අකුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහ යත්: උපන්නාහ. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල යි.)

103–105. යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහු නම් එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

106. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහ, ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ නො ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ. අසංඥසත්ත්ව වූ ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ ද නො උපන්නාහ, අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගීනට ද රහත්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ අග්‍රමාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි අකුශලධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ, ඔවුනට එහි කුශලධර්මයෝ නො ද නො උපන්නාහ. අසංඥසත්ත්ව වූ ඔවුනට එහි අකුශලධර්මයෝ ද නිරුද්ධ නො වන්නාහ, කුශලධර්මයෝ ද නො උපන්නාහ.

107. යමක්හට යම් තැනෙක කුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි කුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහ යත් උපන්නාහ.

108. යමක්හට යම් තැනෙක අකුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහු නම් ඔහට එහි අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහ යත්: නිරුද්ධ වන්නාහ.

තවද යමක්හට යම් තැනෙක අව්‍යාකෘතධර්මයෝ නිරුද්ධ නො වන්නාහු නම් ඔහට එහි අකුශලධර්මයෝ නො උපන්නාහ යත්: උපන්නාහ. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශ යි.)

අතීතානාගතවාර යි.

උත්පාදනිරොධවාර යි.

ප්‍රවෘත්තිවාර නිමි.

භාවනාවාරො

1. යො කුසලං ධම්මං භාවෙති සො අකුසලං ධම්මං පජහතීති: ආමන්තා.

යො වා පන අකුසලං ධම්මං පජහති සො කුසලං ධම්මං භාවෙතීති: ආමන්තා.

2—108. යො කුසලං ධම්මං න භාවෙති සො අකුසලං ධම්මං නප්පජහතීති ආමන්තා.

යො වා පන අකුසලං ධම්මං නප්පජහති සො කුසලං ධම්මං න භාවෙතීති: ආමන්තා. –පෙ–

භාවනාවාරො නිට්ඨිතො.

ධම්මයමකං නිට්ඨිතං.

භාවනාවාරය

1. යමෙක් කුශලධර්මය වඩා නම් හේ අකුශලධර්මය දුරු කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් අකුශලධර්මය දුරු කෙරේ නම් හේ කුශලධර්මය වඩා ද යත්: එසේ යි.

2—108. යමෙක් කුශලධර්මය නො වඩා නම් හේ අකුශලධර්මය දුරු නො කෙරේ ද යත්: එසේ යි.

තවද යමෙක් අකුශලධර්මය දුරු නො කෙරේ නම් හේ කුශල ධර්මය නො වඩා ද යත්: එසේ යි ...

භාවනාවාර නිමි.

ධම්මයමක නිමි.

ශුද්ධාශුද්ධ දර්ශනය

පිට	පෙළ	ශුද්ධ	අශුද්ධ
44	24	අස්සාසපස්සාසෙහි	අස්සාසස්සාසෙහි
65	14	එහි	එම
202	12	පුග්ගලානං	පුග්ගලාන
257	12	පටිඝානුසයෙන්	පටිඝනුසයෙන්
398	30	දිට්ඨානුසයඤ්ච	දිට්ඨ නුසයඤ්ච
400	8	පරිජානාතීති	පරිජානතීාති
404	4	පරිජානාතීති	පරිජානාතිතී
414	21	පරිජානාති	පරිපානාති
510	20	අවිජ්ජානුසයො	අවිප්පානුසයො
548	22	මානානුසයො	මානනුසයො
594	23	අනුසයා	අනුසා
618	2,13	චිත්තං	චීත්තං
636	23	තෙසං	තෙස
701	34	කුශලධර්මයෝ	කුශලධර් යෝ
709	40	අසංඥසත්වයනට	අසඥසත්වයනට
783	27	අසංඥසත්වයනට	අසඥසත්වයනට

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා

ආරම්භය:

ශ්‍රී සම්බුද්ධ වර්ෂ 2500 අනුස්මරණය කිරීමේ බුද්ධජයන්ති මහොත්සවය සංවිධාන කොට පැවැත්වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් **1954** දී පත් කරන ලද ලංකා බෞද්ධ මණ්ඩලය මඟිනි.

සංස්කරණය:

ලංකා බෞද්ධ මණ්ඩලය මගින් ආරම්භ කරන ලදුව දනට **සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශයේ ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයෙනි.**

සැලැස්ම:

හැම ග්‍රන්ථයක ම වම් පස පිටුවේ පාළි පෙළ ද, දකුණු පස පිටුවේ සිංහල පරිවර්තනය ද යොද ඇත. හැම ග්‍රන්ථයක් ම අඟල් 11×7½ ප්‍රමාණයේ පිටුවලින් සමන්විත වේ.

ප්‍රකාශනය:

සංස්කෘතික කටයුතු අමාත්‍යාංශය.

විකිණීම:

සංස්කෘතික කටයුතු අමාත්‍යාංශය

තැපැලෙන්, මුදල් එවා ලබාගැනීමට:

ලේකම්,
සංස්කෘතික කටයුතු අමාත්‍යාංශය
මැලේ වීදිය, කොළඹ 2.

පැමිණ මිලට ගැනීමට:

ජයන්ති පොත්හල,
135, ධර්මපාල මාවත, කොළඹ 7.
(විහාරමහාදේවි උද්‍යානය ඉදිරිපිට යි)

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා

අංකය	ග්‍රන්ථ නාමය		මුද්‍රණය	පිටු	මිල
1.	පාරාජිකාපාළි		1959	696	*
2.	i. පාචිත්තියපාළි	1	1981	604	105.00
	ii. පාචිත්තියපාළි	2	1981	640	85.00
3.	මහාවග්ගපාළි	1	1957	608	*
4.	,,	2	1957	458	*
5.	i. චුල්ලවග්ගපාළි	1	1976	442	30.00
	ii. ,,	2	1983	628	90.00
6.	i. පරිවාරපාළි	1	1978	391	37.50
	ii. පරිවාරපාළි	2	1979	342	57.50
7.	දීඝනිකාය	1	1962	700	*
8.	,,	2	1976	600	*
9.	,,	3	1977	616	45.00
10.	මජ්ඣිමනිකාය	1	1964	846	*
11.	,,	2	1973	800	*
12.	,,	3	1974	642	50.00
13.	සංයුත්තනිකාය	1	1960	540	100.00
14.	,,	2	1962	512	*
15.	,,	3	1984	620	105.00
16.	,,	4	1981	760	100.00
17.	i ,,	5	1982	508	90.00
	ii ,,	6	1982	420	75.00
18.	අඞ්ගුත්තරනිකාය	1	1960	672	*
19.	,,	2	1962	580	*
20.	,,	3	1968	506	*
21.	,,	4	1970	544	*
22.	,,	5	1977	589	45.00
23.	,,	6	1977	701	55.00
24.	ඛුද්දකපාඨ ධම්මපද උදාන ඉතිවුත්තක		1960	628	*
25.	සුත්තනිපාත		1977	400	30.00
26.	විමානවත්ථු		1982	480	75.00
27.	පෙතවත්ථු				

අංකය	ග්‍රන්ථ නාමය		මුද්‍රණය	පිටු	මිල
28.	ථෙරගාථා		1972	362	*
29.	ථෙරීගාථා		1972	150	*
30.	ජාතකපාළි	1	1983	644	100.00
31.	,,	2	1984	532	90.00
32.	,,	3	1986	557	100.00
33.	මහානිද්දෙසපාළි		1961	788	*
34.	චූලනිද්දෙසපාළි		1976	676	45.00
35.	i. පටිසම්භිදාමග්ගපාළි		1971	562	*
	ii. ,,		1972	274	18.00
36.	අපදානපාළි	1	1961	700	*
37.	i. ,,	2	1977	443	50.00
	ii. ,,	3	1983	292	60.00
38.	බුද්ධවංසපාළි චරියාපිටකපාළි		1977	400	30.00
39.	නෙත්තිප්පකරණ		1982	340	40.00
40.	පෙටකොපදෙස		මුද්‍රණයෙහි	—	—
41.	ධම්මසඞ්ගණිප්පකරණ		1973	579	50.00
42.	විභඞ්ගප්පකරණ	1	1975	408	50.00
43.	,,	2	1975	342	50.00
44.	කථාවත්ථුප්පකරණ	1	1967	622	*
45.	,,	2	1968	588	*
46.	,,	3	1969	554	*
47.	ධාතුකථාප්පකරණ පුග්ගලපඤ්ඤත්ති		1976	452	30.00
48.	යමකප්පකරණ	1	1985	600	100.00
49.	,,	2 (1)	1987	—	—
50.	,,	2 (2)	මුද්‍රණයෙහි	—	—
51.	පට්ඨානප්පකරණ	1	අමුද්‍රිත	—	—
52.	,,	2	අමුද්‍රිත	—	—
53.	,,	3	අමුද්‍රිත	—	—

* විකිණීම අවසානයි.

සබ්බදානං ධම්මදානං ජිනාති

ත්‍රිපිටක පොත් මුද්‍රණයට හවුල් වීමට ස්වර්ණමය අවස්ථාවක්

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව මුද්‍රණය කොට ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ මහා පින්කමට සහභාගී වීමට පරිත්‍යාගශීලී පින්වතුනට අගනා අවස්ථාවක් ලබා දීමට සංස්කෘතික කටයුතු අමාත්‍යාංශය තීරණය කර තිබේ. මෙම ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය සඳහා වියදම් දැරීමට කැමැති පරිත්‍යාගශීලී පින්වතුනට තථාගත සම්‍යක් සම්බුද්ධරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී මුඛ දේශනාව මුද්‍රණය කරවීමේ අති උතුම් පින්කමට සහභාගී වීම ලැබීමට අමතරව පහත දැක්වෙන ප්‍රයෝජන ද අත් වේ.

i. මුද්‍රණ වියදම් සඳහා මුදල් පරිත්‍යාග කරන පින්වතුන්ගේ නම් එම මුදල් වැය කොට මුද්‍රණය කරනු ලබන සෑම පොතකම සිංහල හා ඉංග්‍රීසි දෙබසින් පිටු දෙකක පළ කරනු ලැබේ.

ii. මේ සඳහා පරිත්‍යාග කරන මුදල් සියලු බදුවලින් සම්පූර්ණයෙන් ම නිදහස් වේ.

ඒ සඳහා කළ යුතු වන්නේ මෙම මුදල් භාරගෙන **මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල** මගින් නිකුත් කරනු ලබන කුවිතාන්සිය ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීම පමණකි.

iii. මුද්‍රණ වියදම් පරිත්‍යාග කරන පින්වතුනට තමන්ගේ වියදමින් මුද්‍රණය කරන පොතින් පිටපත් 500 ක් හෝ දැනට තිබෙන කාණ්ඩවලින් එකකින් පිටපත් 10 බැගින් තමන් කැමති පරිදි බෙද හැරීම සඳහා පිරිනමනු ලැබේ.

iv. මෙසේ පරිත්‍යාග කරන මුදලින් මුද්‍රණය කරනු ලබන පොත් ඉතා අඩු මුදලකට මිල නියම කරනු ලබන බැවින් පොත් මිලදී ගන්නා සෑම කෙනකුන්ට ම සහන මිලකට පොත් ලබා ගැනීමට පිළිවන් වේ. එය පරිත්‍යාගයේ කොටසක් පාඨකයාට ලැබීමකි.

v. මෙම පොත් විකුණා ලැබෙන මුදල් නැවතත් ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය සඳහා ම යොදවනු ලබන බැවින් පරිත්‍යාගයේ අගය ද ඉන් ලැබෙන පින ද තවත් වැඩි වේ.

02. සාමාන්‍යයෙන් ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථයක් ක්‍රවුන් 4 ප්‍රමාණයේ පිටු 600කින් පමණ සමන්විත වේ. එක් පොතක් මුද්‍රණය සඳහා දළ වශයෙන් රුපියල් ලක්ෂ 2½ක් පමණ අවශ්‍ය ය. එම මුදල පොතේ පිටු ගණන අනුව පොතින් පොතට මඳ වශයෙන් වෙනස් වේ.

03. සුළුවශයෙන් කරන පරිත්‍යාග පවා මේ සඳහා ඉතා සතුටින් භාරගනු ලැබේ. රු. 60000, රු. 1000/- හා රු. 500/- බැගින් වූ පරිත්‍යාග දැනටම ලැබී තිබේ.

04. මේ සත් කෘත්‍යයට කරන සියලු පරිත්‍යාග පහත සඳහන් ලිපිනයට එවන ලෙස ඉල්ලමි. චෙක්පත්, මුදල් ඇණවුම්, තැපැල් ඇණවුම් ආදිය **මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල** නමට ලියා පහත සඳහන් ලිපිනයට එවීම මැනවි.

ලේකම්,
සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශය,
මැලේ වීදිය, කොළඹ 2.

1986 නොවැම්බර් මස 10.

මුද්‍රණය :
තිසර මුද්‍රණාලය, 135 දුටුගැමුණු වීදිය, දෙහිවල.